

Verslag

**van de vergadering van
provinciale staten van Drenthe**

gehouden op 6 en 7 november 2001

INHOUD

6 november 2001

Opening	2
Mededelingen	2
Installatie van de heer A.J. Gaasbeek te Diever	2
Benoeming lid in statencommissies	2
Ingekomen stukken	2
Brieven gedeputeerde staten/voorzitter provinciale staten	2
Mondelinge vragen	3
Algemene beschouwingen in eerste termijn door provinciale staten	3
<i>Amendement A (ingetrokken)</i>	35
<i>Motie B (verworpen)</i>	41
<i>Motie C (verworpen)</i>	42
<i>Motie D (verworpen)</i>	43
Antwoord in eerste termijn door gedeputeerde staten	51

7 november 2001

Heropening	88
Mededelingen	88
Algemene beschouwingen in tweede termijn door provinciale staten	88
<i>Motie E (ingetrokken)</i>	88
<i>Motie F (overgenomen)</i>	89
<i>Motie G (overgenomen)</i>	89
<i>Motie H (overgenomen)</i>	89
<i>Motie I (overgenomen)</i>	90
<i>Motie J (overgenomen)</i>	91
<i>Motie K (overgenomen)</i>	97
<i>Motie L (overgenomen)</i>	98
<i>Motie M (overgenomen)</i>	98
<i>Amendement N (ingetrokken)</i>	101
<i>Motie O (ingetrokken)</i>	102
<i>Motie P (overgenomen)</i>	103
<i>Motie Q (ingetrokken)</i>	103
<i>Amendement R (opnieuw in stemming op 12 december 2001)</i>	110
<i>Amendement S (ingetrokken)</i>	110
<i>Motie T (verworpen)</i>	112

Antwoord in tweede termijn door gedeputeerde staten	118
Voorstellen nieuw beleid en intensiveringen	132
Nota energiebeleid	132
Structurele subsidie Stichting Theaterwerkplaats Het Hek	135
Informatieplan 2002-2005 (e-government)	137
Voorstellen bestemming tweede tranche flexibel beleid 2001	137
Ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving	137
Duurzame inrichting Noorderpark te Meppel: "Welkom in mijn achtertuin"	140
Medefinanciering Regionaal Overslagcentrum Coevorden	141
EQUAL: "Inzetbaarheid arbeidspotentieel Drenthe"	141
Project Stationsgebied Hoogeveen, fase 1A	141
Baggerproject Zuidlaardermeer	142
Fietstotaalplan Drenthe, onderdelen	
Revitalisering en Aanvullende voorzieningen	142
Evaluatie Strategische visie Drenthe 2030 en Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans	142
Najaarsnota 2001, Beleidsnota 2002 en begroting 2002	142
Overige voorstellen gedeputeerde staten	145
Jaarstukken Interprovinciaal Overleg 2002	145
Instelling Fonds verkeer en vervoer	145
Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeer en vervoer 2002-2005	145
4 ^e wijziging provinciale begroting 2001	145
Sluiting	146
Toezeggingen	147

PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE

Verslag van de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 6 en 7 november 2001 in het provinciehuis te Assen.

Tegenwoordig zijn op 6 november 2001:

A.L. ter Beek, Commissaris van de Koningin,
voorzitter

de leden (49 in getal):

H. Weggemans (PvdA)
R.W. Klein Nulent (PvdA)
J.H. Schaap (PvdA)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
J. Prinsen (PvdA)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
mevrouw W.F.C. Dirks (GroenLinks)
mevrouw A. de Widt-Nieuwenhuizen (VVD)
J.R. Dijkstra (PvdA)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
A. Haak (PvdA)
mevrouw W.H.H. Ceelen (PvdA)
mevrouw E.H. Mellink (PvdA)
mevrouw M. Looman-Struijs (PvdA)
mevrouw G.M. Remmelts-Mulder (VVD)
K.N. Blanksma (GroenLinks)
K.H. Smidt (VVD)
H.R. Hornstra (PvdA)
A. Wendt (ChristenUnie)
Joh. Dijks (VVD)
mevrouw H. Kempe-Foekens (ChristenUnie)
H. Baas (ChristenUnie)
S.A. van der Schoot (Ouderenpartij)
mevrouw J. Schipper (VVD)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA)
G.A.W. Fonk (VVD)
W. Nijenbrinks (VVD)
F. Benning (VVD)
mevrouw M.Ch.A. Smilde (CDA)
A.G.H. Peters (CDA)
A. Faber (CDA)
L. Bomhof (VVD)
H. Holman (CDA)
J.J. van Heukelum (VVD)
mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)
R.C.M. van Glansbeek (CDA)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
Ch.C. de Haas (OPD)
J.P. Sluiter (D66)

mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA)
F. Ietswaart (D66)
J.W.M. Engels (D66)
mevrouw M.W. Brink-Massier (PvdA)
H. Zomer (CDA)
S.B. Swierstra (VVD)
K. Jonker (CDA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
A.J. Gaasbeek (OSD)

J.Th. Imholz, plaatsvervangend griffier der staten
van Drenthe

Met kennisgeving afwezig:

J.J. Mastwijk (CDA)
A. Tuparia (PvdA)

A. Opening

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van provinciale staten (08.34 uur). Ik heb er wel zin in en ik hoop dat dit ook voor u geldt. Laten wij er een paar dagen met mooi debat van maken.

B. Mededelingen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat bericht van verhindering tot het bijwonen van de vergadering is ingekomen van de heer Mastwijk wegens droeve familieomstandigheden en van de heer Tuparia. Mevrouw Nieuwenhuizen heeft laten weten iets later te komen en de heer Van Heukelum heeft gemeld de vergadering in de loop van de middag te moeten verlaten.

C. Installatie van het op 3 oktober 2001 toegelaten lid van provinciale staten, de heer A.J. Gaasbeek te Diever.

De VOORZITTER: Ik verzoek de bode de heer Gaasbeek binnen te geleiden.

Nadat de heer Gaasbeek in de vergadering is verschenen, legt hij in handen van de voorzitter de bij de wet vereiste eed af.

De VOORZITTER: Ik wens u van harte geluk met uw "doorstart". Ik zeg altijd: "Maak er iets moois van." en ik heb het gevoel dat het in uw geval wel zal lukken.

Ik schors de vergadering voor enkele ogenblikken.

(Schorsing van 08.37 uur tot 08.41 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

D. Benoeming lid in statencommissies

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Ik vraag de staten toestemming als lid toe te mogen treden tot alle vier statencommissies.

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor overeenkomstig dit verzoek te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

E. Ingekomen stukken

1. Brief van 19 september 2001 van de heer L.W. Verhoef te Wijk bij Duurstede inzake de Jaarrekening 2000
2. Brief van 22 oktober 2001 van de Stichting Kwelgeest te Eext inzake de betekenis van zonne-energie in de duurzame energievoorziening

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor het ingekomen stuk E.1. ter afdoening in handen van het college te stellen en het stuk E.2. desgewenst te betrekken bij de behandeling van statenstuk 872, Nota energiebeleid (agendapunt M.1.)

Daartoe wordt besloten.

F. Brieven gedeputeerde staten/voorzitter provinciale staten

1. Brief van gedeputeerde staten van 10 oktober 2001, kenmerk 39/6.3/2001006070, houdende beantwoording van de door de statenleden E.H. Mellink en I.J. Huisman-Holmersma gestelde vragen inzake opheffen haltes lijn 4 in Assen door ARRIVA
2. Brief van gedeputeerde staten van 17 oktober 2001, kenmerk 42/7.5/2001006607, houdende beantwoording van de door de statenleden L. Bomhof, G.A.W. Fonk en A. de Widt-Nieuwenhuizen gestelde vragen over verkeersonveiligheid N48
3. Brief van gedeputeerde staten van 24 oktober 2001, kenmerk 43/6.7/2001009058, houdende beantwoording van de door de statenleden Ch.C. de Haas en N. Nieuwenhuizen gestelde vragen over financieel toezicht op structureel gesubsidieerde instellingen
4. Brief van gedeputeerde staten van 24 oktober 2001, kenmerk 43/6.10/2001009857, inzake financiering provinciale hypotheek

5. Brief van gedeputeerde staten van 31 oktober 2001, kenmerk 44/6.13/2001009282, houdende beantwoording van de door de statenleden H. Baas, A. Wendt en H. Kempe-Foekens gestelde vragen over Veenhuizen als uniek cultuurhistorisch monument in Drenthe

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

G. Mondelinge vragen

De VOORZITTER: Ik stel vast dat niemand zich voor het stellen van mondelinge vragen heeft gemeld.

H. Algemene beschouwingen in eerste termijn door provinciale staten

Hierbij zijn aan de orde de Najaarsnota 2001, de Beleidsnota 2002 en de begroting 2002 met bijbehorende statenvoorstellen, zoals genoemd onder agendapunt M, en de op deze punten betrekking hebbende verslagen van de vergaderingen van de Statencommissies Milieu, Water en Groen, Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit, Cultuur en Welzijn en Bestuur, Financiën en Economie van 15 en 17 oktober 2001.

De VOORZITTER: Ik heb de staten over de procedure en het tijdschema op 24 oktober 2001 een brief gestuurd. Ik roep de inhoud van die brief nog even in herinnering, maar laten wij nu maar gewoon lekker aan de slag gaan.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De PvdA-fractie zal zich de komende twee dagen met enthousiasme mengen in de Drentse politiek, maar gezien de wereld om ons heen zijn wij ons daarbij, meer dan anders, bewust van een zekere betrekkelijkheid daarvan.

Halverwege deze zittingsperiode heeft het college een knappe evaluatie opgesteld waarin het provinciaal beleid nader is bekeken. Alle beleidswensen uit het Bestuursprogramma en de strategische visie, 240 in totaal, zijn uitgesplitst en tegen het licht gehouden. Van al deze wensen zijn er inmiddels 230 opgepakt, dat is 96%(!) schrijft het college, haast triomfantelijk. Alleen nog iets

doen aan de lichtuitstoot van de glastuinbouw en Drenthe is af. Als dit laatste waar is, heeft gedeputeerde Henk Weggemans met zijn uitspraken over de noordelijke samenwerking gelijk. Maar daarover straks meer.

Het is te hopen dat de florissante uitkomst van deze evaluatie geen negatieve invloed heeft op het ambitieniveau van het college.

Duidelijk is dat er in elk geval voldoende tijd en ruimte is om nieuwe initiatieven te nemen. De PvdA-fractie wil hierop graag een voorschot nemen.

Mijnheer de voorzitter. In tijden waarin zekerheid minder vanzelfsprekend is geworden, richten de ogen van de samenleving zich automatisch op de overheid. Ook bij rampen als in Enschede en Volendam wordt het functioneren van de overheid als eerste indringend onder de loep genomen. Niet zelden komt er een weinig positief beeld naar voren. Het functioneren van de overheid is niet altijd efficiënt, effectief en eenduidig. Bureaucratie en een te ondoorzichtige verantwoordelijkheidsverdeling tussen en binnen de diverse overheden bepalen te vaak het beeld. En als iedereen verantwoordelijk is, dan is uiteindelijk niemand het. Dachten wij als provinciale staten niet dat we een goed afgewogen besluit hadden genomen over de zandwinning in Drenthe? Hadden we niet het idee dat wij er ook over gingen? De werkelijkheid blijkt anders. Het besluit van de Drentse staten ligt nu in een bureaulade van een ambtenaar van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV), of van Verkeer en Waterstaat (V&W), of van Volkhuysvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), of bij alle drie.

Het is dan niet vreemd dat burgers en bedrijven gaan twifelen aan de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van de overheid.

En als we dan ergens wel verantwoordelijk voor zijn, gedogen we liever dan dat we handhaven.

De conclusie van een onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen (RuG) bijvoorbeeld onder de gemeenten in het Noorden naar toepassing van artikel 17 van de Wet op de ruimtelijke ordening (WRO) is ontluisterend. Via dit artikel hebben de gemeenten de bevoegdheid om tijdelijk vrijstelling te verlenen voor een bouwwerk, dat op grond van het bestemmingsplan er niet mag staan. De helft van alle objecten staat er na de vergunningtermijn doodleuk nog. Slechts in een op de tien gevallen is er "een streven tot handhaving" volgens het onderzoek en in een enkel geval vond daadwer-

kelijk handhavend optreden plaats! Waar blijft in dezen het Ministerie van VROM dat hier de inspectietaak heeft? Zou die taak overigens niet veel beter door de provincie kunnen worden uitgevoerd? Het is dan niet verwonderlijk dat de geëmancipeerde, mondige burger ook op andere terreinen van het maatschappelijk leven de overheid niet al te serieus neemt, bijvoorbeeld als het gaat om de naar onze opvatting noodzakelijke herwaardering van normen en waarden. Als we niet oppassen keert de kiezer zich in cynisme af en wendt hij zich tot nieuwe profeten, ofwel gaat de "fortuynisering" van de politiek nog verder door. Naar de mening van de PvdA-fractie zal de strijd aangeboden moeten worden tegen de bureaucratie, de onduidelijke verantwoordelijkheidsverdeling, de ondoorzichtige besluitvorming en de verkokering tussen de ministeries onderling en de drie overheidslagen.

Mijnheer de voorzitter. Nu in onze eigen begroting de nadruk nog meer komt te liggen op de vraag wat het maatschappelijk rendement is van bepaalde overheidsinvesteringen en wij als staten onze rol als controleur beter kunnen en ook moeten waarmaken, stellen wij voor dat de staten een eigen onderzoek instellen naar het functioneren van een van onze belangrijkste beleidsterreinen, het openbaar vervoer in brede zin. Daarbij gaat het niet om de vraag; waarom "lijn 14" is opgeheven, maar om de fundamentele vragen hoe de verschillende overheden het openbaar vervoer organiseren, financieren, wie verantwoordelijk is en waarvoor, welke geldstromen hoe lopen en bovenal wat de doelmatigheid van dit alles is. Want het is niet uit te leggen dat de kwaliteit van het openbaar vervoer afneemt, terwijl in een willekeurige plaats talloze vormen van openbaar vervoer worden aangeboden. Naast het gewone openbaar vervoer kennen we nog Millennium Transport International (MTI)-bussen, belbussen, buurtbussen, ouderenbussen, treintaxi's - nog wel - Wet voorzieningen gehandicapten (WVG)- en leerlingenvervoer, gewone taxi's, diverse private vormen van vervoer van verzorgingstehuizen en dergelijke. Het kan niet anders of deze organisatie van het aanbod spoort niet met de vraag. Daar komt bij dat de geïntroduceerde marktwerking, ook hier, in de praktijk niet die zegeningen heeft gebracht die, met name in liberale kring, hiervan verwacht werden. Aanbesteding aan verschillende vervoerders lijkt uit een oogpunt van prijsconcurrentie wel mooi maar leidt in de praktijk tot ver-

snippering, slechte samenwerking en inmiddels tot het afschaffen van de 24-uurs dienst van het taxi- vervoer. Dit voerspelt allemaal weinig goeds, zeker voor de bereikbaarheid van de in opkomst zijnde centrale huisartsposten. Daar komt bij dat bij elke wisseling van de wacht, als een contract na een paar jaar in nieuwe handen overgaat, steeds weer opstartproblemen ontstaan: chauffeurs worden ontslagen, er worden weer nieuwe aangenomen, routes worden gewijzigd en men is vaak de weg kwijt.

Naast een onderzoek dat aanbevelingen moet opleveren voor een betere aansluiting van het vervoersaanbod op de vervoersvraag wil de PvdA-fractie dit jaar wederom een poging doen een begin te maken met de strijd tegen de verkokering in openbaarvervoerland. Ons voorstel van vorig jaar om in een plattelandsregio een project te starten waarbij de verschillende financieringsbronnen van gemeenten en provincie gebundeld zouden worden, is gestrand in de bureaucratie of in een gebrek aan daadkracht. Wij zijn van mening dat alle betrokkenen, dus gemeenten, gebruikers en vervoerders onder aanvoering van de provincie de handen ineen moeten slaan en parallel aan het onderzoek creatieve oplossingen moeten zoeken voor het verbeteren van de kwaliteit van het openbaar vervoer. Hoewel de auto in deze provincie onmisbaar zal blijven, zullen we gezien de vergrijzing en de wens om langer zelfstandig in de eigen vertrouwde omgeving te blijven wonen, de hele provincie - steden en dorpen - beter moeten ontsluiten met openbaar vervoer op maat. Waarom wel in Overijssel, Groningen en Flevoland en niet in Drenthe? Van het college verlangen we echt nieuwe initiatieven. Het heeft er, zoals gezegd, de tijd voor.

(Mevrouw Nieuwenhuizen verschijnt ter vergadering.)

Voor de financiering van nieuwe initiatieven gebruiken sommige gemeenten een deel van de opbrengsten van de parkeergelden. Daaraan zouden naar onze mening ook provinciale middelen moeten worden toegevoegd. Wij stellen voor dit te doen in de vorm van een openbaarvervoertoeslag op het opcententarium voor de autorijtuigenbelasting, in onze ogen een logische koppeling. Mijnheer de voorzitter. Wie de strijd aanbindt tegen ondoorzichtige besluitvorming en daarnaast dualisering een kans wil geven, ontkomt niet aan

een heroriëntatie op de noordelijke samenwerking. Met name de rol en het functioneren van de Interprovinciale Statencommissie (Ipsc) is naar onze mening onder de maat. Als politiek tegenwicht ten opzichte van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN), het bestuur dus, speelt de Ipsc, de politiek, helaas geen rol van betekenis, hetgeen de in ons land de laatste jaren binnengeslopen "bestuurdersdemocratie" alleen maar versterkt. Deze situatie zal uiteindelijk de roep om samenvoeging alleen maar versterken. Dus zeker degenen die deze samenvoeging hoe dan ook willen voorkomen, roep ik op mee te werken aan het versterken van de rol van de Ipsc en deze te voorzien van adequate bevoegdheden, zodat het samenwerkingsverband een steviger en breder fundament krijgt. Alleen op die manier kan de samenwerking het langer als samenwerkingsverband volhouden. De PvdA-fractie wil daarom dat het functioneren van de Ipsc zo spoedig mogelijk onder de loep wordt genomen. De PvdA-fractie volgt vanzelfsprekend met grote interesse de discussie over het al dan niet samenvoegen van de drie noordelijke provincies. Strikt zakelijk zijn er verschillende argumenten die pleiten voor deze samenvoeging. De schaalvergroting om ons heen, veel partners van de provincie werken al in noordelijk verband - ik noem het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT), onderwijsinstellingen, zorginstellingen, de landbouw, werknemers en werkgevers - het feit dat het Rijk inmiddels alleen nog spreekt in landsdelig verband met het Noorden - als regio in Europa sta je sterker, als regio ben je beter in staat de decentralisatie op te vangen en eigen beleid te voeren - de samenwerking in Nieuwe Hanze Interregio(NHI)-verband wordt gelijkwaardiger, enzovoorts. In onze strategische visie 2030 wordt een fusie met de beide andere provincies als mogelijkheid genoemd "mits daar vanuit de bevolking behoefte aan is". De PvdA-fractie vindt dat een voorstel of besluit tot fusie niet eerder genomen kan worden dan nadat hierover een stevige publieke discussie met de Drentse bevolking is gevoerd. Dat doet meer recht aan de betrokkenheid van de inwoners van Drenthe dan de houding van de VVD-fractie die, volgens de media, onmiddellijk met grote instemming reageerde op de stellingname van gedeputeerde Henk Weggemans om de drie noordelijke provincies samen te voegen.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Nu ik toch als eerste de heer Schaap ga interrumperen, wil ik dat op dit ogenblik doen. Ik licht onze houding straks in mijn eigen bijdrage nog wel toe, maar ik wil nu al wel voor alle duidelijkheid zeggen dat de fractie van de VVD zich niet klakkeloos achter de stellingname van samenvoegen heeft gesteld, maar wel achter het idee van de heer Weggemans om op grond van een aantal argumenten dit idee ter discussie te stellen.

De heer SCHAAP: Dan vervolg ik mijn verhaal. Ik zie nu al met belangstelling uit naar het komende verkiezingsprogramma van de Drentse, of noordelijke, VVD. Tot die tijd is het beter in te zetten op een groeimodel van intensieve samenwerking in Noord-Nederland, maar dan wel met een volwaardige rol van de Ipsc.

Mijnheer de voorzitter. Het overgrote deel van de jeugd in Drenthe groeit op in een mooie provincie met een gezond woon- en leefklimaat. Aan dat gezonde klimaat levert het provinciaal beleid op tal van plaatsen een bijdrage. Ruimte om je te ontplooiën, een gezond milieu om in op te groeien. En als de staten nog eens komen tot besluitvorming omtrent het festivalbeleid, dan zal in de sfeer van voorzieningen nog een extra bijdrage zijn geleverd aan een goed leefklimaat voor de jeugd in Drenthe. Een bijdrage zal ook geleverd worden door een actief sportbeleid via de aangekondigde sportnota.

Deze positieve uitgangspositie voor velen geldt helaas niet voor een aanzienlijke groep jongeren. Kortgeleden verscheen het resultaat van een onderzoek waaruit blijkt dat kinderen in Drenthe, met name in de regio's zuidoost en zuidwest, bij het verlaten van de basisschool een achterstand hebben in onder andere lezen en rekenen. De oorzaken liggen volgens de onderzoekers niet alleen binnen de schoolmuren.

Een ander onderzoek, namelijk dat van de Erasmus Universiteit, waarvan de resultaten in de noordelijke media verschenen, geeft aan dat 1 op de 10 minderjarigen in Nederland opgroeit in een gezin dat moet rondkomen van een bijstandsuitkering, met alle gevolgen van dien voor deelname aan sport en cultuur. Aan deze trieste balans moet op alle fronten tegenwicht worden geboden. Hoewel de provincie veel oorzaken van deze problemen niet kan wegnemen, kan zij daaraan wel een bijdrage leveren door in haar eigen beleid meer

aandacht te schenken aan de jeugd. Daarom doet onze fractie de volgende voorstellen.

- Een meerjarige voortzetting van de succesvolle Tender vrijwilligerswerk, maar dit jaar specifiek gericht op initiatieven die gericht zijn op de jeugd. Onze fractie wil hiervoor het komend jaar een bedrag van f 100.000,-- vrijmaken en bij succes doorgaan met het verder ondersteunen van het vrijwilligerswerk. Te denken valt aan scouting, buurt- en clubhuiswerk, activiteiten voor jonge asielzoekers enzovoorts.
- Gezien het grote belang voor jongeren van de activiteiten van theatergroep Benjamin, niet voor niets genomineerd voor de Hein Roethofprijs, stellen wij voor een structurele subsidie beschikbaar te stellen. Wij volgen in dit verband het door de fractie van het CDA in de commissievergadering ingebrachte voorstel.
- Om een mogelijke financiële drempel weg te nemen om musea te bezoeken, moet gestreefd worden naar gratis entree bij musea in Drenthe voor alle jeugd beneden 18 jaar; om te beginnen bij het Drents Museum. De PvdA-fractie stelt voor dit bij het Drents Museum voor een periode van 5 jaar in te voeren en daarna te bezien of hier een positief effect van uitgaat; de kosten hiervan zijn zo'n f 25.000,-- op jaarbasis. Daarnaast vragen wij het college te onderzoeken op welke wijze deze maatregel voor alle Drentse musea kan worden doorgevoerd.

De heer NIJENBRINKS: Geldt die vrijstelling van betaling voor museumbezoek alleen voor Drentse jongeren?

De heer SCHAAP: Nee, het gaat om vrijstelling van betaling voor iedereen beneden de 18 jaar.

De heer NIJENBRINKS: Dus voor jongeren uit heel Nederland.

De heer SCHAAP: Inderdaad, want er is geen paspoort nodig om Drenthe binnen te komen.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik vermoed dat het om de samenwerkende noordelijke provincies gaat.

De heer SCHAAP: Het gaat echt om de entree van het museum en niet om de entree van de provincie.

Mijnheer de voorzitter. Met wat enthousiasme is de provincie ook zichtbaar te maken voor de jeugd in Drenthe.

Vorig jaar hebben de staten f 300.000,-- beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van multifunctionele zorg- en dienstencentra in Drenthe. Inmiddels zijn wij geïnformeerd over de wijze waarop het geld is besteed. De zeven projecten die door het college zijn geselecteerd, dragen alle bij aan versterking van de sociale samenhang in dorpen en wijken en zijn vooral gericht op ouderen. Je hoeft geen "Leefbaar Drenthe" te heten om je sterk te maken voor de leefbaarheid in de stad en op het platteland. Initiatieven die daaraan bijdragen zijn van belang en verdienen onze steun. Daarom stellen wij voor door te gaan met het ondersteunen van deze initiatieven die de sociale samenhang in dorpen en wijken versterken. Wat ons betreft worden ze breder van opzet, dus niet gericht op een groep binnen de Drentse bevolking, maar op de hele dorps- of wijkgemeenschap. Een voorbeeld is misschien het Friese project "Te Plak" of de al bestaande aanpak van de "Stichting persoonlijke dienstverlening Wijster e.o."

Omdat naar onze mening het belang van deze projecten voor de leefbaarheid in dorpen en wijken groot is en er nog veel vragen liggen om ondersteuning, is de PvdA-fractie van mening dat opnieuw eenzelfde bedrag, dus f 300.000,-- ingezet moet worden.

Mijnheer de voorzitter. Zoals het er nu naar uitziet, wordt de regionale omroep met ingang van 2003 volledig gefinancierd via het Provinciefonds. Dit betekent, om hier in Drenthe te blijven, dat RTV Drenthe in 2003 een provinciale budgetinstelling wordt. De PvdA-fractie vindt dat RTV Drenthe een belangrijke plaats inneemt binnen de Drentse media. Wij denken dat de overgang van Rijk naar provincie voordelen biedt voor RTV Drenthe; een beetje verlost te worden van de landelijke media-bureaucratie moet aanspreken. Daarom steunen wij dit beleid, maar niet tot elke prijs! Want het is nog lang niet zeker dat met deze overgang naar de provincie het Rijk voldoende geld meegeeft om de regionale omroep, zeker in dunbevolkte gebieden, naar behoren te financieren.

Momenteel wordt door het Interprovinciaal Over

leg (IPO) onderhandeld over het bedrag dat in het Provinciefonds zal worden gestort en uiteraard over de wijze waarop dat wordt verdeeld. De regionale omroepen proberen op hun beurt dit geld veilig te stellen door middel van een convenant met het IPO, waarmee het rijksgeld in het Provinciefonds voor altijd geormerkt moet worden voor de regionale omroep, hetgeen naar onze mening op gespannen voet staat met het budgetrecht van de staten.

Indien de bijdrage in het Provinciefonds voor nu en op langere termijn onvoldoende is om RTV Drenthe op een goede manier in stand te houden en te ontwikkelen, halen we dan als provincie niet het paard van Troje in huis? Wij zijn vanaf 2003 verantwoordelijk. Het zal niet de eerste keer zijn dat het Rijk decentralisatie als dekmantel gebruikt voor bezuinigingen; helaas zijn hiervan voorbeelden te over. En de provincie Drenthe draait niet voor de eerste keer op voor rijksbezuinigingen. Kortom, welke garanties hebben wij dat bij de overgang van Rijk naar provincie de financiën voor meerdere jaren goed geregeld zijn?

De heer HARLEMAN: Wij hebben indertijd de kijken luistergelden die in het Provinciefonds gestort zijn, bestemd voor de regionale omroep. Wil de PvdA dat wel zo houden?

De heer SCHAAP: Het lijkt mij goed dat wij aangeven dat dit geld voor de regionale omroep doorgesluisd moet worden, maar dat wil niet zeggen dat wanneer wij in bijvoorbeeld een periode van bezuiniging terechtkomen, RTV Drenthe niet meer als een eigen budgetinstelling moet worden gezien. Wij kunnen ons daarom niet voor de eeuwigheid vastleggen op deze afspraak, omdat dat op gespannen voet staat met het budgetrecht van de staten. En dat budgetrecht wil ik graag overeind houden.

Mijnheer de voorzitter. De PvdA-fractie maakt zich hier zorgen over, niet alleen voor de eigen begroting, maar ook voor de regionale omroep. Het is dus van belang dat de provincie Drenthe hand in hand optrekt met de regionale omroep om er voor te zorgen dat de financiële afspraken met het Rijk vertrouwen geven in de toekomst van een goede regionale publieke radio en televisie. Op dit moment hebben wij dat vertrouwen niet helemaal. De PvdA-fractie is niet bereid een nieuwe budgetinstelling, en dan ook nog niet de geringste, zomaar van het Rijk over te nemen om vervolgens, nu of

later, met de financiële problemen te worden opgezadeld. Die fout hebben we te vaak gemaakt. Wat is het college van plan op dit punt te ondernemen? Heeft het college er inmiddels bij het IPO op aangedrongen hier werk van te maken bij bijvoorbeeld de komende kabinetsformatie? Mijnheer de voorzitter. Onze kritische houding ten opzichte van de waterschappen is bekend. Onlangs hebben wij het college gevraagd aan te geven wie toeziet op de financiën van de waterschappen en welke bevoegdheden de provincie heeft om het beleid van de waterschappen effectief te controleren. Via onze Tweede Kamerfractie belandden deze vragen ook bij de Unie van Waterschappen. Het waterschapswereldje reageerde als door een wesp gestoken. Hoe durfden we deze vragen te stellen! Waterschappen staan onder toezicht van de provincie en dat zouden wij toch moeten weten!

Ook het college liep niet echt warm om actie te ondernemen op de door onze fractie opgemerkte lacunes in het toezicht. Volgens het college was een en ander ook voldoende geregeld.

Voorzitter. Wij verzoeken het college Binnenlands Bestuur te lezen van 26 oktober jl. Daarin wordt ingegaan op de omstreden sale-lease-back-constructies die waterschappen veelvuldig toepassen voor hun kostbare installaties. Het kabinet heeft deze belastingconstructies onlangs, terecht, voor overheden in de ban gedaan.

Provincies moeten er nu op toezien dat de waterschappen zich aan dit verbod houden. Maar de waterschappen zijn dit allerminst van plan, zo blijkt uit het artikel. Als staat in de staat trekken zij hun eigen plan. Vraag is nu of de provincies kunnen optreden. Volgens het artikel zal een provinciaal vernietigingsbesluit van een door het waterschap genomen leasebesluit, niet standhouden voor de rechter. Hoezo adequaat toezicht? Voorzover wij weten, maken de in Drenthe werkzame waterschappen geen gebruik meer van deze constructie, maar dat is ook niet het punt. Door het artikel in Binnenlands Bestuur blijft onze constatering recht overeind, dat waterschappen niet adequaat gecontroleerd kunnen worden. Is het college wellicht nu bereid eens bij het IPO aan de bel te trekken?

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de ontwikkelingen in de energiesector en onze betrokkenheid bij energiebedrijf Essent is door de PvdA-fractie de afgelopen jaren een heldere koers gevaren. Liberalisering en privatisering zijn lang niet

altijd in het belang van de consument. Onze opstelling heeft ons ooit de kwalificatie "Don Quichot" opgeleverd, wat binnen onze fractie inmiddels een geuzennaam is.

Wie het voortschrijdend inzicht van de publieke opiniemakers een beetje volgt, zal erkennen dat een snel groeiende groep mensen in de samenleving zich begint te verzetten tegen de uitverkoop van de overheid, het te pas en te onpas introduceren van marktwerking in de publieke sector, het loslaten van de solidariteit, of zoals VVD-minister mevrouw Jorritsma het onlangs zei: "Het eindelijk privatiseren van het individu." Deze opkomende weerstand is niet zo vreemd, als je bijvoorbeeld ook in je portemonnee voelt hoe waterschappen als gevolg van deze mode de zuiveringstarieven voor kleinverbruikers fors laten stijgen om de grote vervuilers flink te kunnen subsidiëren; lang leve de vrije markt, denken veel mensen dan terecht.

Wie jarenlang zonder klachten en in het volste vertrouwen, elektriciteit heeft afgenomen tegen een zeer redelijke prijs van het eigen nutsbedrijf, Essent of RENDO, en nu met lede ogen aanziet dat bedrijven als Essent en Nuon, miljoenen over de balk smijten voor peperdure promotiecampagnes, inclusief de skyboxen bij failliete voetbalclubs met bedenkelijke financiële praktijken, die moet nu wel echt genezen zijn. Als schaars geklede dames over het TV-scherm huppelen om ons te verlokken toch vooral die elektriciteit te kopen "die bij ons past" dan zullen nog meer mensen vraagtekens plaatsen bij deze liberale ideologische dogma's.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Begrijpt de PvdA onder dit "geld over de balk smijten" ook de uitkeringen aan de aandeelhouders?

De heer SCHAAP: Nee, dat nu net niet. Ik heb liever dat er meer aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd dan dat er promotiecampagnes worden gevoerd voor een bedrijf dat over een jaar wellicht weer een andere naam heeft.

De heer HARLEMAN: Ik denk dat heel veel gebruikers met lede ogen aanzien dat de aandeelhouders van bijvoorbeeld Essent een grote winstuitkering krijgen, welke uitkering wordt betaald door de energieafnemers.

De heer SCHAAP: Ik ga ervan uit dat ook de heer Harleman van mening is dat wij met dat geld dingen doen die ten goede komen van diezelfde afnemers. Dat is dan het verschil met een commercieel bedrijf waarvan de aandeelhouders geen overheden zijn.

Mijnheer de voorzitter. De stroommarkt is inmiddels vrij voor de grootverbruikers. De kleinverbruikers moeten nog even geduld hebben, voor hen komt het energieparadijs pas in 2004 op aarde. Inmiddels staan goede milieuvriendelijke energiecentrales in Nederland werkloos toe te kijken hoe de commerciële iets goedkopere kernenergie uit het buitenland importeren, om vervolgens te zien hoe men zich in Den Haag op de borst klopt omdat we onze CO₂-afspraken mooi zijn nagekomen. De lasten van deze werkloze centrales gaan natuurlijk gewoon door en moeten wel door Nederlandse consumenten worden opgebracht. In de sector spreekt men dan over "bakstenen". Uiteraard zijn die consumenten niet de grote afnemers. De grootafnemers bedingen nu in de vrije markt een concurrerende prijs. Dus de lasten zullen geheel op de kleinverbruikers worden afgewenteld.

Dat het tij begint te keren, mag blijken uit het feit dat de Tweede Kamer door middel van een breed gedragen motie van PvdA-kamerlid Crone op het nippertje heeft weten te voorkomen dat ook nog het hele distributienet in de uitverkoop zou worden gedaan. Eindelijk een succesje. Hoezo Don Quichot?

Mijnheer de voorzitter. De vrije markt is een feit en ook kleinverbruikers zullen moeten nadenken over de vraag met welke leverancier straks een, al of niet groen, stroomcontract wordt aangegaan. Onze fractie is van oordeel dat, net als in het verleden bij de opzet van nutsbedrijven, gemeenten en provincies ook anno 2001 de taak hebben op te komen voor de primaire belangen van hun inwoners. Als grootverbruikers straks de vruchten mogen plukken van de liberalisering is er wellicht iets voor te zeggen om in onze provincie de kleinverbruikers te clusteren tot grootverbruiker. Daarom stelt de PvdA-fractie voor een Drents energiebureau op te zetten samen met de 12 gemeenten met als doel stroom in te kopen voor alle Drentse huishoudens: bundeling van alle huishoudens dus door een samenwerkingsverband van gemeenten en provincie.

De heer GAASBEEK: Na wat in de commissievergadering over de energienota is gezegd, klinkt wat de heer Schaap nu naar voren brengt mij natuurlijk als muziek in de oren. Maar als dit plan van hem doorgaat, moet ook RENDO de beschikking krijgen over de totale infrastructuur, dus leidingen en dergelijke. Dan kan namelijk bepaald worden wat voor soort stroom Drenthe krijgt en hoe die stroom opgewekt gaat worden.

De heer SCHAAP: Als de motie-Crone er niet zou zijn geweest en de totale infrastructuur zou bij Essent gebleven zijn dan kon ik mij de door de heer Gaasbeek genoemde optie voorstellen. Nu door aanvaarding van de motie-Crone gegarandeerd is dat de infrastructuur in handen van de overheid blijft - in welke vorm weet nog niemand - ligt die optie niet direct voor de hand. Het gaat ons erom dat de Drentse huishoudens een contract kan worden aangeboden dat ook op de lange termijn degelijk blijkt te zijn en dat kan bereikt worden via één inkoopbureau.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga verder met mijn verhaal. Wat ons betreft wordt hiervoor het nutsbedrijf NV RENDO als partner ingeschakeld, een nutsbedrijf dat recent door de eigen sector is uitgeroepen tot het beste energiebedrijf. Links en rechts in het land wordt door met name gemeentebesturen nagedacht over dezelfde vraag. Hoewel de individuele keuzevrijheid gerespecteerd moet worden - het is immers een vrije markt - blijkt bij peilingen dat veel consumenten vertrouwen hebben in een collectieve aanpak van gemeenten/provincies.

Wij vragen de fracties om steun, zodat het college, samen met de Drentse gemeentebesturen en de NV RENDO kan onderzoeken op welke wijze in Drenthe een publieke voorziening kan worden getroffen die de belangen bundelt van de duizenden huishoudens in onze provincie. Wat ons betreft spreken de staten uit bereid te zijn ook in eigen geledingen dit initiatief te ondersteunen.

De heer VAN DER SCHOOT: Van mij krijgt de heer Schaap die steun bij dezen.

De heer SCHAAP: Ik dank de heer Van der Schoot daarvoor.

Om met name gemeenteraden, consumentenorganisaties en dergelijke achter deze aanpak te krijgen zou begin volgend jaar een conferentie

kunnen worden georganiseerd. Daarvoor kunnen wij overigens zelf het voortouw nemen.

De heer KUIPER: Mijnheer de voorzitter. Uit persberichten heb ik begrepen dat een van de doelstellingen is de energieprijs voor de kleinverbruikers te laten dalen. Meent de heer Schaap dit allemaal serieus?

De heer SCHAAP: Anders zou ik het niet voorstellen. Waar het ons om gaat is dat straks in een vrije markt talloze verschillende contracten worden aangeboden. Dat kan door supermarkten, benzinstations en je kunt het zo gek niet bedenken door wie gebeuren. In die wirwar kan enige duidelijkheid worden geschapen door ervoor te zorgen dat ook contracten worden aangeboden, waarvan overheden zeggen dat het degelijke, betrouwbare en fatsoenlijke contracten zijn. Heel belangrijk hierbij is wat RENDO doet, namelijk het aanbieden van openeindecontracten. Daarin wordt niet een hoeveelheid kilowattuur (kWh) per jaar tegen een bepaalde prijs aangeboden, waarna als die hoeveelheid op is, opnieuw over het tarief wordt onderhandeld, want dergelijke contracten willen wij niet. Het gaat erom dat vanuit een organisatie die gelieerd is aan een overheid de Drentse huishoudens een goed contract wordt aangeboden, iets wat eigenlijk al honderd jaar is gedaan.

De heer KUIPER: Voor die techniek hebben wij wel een zekere sympathie en het lijkt ons ook goed dat daar eens serieus over nagedacht wordt. Een van de doelstellingen is dat de energieprijs voor de kleinverbruiker omlaag gaat. Uit de nota Zorgen voor morgen en ook onze eigen energienota weten wij echter dat het omlaag brengen van de energieprijzen funest is voor het energieverbruik. Daar moet ook op gelet worden.

De heer SCHAAP: Ik begrijp waar de heer Kuiper naar toe wil. Wat naar onze mening funest is voor het energieverbruik is het volledig commercialiseren van de markt. Niemand maakt mij wijs dat een bedrijf dat is opgericht om winst te maken, bereid is aan energiebesparingsmaatregelen te doen. Daarom wordt het de komende periode allemaal nog veel interessanter. Tot nu toe was het zo dat nutsbedrijven bereid waren samen met de overheid energiebesparingsmaatregelen te nemen,

maar dat lijkt mij straks heel onlogisch, tamelijk onnatuurlijk zelfs.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik moet eerlijk zeggen dat ik alle ins en outs en alle consequenties van het voorstel - en dat is waarschijnlijk ook de reden waarom is voorgesteld over dit onderwerp eens een conferentie te houden of er een aparte bespreking aan te wijden - op dit moment niet kan overzien. Maar de eerste prangende vraag die bij mij opkwam, toen ik over dit voorstel in de krant las, was waarom de overheid tussen bijvoorbeeld RENDO en de consument moet gaan zitten. Als de Drentse consument voor RENDO kiest, dan kan dat bedrijf zelf toch wel een contract aan die consument aanbieden; waarom moeten provincie en gemeenten daar dan via een aparte constructie tussen gaan zitten?

De heer SCHAAP: Met de door mij voorgestelde constructie wordt het gebied van RENDO groter, want op dit ogenblik is dat bedrijf alleen maar actief in Zuid-Drenthe en Noord-Overijssel. Wat ons betreft gaat het bedrijf in de hele provincie aan het werk. De reden waarom het naar onze mening goed is dat de overheid daarin een rol speelt, is dat het niet gaat om zomaar een paar plakken cake maar om een primair belang, namelijk energie en dat het daarom in het woud van aanbiedingen dat de komende jaren op de consument afkomt, van belang is dat in ieder geval aan de inwoners van Drenthe gegarandeerd kan worden dat deze constructie degelijk en betrouwbaar is.

De heer NIJENBRINKS: Maar die garantie moet uiteindelijk komen van de leverancier. De PvdA wekt in de pers de suggestie dat het de consument honderden guldens per jaar kan schelen. Als het werkelijk zoveel scheelt dan maakt het niet uit of men in Assen of in Hoogeveen woont, want dan zal iedereen zijn stroom van RENDO willen betrekken. Maar als Essent ook een leuke aanbieding heeft en misschien nog wel goedkoper is dan moet de burger ook de vrijheid hebben zijn stroom van dat bedrijf te betrekken. Ik zie eerlijk gezegd nog niet welke rol de overheid in dit hele spel moet spelen.

De heer SCHAAP: Dat onderscheidt ons waarschijnlijk ook van elkaar.

In onze beleving gaan bedrijven als Essent en Nuon binnen nu en niet al te lange tijd volledig van de overheden weg. Het zijn dan volledig commerciële bedrijven geworden. RENDO is dat niet en RENDO heeft ook besloten dat niet te zullen worden. Dat wil zeggen dat ook de commerciële activiteiten van RENDO bij een publieke organisatie ondergebracht blijven. Dat vinden wij goed en daar hebben wij ook meer vertrouwen in dan in een energieleverancier die volstrekt commercieel opereert. Natuurlijk, de markt is vrij, maar het staat ons dan vrij ons af te vragen wat nu in het belang is van de inwoners van Drenthe.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Mag ik ervan uitgaan dat een van de achterliggende gedachten van de PvdA is dat als tot zo'n constructie wordt gekomen, de rol en de positie van de overheden als aandeelhouders sterker zullen zijn dan in de huidige situatie? In de huidige situatie is het namelijk allemaal niet indrukwekkend.

De heer SCHAAP: Dat ben ik volledig met de heer Engels eens.

De discussie over de vraag wat onze betrokkenheid bij Essent blijft, komt vanzelf aan de orde. Dat het distributienet in publieke handen blijft, vinden wij een groot goed, maar het betekent waarschijnlijk wel dat onze betrokkenheid bij de rest van Essent buitengewoon mager zal zijn. Dat is ook de reden waarom wij zeggen dat, gezien het belang van energie - nogmaals: het gaat niet om een plakje cake - de overheid daarin een rol mag hebben. De overheid heeft die rol overigens al meer dan honderd jaar. Nutsbedrijven zijn al meer dan honderd jaar een buitengewoon waardevol instrument gebleken.

Als de heer Nijenbrinks zich afvraagt waarom de overheid zich hiermee moet bemoeien, is mijn wedervraag waarom die overheid zich dan wel moet bemoeien met de levering van schoon en gezond drinkwater. Ik heb in deze staten nog nooit horen zeggen dat de levering van drinkwater ook wel aan de vrije markt kan worden overgelaten.

De VOORZITTER: Ik geef de heer Langenkamp nog de gelegenheid voor het plaatsen van een interruptie en daarna moet dit onderwerp voor nu worden afgesloten. Het zal deze dagen ongetwijfeld nog wel eens ter sprake komen.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Naar aanleiding van deze discussie wil ik wijzen op de problematiek die zich voordoet bij de privatisering van het openbaar vervoer. Ik heb gehoord dat er een plan is om via de opcenten motorrijtuigenbelasting (MRB) provinciaal geld naar het openbaar vervoer door te sluisen. Tot nu toe was het standpunt van de PvdA altijd dat dit niet zou moeten gebeuren, omdat, wanneer de provincie meer financiert, het Rijk minder geld geeft. Is wat de heer Schaap hierover nu allemaal zegt de nieuwe koers van de PvdA? Ik zou daar zeer blij mee zijn, want het zou betekenen dat behalve in de energiewereld ook in de wereld van het openbaar vervoer een deel van de privatisering teruggedraaid werd. Via enige organisatie bij de provincie met geld daarbij, zou dan de sociale functie van het openbaar vervoer veiliggesteld kunnen worden.

De heer SCHAAP: Met betrekking tot het openbaar vervoer heb ik twee opmerkingen gemaakt. Ik heb gezegd dat het zinnig is goed na te gaan hoe het nu georganiseerd is en dat gemeenten, omdat er bij het openbaar vervoer niet genoeg geld is, het budget voor het openbaar vervoer zouden moeten vergroten. Sommige gemeenten zijn daarin heel creatief en gebruiken de parkeergelden daarvoor. Als wij, terwijl wij dit weten, toch willen dat er nieuwe initiatieven worden ontwikkeld dan moeten wij bereid zijn daaraan zelf ook extra financiën toe te voegen; immers, wat wij met de mond belijden, moeten wij dan ook waarmaken. Die extra financiën zouden gevonden kunnen worden door een doelheffing op de opcenten en die heffing te matchen aan wat de gemeenten bereid zijn te doen. Dus alleen als een gemeente bereid is van de parkeergelden een X-bedrag aan het openbaar vervoer te schenken, zou de provincie ook iets kunnen bijdragen.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Deze algemene beschouwingen - november 2001 - worden met name gemarkeerd door het feit dat het in deze staten de eerste beschouwingen zijn na de datum van 11 september 2001, de dag van de terroristische aanslagen in de Verenigde Staten, die de wereldgeschiedenis toch een zekere wending hebben gegeven met gevolgen die ons dagelijks leven in een aantal opzichten nog steeds bezighouden.

Begrippen als vrijheid, verantwoordelijkheid, democratie en veiligheid zijn door de gebeurtenissen in de Verenigde Staten in een ander daglicht komen te staan. En alhoewel wij ons in Nederland niet in het middelpunt bevinden van de plaatsen die in veel opzichten het meest direct te maken hebben met de gevolgen van die aanslagen en de reacties daarop, raken deze indirect onze samenleving - en daarmee het leven van de burgers in dit land - wel degelijk, ook in Drenthe.

En om die reden, voorzitter, is het goed aan het begin van deze algemene beschouwingen nog eens enkele uitgangspunten te benadrukken die de grondslag vormen van onze liberale mens- en maatschappijvisie. Daarin vloeien vrijheid en verantwoordelijkheid voort uit verdraagzaamheid en respect voor de medemens. Liberalen staan voor een tolerante en moderne maatschappij, gebaseerd op de beginselen die horen bij de democratische rechtsstaat.

Juist daarom is het zaak om - zoals Hans Dijkstal dat treffend zei - vreedzaam en respectvol met elkaar om te blijven gaan. Respect en vrijheid voor allen. Die individuele vrijheid gaat samen met individuele verantwoordelijkheid, ook naar de samenleving.

In een liberale samenleving bestaat waardering voor elkaar, waardoor we de verantwoordelijkheid voor de toekomst gezamenlijk op onze schouders kunnen nemen. Eenheid in verscheidenheid, dat is het ideaal van het liberalisme.

Tegen bedreigingen van onze burgerlijke vrijheden en van de persoonlijke vrijheid en ieders recht om zonder angst voor terreur te leven en te werken, dienen we ons echter te wapenen.

Mijnheer de voorzitter. Met de blik op het komende begrotingsjaar en het beleid dat de VVD-fractie daarbij voor ogen staat, wil ik een aantal zaken nader beschouwen en daarbij de visie geven van onze fractie.

Wanneer we daarbij de "nota met de loep", de beleidsevaluatie van het bestuursprogramma en de strategische visie, als vertrekpunt nemen dan mogen we constateren dat we op koers liggen omdat aan veel beleidsvoornemens inmiddels uitvoering is gegeven.

Met alle waardering voor deze op zich uitstekende nota verhoudt het goede rapportcijfer daarover zich echter niet met het effect in de samenleving. Trefwoorden als "onzichtbaar", "onduidelijk" en "bureaucratie" hoor je helaas vaker dan "herkenbaar", "duidelijk" en "efficiënt". In die tegenstelling

moet, als het aan de VVD ligt, de uitdaging liggen voor de toekomst.

Het algemeen belang wordt het beste gediend als mensen vrij zijn om hun leven zelf in te richten en als de markt op de meest efficiënte wijze zijn werk kan doen. Daarvoor is echter een slagvaardige en goed uitgeruste overheid nodig die doel- en klantgericht te werk gaat. Daarbij dient de politiek voortdurend de vraag te stellen of bepaalde taken die de overheid voor haar rekening neemt niet beter aan het particulier initiatief kunnen worden overgelaten. Daarvoor dient de groei van het aantal regels te worden afgeremd en het dorre hout in de regels te worden gekapt. Gebeurt dat niet, dan dreigen vrijheid en particulier initiatief te worden verstikt.

Veiligheid, rechtshandhaving, ruimtelijke ordening, infrastructuur en bescherming van kwetsbare groepen zijn zaken waar de overheid zich met name op moet toeleggen. Daarbij moet de overheid integer en transparant zijn.

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de rol van de overheid wil ik allereerst ingaan op de positie van Drenthe in relatie tot de noordelijke samenwerking. De discussie daarover is in de afgelopen periode weer aangezwengeld en daarom heb ik er behoefte aan het standpunt van mijn fractie daarover neer te zetten.

De VVD-fractie heeft zich vanaf de eerste initiatieven die hebben geleid tot het Samenwerkingsverband Noord-Nederland - het SNN - een warm voorstander getoond van die noordelijke samenwerking. Die samenwerking heeft in de afgelopen jaren ook z'n vruchten afgeworpen.

Langs de weg van het "Kompas voor het Noorden" hebben de drie noordelijke provincies nadrukkelijk gezamenlijk hun invloed kunnen uitoefenen bij het binnenhalen van rijks gelden om krachtig te kunnen werken aan zaken als werkgelegenheid en arbeidsparticipatie.

De vraag is dan ook niet óf die samenwerking verder gestalte moet krijgen maar wel of en hoe daaraan consequenties kunnen of moeten worden verbonden.

Daarbij mogen ook andere ontwikkelingen die waarneembaar zijn niet worden genegeerd. Die andere ontwikkelingen zijn dat in bestuurlijk Nederland discussies gaande zijn over stadsprovincies, over de zogenoemde kadergebieden, over het samengaan van provincies en dat er vanuit nationaal en ook Europees perspectief en

beleid steeds meer in regio's wordt gedacht en gehandeld.

Wanneer we daaraan toevoegen dat we ook bezig zijn ons in te stellen op dualisering, dan ontkomen we niet aan een voortdurende heroriëntering op onze noordelijke samenwerking.

In politiek opzicht krijgt de samenwerking vorm in de Ipsc en zolang we daar de agenda nog voor een deel vullen met zaken over hoe we "verstaanbaar" zijn voor elkaar en we er nog onvoldoende in slagen binnen de Ipsc daadwerkelijke bevoegdheden te realiseren, dan moet de constatering zijn dat nog wel een en ander ontbreekt aan het fundament van onze samenwerking. En tegen die achtergrond, voorzitter, mogen we de discussie over onze vorm van samenwerking en eventueel over een mogelijk samengaan in bestuurlijk opzicht beslist niet uit de weg gaan.

Binnen het college bestaat zelfs de opvatting dat een bestuurlijk samengaan niet is tegen te houden en in een tijdsspanne van een jaar of zes, gedwongen of niet, al is gerealiseerd. Zover wil mijn fractie niet gaan. Onze eerste inzet blijft gericht op versteviging van de samenwerking en de VVD-fractie staat open voor een discussie daarover. Maar het te simpele "geblaas" van "Drenthe moet Drenthe blijven" vindt binnen mijn fractie absoluut geen gehoor. Want voor alle duidelijkheid: Drenthe blijft hoe dan ook gewoon Drenthe, ook al zouden er op bestuurlijk niveau veranderingen plaatsvinden. Zo is bijvoorbeeld Zweeloo ook gewoon Zweeloo gebleven, ook al valt die plaats sinds een aantal jaren bestuurlijk onder de gemeente Coevorden.

Mijnheer de voorzitter. Behalve aan de samenwerking in SNN-verband hecht de VVD-fractie ook zeer aan de samenwerking tussen Zuid-Drenthe en Noord-Overijssel. De VVD-fractie heeft daartoe in de vorige statenperiode een motie ingediend, die heeft geleid tot het ontwikkelen van een regiovisie voor dat gebied. En alhoewel de uitwerking van die regiovisie in de eerste jaren, mede gelet op het probleem van de samenhang in een groot gebied tussen de Duitse grens en Zwolle, wat moeizaam tot stand is gekomen, heeft de VVD-fractie vertrouwen in de aanpak die is gekozen bij de overgang van het voorzitterschap.

Om die aanpak in z'n uitwerking verder te stimuleren, is de VVD-fractie bereid een bedrag van f 250.000,- te storten in een fonds waarop deelnemende gemeenten een beroep kunnen doen bij de uitwerking van concrete projecten. Is het col-

lege bereid aan deze suggestie uitvoering te geven?

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Gaat het dan om een structurele of om een eenmalige storting?

De heer NIJENBRINKS: Dat is een goede vraag.

De heer HARLEMAN: En de heer Nijenbrinks moet nog nadenken over het antwoord daarop?

De heer NIJENBRINKS: Ja, daar moet ik echt over nadenken. Wat mij betreft mag het om een structureel bedrag gaan, als daarmee de effecten die wij voorstaan, worden bereikt. Maar mijn voorstel is als een gebaar bedoeld en dus stel ik voor een eenmalig bedrag om initiatieven op dit gebied verder vorm te geven.

De heer ENGELS: Heeft de heer Nijenbrinks voor dit bedrag dan wel een bepaalde dekking in het hoofd?

De heer NIJENBRINKS: Jazeker, maar daar kom ik straks wel op. Er is in ieder geval sprake van een ruime dekking.

De heer VAN DER SCHOOT: Waarschijnlijk de post Onvoorziene uitgaven?

De heer NIJENBRINKS: Nee, nee. De heer Van der Schoot kent de VVD en hij kan dan ook weten dat wij dergelijke dekkingsmiddelen niet te snel opzoeken.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Ik wil over dit voorstel toch nog wel wat vragen, want nu lijkt het meer op een losse flodder. Heeft de heer Nijenbrinks enigszins in gedachten wat dit fonds moet inhouden?

De heer NIJENBRINKS: Ik snap niet waarom de heer Langenkamp van een losse flodder spreekt. Ik heb duidelijk aangegeven dat wij de samenwerking tussen Zuid-Drenthe en Noord-Overijssel, die - dat erkennen wij - wat moeizaam op gang komt - deze regiovisie heeft immers niet de impact van de regiovisie Assen-Groningen - van belang vinden. Wij geloven ook in de aanpak die nu gekozen is, maar om een en ander te stimuleren, stellen wij geld beschikbaar. Als gemeenten met concrete

projecten komen om aan die samenwerking verder inhoud te geven dan hebben wij daar geld voor over.

Mijnheer de voorzitter. Naast de discussie over de verschillende bestuurlijke aangelegenheden richt de aandacht binnen Drenthe zich met name op zaken die te maken hebben met de ruimtelijke ordening. Daarin spelen onderwerpen als ruimte voor wonen, ruimte om te werken, te recreëren, de ruimte voor mobiliteit en niet in de laatste plaats de ruimte voor water een nadrukkelijke rol. In de algemene beschouwingen van de VVD-fractie van vorig jaar stond het onderwerp "ruimte" centraal en ook in het onlangs uitgebrachte concept-Verkiezingsprogramma 2002-2006 van de landelijke VVD - "Ruimte, respect en vooruitgang" - neemt het thema Ruimte een prominente plaats in. Als het gaat om ruimte in de zin van de ruimtelijke ordening in het algemeen dan moet ik vaststellen dat PvdA-minister Pronk weer toe wil naar een strakke scheiding tussen stad en platteland. In de concept-Vijfde nota op de ruimtelijke ordening is sprake van harde contouren, een begrip dat wij sinds het Provinciaal ontwikkelingsplan (POP) weliswaar al langer kennen maar dan niet in de betekenis die er in de Vijfde nota aan wordt gegeven.

De heer SCHAAP: Ik heb altijd het idee gehad dat Pronk de contouren uit Drenthe had gepikt in plaats van andersom. Wij hebben in ons eigen POP met instemming van de fractie van de VVD onze eigen contouren vastgelegd en diezelfde contouren zien wij in de Vijfde nota terugkomen, maar wat is dan het onderscheid?

De heer NIJENBRINKS: Ik heb willen aangeven dat het begrip contouren bij liberalen niet zo gewild is. Weliswaar zijn die contouren in het POP geïntroduceerd, maar wij geven daar toch een wat andere betekenis aan. Maar daar kom ik nog op. Voor de VVD-fractie hebben contouren de betekenis dat uitgegaan wordt van het principe van een concentratie van activiteiten op het punt van bebouwing, bedrijventerreinen en voorzieningen. De plattelandsgebieden mogen niet verstedelijken en de open ruimte tussen dorpen en steden mag niet ongemerkt dichtslippen. Voor wat betreft de situatie in Drenthe betekent dat overigens niet dat op alle plaatsen in het landelijk gebied alles op slot moet en dat daarmee Drenthe een soort van achtertuin wordt van de

Randstad. Onder de condities die ik net heb aangegeven moet Drenthe zijn vitaliteit behouden, en dan niet alleen in de grote plaatsen.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik was heel erg benieuwd naar de uitleg die de heer Nijenbrinks zou geven, maar nu is het mij nog niet helder. Er mag geen dichtslibbing plaatsvinden en het platteland mag niet verstedelijken. Juist daarvoor hebben wij die contouren opgenomen. De concentratie van wonen en werken, waarover de heer Nijenbrinks spreekt, is ook precies uitgangspunt van het POP. Het is mij dus nog niet duidelijk waarom de VVD nu opeens een andere koers wil varen.

De heer NIJENBRINKS: Wij willen geen andere koers varen. Ik heb net aangegeven dat wij het principe van concentratie onderschrijven. Wij horen echter vanuit de gemeenten geluiden dat die contouren hier en daar dreigen te verworden tot harde en strakke lijnen. Ik heb al gezegd dat in onze geledingen "contouren" niet als een prettig begrip wordt beschouwd, maar ik heb daaraan toegevoegd dat wij die contouren willen hanteren als uitgangsprincipe. Wij hebben altijd gezegd dat als er goede plannen komen, die landschappelijk inpasbaar zijn en voldoende kwaliteit hebben, wij die contouren niet als harde lijnen willen beschouwen.

De heer SCHAAP: Dat betekent dus dat de VVD het begrip "vrijblijvende contour" wil introduceren. Daar waar het ons past, houden wij aan die contour vast, en daar waar het ons niet past, laten wij hem maar wat schieten.

De heer NIJENBRINKS: Nee, wij gaan uit van het principe van die contour. Dit betekent dat wij die contour niet helemaal wegpoetsen, maar ook niet dat wij die contour willen hanteren als een mescherpe lijn. Wij houden dus wel vast aan het principe, maar als er goede plannen zijn, die voldoen aan de criteria van landschappelijke inpasbaarheid en kwaliteit, willen wij de ruimte hebben die te honoreren.

De VOORZITTER: De heer Gaasbeek mag nog een interruptie plaatsen en daarna moet de heer Nijenbrinks zijn betoog voortzetten.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Stelt de VVD nu voor het POP in het belang van de plattelandsgemeenten die zich op het ogenblik in hun uitbreiding beknot voelen, wat soepeler te hanteren?

De heer NIJENBRINKS: De evaluatie van het POP is nog niet aan de orde. Wij willen tegemoetkomen aan ideeën en plannen van gemeenten. Maar - ik voeg dit er voor alle duidelijkheid aan toe - ik heb ook nadrukkelijk aangegeven dat het niet een kwestie is van "de contour is weg en er is een vrijbrief voor alles". Nee, ook wij hanteren het uitgangspunt dat niet op alle plaatsen alles moet kunnen, maar aan de andere kant willen wij goede initiatieven, die wat ons betreft passen binnen de concentratiegedachte, toch een kans geven.

De heer GAASBEEK: Dus het antwoord is: "Ja."

De heer NIJENBRINKS: Dat is de uitleg van de heer Gaasbeek, ik heb duidelijk genoeg aangegeven waar wij op dit punt staan.

Mijnheer de voorzitter. Onder de condities die de VVD al vaker naar voren heeft gebracht - en dat zijn eisen op het punt van kwaliteit en landschappelijke inpasbaarheid - moeten gemeenten in staat worden gesteld hun wensen en plannen op het punt van behoud van economische vitaliteit in te vullen. De VVD-fractie zal dat beleid steunen. En als het gaat om de uitgangspunten van het POP - zoals met betrekking tot de concentratie van bebouwing - dan zal ook de andere kant van de medaille niet uit het oog mogen worden verloren. Zo mogen plannen voor woonconcentraties in de grotere plaatsen niet op weerstand stuiten als het gaat om bijvoorbeeld de hoogte van de bebouwing.

Mijnheer de voorzitter. De economische vitaliteit van het platteland speelt ook als het gaat om de inrichting van het platteland in relatie tot natuur en recreatie. In de begrotingsvoorstellen wordt een extra krediet van f 450.000,- gevraagd voor natuurgebiedsaankopen. In de commissievergadering heeft de VVD-fractie al aangegeven moeite te hebben met dit voorstel. Op basis van de aard van de besteding van dit bedrag - er wordt bestaande natuur gekocht - leidt het krediet niet tot een duidelijke meerwaarde voor de Drentse samenleving. Met andere woorden: het maatschappelijk rende

ment is voor de VVD-fractie te laag. Er is onvoldoende onderbouwd dat het bestaande krediet van f 200.000,-- niet voldoende is om de meest noodzakelijke aankopen te verrichten.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De heer Nijenbrinks zegt dit beleid niet te steunen, omdat het, aangezien bestaande natuurgebieden worden gekocht, geen meerwaarde heeft. Dat is een heldere lijn, maar de consequentie daarvan zou moeten zijn dat dan ook het bedrag van f 200.000,-- niet meer nodig is omdat gewoon met dit beleid gestopt moet worden.

De heer NIJENBRINKS: Die vraag komt misschien nog wel eens aan de orde, maar ik wijs erop dat niet elk stuk natuur hetzelfde is. Wij kunnen ons voorstellen dat bijvoorbeeld ter uitvoering van de ecologische hoofdstructuur (EHS) hier en daar eens wat gekocht moet worden. Maar om nu, omdat hier en daar de grondprijzen wat hoger zijn, een bedrag van f 450.000,-- beschikbaar te stellen terwijl er geen meter extra natuurgebied komt, maar alleen bos in andere handen overgaat, gaat ons te ver. Wij vinden het rendement van dat bedrag te laag.

De heer SCHAAP: Is volgens de VVD het rendement hoger als landbouwgrond wordt aangekocht en vervolgens wordt omgezet in natuur?

De heer NIJENBRINKS: Ook zomaar landbouwgrond aankopen is voor ons geen optie.

De heer SCHAAP: Maar dat doen we toch in de EHS?

De heer NIJENBRINKS: Dat gebeurt dan om uitvoering te geven aan die EHS. Wij zijn niet tegen alle beleid op dit gebied.

De heer SCHAAP: Ik kan de redenering van de heer Nijenbrinks met betrekking tot het rendement van dit bedrag goed volgen, maar ik zou het dan sterker vinden als werd voorgesteld het bedrag van f 450.000,-- toe te voegen aan het bedrag voor de aankoop van landbouwgronden om op die manier de EHS sneller te realiseren.

De heer NIJENBRINKS: Wij zeggen nu dat wij dit geld niet goed besteed vinden. Wij voelen er veel meer voor dit bedrag te besteden aan bijvoorbeeld

de sloop van bedrijfsgebouwen in het landelijk gebied.

De heer SCHAAP: Ik vind dat nu toch even de proporties in de gaten moeten worden gehouden. Als we ervan uitgaan dat 1 ha bosgrond f 30.000,-- kost, dan gaat het nu eigenlijk over 15 ha, terwijl als het gaat om de sloop van oude agrarische bedrijfsbebouwing met f 450.000,-- helemaal niets kan worden gedaan.

De heer NIJENBRINKS: Ik overzie op dit moment niet wat precies met dit bedrag kan worden gedaan, ik heb alleen duidelijk willen maken dat dit bedrag van f 450.000,-- voor ons onvoldoende rendement sorteert en dat wij daarom tegen handhaving ervan zijn.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik heb een vraag over de argumentatie van de aarzeling van de VVD. Ik herinner mij uit de commissievergadering een soortgelijke aarzeling ten aanzien van het dossier over de additionele arbeidsvoorziening, het EQUAL-programma. Kan de heer Nijenbrinks aangeven waarom de VVD heeft besloten dat punt niet ter discussie te stellen en dit punt wel? Bij EQUAL zette de fractie van de VVD ook vraagtekens bij het maatschappelijk rendement.

De heer NIJENBRINKS: Er is toch wel sprake van een duidelijk verschil. Voor het bedrag van bijna een half miljoen krijgen wij geen meter meer natuur en daarom zijn wij daartegen. Bij EQUAL is voor ons het doel op zich relevant. Bovendien is onze bijdrage voor dat project ook nog eens gekoppeld aan allerlei Europees geld. De twijfel die wij in de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie (BFE) hierover hebben geuit, sloeg op het rendement van de verschillende maatregelen. Wij hebben er ook op aangedrongen zo goed mogelijk bij bestaand beleid aan te sluiten. Maar het doel op zich was voor ons leidraad om, ondanks onze twijfels, toch met EQUAL akkoord te gaan.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga verder met mijn verhaal.

Als het om de uitgangspunten van het POP gaat, zullen wij ook de andere kant van de medaille niet uit het oog moeten verliezen. Er is onvoldoende onderbouwd dat het bestaande krediet van f 200.000,-- niet voldoende is om de meest nood-

zakelijke aankopen te verrichten. Bovendien kunnen de terreinbeheerders ook aangesproken worden op hun financiële verantwoordelijkheid. Als ze nu in staat zijn dure landbouwgronden zonder provinciale bijdrage te kopen dan zijn ze zeker in staat goedkopere natuur zonder bijdrage te kopen.

Ons oordeel wordt mede ingegeven door onze zorg dat er gesubsidieerde monopolies dreigen te ontstaan in het natuurbeheer en de exploitatie van de natuur. In onze liberale visie moet er ook in het natuurbeheer blijvend plaats zijn voor particulieren en de markt.

Zorg hebben we daarom ook over van uitlatingen van de staatssecretaris van LNV over het opkopen en beëindigen van recreatiebedrijven in natuurgebieden. Deze bedrijven vervullen een belangrijke functie in de beleving van de natuur en dragen substantieel bij aan een vitaal economisch Drenthe.

Ook de plaats van de landbouw speelt nadrukkelijk een rol als het gaat om de ontwikkeling van het landelijk gebied. In gebieden met een kleinschalig cultuurlandschap verdwijnen erg veel landbouwbedrijven. Deze bedrijven spelen echter een belangrijke rol in een effectief behoud van deze gebieden. Als in deze gebieden geen ruimte komt voor uitbreiding van enkele bedrijven, zal de landbouw uit deze gebieden verdwijnen. Instandhouding van dergelijke landschappen zal dan leiden tot onnodige grote maatschappelijke kosten.

Mijnheer de voorzitter. In het voorwaardenscheppend beleid van de provincie, gericht op de economische vitaliteit, is het voor de VVD van belang dat onverkort wordt vastgehouden aan de noodzakelijke investeringen op het gebied van verkeer en vervoer. Mobiliteit en bereikbaarheid zijn noodzakelijke voorwaarden voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de noordelijke regio, met name ten aanzien van economische groei en werkgelegenheid.

Verkeersveiligheid speelt daarbij een belangrijke rol. De VVD-fractie heeft met schriftelijke vragen naar aanleiding van een reeks van ernstige ongevallen op belangrijke verkeersaders in Drenthe hiervoor aandacht gevraagd. Langs deze weg doen wij nogmaals een beroep op het college om aandacht te geven aan de suggesties die onze fractie op dat punt heeft gedaan en om het onderwerp "verkeersveiligheid" en hoge prioriteit te blijven geven.

Op het punt van de verkeersinfrastructuur wil ik met name nogmaals wijzen op de "slangenhal" op de A28 tussen Meppel en Zwolle en ook op de noodzakelijke totstandkoming van een adequate verbinding bij Meppel tussen de A28 en de A32. Mijnheer de voorzitter. Nog altijd is er in het Noorden sprake van een faseverschil als het gaat om zaken als werkgelegenheid en arbeidsparticipatie. Het is zaak de zogenaamde Kompas-gelden zo goed mogelijk in te zetten op projecten die kunnen bijdragen aan het inlopen van die achterstand. Naast mobiliteit en bereikbaarheid zijn onder andere ook beleid en investeringen ten aanzien van ontwikkelingsmogelijkheden op het gebied van ICT, de verdere ontwikkeling van kwalitatief hoogstaande bedrijventerreinen, ontwikkelingsmogelijkheden op het terrein van recreatie en toerisme en perspectief voor de landbouw van belang.

De VVD-fractie geeft het college in overweging om actief en gericht een soort van aanjaagfunctie te bewerkstelligen om in het kader van het Kompas concrete en zinvolle projecten op tafel te krijgen. Ziet het college die noodzaak ook?

De heer SCHAAP: Is de fractie van de VVD dan van mening dat het op dit moment allemaal niet goed is?

De heer NIJENBRINKS: Niet goed is niet het juiste woord. Onze zorg is dat als het gaat om aanbod van goede, concrete projecten waarmee wij aanspraak kunnen maken op Kompas-gelden, die eigenlijk niet het effect hebben dat wij graag zouden zien. Ik heb liever dat het college een moeilijke keus moet maken uit een aantal goede projecten. Wij hebben de indruk dat er weinig echt goede projecten zijn, waarin Kompas-gelden goed weggezet kunnen worden. Wij sporen het college aan - en dat noemen wij dan een aanjaagfunctie van het college - te proberen zo goed mogelijke projecten op tafel te krijgen.

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot het beleid op het terrein van cultuur, welzijn en zorg is voor de VVD-fractie de verandering van aanbod naar vraaggestuurd beleid, zoals dat vorig jaar tot stand is gekomen, van groot belang. De VVD-fractie hecht er dan ook aan dat in deze bestuursperiode die verandering gerealiseerd wordt, conform de daarover gemaakte afspraken.

Er zijn in Drenthe veel goede initiatieven in deze

sector. De VVD-fractie wil echter de tijdens het ombuigingstraject aan gemaakte afspraken, zoals die met betrekking tot het budgettair neutraal verlopen van de hele herstructurering, vasthouden. De consequenties voor het bestaande beleid zijn naar onze mening in de nota Schaduwen vooruit onvoldoende in beeld gebracht. Mijn fractie vindt dan ook dat eerst de zaken op orde gebracht moeten worden en dat eerst gekeken moet worden of er binnen het budget ruimte te vinden is. We hebben al eerder gezegd dat vraaggestuurd niet betekent dat elke vraag gehonoreerd moet worden. Je moet ook de moed hebben daarin prioriteiten te stellen. Tot slot, mijnheer de voorzitter. Een belangrijk keurmerk van de inbreng van de VVD-fractie was en is de financiële degelijkheid die staat voor de waarborg dat de financiële slagkracht van de provincie voor een sterk voorwaardenscheppend beleid overeind blijft en waar mogelijk wordt vergroot.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Mag de fractie van de PvdA deze opmerking opvatten als een compliment in de richting van de provinciale penningmeester, de heer Weggemans?

De heer NIJENBRINKS: Wij hebben het college er de afgelopen jaren meermalen mee gecompliceerd dat het ervoor heeft gezorgd dat deze financiële positie is ontstaan.

De heer SCHAAP: Dat betekent dat dit dus niet alleen het keurmerk van de fractie van de VVD is, maar ook het keurmerk van in elk geval de gedeputeerde en onze fractie.

De heer NIJENBRINKS: Volgens mij is er altijd sprake van collegebeleid. Ik weet best dat binnen het college een bepaalde gedeputeerde verantwoordelijk is voor de financiën en hij mag zijn deel van de complimenten ook best in de zak steken. Dat weet hij ook.

De heer VAN DER SCHOOT: Kunnen wij deze commercial statenbreed opvatten? Dit was toch een reclamespotje tijdens een speech?

De heer NIJENBRINKS: Ik vind dat prima. Het is van belang te onderstrepen dat het juist in de huidige omstandigheden van wezenlijk belang is de nadruk te leggen en te blijven leggen op dat

voorwaardenscheppende beleid. We zullen namelijk in alle realiteit in de komende jaren rekening moeten houden met een afname van de economische groei, met een afname van de groei van de werkgelegenheid en dientengevolge met een mogelijke toename van de werkloosheid. Tegen die achtergrond moeten we ons zo goed mogelijk in voorwaardenscheppende zin daartegen wapen.

In de afgelopen perioden heeft de VVD-fractie een belangrijke stempel gedrukt op het op orde brengen van de financiële huishouding. Er is door reorganisatie en een afslanking van het provinciaal apparaat flexibiliteit in de begroting gebracht voor de cofinanciering van projecten.

Dat keurmerk van financiële degelijkheid wil de VVD-fractie ook naar de toekomst toe graag overeind houden.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. De fractie van de VVD zou nog met dekkingsvoorstellen komen voor de bepleite extra uitgaven.

De heer NIJENBRINKS: Wij hebben voor een bepaald initiatief f 250.000,-- gevraagd en wij willen een post van f 450.000,-- schrappen. Mij dunkt dat dan die dekking voldoende aanwezig is.

De heer HARLEMAN: Maar voor dat bedrag van f 450.000,-- heeft de heer Nijenbrinks een alternatief uitgavenpatroon aangegeven, namelijk sloop van oude bedrijfsgebouwen op het platteland en vergroting van de leefbaarheid van het platteland. Dat geld is daarom in beginsel niet meer beschikbaar.

De heer NIJENBRINKS: Over de besteding van dat vrijkomende geld willen wij best nog eens denken. Als dan toch nog f 250.000,-- extra nodig is, dan hebben wij daarvoor een heel gemakkelijk middel, namelijk de post Onvoorzien. Maar in eerste instantie gaan wij ervan uit dat er f 450.000,-- vrijkomt, terwijl wij slechts f 250.000,-- willen besteden.

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de heer Holman, die de heer Mastwijk vervangt.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Jan Mastwijk is niet aanwezig. Jans vader is overleden en vandaag brengt Jan zijn vader naar het graf. Jans vader is 88 jaar oud geworden en kan terug-

zien op een goed en zinvol leven. Het gemis en verdriet zijn natuurlijk nadrukkelijk aanwezig. Wij wensen Jan en zijn familie vandaag alle kracht en troost toe.

Mijnheer de voorzitter. Het is dus een trieste reden dat ik hier nu sta, maar desalniettemin zal ik nu het verhaal van het CDA naar voren brengen. Wij hebben het de titel gegeven: "De rolverdeling is als volgt...", een maatschappelijke schets in vier bedrijven van het CDA-schrijverscollectief.

Mijnheer de voorzitter. Hebben de provincies nog toekomst? Het is de laatste weken een veelbesproken onderwerp. De heer Weggemans zwengele de discussie weer eens aan. Een felicitatie aan zijn adres is op zijn plaats; dit is nog eens een onderwerp op de kaart zetten, dit is nog eens je profileren als politicus! Drie fracties hebben inmiddels al aandacht aan dit onderwerp besteed.

(Voorzitter: de heer Swierstra.)

Men zal vandaag van de CDA-fractie niet horen dat er gefuseerd moet worden. Wij vinden daarvoor de tijd nu nog niet rijp. Waarom laait die discussie elke keer weer op? Volgens ons komt het omdat wij onze rol als bestuurslaag niet genoeg inhoud weten te geven.

Als wij de meerwaarde van de provinciale bestuurslaag niet kunnen aantonen, komt onherroepelijk - en terecht - de drang om te fuseren weer naar boven. We moeten goed bij de les zijn om te voorkomen dat ontwikkelingen over ons komen. Op een discussie over wel of niet opgaan in een groter verband rust dan ook wat ons betreft geen taboe. Dat is zoiets als: de gordijnen dichtdoen en denken dat je daarmee de boze wereld buitensluit. Maar allereerst moeten we naar onszelf kijken. Laten we dus eens voor de spiegel gaan staan en de vraag stellen: hoe kijkt vandaag de dag Nederland tegen de provincie aan?

De provincie is de minst bekende bestuurslaag. Het Rijk vindt de provincies lastig. Ze zeuren voortdurend om meer geld en dreigen steeds belangrijker te worden omdat Europa de provincies nogal eens wat taken wil toeschuiven. Als deze tendens doorzet, komt straks de interessante vraag op of het niet de nationale overheid is die in het gedrang komt.

De gemeentebesturen vinden de provincie lastig. Ze bemoeit zich veel te veel met gemeentelijke taken. Af en toe hoor je uit de mond van een gemeentebestuurder een oprisping als: de provincie

moet bestemmingsplannen goedkeuren, nieuwe bedrijventerreinen en plannen voor woningbouw toestaan, en moet verder eigenlijk niet zeuren. En de burger? Die vindt eigenlijk niks van de provincie. Je hoort hem af en toe als het bijvoorbeeld gaat om een gemeentelijke herindeling, maar verder is het stil.

Mijn fractie gelooft in de kracht van de provinciale bestuurslaag. Maar dan moet wel sprake zijn van zelfbewustheid. Alleen het invoeren van een duaal stelsel is niet voldoende. Dualisering is geen haarlemmerolie. Er is meer nodig om vol te kunnen houden dat de provincie moet blijven. De provincies moeten duidelijk zijn over de rol die ze willen en kunnen vervullen. Dat geldt ook voor de provincie Drenthe. We moeten laten zien dat we er zijn en waar we heen willen. Duidelijke keuzes maken, onszelf niet verliezen in details, geen krampachtige iedereen-te-vriend-houden politiek, maar op hoofdlijnen aangeven wat we voorstaan en wat ons doel is. Zeggen waar het op staat en dat vervolgens overeind houden.

Het eerste bedrijf: De indeling van de ruimte. De ruimtelijke ordening is het belangrijkste terrein waarop de provincie zich kan en moet manifesteren. Mijn fractie vindt dat we dat in Drenthe de laatste jaren op een behoorlijke manier doen: we geven sturing via de Signaalnota, de Nota bedrijventerreinen, het POP en ook de Nota wonen. En toch kan het beter.

Er wordt in dit huis gewerkt aan een evaluatie van de Nota bedrijventerreinen. De CDA-fractie neemt vast een voorschot hierop. Laten we eens kijken naar het nut van de zogenaamde themaparken. Het milieu, energie en recycling van afvalstoffen(MERA)-terrein bij Wijster ligt leeg, en op een steenworp afstand, aan de A28, verrijst Ossenbroeken. Dat zou toch zo niet moeten? Wij vinden dat we het met zijn allen niet goed hebben gedaan. Er wordt nu - in ieder geval voorlopig - onnodig beslag gelegd op de schaarse ruimte. Het Europark loopt bepaald niet snel vol, maar elders in Coevorden wil men met een nieuw terrein de snelweg over. De CDA-fractie zegt: "Nu eerst maar even niet, eerst de bestaande mogelijkheden benutten."

De ruimte is schaars, het landschap kwetsbaar. Dat vereist grote zorgvuldigheid bij het nemen van ruimtelijke beslissingen. En daar ligt een mogelijkheid voor een stevigere rol: nog duidelijker registreren en sturen.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. De heer Holman zegt dat het MERA-terrein bij Wijster eigenlijk mislukt is. Is hij in gedachten ook al bezig met de oplossing van dit probleem, of signaleert hij het alleen?

Is de heer Holman bereid het MERA-terrein eventueel te sluiten of terug te geven aan de natuur?

De heer HOLMAN: Wij zijn van mening dat wanneer een aantal jaren na het instellen ervan geconstateerd moet worden dat iets niet succesvol is - er is bijvoorbeeld geen sprake van toeloop van bedrijven - er een herbezinning moet komen. Wij moeten onze ogen niet voor de realiteit sluiten. Als er een min of meer kant en klaar terrein ligt dat ingevuld kan worden dan moeten wij erover nadenken of wij dat ook niet werkelijk moeten doen. Achteraf praten is natuurlijk gemakkelijk, maar als wij een aantal jaren geleden wisten wat wij nu weten dan zouden wij de keuze hebben gemaakt Ossenbroeken niet aan te leggen, omdat dat terrein toch op een van de plekken ligt waar eigenlijk geen industrie gevestigd had moeten worden, en direct naar het MERA-terrein te gaan. Maar nu de zaak is, zoals zij is, menen wij na te moeten denken over invulling van het MERA-terrein bij Wijster.

De heer LANGENKAMP: En de heer Holman sluit dus niet uit dat het geen gewoon bedrijventerrein wordt, dus niet afvalgelieerd, maar dat het als bedrijventerrein van de kaart gaat?

De heer HOLMAN: Als de heer Langenkamp goed geluisterd heeft naar wat ik heb gezegd, weet hij het antwoord zelf al. Dat is niet onze intentie. Er ligt een kant en klaar industrieterrein en het is niet mogelijk het te vullen zoals de bedoeling was en daarom moet erover nagedacht worden of het op een andere manier gevuld kan worden. Op die manier kan het aanleggen van andere bedrijventerreinen in kwetsbare gebieden achterwege blijven. Ik heb al gezegd dat wat ons betreft in Coevorden echt niet over de snelweg wordt gegaan, zoals de gemeente Coevorden wel wil doen.

De heer LANGENKAMP: Als het om Coevorden gaat, ben ik het helemaal met de heer Holman eens, maar als het om Midden-Drenthe gaat, wor-

den nu twee fouten gemaakt en het is onmogelijk de ene fout goed te maken met de andere.

De heer HOLMAN: Maar het is wel de realiteit van dit moment.

De VOORZITTER: Dit onderwerp lijkt mij bij uitstek geschikt voor een flinke discussie in tweede termijn.

De heer HOLMAN: Ik vind dat prima. Mijnheer de voorzitter. De provincie moet nog duidelijker regisseren en sturen, de bestuurlijke moed hebben te zeggen: "Die kant moet het op." Daarbij moeten we ook goed op de wensen van de markt letten. Was de drang om themaparken te maken ingegeven door de markt? Of waren we weer eens wat te aanbodgericht bezig? En nu ik het toch over bedrijventerreinen heb: wij vinden dat de werkgelegenheid niet is gebaat met de activiteiten van twaalf burgemeesters die ieder voor zich namens hun gemeente hun bedrijventerrein aan de man willen brengen. Samenwerking - in het belang van Drenthe, én dus ook in het belang van elke individuele gemeente in deze prachtige provincie - is geboden. Volgens ons is het nu zo zoetjesaan de hoogste tijd voor een gemeenschappelijke grondbank. Ik weet het, het idee is niet nieuw, maar het is wél een goed idee. We moeten toe naar een soort van één Drents grondbedrijf, in welke vorm dan ook.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De heer Holman noemt dit een goed idee, maar zouden de gemeentebesturen dat ook vinden?

De heer HOLMAN: Dat is de vraag.

De heer SCHAAP: Nou, voor mij een weet.

De heer HOLMAN: Ik denk dat de gemeentebesturen er niet zo over denken, maar moet dat een leidend argument zijn in de discussie?

De heer SCHAAP: Ik begrijp de zorg wel dat er nog steeds sprake is van een zekere onderlinge concurrentie, hoewel die voor een belangrijk deel via de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) is weggenomen. Het is niet meer zo als enkele jaren geleden toen de burgemeesters als cowboys de markt afstruinden om toch de ander

vooral net een slag voor te zijn. Die tijd hebben wij, met een uitzondering hier en daar, toch wel aardig achter ons.

De heer HOLMAN: Precies, want wij hebben hier van recentelijk nog wel voorbeelden gehad. Ons uitgangspunt is maximale werkgelegenheid voor Drenthe en industrie op de plek waar zij het best past, welke plek ook tegemoet moet komen aan de wens van het bedrijfsleven, want de bedrijven moeten uiteindelijk wel naar Drenthe komen. De vraag is dus hoe wij maximale werkgelegenheid in Drenthe kunnen krijgen. In de economische situatie waarin wij nu gaan komen, is het des te meer nodig om werkgelegenheid naar Drenthe toe te halen. Maar dat moet zo efficiënt mogelijk gebeuren.

De heer VAN DER SCHOOT: De heer Holman is dus van mening dat wij er in het Drentse gebeuren van uit moeten gaan dat die 12 gemeenten maar moeten samenwerken, dat niet elke gemeente een bedrijventerrein moet hebben en dat die terreinen nu provinciaal, dus over de gemeenten heen, verdeeld moeten worden. Heb ik het zo mogen verstaan?

De heer HOLMAN: Inderdaad. Maar of het nu precies provinciaal moet, is ook nog de vraag, want zo zou het gebied van de Regiovisie Groningen-Assen als één gebied kunnen worden beschouwd, waarbij de inliggende gemeenten collectief proberen maximale werkgelegenheid naar het gebied te halen. Iets dergelijks zouden wij ook voor Drenthe kunnen doen.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Mijn opvatting is dat door de inspanningen van de NOM optimaal gewerkt wordt aan het verkrijgen van werkgelegenheid naar Drenthe. Ik denk niet dat daar zoveel knelpunten liggen. Ik weet ook dat de NOM in gebieden met een duidelijke samenhang de scherpe onderlinge concurrentie van twee aan elkaar grenzende gemeenten wil wegnemen. Ik denk dat er dan sprake is van een andere situatie dan in geheel Drenthe, want ik heb niet de indruk dat die samenhang tussen Assen en Emmen wordt gevoeld.

De heer HOLMAN: Toch denken wij dat het die kant op moet. Ik onderschrijf hetgeen de heer Nijenbrinks zegt over de rol van de NOM en mis-

schien kan de NOM bij de uitvoering van ons idee ook een rol vervullen. Hoe de organisatie precies moet zijn, is een vorm van invulling. Aan de discussie daarover zijn wij ook nog niet toe. Het discussiepunt is nu dat wij meer sturing willen. Wij denken dat als wij de krachten bundelen, wij per saldo meer naar Drenthe kunnen halen dan wanneer de huidige werkwijze wordt voortgezet. Dus niet elkaar de vliegen afvangen en zeuren over de locatie als een bedrijf een bepaalde keuze maakt. Want als het in Assen regent, druppelt het in Hoogeveen of Emmen, en andersom.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Moet ik misschien uit het betoog van de heer Holman begrijpen dat het CDA niet erg tevreden is over de manier waarop in ieder geval in de Regiovisie Groningen-Assen en ik neem aan ook in de andere regiovisies in gezamenlijkheid gewerkt wordt aan dit type van projecten? Is dit een vorm van impliciete kritiek?

De heer HOLMAN: Nee, wij denken dat de door ons voorgestane manier van werken in de Regiovisie Groningen-Assen al een redelijke invulling krijgt. Dat heeft ook vrij veel discussie gevergd, want de gemeentebesturen waren heel sceptisch en wilden hun eigen autonomie niet opgeven. Maar in die regiovisie begint het proces al vorm en inhoud te krijgen en het begint ook te werken. In de regiovisie heeft men op de terreinen Woningbouw en Industrieterreinen al het gemeentelijk denken verlaten en de ontwikkelingen op een regionaal niveau getild. In een heel groot stuk van Drenthe is dat proces nog niet aan de gang en wij vinden het wenselijk dat hetzelfde proces ook daar vorm en inhoud krijgt. En nogmaals, wij denken dat het nettoresultaat groter zal zijn dan wat het nu is.

Daarom vragen wij het college met klem om aan deze aspecten aandacht te schenken bij de evaluatie van de Nota bedrijventerreinen. En als daarbij gedegen onderzoek nodig is, dan hebben wij daar graag geld voor over. Want, nogmaals, het mes snijdt naar twee kanten: er is een groot economisch belang, maar er is ook het belang van ons fraaie Drentse landschap.

Het tweede bedrijf. Hierin gaat het om het landelijk gebied.

We hebben het Kompas. Prima. We verwachten daar de komende jaren veel van. De kernzones krijgen ruim voldoende aandacht. Dat is uitste-

kend, want er is ook bewust voor gekozen. Maar dan moeten wij ook het landelijk gebied niet uit het oog verliezen. Want anders dreigt het gevaar dat het contrast tussen stad en platteland een tegenstelling wordt.

We besteden vele tientallen miljoenen gulden aan en op het platteland. Niks op tegen. Maar de CDA-fractie vindt dat dit te vaak op ad-hocbasis gebeurt, én verdeeld over te veel kleine projecten. Ook hier geldt dat we keuzes zullen moeten maken.

Soms lijkt het erop dat we als provincie meer financier of bankier zijn dan regisseur. We leunen wat achterover, wachten leuke projectvoorstellen af en trekken de portemonnee. We strooien wat rond, elk deelterreintje krijgt een paar centen en iedereen is tevreden. Maar bereiken we wat we willen? Wat zijn nu de effecten van deze miezerregen aan geld die in Drenthe neerslaat?

Wij denken dat het verstandiger en effectiever is als we de geldstromen meer bundelen voor wat minder doelen om daarmee een sterker effect en resultaat te bereiken.

Er moet een Nota plattelandsbeleid komen met een heldere visie op het landelijk gebied in brede zin. Daarin moeten we dan ook eindelijk eens duidelijk zijn over de rol die de landbouw in het landelijk gebied kan en moet spelen.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De CDA-factie pleit voor een Nota plattelandsbeleid waarin een visie moet worden neergeschreven. Volgens mij staat die al in het POP en het POP is nog niet zo heel oud. In reactie op de verzuchting van de heer Holman dat er eindelijk eens duidelijkheid moet komen over de landbouw kan ik alleen maar zeggen dat die duidelijkheid er in grote mate is. Ik kan mij wel iets voorstellen bij de gemengde gevoelens over de, zoals de heer Holman het noemde, miezerregen aan subsidies en projecten, maar dan zou hij toch veeleer een pleidooi moeten houden om dat allemaal eens goed te analyseren, net zoals ik namens mijn fractie heb voorgesteld dat eens bij het openbaar vervoer te doen. Het is niet omdat wij van mening zijn dat het beleid slecht is, maar omdat wij van mening zijn dat het nuttig is alles wat er gebeurt eens goed in kaart te brengen. Bedoelt de heer Holman ook zoiets, of bedoelt hij nog een visie bovenop de visies die wij al hebben?

De heer HOLMAN: In de commissie wordt hierover veel gediscussieerd. Het is onderhand onduidelijk hoeveel miljoenen wij wel niet in het beleid stoppen. Met de landinrichting erbij gaat het straks in de richting van *f* 200 miljoen per jaar. Laat ik het vergelijken met een voetbalwedstrijd. Het is een heel belangrijke wedstrijd kennelijk, want er worden vele tientallen miljoenen aan besteed - de skybox van de heer Schaap bij de failliete voetbalclub is er in verhouding nog niets bij - maar onze vraag is of het speelveld duidelijk is, of de lijnen goed getrokken zijn, of bekend is wie de spelers zijn, of de de doelen goed geplaatst zijn en of er goede spelregels zijn. De heer Schaap zegt dat alles al in het POP staat. In het POP zijn acht prioritaire gebieden genoemd; dat is prachtig, maar daarmee is nog niets gezegd over wat wij daar inhoudelijk gaan doen, hoeveel geld wij daar gaan besteden en aan welke doelen wij dat precies gaan besteden. Die analyse, maar ook de effectiviteit daarvan, willen wij nadrukkelijk naar voren brengen. Als wij die analyse maken en een heldere discussie voeren over wat wij willen en hoe wij dat op een goede manier kunnen doen dan kunnen wij naar onze mening meer bereiken dan nu het geval is. In de commissie heb ik gezegd dat wanneer de stromen geld die over het platteland worden uitgestrooid op de wand van de statenzaal zouden moeten worden verbeeld, zou blijken dat deze wand te klein is. Er is ook niemand die de samenhang nog ziet en weet hoe de structuur tot stand is gekomen. Daarin willen wij helderheid en duidelijkheid creëren.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben net een stroompje weggehaald. Misschien kan het CDA ons daarin volgen.

De heer HOLMAN: Ik kom daar in tweede termijn graag op terug. Op grond van een andere argumentatie kunnen wij ons wel aansluiten bij de gedachte van de VVD. Ik wil echter eerst ook horen wat de gedeputeerde daarover zegt. Mijnheer de voorzitter. Ons voorstel is dus: kader het speelveld in, maak duidelijke spelregels en zet daar substantieel geld op in. Een voorbeeld: de Veenkoloniën. Er zijn vele rapporten over geschreven - denk aan de commissie-Hoekstra - en er zijn initiatieven, bijvoorbeeld tussen Borger-Odoorn en Stadskanaal. Maar waar is

de provincie Drenthe? Wat vinden wij als Drenthe nu dat daar moet gebeuren?

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

De CDA-fractie is van mening dat als je wat in het gebied wilt gaan doen, je aansluiting moet zoeken bij de identiteit van het gebied en van de bewoners. Die kiezen voor de uitgestrektheid van het landschap. Dat betekent geen grootschalige functiewijzigingen in het gebied. Een kopie van het zand hoeft voor ons niet.

Frapnant is ook dat van degenen die de streek bijvoorbeeld voor studie verlaten, velen weer terugkomen.

Verder blijkt het water in het gebied een heel belangrijke rol te spelen. De waterhuishouding is goed beheersbaar en biedt mogelijkheden om bijvoorbeeld meer met de wijkenstructuur te doen. Ter voorkoming van misverstanden: het is niet zo dat wij een tweede Blauwe Stad promoten.

Kortom, er zijn genoeg aanknopingspunten voor de provincie om de draad op te pakken en, voortbordurend op de kennis die er al is, voortvarend met het gebied aan de gang te gaan.

En over dat water. Onlangs kwam ik in een oud boekje een paar fraaie ansichtkaarten tegen. Op die foto's speelt het water een belangrijke rol.

Onder een van de foto's stond: "Nu het Noorderdiep is gedempt en de weerspiegeling van boerderijen en tuinen in het water wordt gemist, is er veel aan schoonheid verloren gegaan." De Veenkoloniën is een gebied met een uitdaging, een gebied waar wij als provincie een duidelijke en heldere rol kunnen gaan spelen.

De heer HARLEMAN: Heeft de fractie van het CDA dan de indruk dat de provincie zich nú niet bezighoudt met de Veenkoloniën?

De heer HOLMAN: Wij hebben de indruk dat de provincie dit wel doet, maar naar onze mening kan de provincie daar wel veel nadrukkelijker haar regisseursrol vervullen. Het initiatief van Borger-Odoorn en Stadskanaal is leuk, maar waar is de coördinatie? Het is een gebied met een grote problematiek, maar, mits er veel geld voor beschikbaar komt, biedt het wel alle mogelijkheden voor upgrading en het realiseren van wenselijke ontwikkelingen.

De heer HARLEMAN: Met de ontwikkeling die de heer Holman nu schetst, is de provincie al bezig.

De heer HOLMAN: Gedeeltelijk wel, maar wij pleiten ervoor dit werk nog krachtiger op te pakken en prominenter aanwezig te zijn. Er zijn te veel commissies en te veel deelbelangen en daarom pleiten wij voor een krachtige regisseursrol in met name dat gebied.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. In dat verband heeft de fractie van de VVD een aantal jaren geleden er al nadrukkelijk voor gepleit om in dat gebied in aansluiting aan wat er in Groningen gebeurt, te werken aan het weer openstellen van de kanalen voor vaarrecreatie en dergelijke. Misschien is het goed ook dat punt hierbij te betrekken.

De heer HOLMAN: Ja, maar dat sluit ook aan bij de opmerking die ik daarover heb gemaakt. Mijnheer de voorzitter. Het derde bedrijf: recreatie en toerisme. Het is een belangrijke sector. Voorzichtige berekeningen wijzen uit dat vanuit deze sector tussen de f 1 miljard en f 1,5 miljard per jaar neerslaat in Drenthe, waarvan zo'n 80% in het landelijk gebied, nagenoeg allemaal binnen het midden- en kleinbedrijf (MKB). Daarmee is deze sector na de landbouw de belangrijkste economische factor in het gebied.

Binnenkort start een onderzoek om deze gegevens nog beter in beeld te krijgen. We zijn benieuwd naar de conclusies daarvan. De CDA-fractie is graag bereid om voor goede ideeën extra geld beschikbaar te stellen.

Wij denken dat we het moeten zoeken in kwaliteitsverbetering. Verleden jaar hebben wij veel aandacht geschonken aan de fiets. Maar denk ook eens aan meer en betere mogelijkheden voor bijvoorbeeld de paardensport en aan hoogwaardige hotelaccommodaties.

De toerist heeft meer te besteden, maar wil ook meer kwaliteit. En volgens ons kan het nog wel wat beter met die kwaliteit. In aansluiting op de KITS-regeling (kleine investeringen in de toeristische sector) zou een GITS (grotere investeringen in de toeristische sector) vruchten kunnen afwerpen. Uit gesprekken die wij de afgelopen tijd hebben gehad met vertegenwoordigers uit de sector, leiden wij af dat het die kant op moet.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil erop wijzen dat kwaliteitsverbetering van bijvoorbeeld hotels - ook wij hebben overigens de afgelopen tijd vaak op het belang van kwaliteits-

verbetering geweest - natuurlijk wel een zaak van de markt zelf is. De provincie moet faciliteren. Ik kom daarmee weer terug op mijn opmerking over het landelijk gebied. Wij moeten niet te kinderachtig zijn als bepaalde mogelijkheden in het landelijk gebied goed inpasbaar zijn. Er zijn situaties waarin er wel plannen zijn, maar de uitvoering ervan struikelt vooralsnog op het feit dat wij nogal krampachtig met het gebied omgaan.

De heer HOLMAN: Precies, dat is een van de onderdelen van de discussie. Ik hoor meer en meer het geluid dat uit analyses blijkt dat kwaliteit een belangrijk aspect is. Dat heeft met ondernemerschap te maken en met geld dat de ondernemers beschikbaar hebben, maar ook met hoe wijzelf met zaken omgaan. Wij moeten niet krampachtig zijn.

Mijnheer de voorzitter. Ik weet het, onze voorbeelden zijn niet gebaseerd op onderzoek. Onderzoek naar goede ontwikkelingen in de sector kan ons de goede richting wijzen. Er is Kompasgeld beschikbaar voor recreatie en toerisme. Maar dan moeten er concrete, op uitvoering gerichte projecten zijn.

Voor onderzoek is vaak weinig geld en er zijn ook nauwelijks subsidiemogelijkheden.

Wij pleiten daarom voor een stevig fonds, in te stellen door provincies en gemeenten samen, te beheren door het Recreatieschap. Vanuit dat fonds kan - als zich iets voordoet - een onderzoek of een projectopdracht worden bekostigd. Maar voor onze fractie geldt ook hier weer: gericht geld voor gerichte maatregelen die daadwerkelijk effect hebben. Geen strooigoed, geen gerommel in de marge.

Wat wil de CDA-fractie nog meer? Verbreding van het aanbod juichen wij toe, maar op een Drentse Six Flags zitten we niet te wachten. Een festival met de impact van Oerol, Lowlands of Pinkpop spreekt ons aan. Ik weet wel, dat soort dingen trek je niet van de ene dag op de andere van de grond. Dat moet groeien. Maar waarom geen poging gewaagd?

We hebben in de vorm van het TT-circuit een prachtige locatie. Kunnen we die locatie niet beter en vaker gebruiken?

De heer PRINSEN: Mijnheer de voorzitter. Ik ga nu even de prins - in mijn geval de Prinsen - spelen die in dit sprookje van de heer Holman het CDA kan wakker kussen. Volgens mij heeft mijn

fractie verleden jaar voorgesteld te bekijken of het TT-circuit gebruikt zou kunnen worden voor festivals. Er worden al geruime tijd onderhandelingen gevoerd met festivalorganisatie Mojo over Lowlands. Wij leven nu dan wel in een nieuw millennium, maar het is allemaal al een keer gebeurd.

De heer HOLMAN: Ik constateer dan dat er nu op zijn minst al twee partijen zijn die aan dit idee uitvoering willen geven.

De heer PRINSEN: Het is op zich wel jammer dat het CDA een jaar te laat is.

De heer HOLMAN: Misschien is het een kwestie van voortschrijdend inzicht. Ik weet ook niet eens meer welke reikwijdte het voorstel van verleden jaar had. Het is natuurlijk ook een kwestie van in welke context zaken worden gezien. Bij discussies over wat wel en niet op het TT-circuit kan, is er altijd sprake van een zekere krampachtigheid. Het circuit ligt er en wij zouden wat minder krampachtig om moeten gaan met het geven van een invulling daaraan.

De heer PRINSEN: Ik heb willen aangeven dat deze extra mogelijkheid voor benutting van het circuit al eerder is geconstateerd en dat al met Mojo is gesproken over de organisatie van Lowlands. Daarmee is het CDA dus in feite gewoon te laat.

De heer HOLMAN: De heer Prinsen heeft de eer al gehad die hij verdiende en ik hoef hem die eer niet nogmaals te bewijzen. Bovendien strekt mijn voorstel iets verder dan de heer Prinsen nu doet voorkomen.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik wil hierover ook nog wel iets vragen.

De VOORZITTER: Het lijkt mij toe dat er nu wel genoeg over gediscussieerd is.

De heer HARLEMAN: Ik wil toch nog wat vragen.

De VOORZITTER: Nee. Sorry, maar het valt mij op dat van de fractie van GroenLinks voortdurend wordt geïnterrumpeerd alsof wij hier aan tafel een beetje met elkaar zitten te keuvelen. Nu zijn de algemene beschouwingen aan de orde en ik

wacht af wat de heer Blanksma straks te zeggen heeft.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Hier maak ik bezwaar tegen. Volgens het Reglement van orde is het de staten toegestaan interrupties te plaatsen en ik wil absoluut niet dat van mij gezegd wordt dat ik zomaar wat gezellig zit te keuvelen. Ik wil degene die het woord voert een serieuze vraag stellen en dan wens ik niet dat gezegd wordt dat ik gezellig zit te keuvelen. Daar maak ik ernstig bezwaar tegen.

De VOORZITTER: Het is nog altijd zo dat de voorzitter toestaat of er al dan niet geïnterrupteerd wordt. Ik zeg alleen dat dit dan ook een beetje met mate en rationaliteit moet plaatsvinden. De ene keer zal het keuvelen zijn en de andere keer niet, maar ik vraag nu de heer Holman zijn betoog voort te zetten.

De heer HOLMAN: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot het TT-circuit is de vraag dus of wij die locatie niet beter en vaker kunnen benutten.

En verder - en dat is de andere kant van het verhaal - moeten we doen waar we goed in zijn. Drenthe is nog steeds synoniem voor rust en ruimte. Dat moeten we zo houden. We moeten het alleen anders verpakken. Rust en ruimte hoeven niet per se oubollige begrippen te zijn.

Recreatie en toerisme, het is een belangrijke sector, maar ook een sector waarin het lijkt alsof we met zijn allen in goede harmonie langs elkaar heen werken. De sector verwijt de provincie gebrek aan sturing en de provincie verwijt de sector gebrek aan initiatief.

De CDA-fractie maakt zich zorgen om het NNBT. Onze indruk is dat deze club moeizaam functioneert. Kan het college aangeven wat - zeg over de laatste paar jaar - de wapenfeiten zijn? Wat heeft dat bureau opgeleverd? Is dat terug te zien in cijfers?

Het NNBT is deels uitvoerend orgaan, beoordeelt projecten van anderen en brengt zélf projecten aan. Is dat wel een goede mix? Het lijkt ons goed om over niet al te lange tijd in de statencommissie eens over nut en noodzaak en over de meest efficiënte invulling van het NNBT van gedachten te wisselen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik wil even interrumpen, niet keuvelend maar serieus. Ik meen de issuehouder te zijn van de vraag om discussie over nut en noodzaak van het NNBT. Ik ben blij met de steun, zij het dat die vrij laat komt.

De heer HOLMAN: Graag gedaan. Mijnheer de voorzitter. Ik kom op het vierde bedrijf: aandacht voor de ander.

Ik kom op het laatste onderwerp in deze beschouwingen. Ik wil het met name hebben over de vermaatschappelijking van de zorg. Dát moet ons allemaal een zorg zijn. Iedereen in deze provincie heeft een verantwoordelijkheid tegenover de ander. Ook hier moet de provincie het voortouw nemen en de weg wijzen.

Ik citeer twee stukjes uit de Regiovisie voor mensen met een lichamelijke functiebeperking: "Mensen die niet op een vanzelfsprekende wijze anderen ontmoeten, hebben behoefte aan ondersteuning" en:

"Bij het kiezen van vrijetijdsbesteding spelen de leeftijd, opleiding, geslacht, maar ook beperkingen een rol."

Wij willen dit toespitsen op jongeren. Vooral jongeren die in de tienerleeftijd komen, willen graag deelnemen aan de wereld van hun leeftijdgenoten. Ze willen naar de bioscoop, naar een disco, naar een popconcert, een vakantiecamp en dat soort dingen meer. Ze willen andere jongeren ontmoeten. Maar ze kunnen vaak niet gaan en staan waar ze willen en hebben daarom ondersteuning nodig voor het opbouwen van sociale contacten.

Vanuit het oogpunt van deelname aan de maatschappij in onze "gewone" wereld, maar ook voor de beeldvorming van leeftijdgenoten zonder beperkingen, vinden wij aandacht voor deze jongeren zeer gewenst. Het kan hun wereld vergroten. Het biedt hun de kans om straks als ze volwassen zijn gemakkelijker zelfstandig te functioneren. Wij stellen dan ook voor f 150.000,- te reserveren, bestemd voor onderzoek naar de mogelijkheden en uitvoering hiervan. Wij vragen het college met een concreet beleidsvoorstel te komen.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Met alle respect voor het onderwerp wil ik erop wijzen dat nu ineens f 150.000,- wordt gevraagd

voor een onderzoek. Het is niet vanwege gebrek aan sympathie voor het onderwerp, maar tegen de wijze waarop dit voorstel is geformuleerd heb ik toch wel een beetje bezwaar.

De heer HOLMAN: Ik denk dat de heer Nijenbrinks het verkeerd begrepen heeft. Ik heb nadrukkelijk gesproken over onderzoek naar en uitvoering. Ik wil daarbij sterk de nadruk leggen op de uitvoering. Het moet dus geen vaag verhaal worden. Maar het college zal over hoe dit georganiseerd moet worden, na moeten denken.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Kan de heer Holman aangeven of hij nu om structureel f 150.000,- vraagt?

De heer HOLMAN: In principe gaat het om een eenmalig bedrag.

De heer HARLEMAN: En hoe gaat het dan met de uitvoering?

De heer HOLMAN: De uitvoering of de dekking?

De heer HARLEMAN: Als wat uit het onderzoek naar voren komt, uitgevoerd moet worden, is er toch wel sprake van een structureel verhaal.

De heer HOLMAN: Dat moet nog blijken, want dat hoeft natuurlijk niet zo te zijn. Het gaat mij op dit moment te ver daarop nu al in te gaan.

Mijnheer de voorzitter. Nu ik het toch over jongeren heb, we hebben het in de commissie al aangekondigd: de CDA-fractie stelt voor de theatergroep Benjamin met f 100.000,- te subsidiëren. In deze tijd van onverdraagzaamheid, geweld en haat lijkt ons maatschappelijke betrokkenheid een eerste vereiste. Benjamin levert een uitstekende bijdrage aan het herstel van waarden en normen door maatschappelijke problemen aan de orde te stellen. We zijn benieuwd naar de reactie van het college en de overige fracties.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom aan de epiloog. In deze algemene beschouwingen was de rolverdeling in het bestuurlijk krachtenveld de rode draad. Voor de leden van de CDA-fractie geldt dat zij zich afhankelijk weten van iemand die gelukkig ver boven de politiek staat. Het is goed hem te vragen om steun en wijsheid, ook het komende jaar weer als wij op verschillende momenten onze eigen rol weer moeten spelen.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Veel dingen zijn in de schaduw komen te staan van de gebeurtenissen op en sinds 11 september. De algemene beschouwingen kunnen zich, ook in Drenthe, daar niet aan onttrekken. Wat is gebeurd heeft invloed op ons gevoel van veiligheid en zekerheid; het heeft invloed op verhoudingen tussen mensen, met name tussen moslims en niet-moslims; en het versterkt de negatieve economische vooruitzichten.

We nodigen het college nadrukkelijk uit op elk van deze drie punten aan te geven tot welke extra beleidsinspanningen dit aanleiding geeft.

Het is óók een bijzondere beschouwingdag omdat niet alleen de begroting en Beleidsnota 2002 aan de orde zijn, maar ook de evaluatie van het Bestuursprogramma.

Als rode draad voor deze algemene beschouwingen heeft GroenLinks gekozen voor "gedeelde verantwoordelijkheid". Dit thema is voor ons het uitgangspunt omdat wij vinden dat, in algemene zin, meer tegenwicht geboden moet worden aan de doorgesloten individualisering in onze samenleving die mensen in de kou laat staan. Gezocht moet worden naar een alternatief voor het paarse beleid, waarbij een krachtiger rol is weggelegd voor de overheid bij het behartigen van de collectieve belangen in onze samenleving. Het is daarbij essentieel dat voor de beleving van die gedeelde verantwoordelijkheid, de gapende kloof tussen politiek en burgers wordt gedicht. Met name de provinciale overheid moet niet alleen doen wat ze zegt, ze moet ook vooral zeggen wat ze doet en daarmee een gekend en betrouwbaar middenbestuur zijn.

(Sprekers telefoon gaat. Hij neemt op.)

Hallo, met Klaas Blanksma.

...

Ja, dat klopt, ik ben fractievoorzitter van GroenLinks.

...

Storen? Nou ja, ik zit wel middenin mijn algemene beschouwingen, een soort van vergadering waarin wij met elkaar de plannen van de provincie Drenthe voor volgend jaar bespreken.

...

Nee hoor, dat is niet erg. Ik had het er eigenlijk toch net over hoe belangrijk het is contact met burgers te hebben en bovendien, wat ik zou gaan

zeggen, krijgen ze toch allemaal nog op papier. Bovendien kunnen ze nu meeluisteren.

...

O, u bent écht geïnteresseerd? Nou, ik was net bezig uit te leggen dat wij van mening zijn dat de communicatie tussen de Drentse burgers en de Drentse overheid aanzienlijk verbeterd moet worden.

...

Ja, mijnheer Burger.

...

Ja, wij hebben de laatste tijd nogal wat geld uitgegeven voor extra informatie via Internet, maar het aantal mensen dat wij daarmee bereiken, blijkt toch maar een handjevol te zijn.

...

Nee, de meeste mensen nemen niet de moeite om de website van Drenthe op te zoeken en daarom vinden wij het belangrijk meer te investeren in communicatie. Bovendien moet die communicatie vooral geen eenrichtingsverkeer zijn, vinden wij.

...

Ja, wij vinden dat wij ons moeten openstellen voor opvattingen van buiten het provinciehuis en dat ook de politieke verschillen van mening meer voor het voetlicht moeten komen. Kortom, wij moeten de politiek dichterbij de mensen brengen, zoals wij dat zeggen.

...

Ja, bij u dus. Wij kunnen het toch niet alleen aan de Commissaris van de Koningin (CvdK) overlaten om allerlei scholen in Drenthe te bezoeken?

...

Nee.

...

Wij stellen dus voor om volgend jaar een mooie eerste stap te maken met een drietal communicatieprojecten en wij willen daar zelfs f 0,5 miljoen voor beschikbaar stellen.

...

Ja, inderdaad, een goed plan.

...

Een ander onderwerp is dat wij het college willen houden aan zijn belofte om met een beleidsnotitie te komen over internationale contacten van de provincie.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Blanksma is nog in gesprek.

De heer NIJENBRINKS: Waar woont de heer Burger met wie de heer Blanksma in gesprek is?

De heer BLANKSMA: Momentje, er is hier iemand die een vraag wil stellen.

De heer NIJENBRINKS: Waar woont de heer Burger? Misschien kan hij snel in de bus stappen en hierheen komen. De koffie is gratis.

De heer BLANKSMA: De heer Nijenbrinks doet de suggestie dat u zo snel mogelijk het openbaar vervoer neemt en zo snel mogelijk hierheen komt.

...

Ja, o u heeft geïnformeerd hoe dat moet?

...

Drieënhalf uur? Nee, dan lijkt het mij toch beter dat wij dit telefoongesprek even voortzetten. Er zijn natuurlijk wel meer onderwerpen waarover wij willen spreken. Een ander serieus onderwerp is bijvoorbeeld onze relatie met de Molukken. Ik sprak net over het internationale beleid en het is zo dat wij verleden jaar vanwege de situatie daar aan de Molukken een bedrag hebben geschonken. Nu gaan wij voorstellen eenzelfde bedrag nogmaals ter beschikking te stellen.

...

Zeker, zeker.

...

Of wij een mening hebben over het collegebeleid? Jazeker hebben wij dat! Er zijn best wel een heleboel dingen goed, maar het is natuurlijk een beetje onze rol vooral te spreken over de dingen die niet goed zijn, hoewel ook de collegepartijen daarover nogal wat te vertellen hadden zonet.

...

Ja.

...

Een van onze algemene punten van kritiek heeft iets te maken met het beleid ten aanzien van het verstrekken van subsidies. Wij vinden dat een belangrijk onderwerp en het is ons opgevallen dat sommige organisaties die toch heel erg afhankelijk zijn van subsidies niet goed weten wat van ze verwacht wordt. Die organisaties moeten natuurlijk ook goed weten wat zij van de provincie kunnen verwachten. Zo is de klacht van verschillende organisaties dat zij onvoldoende geld krijgen om de werkelijke kostenstijgingen op te vangen. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij Enova en daarom stellen

wij voor daarvoor extra geld ter beschikking te stellen.

...

Ik zie dat er een heleboel mensen weglopen tijdens dit telefoongesprek. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Weet u wat, ik bel u straks even terug en zal ik u precies uitleggen wat er allemaal in ons schriftelijke verhaal staat.

...

Ja, tot ziens.

Mijnheer de voorzitter. Mijn excuus voor deze interruptie. Dit telefoongesprek was ook niet bedoeld om de mensen in deze zaal te beledigen.

De heer VAN DER SCHOOT: De heer Blanksma verbaasde zich erover dat sommigen deze zaal verlieten, maar die hebben geleerd om iemand die telefoneert met rust te laten.

De heer BLANKSMA: Ik ben blij dat de heer Van der Schoot die wending eraan geeft. Ik zal het dan ook maar zo opvatten.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil nu graag iets zeggen over het armoedebeleid in Drenthe.

Sinds 1995 staat het armoedevraagstuk op de politieke agenda. Dit is een stimulans voor het maatschappelijke debat over dit onderwerp en een aanzet om te komen tot een anti-armoedebeleid. Het beleid heeft zich tot nu toe vooral gericht op landelijk en gemeentelijk niveau. Het middenniveau van de provincie is tot nu toe vrijwel buiten beeld gebleven.

In de praktijk blijkt dit toch een gemiste kans te zijn omdat de provincie een belangrijke rol kan spelen in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting.

Door de herstructurering van de sociale zekerheid ontstaan er steeds meer regionale samenwerkingsverbanden. De cliënten komen steeds meer in beeld als "derde partij". Het belang van de provincie in de ontwikkeling van een goed lokaal beleid wordt steeds duidelijker.

Een inbedding van het armoedebeleid in alle bestuurslagen maakt het mogelijk een samenhangend, integraal beleid te ontwikkelen.

Effectieve armoedebestrijding richt zich op twee dimensies:

- verbetering van de inkomenspositie
- verbetering van de toegang tot hulpbronnen.

De provincie heeft geen directe invloed op de inkomenspositie. Langs indirecte weg kan de provincie wel invloed uitoefenen. De provincie kan

regionale samenwerking bevorderen door deze te stimuleren of zelf te organiseren. Concretisering van de rol van de provincie ten aanzien van het armoedebeleid komt op de volgende punten neer.

1. De provincie moet een actieve rol vervullen in de informatie over goedlopende projecten.
2. Ten behoeve van de controle op de uitvoering van het beleid is monitoring een goed instrument.
3. De zelforganisaties van uitkeringsgerechtigden moeten voldoende menskracht en middelen hebben om hun taak goed uit te voeren. Ten behoeve van de onafhankelijkheid van de lokale cliëntenraden zal de provincie een grotere rol moeten spelen.

Mijnheer de voorzitter. Op het gebied van de werkgelegenheidsbevordering is er sprake van gedeelde verantwoordelijkheid van overheid, werkzoekenden en het bedrijfsleven om iedereen in staat te stellen een zinvolle bijdrage te leveren aan de samenleving. In het statenstuk 891 (Equal: Inzetbaarheid arbeidspotentieel Drenthe) wordt gesproken over de noodzaak van een cultuuromslag met betrekking tot de bereidheid van werkgevers om te investeren in oplossingen ten aanzien van knelpunten in de arbeidsmarkt. Het CDA en de PvdA hebben in de Statencommissie BFE al aangegeven bereid te zijn tot een discussie over de vraag hoe de provincie die cultuuromslag moet bevorderen, bijvoorbeeld via het stellen van voorwaarden aan financiële ondersteuning van projecten die bedrijven ten goede komen.

Van het college vragen we een korte notitie over dit onderwerp, aan de hand waarvan in die commissie kan worden gediscussieerd.

Er is een gedeelde verantwoordelijkheid voor de verkeersveiligheid.

De verantwoordelijkheid voor de tekortschietende verkeersveiligheid kan uiteraard niet zomaar afgeschoven worden op alle individuele verkeersdeelnemers, aangezien men ook 'zomaar' slachtoffer kan worden van het onverantwoord verkeersgedrag van anderen. Het is daarom terecht dat verkeersveiligheid een hoge prioriteit heeft. GroenLinks stelt voor de doelstellingen uit het Nationaal verkeers- en vervoersplan (NVVP) rechtstreeks te vertalen naar Drenthe. Dat houdt in dat de doelstellingen bepalend zijn voor de financiën en niet andersom.

GroenLinks vindt verkeersveiligheid dermate belangrijk dat de landelijk geformuleerde doelstellingen ook in Drenthe nagestreefd moeten worden,

zeker nu het aantal slachtoffers dit jaar weer hoger is dan vorig jaar. Uiteraard moet het Rijk daarvoor een toereikende bijdrage leveren en het college wordt opgedragen zich hiervoor hard te maken in Den Haag. Vooruitlopend op dit resultaat moet een programma worden opgesteld met alle betrokkenen, waarin stap voor stap wordt aangegeven wat per jaar het doel is en wat hiervoor aan financiën vereist is. De provincie zelf zal ook een bijdrage moeten leveren.

Een van de voorstellen vanuit de Cover-evaluatie is het professionaliseren van de betrokken maatschappelijke organisaties. Deze organisaties moeten financiële ondersteuning krijgen om vanuit de eigen specifieke achtergrond het verkeersveiligheidsbeleid mede vorm te geven. GroenLinks stelt voor het komend jaar hiervoor de Fietsersbond als proefproject uit te kiezen, teneinde in goed overleg te komen tot voorstellen die vervolgens structureel moeten worden ingepast.

Uit de Cover-evaluatie komt ook naar voren dat de positie van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV) in Drenthe afwijkend is ingevuld.

Drenthe heeft gekozen voor het opgaan van het ROV in het provinciale apparaat. Tegelijkertijd zijn er twee aandachtsfunctionarissen nodig om de 12 gemeenten te ondersteunen in de nieuwe taak van uitvoering geven aan gedragsbeïnvloeding, voorheen een specifieke taak van het ROV.

GroenLinks heeft verleden jaar gevraagd een dergelijke functionaris aan te stellen en is verheugd dat dit nu in theorie zo is. Wij vragen om aanstelling van een derde functionaris, om de achterstand in te halen.

Mijnheer de voorzitter. De provincie moet een eigen verantwoordelijkheid nemen voor de sociale functie van het openbaar vervoer op het platteland. Wij zijn van mening dat de rol die MTI wil spelen bij het geven van invulling aan die sociale functie groter moet zijn. Verder vragen wij het college meer energie te steken in de promotie van het openbaar vervoer.

GroenLinks is tegen de uitvoering van de snelle spoorverbinding met de Randstad in de vorm van een zweeftrein. Daarvan zien wij het nut voor Drenthe niet in. GroenLinks vindt dat de mogelijkheid van de Hanze-plusvariant niet zo denigrerend door het college moet worden afgewezen, omdat deze variant zeker voor Drenthe mogelijkheden biedt voor zowel de lightrail tussen Assen en Groningen, als voor de verbinding Zwolle-Coevorden en richting Duitsland. Het is de vraag

of de magneetzwefbaan (MZB) waarvan het traject helemaal om Drenthe heen gaat, voor Drenthe wel een goede oplossing is.

Mijnheer de voorzitter. Bij de algemene beschouwingen van vorig jaar heeft het college aangekondigd te komen met een fietsplan. Het Fietstotaalplan van het Recreatieschap is voor wat betreft de toeristische fietser een redelijk plan. Het woonwerkverkeer komt hierin echter onvoldoende aan de orde. De fiets is vaak het eerste vervoermiddel in de vervoersketen. Fietsenstallingen bij treinstations en bushaltes zien er echter vaak zeer slordig uit. Bovendien moeten de mogelijkheden om de fiets mee te nemen in bus of trein worden uitgebreid.

Ik kom op het onderwerp biologische landbouw. Twee jaar geleden is een motie van GroenLinks over biologische landbouw aangenomen. In die motie werd er vooral op aangedrongen de vraagkant te stimuleren. Het heeft ons verbaasd dat in dit huis nog steeds niet is gekozen voor biologische catering; wij dringen daar nogmaals op aan.

Mijnheer de voorzitter. Mijn volgende onderwerp is gedeelde verantwoordelijkheid voor natuur en landschap.

GroenLinks is content met het natuur- en landschapsbeleid. De benadering van onderop bij veel lopende projecten is een voorbeeld van prima communicatie. Zo juichen wij de inrichtingsplannen van het Hunzeproject zeer toe en adviseren wij voor het fietspadenplan ter plekke in het toegezegde financieringsplan voor het plattelandsbeleid reeds rekening te houden met de komende kosten, zodat het plan te zijner tijd ook werkelijkheid kan worden. Ook de boerderijverplaatsing in het gebied van de familie Boxen is zo'n plan waar natuur, landschap en landbouw wel bij varen. Wij pleiten ervoor op een adequate manier voldoende faciliteiten beschikbaar te blijven stellen voor de cofinanciering van projecten en dan in het bijzonder voor de succesvolle regelingen Landinrichting op Drentse maat en Verplaatsing agrarische bedrijven, zodat ook andere verplaatsingen gerealiseerd kunnen worden en er bijvoorbeeld ook een start kan worden gemaakt met de realisatie van ecologische verbindingzones. De vaart zit er eindelijk in en dat willen we graag zo houden.

Het verheugt ons zeer, dat door een gerichte communicatie met de boeren er nu draagvlak is ontstaan voor de gebiedsgerichte aanpak in het

deelgebied Wapserveense Aa. Er komen kavelruilen van de grond en er worden projecten voorbereid om het waterbeheer te optimaliseren, alsook projecten, waarin landbouw en natuur gaan samenwerken. Wij pleiten voor een gerichte provinciale financiële ondersteuning van deze positieve ontwikkelingen in het Financieringsplan voor het plattelandsbeleid.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom ten slotte op de verantwoordelijkheid voor gemaakte keuzes op het gebied van kunst en cultuur.

Volgens GroenLinks zijn we op de goede weg met het kunst- en cultuurbeleid. Er is het afgelopen jaar veel gebeurd op dit terrein. Het Actieplan en het Programma cultuurbereik laten dit zien. Het betekent echter wel dat er van diverse organisaties nogal wat gevraagd wordt aan intensivering van werkzaamheden en taken. Er moet bekeken worden of dit nog budgettair neutraal kan. Mocht blijken dat diverse organisaties hierdoor in de problemen komen dan moeten er oplossingen worden gezocht.

Wij begrijpen niet waarom de eenmalige bijdrage van f 150.000,-- voor kunst en cultuur niet is omgezet in een structurele provinciale bijdrage voor de komende jaren. Wij krijgen dit graag uitgelegd. Er zijn drie unieke organisaties in Drenthe op het gebied van toneel: Stichting theaterwerkplaats Het Hek, Theater Benjamin en Theaterstichting Oom Wanja, die voor hun voortbestaan van een provinciale bijdrage afhankelijk zijn. Wij vinden dat ze alle drie bestaansrecht hebben. Wij vinden dat ze elk moeten kunnen rekenen op een structurele subsidie.

Het college stelt voor f 50.000,-- aan Het Hek te geven. Wij stellen in aanvulling hierop voor aan Benjamin en Oom Wanja elk structureel f 100.000,-- ter beschikking te stellen.

Mevrouw LOOMAN: Mijnheer de voorzitter. Oom Wanja vraagt een structurele bijdrage van f 250.000,-- om überhaupt door te kunnen gaan. Wat wil de heer Blanksma dan bereiken met een fooi van f 100.000,--?

De heer BLANKSMA: Ik denk dat wanneer wij beginnen met de helft van het gevraagde bedrag, in ieder geval al een aardig eind op weg kan worden gegaan om tot een oplossing van het probleem te komen.

Mevrouw LOOMAN: De theatergroep geeft zelf aan dat dat met zo'n bedrag niet mogelijk is.

De heer BLANKSMA: Als dat echt zo is dan moeten wij het nogmaals bekijken, maar vanwege de evenredigheid lijkt het ons goed te beginnen met een ton. Daarna zien wij dan wel of het schip strandt en dan kunnen wij altijd nog bedenken of wij dát acceptabel vinden. Maar goed, het geld moet natuurlijk ook ergens vandaan komen.

De heer VAN DER SCHOOT: Maar bij het beschikbaar stellen van een bedrag van f 100.000,-- moet er toch ook een redelijk perspectief zijn dat er iets met dat bedrag wordt gedaan. Zo zou niet alleen het gezelschap moeten zijn gered, maar zou het geld ook goed besteed moeten worden. Als dat allemaal niet het geval is, dan is het natuurlijk wel een vriendelijk gebaar, maar inhoudelijk toch op zijn minst bezwaarlijk.

De heer BLANKSMA: Ik meen dat dit bedrag gezien moet worden als een eerste stap. Wij geven het geld nu niet uit, maar stellen het ter beschikking. Op het moment dat blijkt dat er echt helemaal geen andere oplossingen meer mogelijk zijn, zullen wij bekijken wat wij verder moeten doen. Wij zijn nu ook nog niet met concrete voorstellen bezig, maar met het beschikbaar stellen van financiële middelen en daarbij moeten wij natuurlijk altijd rekening houden met de mogelijkheden.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. In welk kader ziet GroenLinks deze bijdrage? Is het een vorm van waarderingssubsidie - fijn dat u er bent - of wil GroenLinks met het beschikbaar stellen van dit geld een bepaalde lijn uitzetten?

De heer BLANKSMA: Als het om Oom Wanja gaat zou dit bedrag van f 100.000,-- gezien kunnen worden als een waarderingssubsidie. Als blijkt dat er meer geld nodig is, zullen wij bekijken of met dat extra geld ook meer doelen bereikt kunnen worden.

Mevrouw SCHIPPER: Maar dat betekent dat wanneer meer organisaties in Drenthe zich melden, die ook recht hebben op een dergelijke waarderingssubsidie.

De heer BLANKSMA: Ik bekijk het een beetje van de andere kant. Het heeft eigenlijk veel meer te maken met het culturele klimaat in Drenthe. Ieder-een weet - en dat geldt niet alleen in Drenthe maar ook daarbuiten - dat als het gaat om culturele evenementen Drenthe nu niet direct de provincie is waar het gebeurt.

Mevrouw SCHIPPER: De heer Blanksma woont toch in Hoogeveen waar De Tamboer is?

De heer BLANKSMA: Ik zeg ook niet dat er niets gebeurt, maar in de landelijke verdeling van de subsidies komt Drenthe helemaal niet aan bod. Kortom, als het gaat om cultuur staan wij landelijk niet eens op de kaart. Wat dat betreft is de situatie behoorlijk zorgelijk. Wij hebben natuurlijk wel schouwburgen en er gebeurt ook wel het een en ander en juist daarom moeten wij op wat wij hebben heel zuinig zijn. Als er dan groepen zijn die hebben bewezen een bijdrage te kunnen leveren aan cultureel Drenthe dan vind ik het jammer die te laten verdwijnen alleen omdat wij weigeren toch heel marginale bedragen beschikbaar te stellen. Het is dus eigenlijk meer een culturele reddingsoperatie dan dat wij heel hoogdravende doelen voor ogen hebben. En als wij dan al een hoogdravend doel voor ogen hebben dan is het het bevorderen van het culturele klimaat in Drenthe.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. Oom Wanja heeft bij monde van de inspreker in de commissievergadering duidelijk verklaard dat er 2,5 ton moet komen en zo niet, dat het gezelschap ermee ophoudt. Dan doen wij met een ton toch niets? Het is dus of 2,5 ton of niets. En dan structureel.

De heer BLANKSMA: Als een meerderheid van de staten ervoor is meer geld beschikbaar te stellen dan f 100.000,-- dan vind ik dat ook prima. Voor dat hogere bedrag vinden wij dan ook nog wel dekking. Wat ik nu doe is proberen een basis te vinden voor voortzetting van die groep, omdat ik het ontzettend jammer vind als die groep verdwijnt. Ik vind het een beetje flauw dat mijn voorstel onderuit wordt gehaald met als argument dat ik niet genoeg geld wil uittrekken, terwijl degenen die dat doen helemaal geen geld willen geven.

De heer VAN DER SCHOOT: Tegen die opmerking maak ik bezwaar. Oom Wanja constateert

zelf dat het bij het publiek niet dat succes heeft dat het gezelschap beoogt en geeft zelf aan f 250.000,-- nodig te hebben. Dat is een kingsize-bedrag dat velen te veel vinden voor een noodlijdende club die eigenlijk geen bestaansrecht heeft. Het gaat niet aan anderen te verwijten dat zij geen geld ter beschikking willen stellen. Het gaat slechts om de vraag of wij dit gezelschap al dan niet in stand willen houden. Voor het instandhouden is meer geld nodig dan de heer Blanksma nu suggereert.

De heer BLANKSMA: Ik heb helemaal niet de bedoeling om op iemand af te geven. Elke fractie moet zelf maar de afweging maken of zij geld ter beschikking willen stellen. Het enige dat ik heb gezegd is dat wij het ontzettend jammer zouden vinden wanneer dit gezelschap verdween. Wij vinden het van belang dat dit gezelschap blijft bestaan en wij denken een basis voor voortzetting te creëren als wij onze gedeputeerde met een bedrag van f 100.000,-- op pad sturen. Misschien kunnen elders wel aanvullende middelen gevonden worden. Laten wij dat eerst bekijken voordat wij nu al zeggen dat het einde verhaal is. Als blijkt dat voortzetting alleen maar mogelijk is met een provinciale bijdrage van f 250.000,-- dan moeten wij de kwestie opnieuw bekijken. En pas als het geld dan niet gevonden kan worden, willen wij uitspreken dat er dan maar mee gestopt moet worden. Ik wil daar nu nog niet op vooruitlopen. De Nota festivalbeleid is teruggetrokken; het onderzoek hiernaar zien we met belangstelling tegemoet. Maar dat betekent niet dat de diverse festivalorganisaties in het ongewisse gelaten kunnen worden met betrekking tot hun financiën. Zij moeten voor het komende jaar kunnen rekenen op blijvende steun van de provincie, zodat de organisatie niet in gevaar komt.

De herdenking van 4 en 5 mei moet een duidelijke plaats houden in de Drentse samenleving. Aangezien het erg moeilijk blijkt te zijn vrijwilligers te werven, stellen wij voor de subsidie te verdubbelen van f 20.000,-- naar f 40.000,--. In de financiële verantwoording die bij onze schriftelijke algemene beschouwingen zijn gevoegd, zijn alle bedragen overigens in euro's opgenomen.

Mijnheer de voorzitter. Gedeelde verantwoordelijkheid geldt ook voor het behoud van ons cultuurhistorisch erfgoed. Er zijn echter duidelijke signalen dat het wat dat betreft niet goed gaat in Drenthe. Te denken valt aan diverse artikelen

hierover van de directeur van Stichting "Het Drentse Landschap" waarin hij de noodklok luidt over de teloorgang van vele gezichtsbepalende historische gebouwen in Drenthe. Drenthe is na Flevoland de provincie met het kleinste aantal monumenten. Er is wellicht veel voor te zeggen een veel actiever en omvangrijker provinciaal monumentenbeleid te gaan voeren. We vragen het college daarom het provinciaal instrumentarium te evalueren dat bedoeld is voor het behoud van ons cultuurhistorisch erfgoed. Mijnheer de voorzitter. Ik dank alle aanwezigen voor hun geduld dat zij naar mijn verhaal hebben willen luisteren.

De VOORZITTER: Er is nu een kleine schorsing in het tijdschema voorzien. Ik wijs de staten erop dat we al een halfuur op ons schema achterliggen.

(Schorsing van 10.47 uur tot 11.04 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. De provincies zijn al enige tijd druk doende hun positie en imago te verbeteren. Als missie geldt een moderne en sterke provincie, die herkenbaar en zichtbaar is. Dat betekent meer bevoegdheden als regionale regisseur, meer financiële slagkracht, een andere politieke cultuur, meer democratisch draagvlak en misschien schaalvergroting. De fractie van D66 verwelkomt vooral de dualisering en de daarmee verbonden vernieuwing van de politieke cultuur. Niet alleen omdat het de voorboden zijn van de invoering van de door de bevolking gekozen CvdK en het referendum - dat is immers nog een kwestie van tijd - maar ook omdat er kansen liggen voor een meer aansprekend en doorzichtiger provinciebestuur. Herkenbaar en zichtbaar zijn de provincies helaas vooral door verhalen over de ritselfcultuur, waarin zij verstrikt zijn geraakt. Ceteco in Zuid-Holland, Volendam in Noord-Holland en de Gelderse evenementenaffaire zijn voorbeelden van te ver doorgeschoten ambities en prestatiedwang bij bestuurders, voorbeelden ook van te ver doorgeschoten passiviteit in de handhaving van normen en waarden en het nemen van verantwoordelijkheid voor fouten. In de verschillende commentaren op deze gebeurtenissen worden de geluiden over overbodige provincies en de derderangs

kwaliteit van provinciale bestuurders steeds sterker.

Mijnheer de voorzitter. D66 ziet hierin een bevestiging van de noodzaak niet te eenzijdig naar het functioneren van het provinciaal bestuur te kijken. Niet alleen resultaat telt. Als overheid worden we net zo goed afgerekend op zorgvuldigheid, betrouwbaarheid en integriteit. Deze aspecten bepalen de kwaliteit van het provinciaal bestuur. Voor D66 wegen democratie en rechtsstaat zwaar als kwaliteitsnormen voor politiek en bestuur. Democratie is meer dan een procedurele meerderheidsregel. Democratie gaat ook over inhoudelijke kwaliteit van besluiten en politieke verantwoordelijkheid. De rechtsstaat is meer dan formele regeltjes waaraan besluiten moeten voldoen. Een rechtsstaat werkt ook op basis van beginselen van behoorlijk bestuur en stelt gezag boven macht. De nota Provinciaal beleid nader bekeken leert ons een aantal zaken.

Wat in de eerste plaats opvalt aan de door gedeputeerde staten (GS) nog niet opgepakte beleidsvoornemens is dat het veelal milieu-aspecten betreft. In mijn schriftelijke beschouwingen heb ik een heel lijstje opgenomen, dat ik nu niet zal voorlezen.

Wat is de reden voor deze tamelijk eenzijdig achterblijvende productie? Gaat het college nog een forse inhaalslag maken en zo ja, is daar al een plan voor?

D66 vindt dat er ruimte is voor een extra milieu-impuls, bijvoorbeeld door te proberen de natuur dichterbij de mens en zijn woonomgeving brengen. Een idee daarvoor is het natuurspeelbos. Dit sluit aan bij het thema Natuur in stad en dorp van het Europese natuurbeschermingsjaar.

Het natuurspeelbos is een terrein met een hoge natuur- en speelwaarde voor kinderen. Met natuurlijke middelen worden verschillende zones ingericht: afwisseling van open terrein en begroeide gebieden, variatie in planten en dieren, verschillen in bodem en waterhuishouding. De ontwikkeling van kinderen en natuur worden zo met elkaar verbonden.

Het natuurspeelbos vervult een functie voor kinderen uit verstedelijkte gebieden, met inbegrip van groepen uit het onderwijs, kinderopvang, buurtverenigingen, sportclubs, scouting enzovoorts. Het stimuleert de verbeelding, creativiteit, normbesef en lichamelijke ontwikkeling en het levert een bijdrage aan een duurzame samenleving en

het besef dat wij als mensen verantwoordelijk zijn voor het evenwicht tussen natuur, milieu en menselijk gedrag.

Om dit idee wat concreter te maken, hebben wij gekeken naar mogelijke locaties. Assen en Emmen zijn gemeenten die zich onder andere kenmerken door verstedelijking en veel jeugd. In Assen zou het gebied tussen Baggelhuizen en Kloosterveen zeer geschikt zijn: goed bereikbaar en midden tussen twee grote woongebieden. In Emmen denken wij aan de Emmerdennen, dichtbij het centrum en de wijken Angelslo en Emmerhout. Wij vragen het college het idee van het natuur speelbos nader te bestuderen en daarbij in overleg te treden met Emmen en Assen.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Wat zou hierin dan de rol van de provincie moeten zijn, behalve het voeren van een gesprek met Emmen en Assen, wat ongetwijfeld toch al geregeld gebeurt? Een natuurspeelbos lijkt mij iets dat de gemeenten zelf moeten aanleggen, eventueel in overleg met Staatsbosbeheer, de eigenaar van de grond.

De heer ENGELS: Wij zien dit in dezelfde lijn als veel zaken die de provincie in haar regisserende rol doet en waarbij allerlei soorten van geld en bevoegdheden bij elkaar worden gebracht. Wij behandelen morgen een aantal voorstellen, waarin de provincie deze rol ook speelt en wij denken dat het goed zou zijn als de provincie ook ten aanzien van dit voorstel een stimuleerde rol speelde.

Een andere vraag, als het gaat om natuur en milieu, is of wij met het provinciale beleid wel de doelstellingen bereiken die wij nastreven. Nog een vraag over natuur en milieu. Die vraag doet zich bijvoorbeeld voor bij de biologische landbouw en dan nog meer in het bijzonder ten aanzien van de gentechnologie. Is er voldoende nagedacht over de gevolgen van het verbouwen van genetisch gemanipuleerde gewassen?

Van deze gentechnologie is niet bekend wat de uitwerking daarvan is op bodem, dieren, natuurlijke omgeving en niet in de laatste plaats ons voedsel.

Biologische landbouw móet op grond van toepasselijke Europese verordeningen per definitie geventueel zijn. Binnen de reguliere landbouw bestaat op zijn minst twijfel over het toepassen van deze technologie. Boeren die niet voor deze methode

voelen en uiteraard biologische boeren kunnen er door kruisbestuiving ongewild toch mee te maken krijgen. Bescherming tegen die kruisbestuiving kan alleen via planologisch gewaarborgde beschermingszones. Gezien de afstanden waarop contact nog kan plaatsvinden - en dat kan tot 100 km - zou geheel Drenthe als geventueel zone moeten worden aangewezen, met daarbij nog brede bufferzones langs de grenzen met andere provincies.

Dit voorbeeld illustreert welk beleid de provincie in feite zou moeten voeren om beoogde doelstellingen te halen. Onderkent het college dit probleem, bijvoorbeeld in het kader van de evaluatie van het POP? En hoe gaat het verder met de reeds in gebruik zijnde proefvelden?

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De heer Engels vraagt of wel voldoende is nagedacht over het gebruik van geventueel in de landbouw en komt vervolgens tot de conclusie dat Drenthe dan maar geventueel zou moeten worden. Heeft de heer Engels dan wel voldoende nagedacht over de vraag waarom deze technologie moet worden uitgesloten en wat de gevolgen hiervan zijn?

De heer ENGELS: Dat heb ik net heel helder gezegd. Wij hebben grote aarzelingen over die technologie en die aarzelingen zijn voor ons aanleiding te vragen Drenthe geventueel te maken.

De heer SCHAAP: Er zitten toch nog wel meer aspecten aan deze discussie dan het al dan niet toepassen van geventueel in Drenthe. Deze discussie heeft zelfs op wereldschaal enorme effecten. En dan zegt de heer Engels dat wij in Drenthe de deur maar even dicht moeten doen? Ik begrijp daar niets van.

De heer ENGELS: Dergelijke opmerkingen zijn vroeger ook wel gemaakt toen het om kernwapens ging of om de opslag van kernafval in de grond.

De heer SCHAAP: Daar gaat het niet om; het gaat erom dat wij in een luxe positie verkeren waarin wij het ons kunnen veroorloven deze discussie te voeren en te zeggen dat wij er gewoon niet aan meedoen, maar voor de oplossing van het mondiale voedselvraagstuk zou de geventueel wel eens heel belangrijk kunnen zijn. De heer Engels sluit dat uit en dat vind ik raar.

De heer ENGELS: Dan verschillen wij daarover van mening. Wij vinden dat de ontwikkelingen op dat terrein nog te onduidelijk zijn om daar nu al een voorschot op te nemen. Gelet op de mogelijk negatieve effecten willen wij hier voorlopig in Drenthe geen vervolg aan geven. Maar als de heer Schaap daar anders over denkt dan steunt hij onze gedachte niet.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik vraag mij af of de heer Engels wel op de hoogte is van de inhoud van de materie waarover hij nu spreekt. Het is een zeer complex onderwerp, dat bijvoorbeeld niet alleen voor de farmaceutische industrie maar ook voor de voedingsmiddelenindustrie van belang is. Het is zo breed en zo ver gaand en al zo ingebed in onze maatschappij dat ik mij afvraag of de heer Engels wel weet waarover hij spreekt en of hij zich wel bewust is van de reikwijdte van zijn opmerkingen.

De heer ENGELS: De heer Holman moet het straks allemaal nog maar eens nalezen, dan weet hij voldoende. Mijnheer de voorzitter. Een tweede opvallend punt in de nota Provinciaal beleid nader bekeken is dat bij het thema communicatie met de samenleving de onderzoeksfase nog niet eens is ingezet. Dat vinden wij buitengewoon teleurstellend. Alsof de provincie altijd goed communiceert! Zo was bijvoorbeeld de jongste commissievergadering Cultuur en Welzijn weinig opwekkend. Een aantal culturele partijen voelde zich door de provincie tekortgedaan. Kennelijk gewekte verwachtingen bleken geen waarde te hebben.

Mevrouw SMILDE: Ik ben een beetje verbaasd dat de heer Engels nu concludeert dat een aantal culturele partijen zich tekortgedaan voelde, terwijl D66 in die vergadering niet eens een inbreng heeft gepleegd. De fractie van D66 had in haar inbreng de teleurstelling van de culturele instellingen wat weg kunnen nemen.

De heer ENGELS: Die inbreng komt dan nu.

Mevrouw SMILDE: Maar die partijen zijn nu niet aanwezig en er was zelden een zo goed gevulde publieke tribune als bij de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Welzijn. In die vergadering had ook D66 ruim van gedachten kunnen wisselen met de vakgedeputeerde. Ik blijf bij mijn

opmerking het jammer te vinden dat D66 toen niet heeft gesproken.

De heer ENGELS: Dat is helder. Maar hoe het inhoudelijk ook zit, in de communicatie ging iets fout. Het college moet zich dat aantrekken. Voor D66 is het essentieel dat burgers, bedrijven, instellingen en andere belanghebbenden meer en beter bij de besluitvorming worden betrokken. De commissies-Elzinga en Bleker hebben een reeks van voorstellen aangedragen om tot een werkelijk interactieve beleidsvorming te komen. Vandaag hebben wij kennisgenomen van voorstellen van GroenLinks. In die zin is er nog sprake van discussie.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom op de provinciale schaalvergroting, een onderwerp dat vandaag al meer aan de orde is geweest. In dezelfde nota Provinciaal beleid nader bekeken is sprake van een volstrekte passiviteit wat betreft de inmiddels aangezwengelde discussie over provinciale schaalvergroting. Alleen als de bevolking daar behoefte aan heeft, zo stelt het college. Dat zouden we meer moeten doen, al klinkt het een beetje Leefbaar-achtig.

Een eerdere SNN-evaluatie kan dan wel aangeven dat samenvoeging van de drie noordelijke provincies een brug te ver is, maar de ontwikkelingen om ons heen zijn intussen verdergegaan. D66 vindt dat de analyses die aangeven dat de bestaande provinciale indeling niet meer vanzelfsprekend is, hout snijden. De zich steeds verder ontwikkelende oriëntatie op Europa, de positie van de grote steden, het grensoverschrijdende karakter van regionale vraagstukken en de verregaande gemeentelijke opschaling kunnen moeilijk worden genegeerd. Dat gebeurt ook niet. Het IPO heeft al een commissie-Geelhoed op pad gestuurd. En met een toegenomen profilering van provinciale clusters als landsdeel hebben we de discussie in feite al in huis gehaald.

In het Noorden wordt de boot nog flink afgehouden. Al of niet op persoonlijke titel heeft een aantal bestuurders zich opgeworpen als verdedigers van de huidige samenwerking in SNN-verband. Slechts een eenzame strijder roept andere dingen vanuit de politieke woestijn.

Volgens D66 zijn er twee redenen om de overwegend passieve houding op dit punt ter discussie te stellen. De eerste is dat het niet zinvol is jezelf buiten een discussie te plaatsen door de kop in het zand te steken. Als de landelijke discussie

over schaalvergroting echt losbarst, zal het Noorden, en dus ook Drenthe, daar actief op moeten inspelen. Defensieve, emotionele verhalen over identiteit van bestuurseenheid en bevolking helpen dan niet meer. De heer Nijenbrinks gebruikte zonet wat andere woorden, maar wij bedoelen hetzelfde. Ook mooie verhalen dat de bestaande situatie zo goed is, maken dan geen indruk. Dat hebben we geleerd van de gemeentelijke herindeling.

De tweede reden is dat een gemeenschappelijke regeling veel nadelen heeft. Dat geldt zeker voor het SNN. In een Kompas-rapport staat dat de Ipsc als politiek tegenwicht van het bestuurlijke SNN een waarborg is voor een open, transparant, controleerbaar en democratisch besluitvormingsproces. Maar wie gelooft dat nu echt? Het enige wat de burger over de Ipsc leest is dat er veel geruzied wordt over de Friese taal en andere Friese belangen. En intussen zoeken wij in een dichte mist nog steeds naar een betere democratische legitimatie, een evenwichtige verdeling van bevoegdheden en een heldere politieke verantwoordelijkheid.

Wie een volwaardige en democratische, maar geen extra, dus vierde bestuurslaag wil, komt in een moeilijke spagaat.

D66 vraagt het college de onmiskenbaar in aantocht zijnde discussie over provinciale schaalvergroting verder niet afwachtend te benaderen, maar een actieve opstelling te kiezen. Laten we op een open wijze en zonder defensieve blokkades vooraf een begin maken met een samenhangende discussie over de vraag of er een meerwaarde in de noordelijke provinciale schaalvergroting aan te wijzen is. Laten wij vooral ook de burgers bij dat proces betrekken. Tot het dragen en nemen van bestuurlijke verantwoordelijkheid hoort ook het niet uit de weg gaan van een discussie over jezelf. Is het college daartoe bereid? Mijnheer de voorzitter. Economie en infrastructuur zijn bepalend voor het Kompas-beleid. D66 wil ook investeren in kenniseconomie en kennisinfrastructuur. Ook hier doet zich namelijk een aanwijsbaar faseverschil voor met de rest van Nederland. Drentse kinderen hebben aan het eind van de basisschool minder bagage en vaardigheden dan kinderen elders. De doorstroming vanuit het basisonderwijs naar havo/vwo en van daaruit naar hbo en universiteit blijft achter. Volgens het recent uitgebrachte rapport "Nieuwe kansen voor onderwijs in Drenthe" ligt het gemiddelde ambitie-

niveau van ouders en leerkrachten in Drenthe onder het landelijk gemiddelde. Deze achterstandssituatie vormt een bedreiging voor de economische ontwikkeling van de provincie. Het door de provincie ondersteunde Argonaut-project richt zich op de ondersteuning van leerkrachten. Omdat onderwijsachterstand niet alleen samenhangt met kennisoverdracht, maar in de eerste plaats een mentaliteitskwestie is, wil D66 de ouders hier meer bij betrekken. Het belang van zoveel mogelijk publiciteit is door het college reeds onderkend. Wij pleiten in dit verband voor een gerichte voorlichtingscampagne richting ouders over de onderwijsachterstand in onze provincie. Daarnaast stellen wij voor om aan die voorlichting een enquête te koppelen om een duidelijker beeld te krijgen van de redenen om niet te kiezen voor hoger vervolgonderwijs. De uitslag van die enquête zou bouwstenen kunnen opleveren voor een gerichter vervolgbeleid. Om het geheel van een aansprekende stimulans en de nodige publiciteit te voorzien kan aan een prijsvraag worden gedacht: via loting krijgt een X-aantal inzenders een fiets als symbool voor de weg vooruit naar betere onderwijskansen. Is het college bereid dit idee verder uit te werken en met een voorstel te komen?

Mijn fractie is bereid daarvoor geld uit te trekken en zal straks hierover een amendement indienen. Mijnheer de voorzitter. Investeren in kunst en cultuur is mede bepalend voor de kwaliteit van het maatschappelijk leven, maar vormt daarnaast ook een economische waarde als product en als vestigingsfactor.

Belangrijk is de motivatie van aanbieders van culturele producten. Zij moeten voldoende gestimuleerd worden en zich gesteund weten bij de ontwikkeling van hun activiteiten.

D66 vindt dat wij de vertegenwoordigers van de Drentse cultuur niet zonder meer in de kou kunnen laten staan. Wij steunen om die reden van harte het voorstel van het CDA voor Theater Benjamin.

Maar hoe moet het nu verder met bijvoorbeeld het theatergezelschap Oom Wanja? Wat gaan wij doen met de boodschap van Kunst&Cultuur Drenthe (K&C), dat men zonder de benodigde middelen onvoldoende bijdrage aan de uitvoering van het provinciale beleid kan leveren? Ook op dit punt zal ons amendement betrekking hebben. Mijnheer de voorzitter. De ontwikkeling van de provinciale financiën baart D66 zorgen. Die zor-

gen gelden met name voor de manier waarop het college met die financiën omgaat.

Het accountantsrapport bij de jaarrekening 2000 gaf aan dat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het financiële beheer op onderdelen onder de maat zijn. Met het advies van de accountant om de financiële functie te verbeteren door een versterking van de interne controle en verantwoording gaat het college tamelijk laconiek om. D66 heeft gevraagd om een meer centrale rol van de afdeling Planning en Control, ondersteund door een actievere aansturing door het college. Blijkbaar is er in het college te weinig ambitie om tot een optimale inrichting van de financiële functie te komen, terwijl het jaarverslag bol staat van de mooie voornemens. Wij zijn bang dat wij de rekening van die houding nog gepresenteerd krijgen. Ook het financiële beleid kent een aantal zorgpunten.

De Voorjaarsnota 2001 gaf een neergaande spiraal aan voor de komende jaren en toch is de vrije ruimte in de lopende begroting op voorstel van het college maximaal benut, hoewel niet alle voorgestelde projecten overtuigden qua onderbouwing en urgentie. Onze lijn was om nu al te werken aan het scheppen van structurele ruimte in de meerjarenbegroting en niet uit te gaan van het adagium "na ons de zondvloed".

De Najaarsnota zet nu opnieuw in op maximale besteding van extra begrotingsruimte voor nieuw beleid, in totaal bijna f 8 miljoen. D66 plaatst daar ook dit keer de nodige kanttekeningen bij.

In de eerste plaats vinden wij nog steeds dat niet alle beschikbare extra middelen volledig moeten worden uitgegeven. Nu al moet worden gewerkt aan het opvangen van de negatieve financiële perspectieven voor de komende jaren. In de tweede plaats zijn wij niet overtuigd van de noodzaak van een aantal uitgaven, met name wat betreft de voorstellen die zich richten op bestedingen in eigen huis. Wij hebben dat in de Statencommissie BFE uitvoerig toegelicht.

Op onderdelen lijkt sprake van potverteren op basis van hapsnap-beleid. Zelfs de algemene reserve moet worden aangesproken om al dat nieuwe beleid van dekking te voorzien.

Mijnheer de voorzitter. D66 vindt dat de voorstellen h. (herinrichting provinciehuis), y. (personele gevolgen nieuw beleid) en ab. (verbetering dienstvervoer) geschrapt kunnen worden.

In afwijking van de afspraken die in de discussie

over de herinrichting van het voorterrein en de vervanging van de zonwering zijn gemaakt, wordt nu toch weer ad hoc, dat wil zeggen zonder een samenhangend onderhoudsplan voor het provinciehuis, een voorstel gedaan. De motivering daarvoor is volstrekt onvoldoende. Gedeputeerde Dijks kan wel zeggen dat een apart statenvoorstel niet nodig is, omdat het een kwestie van interne bedrijfsvoering is, maar dan heeft hij het niet echt begrepen. Hetzelfde geldt overigens voor de extra dienstauto. En misschien krijgen wij straks nog wel weer een voorstel over nieuw meubilair.

De onbeargumenteerd opgenomen kosten van extra personeel voor nieuw beleid ten bedrage van f 600.000,-- moeten naar onze mening binnen het bestaande personeelsbudget worden gedekt. Er moet werk worden gemaakt van het voorgenomen gefaseerde groei- en krimpproces. Daarnaast kan met efficiënt vacaturebeheer, bespaarde salariskosten en andere vormen van interne heroverweging het benodigde geld gevonden worden.

Deze benadering leidt tot een verlaging van de te dekken uitgaven voor 2002 met ruim f 1 miljoen en dat levert een structureel voordeel op van ongeveer f 750.000,--. De greep in de algemene reserve - op zich al een zwaktebod - kan dan achterwege blijven en het instandhouden van een niet-bestemde resterende ruimte van f 150.000,-- is dan ook niet nodig.

Voor de bestemming van het bespaarde geld hebben wij een voorstel dat betrekking heeft op de onderdelen Onderwijs en Cultuur en dat ook structurele ruimte in de begroting schept. Dat alles hebben wij in een amendement verwoord en dat amendement wil ik nu indienen.

Amendement A

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001;

gelezen de Najaarsnota 2001 en de begroting 2002;

gehoord de beraadslaging tijdens de algemene beschouwingen:

besluiten voorstel 5 in de Najaarsnota vast te stellen:

a. met uitzondering van de onderdelen (h), (y) en (ab);

- b. *onder toevoeging van de volgende voorstellen voor 2002:*
- (ae) *Theater Benjamin (f 100.000,--)*
 - (af) *de instandhouding van theater Oom Wanja (f 200.000,--)*
 - (ag) *overbruggingskrediet diverse festivals (f 150.000,--)*
 - (ah) *Stichting Kunst&Cultuur (f 500.000,--)*
 - (ai) *campagne onderwijsachterstand (f 100.000,--);*

besluiten voorts het in voorstel 6 bedoelde dekingsplan te wijzigen door het schrappen van de onttrekking aan de algemene reserve ad f 250.000,--;

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat het amendement voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter.

Anno Domini 2001.

- De beurskoersen lopen dramatisch terug.
- 4.800 mensen komen op straat te staan bij een van de grootste Nederlandse bedrijven.
- Een dramatische brand in een Volendams café.
- Gruwelijke terreurdaden in Amerika vernietigen duizenden mensenlevens.

Dit zijn dramatische ontwikkelingen.

- Dan denken we ook aan de slachtoffers in het verkeer.
- Aan de moeilijke situatie van de landbouw.
- Aan het steeds grotere aantal jongeren dat hulp nodig heeft.
- Aan de armoede waarin een aantal Drentse burgers nog steeds verkeert.

Ook dat zijn drama's, niet te zien op CNN en zelden op TV Drenthe.

We leven in een onzekere tijd. Dat roept bij velen bezorgdheid op, bij sommigen angst. Dat is begrijpelijk. Extra aandacht voor veiligheid is daarom ook op zijn plaats. Jammer alleen dat aandacht voor veiligheid vaak pas actueel wordt als het te laat is.

We zijn benieuwd naar de toegezegde nota over de veiligheid van het provinciehuis en naar de uitkomst van de in gang gezette risicoinventarisatie. Een prima voornemen.

Over het vervolg daarvan sprekend, vragen we ons af of het voldoende is dat te beperken tot rampenbestrijdingsplannen. Het kwaad is dan immers al geschied.

De ChristenUnie geeft de voorkeur aan aandacht voor preventie: voorkomen is immers beter dan genezen.

Lees het magazine nummer 5, de pagina's 5 tot en met 7 van de Regiovisie Groningen-Assen. Onze fractie stelt voor om, waar nodig, ook preventieplannen op te stellen ten behoeve van een veilig Drenthe. Immers, veiligheid schept vertrouwen. Vertrouwen in eigen kracht.

Maar dat is volgens de ChristenUnie te weinig. Daarmee red je het niet.

Vandaag niet en morgen ook niet.

In Veenhuizen staat nog het oude gevangenisziekenhuis, met het lijkenhuisje er vlak achter. Uitzichtloosheid in het kwadraat kun je wel zeggen. Het opschrift boven de ingang is daarom veelzeggend.

Cynisch voor de één, vol perspectief voor de ander: "Vertrouw op God".

Dat is voor de ChristenUnie-fractie het devies voor het begrotingsjaar 2002. Alleen in dat vertrouwen kun je "besturen in balans".

Mijnheer de voorzitter. We ontvingen een evaluatie van dat bestuursprogramma. De vraag dringt zich op: waarom die loep op de kaft? Is dat omdat het college dat program nog eens minutieus heeft doorgevlooid? Of omdat het college denkt dat statenleden niet goed kunnen lezen?

Volgens ons is het anders; je moet met een loep zoeken naar nog verder op te pakken beleidswensen. Dit college heeft zo ongeveer alles uit dat program op de rails gezet. Als dat waar is dan stellen we voor om alle gedeputeerden in deeltijd te laten werken.

Maar het is niet waar...er is nog veel te doen. Dat geldt ook voor het vervolg op de herijkingsoperatie in de Sectoren Cultuur en Welzijn.

Volgens de ChristenUnie was en is die operatie noodzakelijk.

Geen geld pompen in hobbyisme en stokpaarden, maar in projecten van direct belang voor de samenleving die voldoen aan eisen van kwaliteit, vraag en draagvlak.

Veel is in gang gezet. Veel is nog in ontwikkeling, ook voor wat betreft de "groene" organisaties. Vooral de gang van zaken rond het Intercultureel Instituut baart ons zorgen. Wat kunnen we op

1 januari 2002 verwachten? Is die datum nog steeds haalbaar?

De delicate kwestie van het Molukse belang binnen dit instituut, is die al in de sfeer van een oplossing? Wij vragen de Molukse gemeenschap dringend om positief te participeren. Wij hopen dat de provinciale voornemens op dit punt gerealiseerd kunnen worden en vragen het college of dit perspectief nog steeds aanwezig is.

Ook rekent de ChristenUnie op voortgaande aandacht voor het werk van alle vrijwilligers. Het Jaar van de Vrijwilliger loopt straks ten einde, het vrijwilligerswerk gaat door; gelukkig maar. Daarin past wat ons betreft heel goed een tweejaarlijks compliment.

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Als dat ergens actueel is dan wel in een vergrijzende provincie als Drenthe. Goede voorzieningen voor jongeren zijn daarom van groot belang. Dat geldt voor de terreinen van onderwijs, ontspanning, cultuur en zorg. Jongeren moeten zich kunnen ontwikkelen in overeenstemming met hun capaciteiten en talenten om die in te zetten in dienst van de samenleving en tot eer van God.

De onderwijsknelpunten in Drenthe moeten onder de aandacht van de rijksoverheid worden gebracht.

Extra aandacht is daarbij nodig voor de probleemjongeren. De kans bestaat dat daarvoor veel rijksgeld ter beschikking komt. Wij vragen ons af hoeveel geld daarvan naar Drenthe zal gaan en of met dat geld bijvoorbeeld wachtlijsten in de jeugdzorg kunnen worden weggewerkt dan wel voorkomen.

Wij horen ook graag van het college hoe het met de sportnota staat, waarover wij in de pers lazen. Wanneer komt die?

De vitaliteit van Drenthe wordt niet alleen door jongeren bepaald. De Drentse landbouw is voor de vitaliteit van het platteland van groot belang. Helaas wekken Brussel en vooral Den Haag wel eens de indruk dat de landbouw geen vitale sector meer is maar een doodzieke patiënt.

De ChristenUnie verzet zich tegen die beeldvorming. Ook de traditionele landbouw toont vitaliteit en flexibiliteit: minder bestrijdingsmiddelen, minder mest en bereidheid - als het moet - tot verplaatsing van het bedrijf. Boeren zijn bereid tot meewerken en meedenken. Zij willen graag ook een meewerkende en meedenkende overheid. Helaas moeten we constateren dat het daar dikwijls aan schort. Om maar een voorbeeld te noemen: in

Nederland bestrijdingsmiddelen steeds meer verbieden en - lang leve de vrije markt - zwaar bespoten producten uit onder meer Zuid-Europa onbelemmerd invoeren.

Dat is meten met twee maten. Dat werkt demotiverend. Wij gaan ervan uit dat het college dit van harte met ons eens is. We horen dat graag.

Er is sprake van een positieve benadering van de biologische landbouw. Maar hoe staat het met de stimulering van de vraag naar biologische producten? Gaat de vraag al omhoog?

We staan positief tegenover bedrijfsverplaatsingen, zeker vanuit de kwetsbare gebieden. Maar waar moet het geld vandaan komen als één verplaatsing al miljoenen kost, zoals onlangs in het Hunzegebied?

En hoe denkt het college over de aanbevelingen van de Werkgroep Intensieve Veehouderij waarin ook bedrijfsverplaatsingen als mogelijkheid worden aanbevolen? Kunnen we daarover een beleidsnota tegemoet zien, en wanneer? En is er ook inzicht in de kosten van die aanbevelingen? Als het gaat om plattelandsvernieuwing zet de ChristenUnie zich in voor het behoud van voorzieningen op het gebied van onder meer onderwijs en zorg. Deze voorzieningen dienen zoveel mogelijk in de directe leefomgeving van mensen te blijven. In dat verband wachten we op de eventuele herziening van het POP.

Landbouw en natuur zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarom was mijn fractie teleurgesteld over de conclusies van een rapport van de Landbouwuniversiteit te Wageningen. Agrarisch natuurbeheer zou weinig of geen positief effect hebben op die natuur. Wat is de visie van het college op die conclusie? De ChristenUnie zou dit instrument graag willen behouden, maar als het resultaat zo teleurstellend is, hoe dan verder?

Natuurbeheer en -behoud kosten steeds meer geld. Ook de EHS vergt grote financiële inspanningen. Wat ons betreft is de verhoging van het budget voor de aankoop van natuurgebieden dan ook terecht.

Natuur en milieu spelen ook een rol bij de ruimtelijke ontwikkeling van Drenthe. Het ruimtelijk ontwikkelingsbeleid van de Vijfde nota op de ruimtelijke ordening moet ook in deze provincie aansluiting zoeken bij het karakter van landschappen en steden. Ruimtelijke ontwikkeling vraagt om integrale afweging van sociale, culturele en natuurlijke aspecten. Bij woningbouwprojecten moet daarmee rekening worden gehouden.

De voorraad sociale huurwoningen dient op peil te blijven. Wij vinden wachtlijsten in die sector uit den boze. Ook moeten er meer goedkope woningen voor starters op de woonmarkt beschikbaar komen.

Energie- en waterbesparing en duurzaam materiaalgebruik in de gebouwde omgeving moeten bevorderd worden. Om die reden zijn we blij met de Energienota, die duidelijk blijkt geeft van de intentie hieraan met kracht verder te werken. Wat de ChristenUnie betreft, moeten duidelijke keuzes gemaakt worden. Wat ons betreft wordt ingezet op in Drenthe kansrijke vormen van duurzame energie.

Grondwaterbesparing is een belangrijk wapen in de strijd tegen verdroging. Wat ons betreft wordt het antiverdrogingsbeleid krachtig voortgezet. Duurzaamheid moet hoge prioriteit houden. Dat geldt voor alle grote projecten op het terrein van bedrijvigheid en infrastructuur, zeker als ze met Kompas-geld worden gesubsidieerd.

Ligt het Kompas-programma voor wat betreft de 3 onderdelen grote steden, economie en platteland op schema? Of zijn er knelpunten?

Naar verluidt gaat het indienen van projecten door de Drentse gemeenten moeizaam. Het is volgens onze fractie van groot belang dat de ontwikkeling van kansrijke en kwaliteitsvolle projecten voortvarend doorgaat.

Dat moet ook gelden voor de projecten in het kader van de beide regiovisies. Nu het economisch tij niet meer zo gunstig is, vragen we het college om alert te blijven op ontwikkelingen ten aanzien van de bedrijvigheid in Drenthe. Is er al iets merkbaar van de teruglopende economie, bijvoorbeeld in de werkgelegenheid? Ik denk in dit verband aan Stork Hoogeveen. Is het college in staat daarover al enige informatie te verstrekken of een indicatie te geven?

We zijn ook benieuwd naar de perspectieven voor de lightrailverbinding Groningen-Assen en de besluitvorming rond het transferium bij Groningen, dat wat ons betreft aan de noordkant van de A7 komt.

Mijnheer de voorzitter. We verhalen het niet: de ChristenUnie is sceptisch over de kansen van die lightrail, bijna net zo sceptisch als over de kansen voor de magneetweeftrein. Wij zien die projecten nog niet een, twee, drie doorgaan. Het wordt steeds minder nut en steeds meer prestige, althans zo lijkt het. En daarbij gaat het om astronomische bedragen. En als dergelijke projecten het

"point of no return" voorbij zijn dan blijken ze nog veel duurder te zijn dan aanvankelijk geraamd; dat is bij de Betuwelijn weer gebleken.

Voor wat betreft het openbaar vervoer: als het om het gehandicaptenvervoer gaat vragen we ons af waar dat woord gehandicapt op slaat, op degenen die vervoerd worden of het vervoer zelf. Mijn fractie spreekt daarover haar ernstige bezorgdheid uit. Wordt het niet hoog tijd dat de provincie hierin meer een regierol op zich neemt?

Een goed openbaar vervoer moet een hoge prioriteit hebben en houden, ook omdat de steeds groeiende stroom auto's een negatieve invloed heeft op de verkeersveiligheid.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Hoe ziet de heer Baas die regierol van de provincie als het om een bij uitstek gemeentelijke activiteit gaat?

De heer BAAS: Er zal heel goed met de gemeenten gecommuniceerd moeten worden en daarbij zal geprobeerd moeten worden om net als met ARRIVA, waar de provincie de komende tijd toch ook een vinger in de pap houdt, ook met de gemeenten tot afspraken te komen.

De heer HARLEMAN: Als het om ARRIVA gaat, is er sprake van een duidelijke provinciale taak. Voor het gehandicaptenvervoer geldt dat absoluut niet.

De heer BAAS: Nee, en het is jammer dat dit zo is. Wat ons betreft zou het ook wel anders mogen zijn.

Mijnheer de voorzitter. Het lijkt wel alsof er in auto's steeds meer onverantwoordelijke malloten achter het stuur zitten die hun eigen en anderen leven in gevaar brengen door roekeloos rijgedrag.

Wij zijn over de ontwikkeling van de verkeersveiligheid absoluut ontevreden. Allerlei snelheidsbeperkende maatregelen helpen niet als er niet veel harder wordt gewerkt aan een mentaliteitsverandering.

Zeker op de 100 km/u-wegen wordt onvoldoende gecontroleerd en juist deze wegen zijn bij uitstek gevaarlijk door het daar optredende snelheidsverschil 80/100 km. Nergens is de behoefte om in te halen zo groot als juist op deze wegen en nergens ook zo gevaarlijk. Welke mogelijkheden ziet het college om deze categorie wegen veiliger te maken? Wij denken aan veel stringenter toezicht en

een krachtig lik-op-stukbeleid. Het is onverteerbaar, dat men bijvoorbeeld op de N34 met 140 km/u, op een onverantwoordelijke manier inhalend, straffeloos Zandvoort kan imiteren en zichzelf en anderen in gevaar brengt, terwijl een ander met 56 km/u op een doodstille weg in het holst van de nacht dankzij de flitspaal tegen een bekeuring van f 60,-- oploopt. Het rechtsgevoel van de burger is hier in het geding en daarmee ook het draagvlak voor het verkeersveiligheidsbeleid.

Wij zijn voor een restrictieve, maar niet voor een rigide aanpak. Onze dringende oproep is dan ook of het college in overleg met alle betrokken instanties het verkeersveiligheidsbeleid nog eens tegen het licht wil houden.

Mijnheer de voorzitter. Nog enkele onderwerpen vragen kort onze aandacht.

Voor wat betreft het cultuurtoerisme en de recreatie dringen we als fractie aan op goed overleg met deze sector. We moesten ervaren dat in deze sector de rechte rug ontbreekt en dat er van goed samenwerken om een dreigende achterstand weer in te lopen nog te weinig sprake is.

We zijn van mening dat het NNBT de potentie heeft om in dit kader een belangrijke positieve rol te spelen en we roepen het college op om dat proces met kracht te bevorderen. Het heersende defaitisme bij de ondernemers in deze sector moet en kan volgens ons in positieve zin worden omgebogen tot een vitale en creatieve instelling. Vitaal en creatief, dat geldt ook voor beeldende kunst, toneel, theater, muziek en festivals, adequaat aangestuurd door het provinciaal bestuur. In de tekst staat onder dat woord adequaat een dikke streep.

Wij hopen en verwachten dat vóór de begroting 2003 de problemen binnen de provinciale organisatie de wereld uit zijn en dat er op korte termijn duidelijkheid komt voor de betrokken organisaties over hun subsidie. Kan het college opheldering verschaffen over de noodkreet van het Kunst en Cultuurinstituut dat zegt miljoenen extra nodig te hebben om het Actieprogramma cultuurbereik uit te voeren?

De ChristenUnie is daarbij van mening dat cultuur een samenbindende en identiteitsversterkende dimensie moet hebben. Daarin passen niet vulgariteit en grof en kwetsend taalgebruik. De normen en waarden waarvoor onze partij zich sterk maakt, spelen een belangrijke rol bij onze opstelling ten opzichte van allerlei cultuuruitingen.

Mijnheer de voorzitter. Last but not least. De leden van de ChristenUnie-fractie zijn alle drie allochtoon in Drenthe. En misschien waarderen ze juist daarom wel des te meer het feit dat Drenthe Drenthe is, dat er betrokkenheid is bij de eigen cultuur en natuur. Dat is in het westen van het land wel anders. Misschien zien we daarom des te beter de sterke kanten van deze provincie, waar we zuinig op moeten zijn.

Aan één noordelijke provincie hebben wij niet zoveel behoefte. De rationele argumenten daarvoor begrijpend en respecterend vinden we toch dat deze te veel machtspolitiek en sociaal-economisch en te weinig cultuurhistorisch bepaald zijn. Hoezo in één statenzaal als we elkaar niet eens kunnen verstaan, zoals onlangs in de Ipsc? Die Friezen toch! Wat de ChristenUnie betreft: geen samenvoeging maar samenwerking.

De staten van Drenthe moeten in het toekomstige duale stelsel hun kwaliteit kunnen waarmaken. Wij moeten nog zien of de dualisering het tovermiddel bij uitstek is. Wij hebben - zacht gezegd - stevige twijfels. Als het er allemaal maar niet Bleker op wordt...

Bestuurders en statenleden moeten het zélf doen, straks met minder mensen en daarvan moeten we ons allemaal zeer bewust zijn. Graag debat, maar niet het debat om het debat; het zal wat ons betreft, meer dan thans het geval is, moeten gaan om de inhoud.

De provincie staat als bestuurslaag onder druk. Het IPO signaleert dat de provincie steeds meer gedecentraliseerde taken krijgt toegeschoven maar er zijn zorgen over de daarvoor toegekende middelen. Kortom, er moet gestreden worden voor een sterke positie voor de provincies in politiek Nederland.

Duidelijke profilering komt de herkenbaarheid naar de burger ten goede. En met de statenverkiezingen over pakweg anderhalf jaar in zicht zal daar nog hard aan gewerkt moeten worden.

Wat doet die provincie nu eigenlijk voor de burger? Wat zijn de thema's?

De instellingen weten de weg naar de Westerbrink wel te vinden, dat bleek nog onlangs tijdens de commissievergadering CW, maar de individuele burger nauwelijks.

De ChristenUnie pleit daarom, met de verkiezingen in 2003 voor ogen, voor een intensiever communicatie- en informatietraject naar de burger toe. De provincie in!

We nodigen het college uit daaraan concreet vorm te geven en de burger via een vaste rubriek in de lokale en regionale huis aan huisbladen, bijvoorbeeld aan de hand van de commissie- en statennotulen inhoudelijk te informeren over provinciale ontwikkelingen die van belang zijn voor de Drentse burger, en dan natuurlijk wel in begrijpelijke taal. Een goed voorbeeld hiervan is de vaste rubriek van de provincie Overijssel in een regionaal gratis huis-aan-huisblad in die provincie. Op die manier kan de betrokkenheid van de burger worden vergroot en een betrokken burger is in 2003 wellicht een stemmende burger.

Onze fractie stemt alles bijeengenomen in met de voorstellen in de Najaarsnota en de begroting en de Beleidsnota 2002.

Wel bevelen we het college aan om de projectvoorstellen in het kader van nieuw beleid in een aantal gevallen hetzij beter te onderbouwen, hetzij tijdig als statenstuk aan de staten voor te leggen. De ChristenUnie zal daar in het komende begrotingsjaar extra attent op zijn.

De ChristenUnie wil proberen in deze staten, waar nodig en mogelijk, een onderscheidend geluid te laten horen, dat doorklinkt in haar inzet voor de samenleving, voor de publieke belangen en voor de publieke waarden. Dat wil zeggen: oog hebben voor de medemens, voor natuur en milieu en voor een goed bestuur.

De bijbel is voor onze politieke boodschap bepalend en zal dat ook blijven.

In vertrouwen op God besluiten we en wensen we het ambtelijk apparaat, het college en de staten Zijn zegen toe voor het nieuwe begrotingsjaar.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. De begroting 2002 is sluitend en op de lange termijn laat zij een positief beeld zien. Toch is het aan te raden voorzichtig te blijven. De sociaal-economische situatie in de wereld is onzeker en onverwachte rampen kunnen ons treffen.

Het gebeurde op 11 september heeft ons veiligheidsbeleid op zijn grondvesten doen trillen. Voor de toekomst zal dit ook voor de provincie de nodige gevolgen hebben op het gebied van beveiliging, optimalisering van rampenplannen, extra oefeningen, politie-inzet, etcetera, etcetera. Wij moeten hier rekening mee houden. Heeft het college hier ook al rekening mee gehouden?

Mijnheer de voorzitter. De toeristische sector is voor Drenthe van economisch belang. Met bijna 8 miljoen overnachtingen, 5% van werkgelegen-

heid en een omzet van f 1,5 miljard per jaar, speelt deze sector een belangrijke rol. Drenthe is een begrip en de toeristen noemen het in één adem met ruimte, fietsen, rust, bos en heide. Toch staat deze sector al geruime tijd onder druk. Niet alleen is de binnen- en buitenlandse concurrentie toegenomen, ook het toeristisch bedrijfsleven zelf verkeert in een moeilijk parket. De bedrijven bevinden zich veelal in of nabij natuurgebieden, waar vrijwel geen uitbreidingsmogelijkheden zijn, vanwege het POP en het voornemen de EHS te voltooien. Verdwijnen straks alle toeristische ondernemingen uit de EHS, terwijl het juist de bedoeling is om Drenthe opnieuw op de kaart te zetten? Hoe vallen deze twee zaken met elkaar te rijmen?

In de Beleidsnota 2002 ontbreekt een visie op kwaliteitsverbetering van het personeel. De OPD vindt dat hierop moet worden ingezet. De persoonlijke aandacht zal in de toekomst een steeds belangrijker rol gaan spelen. Je kunt het materieel gezien nog zo goed voor elkaar hebben, als personeel geen tijd heeft om de gasten te woord te staan en niet goed is opgeleid, zal het extra aantal toeristen dat door promotie extra is aangetrokken als sneeuw voor de zon verdwijnen.

Het toerisme kenmerkt zich nog steeds behoorlijk door een seizoenskarakter. Daardoor is er veel personeelsverloop. Veelal worden studenten, niet vakkundig daarvoor opgeleid, en masse ingezet in het zomerseizoen. Ook in Drenthe worden de bedrijven in de toeristische branche hoofdzakelijk gerund door jonge vakantiewerkers en vele stagiaires. De loonkosten zijn hier bepalend. Hier ligt voor kleinschalig toeristisch Drenthe de grootste bottleneck.

De OPD heeft een voorstel en verzoekt het college serieus te bekijken of het zogenaamde productieeffings(Prohef)-systeem een oplossing kan bieden voor de toeristische branche, met name als het gaat om het aannemen van personeel. De toeristische sector zou hierdoor gemakkelijker meer en vakkundiger personeel kunnen aanstellen. Bovendien kost het de ondernemer minder geld en zal het de klantvriendelijkheid zeer ten goede komen.

Mijnheer de voorzitter. Uit onderzoek is gebleken dat provincies de ruimte die nodig is voor de aanleg van bedrijventerreinen vaak veel te hoog inschatten. Ook is van enige onderlinge afstemming tussen gemeenten niet of nauwelijks sprake. In verhouding tot de investeringen die gedaan wor-

den is het effect voor de werkgelegenheid vaak minimaal. De OPD is dan ook geen voorstander van het ongebreideld aanleggen van bedrijventerreinen en pleit voor verdichting van industrieterreinen, zodat Drenthe als toeristische provincie met rust, ruimte en groen ook in de toekomst een kans blijft houden.

Een subsidie voor het industrieterrein bij Coevorden kan onze goedkeuring niet wegdragen; onduidelijk is wie welke verantwoordelijkheid draagt en hooguit 170 extra arbeidsplaatsen is erg magertjes in verhouding tot de totale investering. Bovendien is de toename van de beroepsbevolking in Drenthe niet of nauwelijks het gevolg van natuurlijke aanwas. Voor wie wordt er dan werkgelegenheid geschapen? Wat denkt het college hier zelf aan te doen?

De heer HARLEMAN: Bij Coevorden gaat het om een betere ontsluiting van bestaande industrieterreinen. Ik kan de opmerking over Coevorden dan ook niet plaatsen in de context van het ongebreideld aanleggen van nieuwe industrieterreinen.

De heer DE HAAS: De heer Harleman haalt nu twee dingen door elkaar. Het gaat om de verhouding tussen de investering van f 41 miljoen en 170 extra arbeidsplaatsen.

Mijnheer de voorzitter. Bij de vaststelling van het POP in december 1998 is een nadere uitwerking gevraagd in verband met de problematiek van de intensieve veehouderij in onze provincie. Ongeveer een jaar later is de discussienota Intensieve Veehouderij behandeld en omdat hierop nogal de nodige kritiek losbarstte is de Klankbordgroep Intensieve Veehouderij in het leven geroepen. Door het Landbouw Economisch Instituut (LEI) is een onderzoek ingesteld naar het ontwikkelingsperspectief voor de intensieve veehouderij in Drenthe en er is aandacht gevraagd voor de Kuub-voor-kuubregeling en een eventuele sloopregeling. Uiteindelijk is de klankbordgroep gekomen met een advies aan GS. Op 22 januari 2001 vond de slotvergadering van de klankbordgroep plaats en sindsdien is het stil geworden. Onze vraag aan het college is of er nog iets gedaan wordt met het advies van de klankbordgroep of dat al het werk dat door deze commissie is verricht voor niets is geweest.

Mijnheer de voorzitter. Mijn volgende onderwerp is de woningmarkt voor starters in Drenthe. In te

genstelling tot de voorspellingen is er in Nederland nog steeds veel vraag naar goedkope huurwoningen. Ook in Drenthe is de vraag hiernaar de laatste tijd explosief gestegen. Reeds meerdere malen heeft de OPD de gedeputeerde hier op gewezen, onder andere bij de behandeling van de concept-Nota wonen.

Door het vrije vestigingsbeleid en de beperking van de woningbouw zijn met name in de plattelandsgemeenten in Drenthe de nodige knelpunten ontstaan. Voor starters die graag in hun dorp willen blijven wonen is er geen ruimte meer op de woningmarkt. Nieuwbouwwoningen zijn voor hen onbetaalbaar en de vraag naar goedkope huurwoningen blijkt nu als gevolg van verkoop en sloop enorm gestegen. Huurders met de betere inkomens stromen onvoldoende door naar de koopmarkt. Jongeren worden dan ook gedwongen weg te trekken uit hun dorpen. Toenemende vergrijzing en verlies van basisvoorzieningen worden zodoende in de hand gewerkt en ook de sociale cohesie op het platteland komt in gevaar.

Staatssecretaris Remkes van volkshuisvesting wil niets weten van "deze zogenaamde vraag naar goedkope sociale huurwoningen" en wij merken ook weinig enthousiasme bij onze gedeputeerde De Vries. Liever prijst zij onze mooie provincie aan bij mensen van buiten om hier te komen wonen en vergeet zij dat er in Drenthe ook nog jongeren zijn die graag een dak boven hun hoofd willen hebben. Onze vraag aan de gedeputeerde is of zij deze door de OPD gesignaleerde problematiek serieus wil nemen en zodanig aan wil pakken dat er ook voor de jongeren in Drenthe ruimte blijft op de woningmarkt.

Mevrouw DE VRIES: De heer De Haas weet zeker dat hij de afgelopen commissievergaderingen wel heeft bijgewoond?

De heer DE HAAS: Als mijn handtekening op de presentielijst staat, was ik aanwezig.

Mijnheer de voorzitter. Over de problematiek op de woningmarkt wil ik een motie indienen.

Motie B

De staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001 ter behandeling van de Na-jaarsnota 2001, de Beleidsnota 2002 en de begroting 2001;

overwegende dat:

- *in tegenstelling tot de voorspellingen de druk op de woningmarkt in Drenthe aanmerkelijk toegenomen is en er sprake is van schaarste op de woningmarkt;*
- *als gevolg hiervan veel jongeren gedwongen worden weg te trekken uit hun dorpen wat weer nadelige gevolgen heeft voor het platteland, zoals een toenemende vergrijzing, afname van sociale cohesie en verlies van basisvoorzieningen;*
- *een verdere verschraling van het platteland niet in het belang van Drenthe is;*

besluiten:

1. *anticiperend op de wijziging van de Huisvestingswet voor Drenthe restrictiegebieden aan te wijzen, zodat gemeenten bij woningtoewijzing eisen van sociale en economische binding kunnen stellen;*
2. *tot aan de wijziging van de Huisvestingswet de aanwijzing van restrictiegebieden als beleidsregels van provinciale staten vast te stellen volgens artikel 61 van de Huisvestingswet*

en gaan over tot de orde van de dag.

Mijnheer de voorzitter. Als enige partij heeft de OPD een hoofdstuk in haar verkiezingsprogramma over het asielzoekersbeleid, waaronder ook de problematiek van de alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMA's). In de achterliggende periode hebben wij hierop onzes inziens onterechte kritiek gehad.

Wij hebben als eersten aandacht besteed aan de minderjarige asielzoekers, die in grote aantallen Nederland instromen. Wij hebben gewezen op de grote problemen die het huidige beleid met zich brengt. Deze problemen kon eenieder die zich er maar een beetje voor interesseerde, zien. Geconfronteerd met de problematiek van mensen die ons belden, brachten wij deze zaken onder de aandacht.

We hebben geconstateerd dat het systeem niet of slecht werkt, dat er geen toezicht op minderjarigen is, dat zogenaamde voogden niet weten over wie ze voogd zijn, dat in AMA-huizen meestal meer mensen verblijven dan is toegestaan, dat er sprake is van overlast en geluidshinder en dat de politie daar grote moeilijkheden mee heeft.

Wij vinden het niet passen om de ogen te sluiten voor een problematiek die manifest is en wel degelijk onder de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de Nederlands overheid valt. Wij keuren struisvogelpolitiek af en wijzen ook het college van GS op zijn regiefunctie.

Mijnheer de voorzitter. Taal is één van de belangrijkste communicatiemiddelen om contact tussen mensen te bevorderen en te versterken. In 2001, het jaar van de talen, hoort dit onderwerp ook in de provincie Drenthe voldoende aandacht te krijgen.

Wij vinden dat dit onvoldoende is gebeurd. De Drentse taal behoort tot het Nedersaksisch en het Nedersaksisch is naast het Fries de enige regionale taal, die Europees erkend is. Daar moeten we niet alleen trots op zijn, maar daar moeten we ook wat mee doen!

Terwijl Groningen inmiddels een leerstoel heeft verworven, blijft Drenthe op zijn lauweren rusten. Uiteraard worden er Drentse boeken uitgegeven en is er kortgeleden door een aantal jeugdigen in het Drents voorgedragen. We moeten er echter voor waken dat het Drents alleen maar een culturele attractie wordt, het Drents moet zijn plaats binnen de samenleving versterken. Wat moet er dan gedaan worden?

De OPD vindt dat er een begin moet worden gemaakt in het onderwijs. Het is niet wettelijk verplicht om in de onderwijswerkplannen op de Drentse basisscholen het Drents op te nemen. Wel vinden wij dat er mogelijkheden moeten worden geschapen om het Drents aan te bieden. Mijnheer de voorzitter. Ook hierover wil ik een motie indienen.

Motie C

De staten van Drenthe in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001 ter behandeling van de Na-jaarsnota 2001, de Beleidsnota 2002 en de begroting 2002;

overwegende dat:

- *de Drentse taal een serieuze plaats toekomt in de samenleving;*
- *er een afstudeervariant streektaalen op de Hogeschool Drenthe wordt aangeboden, die op dit moment in Drenthe niet in praktijk gebracht kan worden omdat dit niet opgenomen is in de schoolwerkplannen;*

- *het onderwijs een belangrijke plaats inneemt bij de overdracht van taal en cultuur;*

besluiten:

te zullen bevorderen dat op de Drentse basis-scholen in de schoolwerkplannen ruimte gemaakt wordt om de Drentse taal te onderwijzen

en gaan over tot de orde van de dag.

Mijnheer de voorzitter. Momenteel wordt er op de Hogeschool Drenthe een afstudeervariant Streek-talen aangeboden, dat vinden wij een zeer goede zaak. Het probleem is echter dat de eerste lichte vakdocenten deze specialisatie niet goed kan uitvoeren, wanneer de schoolwerkplannen hiervoor geen mogelijkheden bieden.

Het tweede punt van belang is dat de wetenschappelijke kennis van het Drents wordt uitgebreid. Om dit gestalte te geven, stelt de OPD voor een lectorschap in te stellen voor de Drentse taal. Dit lectorschap kan wellicht ondergebracht worden bij de Hogeschool Drenthe. Hierdoor komt de taal goed onder de aandacht en is verbreding van kennis en doen van onderzoek veel beter mogelijk.

Tevens vindt de OPD dat wetenschappers, die zich bezighouden met de Drentse taal, financieel moeten worden gesteund bij het uitbrengen van proefschriften, wetenschappelijke artikelen en dergelijke. Verder zou de keuzevariant Streektaal Hogeschool Drenthe gemakkelijk toegankelijk moeten worden gemaakt voor reguliere docenten. Wij roepen onze gedeputeerde Brink dan ook op om zich hiervoor meer dan 100% voor in te zetten. Daarnaast willen wij de gedeputeerde vragen wat zij in de toekomst voor de Drentse taal denkt te doen. Gaat zij zich ervoor inzetten het Nedersaksisch op een hoger manifest te krijgen?

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Hoe ziet de OPD dan de rol van de al bestaande stichting Drentse Taol, wier werkgebied dit eigenlijk allemaal is?

De heer DE HAAS: Ik zie voor die stichting een geweldig ondersteunende rol. Het is een belangrijke stichting die alle ondersteuning en steun verdient.

De heer HARLEMAN: Bieden de voorstellen van de OPD dan wat extra's? Bieden zij meer dan Drentse Taol nu doet?

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben hierover een motie gemaakt, die ik eigenlijk pas in tweede termijn wilde indienen, maar ik zal de heer Harleman op zijn wenken bedienen en het nu al doen.

Motie D

De staten van Drenthe in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001 ter behandeling van de Na-jaarsnota 2001, de Beleidsnota 2002 en de begroting 2002;

overwegende dat:

- *taal een belangrijk communicatiemiddel tussen mensen is;*
- *de Drentse taal als onderdeel van het Nedersaksisch niet alleen gezien moet worden als een culturele attractie, maar een serieuze plaats hoort te krijgen in de samenleving;*
- *wetenschappelijk onderwijs en onderzoek hiertoe een belangrijke bijdrage kan leveren;*

besluiten:

een leerstoel/lectorschap op te richten voor de Drentse taal zodat wetenschappelijk onderzoek naar de Drentse taal kan plaatsvinden en hierover nationaal en internationaal publicaties kunnen verschijnen

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik constateer dat alle drie door de heer De Haas ingediende moties door twee leden zijn ondertekend. Moesten moties en amendementen in het verleden door drie leden zijn ondertekend, na de wijziging van het Reglement van orde zijn nog maar twee handtekeningen nodig. Ik constateer dan ook dat de drie moties voldoende zijn ondersteund en daarom bij de beraadslaging kunnen worden betrokken.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Vooruitlopend op de evaluatie van de gemeentelijke herindeling wil de OPD graag een schot voor de

boeg geven. Veel goed geld naar kwaad geld en rendement onder nul. In veel gemeenten is veel ziekte en frustratie onder het personeel en ook blijkt de herindeling al helemaal geen financieel voordeel op te leveren.

De burger betaalt het gelag. Kan het college aangeven hoeveel het onderzoek gaat kosten en hoeveel tijd ermee gemoeid zal zijn?

De OPD hecht, net als de andere fracties, aan een betere communicatie tussen overheid en burger. Wij gaven door middel van onze Communicatienota hier een voorzet voor. Breng de politiek dichter naar die burger toe door mediatijd in te kopen als provincie en goede programma's in te zetten; wij denken ook aan zendtijd voor politieke partijen. We kregen nog geen gehoor. Kennelijk zet men liever in op het zogenaamde dualisme, in plaats van zelf de hand aan de ploeg te slaan. De OPD vindt dat jammer, dit zijn gemiste kansen. De invoering van het zogenaamde dualisme is in onze optiek een doodgeboren kindje. De intentie is de kiesdrempel te verhogen en de macht te centraliseren. Op een verkapt democratische wijze het bestuur ombuigen naar een pseudodictatuur, zo zien wij deze insteek van de landelijke partijen.

Sommigen is dat nog niet genoeg en uiten de naar onze mening verfoeilijke gedachte om van het Noorden een stuk uniekaas te maken. Wat gaan wij dan zeggen? Dan blijft ons niets anders over dan: "Dag vogels, dag vissen! Dag Groningen, Dag Fryslân, Dag Drenthe?? Dag: Weggemans!"

(Op de publieke tribune wordt een spandoek met de tekst "Drenthe moet Drenthe blijven" omhoog gehouden.)

De VOORZITTER: Dat spandoek hebben wij nu allemaal wel gezien.

Ik geef het woord aan de heer Van der Schoot.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Via de media mochten wij vernemen dat onze CvdK gaat bemiddelen tussen de Koninklijke Nederlandse Schaatsbond (KNSB), vroeger bekend als de schaatsbond en nu iets meer bekend als het Kan Niet Samenwerken Bestuur, en de vereniging van professionele schaatsers. Dit roept vragen op.

1. In hoeverre tast deze arbeidsintensieve taak de bereikbaarheid en de beschikbaarheid van de CvdK aan?

De VOORZITTER: In het geheel niet!

De heer VAN DER SCHOOT: Prima! De tweede vraag is wat ondeugender van aard.

2. Geeft het ambt van de CvdK niet meer een allesomvattende voldoening? Of is hier ook sprake van de uitholling van intellectueel kapitaal? Persoonlijk ben ik van mening dat het enthousiasme van de CvdK er borg voor staat dat dit niet het geval is, maar dit terzijde.

De VOORZITTER: Mijn voornaam is Relus en niet Rick.

De heer VAN DER SCHOOT: Juist deze reactie brengt mij tot de constatering dat wij een kampioen hebben op de korte afstand. Wij zouden het op prijs stellen dat een jaarverslag van de werkzaamheden van de CvdK op een á twee A4'tjes onderdeel van de begrotingsbehandeling zou worden, met als apart onderdeel de verslaglegging rondom openbare orde en veiligheid. Immers, er waren 1,3 miljoen aangiften, 300.000 zaken werden behandeld en nog geen 15% kon worden opgelost. Hoe hoog scoort Drenthe daarin? Ons verzoek is niet gebaseerd op een negatief oordeel of ongenoegen maar op de wens inhoudelijk dieper op voornoemde zaken te kunnen ingaan en daarmee een grotere betrokkenheid te krijgen.

Mijnheer de voorzitter. Ik heb de indruk dat ik een aantal mensen in de rede val. De volgorde van sprekers zorgt er steeds voor dat bepaalde mensen de ruimte nemen voor onderling debat.

Mijnheer de voorzitter. De standaard van Zeegse is verworden tot een stilstand van Zeegse. Het verbeteren van de rol en het functioneren van provinciale staten (PS) en GS heeft in de omgang met elkaar niet tot duidelijk meetbare effecten geleid.

Herindeling van provincies en een vierde bestuurslaag zijn nu al punten van discussie terwijl de evaluatie van de gemeentelijke herindeling nog niet heeft plaatsgehad. Welke drijfveren hebben "koning" Henk Weggemans de eerste van Noord-Nederland bewogen om de totstandkoming van één provincie aan te slingeren? Koninklijke Hoogheid Weggemans tot Wijster, kijk uit, kijk uit, want in Den Haag overweegt men nu al de Kompasgelden te temporiseren. De rijksoverheid vindt

dergelijke discussies een goed excuus om minder gul met geld te zijn.

Uit contacten met kiezers is ons gebleken dat het niet aangesloten zijn van een 5-tal gemeenten bij de Stichting Ombudsman rechtsongelijkheid veroorzaakt in deze provincie. Hoe is de door het college in het verleden beloofde stimulans terzake uitgevoerd?

Als Ouderenpartij vinden wij nogmaals dat GS het personeel moet inlichten dat een welvaartsvast pensioen volgens de huidige indexatiemethode een leugen en een strop is voor de provinciale medewerkers en met name voor de oud-medewerkers.

Premier Kok heeft iedereen 1 à 2 procent koopkrachtverbetering beloofd. Dat betekent dat de pensioenen van de oud-medewerkers aan het eind van dit jaar met 6 à 7 procent moeten stijgen gezien de huidige inflatie.

Wij verzoeken het college bij de oud-medewerkers na te gaan of dit gebeurt en ons daarover te rapporteren.

Mijnheer de voorzitter. Het bijna continu hanteren van dezelfde sprekersvolgorde bij zogenaamde majeure onderwerpen ervaren wij in feite als ondemocratisch; de coalitie timmert het beleid dicht na drie sprekers en de uitkomst ligt derhalve vast en dat is sfeerloos, debatloos, spanningloos, humorloos, fantasieloos, spelloos en wat er nog meer loos is. En als er dan nog stevig wordt geëdebatterd door een enkeling dan wordt er al snel gesproken over verruwing in de omgangsvormen. De verkiezingen naderen en dus beraden wij ons traditiegetrouw op een grotere betrokkenheid van de burger. Eventjes maar, want dat moet niet te lang duren kennelijk! Het referendum als wondermiddel lijkt al uitgewerkt voordat het is ingevoerd. De commissies-Elzinga en Bleker schrijven dikke rapporten maar spreken helaas niet over een overheid die stelselmatig afspraken niet nakomt. En volgens ons is dat de oorzaak dat het publiek zich niet meer voor de politiek interesseert.

In het verleden hebben wij geattendeerd op de zogenaamde interprovinciale vergelijking met betrekking tot het financiële beheer, toegespitst op meerjarenperspectief, financiële ruimte, weerstandsvermogen en personeelsinzet. Deze informatie hebben we, ondanks toezegging, niet ontvangen en toch lijkt het ons wenselijk daarin inzicht te krijgen en ons daaraan te spiegelen.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar openbare orde en veiligheid.

Het nieuwe landelijke politienummer 0900-8844 blijkt niet te werken, waardoor meldingen niet doorkomen en de afhandeling gebrekkig is. Hierover staat niets in de fraaie volzinnen in de Beleidsnota 2002.

Integrale veiligheid = o.k. project. Verder wordt nog vermeld dat er gesprekken worden gevoerd en te zijner tijd convenanten worden opgesteld; en met deze vage tekst moeten we het dan doen. Vandaar ons voorstel in de Statencommissie BFE om tot een kort en bondig jaarverslag te komen omdat jaar in jaar uit deze informatie te beperkt is gebleken.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom op het onderwerp verkeer en vervoer.

Op een congres van het Centrum voor Openbaar Vervoer en Verkeer (COVV) verklaart een IPO-figuur dat we ons met het openbaar vervoer moeten richten op morfologische eenheden en de balans moeten vinden tussen middelen en uitgaven in de structuur van de activiteiten en de prioritering daarvan.

Kijk, zo'n uitspraak, daar heb je wat aan! Wij menen nu meteen onze oorspronkelijke betekenis van de afkorting IPO te moeten wijzigen. Thans luidt deze : Inproductief Per Onderwerp Wij twifelen niet aan de integriteit van de heer Langenkamp van GroenLinks en we twifelen ook niet aan zijn publiciteitswellust. Zijn zorgen over de veiligheid in het verkeer worden door velen gedeeld. Immers de VVD, het CDA, de PvdA en ook wij hebben daar herhaalde malen over gesproken. Uit het ingezonden artikel in de Drentse Courant blijkt dat GroenLinks zich als een superverkeersbrigadier opstelt en niet verwijst naar de inbreng van anderen. Dat laatste vinden wij jammer, want het onderwerp verdient brede steun. Daarom ook betuigen wij onze steun aan goede voorstellen terzake. Zelf denken wij dat de beroepschauffeur, de heer Kroeze, een belangrijke suggestie gaf, namelijk op de gehele weg, de N34 dus, een inhaalverbod: en onzentwege voegen wij daaraan toe dat de maximumsnelheid op de gehele weg naar 70 km/u kan en dat de mottoborden kunnen worden vervangen door borden met deze informatie. De wegvakken die door de beroepschauffeurs als gevaarlijk worden aangeduid, zullen wellicht een nog lagere snelheid vergen. Volgens Rijkswaterstaat bemoeien te veel mensen zich met het wegbeheer. Wij delen Rijkswaterstaat mede dat wij ons niet laten muilkorven en geven daarom een technische aanwijzing: het

cunet, de harde onderlaag van de weg, zou zodanig moeten worden aangelegd dat de onderlaag breder is dan het geasfalteerde gedeelte waardoor bermverharding wordt verkregen. Wellicht kan de politie de controles op deze weg intensiveren in plaats van zich te concentreren op het dragen van de veiligheidsriem door inzittenden van auto's.

Mijnheer de voorzitter. In het openbaar vervoer worden dienstregelingen aangepast aan de beschikbare exploitatiesubsidies in plaats van aan het aanbod en de behoefte van reizigers. Zo werden ook in Assen lijnen om zeep geholpen. Ook hiervoor ligt de schuld weer bij Den Haag dat steeds minder bijdraagt aan de exploitatiesubsidies. Het zal duidelijk zijn dat wij van de belangenbehartiging op dit gebied door het IPO niets verwachten.

Mijn volgende onderwerp is de waterhuishouding. Een fusie van de provincies is al besproken en nu zelfs blijkt dat er geen overeenstemming is te krijgen aangaande een op elkaar afgestemde brugbediening is duidelijk dat de verdeeldheid groter is dan de overeenkomsten. Een uitstekende excursie bij waterschap Hunze en Aa te Veendam heeft op ons diepe indruk gemaakt. Men hoort van mij nu dan ook een enthousiast verhaal over de waterschappen. Er is gewezen op een methodiek voor peilbeheer die de verdroging bestrijdt en tevens de grenzen aangeeft aan het vermogen om water te sturen. Ook het winnen van water uit afvalwater via de membraan-bio-reactiemethode, de op de consument gerichte tips en het zogenaamde cascaderen, hetgeen staat voor hergebruik van andermans water - men vergeve mij de dubbelzinnigheid - maakten diepe indruk. Kortom, dit waterschap is zeer open en publieksvriendelijk, een excursie waard en als het gaat om publieksvriendelijkheid een voorbeeld voor andere waterschappen.

De muskusrattenbestrijding roept zoveel emoties op, dat ik nu slechts wil vragen wat er gedaan is aan draagvlakvergroting voor de beoogde reorganisatie.

In onze algemene beschouwingen van vorig jaar bepleitten wij de bouw van meer gemalen. Dit werd toen als niet terzake afgedaan, maar nu de Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (NLTO) dit ook noodzakelijk acht, wensen wij onze onzin van toen te herhalen.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar het milieu-beheer.

Duurzame energie heeft extra aandacht van de provincie. Toch krijgt Drenthe zijn eigen Californië omdat investeringen in nieuw productievermogen en reservecapaciteit achterwege blijven of onvoldoende plaatsvinden omdat thans aan dergelijke investeringen niets wordt verdiend. Dus stroomstoringen wachten ons ook in deze geprivatiseerde markt. Wat kan de provinciale regisseur daar nog aan doen? De burger opwekken een aggregaat te kopen? In samenwerking met andere provincies anticiperen op deze dreiging? De belangenbehartiging aan het IPO overlaten? Nee, dan hebben wij meer waardering voor de aanpak die de PvdA voorstelt. Ik herhaal mijn steun voor dat voorstel.

De mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie via windmolens en zonnecollectoren worden nader uitgewerkt. In welke mate kan bij gemalen van roterende waterschoepen en dynamo's gebruik worden gemaakt als waren het mini waterkrachtcentrales?

Ten slotte willen wij het college vragen of er activiteit te ontwikkelen is op het gebied van alternatieve brandstoffen, zoals aardgas voor stadsbussen en koolzaadolie als vervanger van dieselolie. Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar het landelijk gebied.

De aardkundige waarde van een gebied wordt verwaarloosd volgens fysisch geograaf Henk Visscher te Dordrecht. De rijkdom van onze bodemstructuren is bij de overheden niet in beeld. Biodiversiteit en water zouden een andere beoordeling ondergeschikt maken. Herstel van de EHS is vaak een schijnargument om het ingrijpen in de bodemstructuur te legitimeren. Doen we het in Drenthe dan niet goed, is onze vraag.

In de Beleidsnota 2002 schrijft de provincie over het klimaatbeleid in provinciale zin terwijl het naar ons oordeel gaat om nationaal en mondiaal beleid, waardoor de regie van dat beleid dus ook niet bij de provincie kan liggen. Wij nemen tenminste niet aan dat het gat in de ozonlaag kan worden verkleind door afzonderlijke Drentse inspanningen.

Een en ander neemt niet weg dat het streven naar energiebesparing en duurzame energie in de context van Drenthe wel door ons wordt ondersteund, al vinden wij dat het afstemmingsverhaal met andere provincies en het Rijk te veel ontbreekt.

Mijnheer de voorzitter. We beperken ons met betrekking tot het onderwerp economische en agrarische

rische zaken tot het toerisme. In de thans algemene malaise rondom het binnenlands toerisme lijkt het ons verstandig investeringen in promotie te beperken, zeker als door economische terugslag het toeristisch gedrag tijdelijk wordt beïnvloed. In de commissie hebben wij intensief stilgestaan bij deze materie en met name bij de scholingsobjecten voor de ondernemers in de toeristische branche hebben wij onze twijfel gehouden. Blijvende kwalitatieve verbeteringen van de verblijfsrecreatie blijven onze investeringsvoorkeur houden.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar welzijn. De WVG heeft geleden doordat zuinige gemeenten, ruwer gezegd misbruik makende gemeenten het niet oormerken van gelden hebben opgevat als een pseudoniem voor het spekken van de algemene middelen. De regels per gemeente zijn zo verschillend, dat er enorme wachttijden kunnen ontstaan voor het aanpassen van een woning. Veel ambtenaren belast met WVG-taken hebben onvoldoende kennis en soms inlevingsvermogen en soms inspanningsbereidheid om de gehandicapte te helpen, goede uitzonderingen die er ongetwijfeld zijn, daargelaten. Welke sturende rol heeft nu de provincie bij het totstandkomen van de gemeentelijke integrale gehandicapten adviesorganen die door het Rijk verplicht worden gesteld? Het is triest te moeten constateren dat er zelfs al een Stichting Slachtoffers WVG bestaat.

Het onderzoek naar leerachterstanden op de basisschool is bevestigd. En nu maar de leraren didactisch bestormen in plaats van te kijken naar de externe factoren, die bij voorbaat worden genegeerd omdat ze onoplosbaar zijn. Zo wordt er aan de ene kant geld voor het dialect verstrekt om het taaleigene te bevorderen terwijl men elders beweert dat het dialect de leerachterstand bevordert. Het moge duidelijk zijn: we blijven het oneens met een cursus voor docenten die de problemen niet kunnen oplossen. Dan voel ik meer voor de aanpak van D66 die de ouders meer voorlichting wil geven. Maar in ieder geval zal op een andere manier met deze problematiek moeten worden omgegaan.

De provincie en ook de gemeenten maken bezwaar tegen het beknotten van hun autonomie bij het besteden van de algemene middelen uit de diverse fondsen. Hierin schuilt nu net het probleem van RTV Drenthe dat nu altijd maar weer moet afwachten of alle geld ook bij hen terechtkomt. Het lijkt of bestuurders autonomie willen om

overall hun invloed te kunnen laten gelden zonder kennis terzake.

Bij de uitreiking van de vrijwilligersprijs "Het Drents Compliment" is als thema gekozen "jongeren en vrijwilligerswerk", terwijl uit de statistieken valt op te maken dat het meestal ouderen zijn die de klussen klaren. Waarom wordt deze grote groep dan niet in het compliment opgenomen? Is met betrekking tot zorg het Friese project "Omtinkers" bij GS bekend? In de plaats Oentsjerk, een van de voorsteden van de Randstad, worden alle geldstromen die de zorg kent op één hoop gelegd om daarna de ouderen te laten kiezen uit het welzijn, het wonen, de zorg en de dienstverlening die men zelf wenst. Vraaggestuurd beleid in optima forma. Een excursie naar deze plaats en het kennismaken van deze werkwijze kan voor de zorg bepaald geen kwaad.

Als ouderenpartij maken wij ons zorgen over de spreiding en dus over de voorzieningen van het bibliotheekwerk. Een basisbibliotheek voor plaatsen met meer dan 35.000 inwoners betekent kaalslag voor het platteland tenzij een fijnmazig net van bibliobussen dat kan voorkomen. Wij willen van de gedeputeerde weten of dit ook zo gaat geschieden.

K&C heeft opdrachten ontvangen voor het Actieprogramma cultuurbereik. Dit had tot gevolg dat K&C bij de doorberekening van deze opdracht extra menskracht moest aanstellen om de uitvoering te garanderen en dat leidde vervolgens tot de aanvraag van subsidieverhoging met f 500.000,-- gulden per jaar. Onze kritiek spitst zich toe op GS die nog niet geaccordeerde opdrachten verstrekt aan een instelling en daarmee dus diezelfde instelling in grote problemen brengt als de subsidie niet of slechts ten dele wordt verstrekt.

Het schijnt dat sommige collegeleden nog steeds niet willen aannemen dat PS een besluit horen te nemen voordat een opdracht wordt verstrekt en niet andersom.

Wij steunen het initiatief van het CDA met betrekking tot Theater Benjamin en over de andere voorstellen laten wij ons morgen wel uit. Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. Voor ons is woningbouw voor jongeren, voor ouderen, kopers en huurders wettelijk voor een dorp. Bijft die woningbouw achterwege dan bloeden de dorpen dood met mooie natuur, te weinig mensen, te weinig toekomst en te weinig scholen en andere voorzieningen. De titel van een nieuw boek van Mak zou kunnen zijn

"Hoe POP verscheen in Jorwerd". Immers, wij constateren vergrijzing en de noodzaak voor het bouwen van seniorenwoningen. Maar dat mag niet van het POP; er ontbreekt op dit moment een plan van aanpak en er is al achterstand ontstaan. Wij worden thans graag nader geïnformeerd over de ontwikkelingen op dit gebied en bepleiten een evenwichtige herziening van het POP op deze punten.

Als onze informatie juist is dan onderhandelt de Brede Overleggroep Kleine Dorpen (BOKD) met ARRIVA over vervoer op maat. Is dit een vorm van delegatie van de provinciale regisseur? Mijnheer de voorzitter. Financiële kwesties en de al door andere fracties ingebrachte voorstellen zal ik in tweede termijn bespreken.

Ten slotte wil de Drentse Ouderenpartij het college en de ambtenaren danken voor het vele en goede werk dat in deze periode is verricht. Wij hopen dat onze opbouwende kritiek, die volgens sommigen soms wat speels was, een bijdrage mag vormen voor een nog betere samenwerking en een nog beter resultaat.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Voor mij is dus het laatste kwartier van deze eerste termijn. Ik bewonder ieders uithoudingsvermogen. Het is nu 3 jaar geleden dat ik op deze plaats mijn achtste algemene beschouwingen voor de OPD mocht uitspreken. Kort daarna stortte mijn wereld in en werd alles anders. Ik ben dankbaar voor de tweede kans die ik nog gekregen heb en ik ben gelukkig met de steun van zovele vrienden en bekenden, ook in dit huis. Want politiek bedrijven is ook een ziekte; des te meer besef ik nu de betrekkelijkheid daarvan. In deze algemene beschouwingen wil ik mij beperken ik tot een 12-tal speerpunten. Maar bij wat door de PvdA over energiebeleid is gezegd kan ik mij van harte aansluiten en hetzelfde geldt voor wat D66 zei over onderwijs. Ook zal ik niet spreken over de volksgezondheid, omdat de provincie daarover niet veel zeggenschap heeft. Ik zal dus een 9-tal speerpunten noemen en bij het opstellen van mijn verhaal daarover heb ik adviezen gekregen van verschillende deskundigen, die nu mijn achterban vormen. Tijdens een weekje Ameland heb ik deze informatie verwerkt. Naast mijn caravan staat die van de bekende Drentse schrijver Rieks Siebering. Hij schreef eens de strofe:
Aj mij allent an woorden op wilt hangen,
Zuj altied maar een stukkie vangen.

Mijnheer de voorzitter. Ik begin met de consequenties van Zeegse.

Politiek is de wetenschap van hoe wie wat krijgt, wanneer en waarom.

Als je een poosje geen participant bent geweest in dit provinciale politieke theater en je je hebt moeten beperken tot toehoren op de publieke tribune dan ben je tot enige conclusies in staat. Zeegse is beslist niet voor niets geweest en door de inzet van velen is al heel wat bereikt. Daarom wil ik mij hier beperken tot louter kritische opmerkingen, zodat de uitvoering in de praktijk nog sterker verbeterd kan worden.

Het zou goed zijn als men een video-opname zou maken van ieders bijdrage in bijvoorbeeld een commissievergadering en daarna het resultaat zou bespreken. Dan zou duidelijk worden hoe vaak er sprake was van herhalingen van het eerder besprokene; dit zou niet nodig moeten zijn. Daarnaast worden ontzettend veel vragen aan het college gesteld die ook - met weinig moeite - door ambtenaren toegelicht zouden kunnen worden. Vooral deze beide factoren dragen er in belangrijke mate toe bij dat het toehoren op de publieke of perstribune vaak geen onverdeeld genoeg is en dat is jammer.

De plaatsing van 2 commissievergaderingen achter elkaar op een dag stimuleert ook niet de belangstelling voor ons politieke handwerk en terecht wordt vastgesteld dat de interesse van de pers afneemt. Vaak worden slechts "incidenten" gemeld en verdwijnen de grote lijnen achter de horizon. Men zou beslist meer aandacht moeten schenken aan de participatie van de pers. De bevoordeling van de grote partijen in de sprekersvolgorde - de heer Van der Schoot heeft er ook al op gewezen - is ook nu nog evident en niet nodig. Opvallend vind ik ook de arrogantie van GS in sommige situaties. Van het voorgenomen regelmatige overleg tussen leden van GS en de oppositiepartijen is kennelijk nog niet veel terechtgekomen. Persoonlijk herinner ik mij uit de vorige periode een gesprek met mevrouw Kool. Ook de zogenaamde tweede termijn van de insprekers komt nog niet echt uit de verf en kan veel effectiever zijn. Bij de voorzitters is kennelijk enige angst voor de hanteerbaarheid van een levendig debat en bij de insprekers is sprake van enige waterrees. Tot slot denk ik dat de voorzitter het voorgenomen tijdschema strenger moet bewaken ten opzichte van alle fracties.

Is het college bereid tot een gestructureerd be-
raad met de oppositiepartijen om achtergronden
van zaken te verhelderen?

Mijnheer de voorzitter. Ik kom aan mijn tweede
onderwerp: het dualisme en de democratische
achtergronden.

Een politicus denkt aan de volgende verkiezingen,
een staatsman aan de volgende generatie.
De rol van het statenlid zal veranderen; hij/zij is nu
zowel medebestuurder als controleur van het col-
lege. Straks zal hij/zij meer volksvertegenwoordi-
ger zijn. Het onderhouden van contacten met bur-
gers en hun organisaties zal veel tijd vergen. Men
moet opkomen voor de belangen van die burgers
en men moet trachten de daar levende wensen
om te zetten in beleid en voor dat beleid moet
verantwoording worden afgelegd. Ook de rol van
de gedeputeerde zal ingrijpend gewijzigd worden.
Deze zal niet meer participeren in het fractieover-
leg van de eigen partij en zal ook de massale
steun van de fractie ontberen. De gedeputeerden
worden benoemd op basis van hun deskundigheid
voor een deel van het provinciaal beleid en behe-
ren de desbetreffende portefeuille. Er zal sprake
zijn van een interactieve beleidsvorming en ook
burgers en hun organisaties dienen betrokken te
worden bij de planvorming. Dit alles vergt wel
scholing en voorbereiding.

Hoe stelt het college zich deze vorming en scho-
ling voor ter voorbereiding van de verkiezingen in
2003?

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar de ambte-
naren.

Een ambtenaar is iemand die voor elke oplossing
een moeilijkheid heeft.

De voorliggende begrotingsstukken vinden terecht
waardering bij alle fracties. Er is sprake van een
steeds voortgaande ontwikkeling op een wijze
zoals met elkaar is overeengekomen. Ik denk
overigens dat statenleden nog lang niet voldoende
profiteren van de mogelijkheden, die het ambtena-
renapparaat hun biedt. Dit heb ik reeds genoemd
bij mijn eerste punt. Het voorstel om statenleden
ook ambtelijke steun te bieden, lijkt mij overbodig.
In de huidige situatie is er voldoende mogelijkheid
om te profiteren van de deskundigheid en de dos-
sierkennis van de desbetreffende ambtenaren. Er
kan een spanningsveld ontstaan als ambtenaren
te intensief participeren in het overleg met maat-
schappelijke organisaties; in de Statencommissie
Cultuur en Welzijn (CW) hebben wij hiervan voor-
beelden gezien. Het risico is dan dat de organisa-

ties te snel de conclusie trekken dat hun voorstel-
len geaccepteerd zijn. Let ook op de rol van de
persberichten van GS.

Wel wil ik pleiten voor meer informele contacten
tussen statenleden en ambtenaren. Ik heb de
indruk dat dit contact in het verleden meer aan-
dacht kreeg. Ik denk dan aan de klaverjasavonden
en de gemeenschappelijke feestavonden; het is
mijns inziens een verarming als deze er niet meer
zijn. Een andere contactmogelijkheid is het perso-
neelsblad "Drents Plateau". In het recente verle-
den heb ik daarin ook gepubliceerd toen het ging
over de contacten tussen ambtenaren, statenle-
den en GS.

Wat zal er in de visie van het college veranderen
bij de ambtenaren als het dualistische systeem
wordt ingevoerd?

Mijnheer de voorzitter. Ik kom aan mijn vierde
onderwerp: de klankbordgroep van het IPO.
Ware kracht bestaat niet zozeer uit hard slaan als
wel uit raak slaan.

Van 1992 tot 1998 heb ik Drenthe mogen verte-
genwoordigen in de klankbordgroep. Ik was de
enige vertegenwoordiger van een niet-landelijke
partij in deze groep. Na mijn ziekte heeft mevrouw
Schipper die vertegenwoordiging op zich geno-
men. Regelmatig ontvangen alle statenleden ver-
slagen van de klankbordvergaderingen. Men kan
dus ook op die wijze kennisnemen van datgene
wat er aan de orde komt in het IPO. De directeur
van het IPO is regelmatig aanwezig bij de klank-
bordvergaderingen, omdat ook hij graag daar op
de hoogte wil zijn van wat er in de diverse provin-
cies zoal leeft.

Het IPO wint nog steeds aan invloed, omdat de
rijksoverheid het IPO steeds meer als gespreks-
partner namens de provincies is gaan beschou-
wen. Of dit een goede ontwikkeling is, wil ik hier
even in het midden laten. Het is echter essentieel
dat wij als statenleden steeds goed op de hoogte
zijn van datgene wat er in het IPO aan de orde is.
Het IPO is wel een regelmatig agendapunt in
commissievergaderingen, maar de statenleden
tonen daarvoor geen belangstelling. Dat is heel
jammer, ook voor het IPO.

Men zou zich bijvoorbeeld kunnen afvragen of het
wel zo'n goede gedachte van Van Kemenade is
om de noordelijke provincies tot één provincie
samen te smelten. Ik vind het geen goede ge-
dachte. Men kan zich ook afvragen hoe men bur-
gers kan betrekken bij de evaluatie van een ge-
meentelijke herindeling en of het wel verdedigbaar

is om in landsbelang een provincie proefboringen op te leggen om later ondergronds afval op te slaan.

Is er geen mogelijkheid het IPO pregnanter op de agenda te zetten bijvoorbeeld door gedeputeerden verslag te laten uitbrengen en de staten te vragen wat hun visie op voorgenomen beleid is? Ik ga over naar de landbouw.

Werken geeft verdriet als je 't nut ervan niet ziet. De praktijk leert dat het hoog tijd wordt ervaringsdeskundigen te betrekken bij de regelgeving voor de landbouw. In de loop van de tijd ontstaan er te veel variaties in deze regelgeving, zodat de boeren het beleid niet als consistent ervaren. Boeren moeten precies weten waar ze nu werkelijk aan toe zijn in verband met bedrijfsplanning en het doen van investeringen. Biedt de boeren een inkomensperspectief als beloning voor hun beheer van de groene ruimte.

Betrek natuurbeheer nog meer bij agrarische zaken. De boer is altijd al beheerder van het cultuurlandschap geweest en heeft daarvoor ook deskundigheid. Natuurmonumenten zet zich daartegen af en beschouwt dit als bedreiging van "de eigen winkel".

Biologische landbouw is een aardig initiatief, maar de groei stagneert momenteel. Men kan nooit aan de voedselbehoefte en de kwaliteitseisen voldoen en ook de prijszetting is ongunstig. In de glastuinbouw zit gelukkig enige groei, maar verplaatsing geschiedt nog niet massaal.

Recentelijk heeft onze commissie kunnen vaststellen dat zorgboerderijen een goed initiatief zijn om boeren een inkomen te garanderen. Als er ook nog ruimte is voor "kamperen bij de boer" is er sprake van een gemengd bedrijf "moderne stijl" en is inkomen gegarandeerd voor boerengezinnen. Is het college bereid om de inzet van landbouwers bij natuurbeheer als speerpunt van beleid te nemen?

Mijnheer de voorzitter. De opmerkingen van de heer Haak in de commissievergadering liggen voor een deel ten grondslag aan mijn verhaal over de waterschappen.

Troebel water is meestal ondieper, helder water altijd dieper dan het lijkt.

Duurzaam waterbeheer is meer dan alleen een kwestie van schoon water. Het heeft ook te maken met bijvoorbeeld industrieel gebruik, veiligheid en flora. Door menselijke activiteiten dreigt aan de ene kant gevaar voor overstroming en aan de andere kant verdroging door waterafvoer. Het

waterschap was in het verleden voornamelijk van belang voor de landbouw; water is daar een productiefactor. De kosten waren dus ook voor de eigenaars van de gronden. Hiervoor werden waterschappen opgericht. Deze hadden uitsluitend functionele waterstaatkundige taken.

Thans is het aantal belanghebbenden bij waterbeheer toegenomen en betaalt iedereen. Bij integraal waterbeheer dienen de gevolgen van het overheidsbeleid zichtbaar te zijn in relatie tot de waterhuishouding. Te denken valt aan ruimtelijke ordening, natuur- en landschapsbeheer, infrastructuurwerken, afval etcetera. De huidige waterschapsorganisatie biedt daartoe onvoldoende waarborgen hoewel hier en daar sprake is van goede instrumenten. Zo is de mix tussen profijt en solidariteit bij de nutstaken onduidelijk. De financieringsstructuur is niet gebaseerd op integraal waterbeheer. De provincie zorgt wel voor een integrale benadering en daarom zouden de waterschapstaken in feite bij de provincie ondergebracht moeten worden. Er zou dan een geïnclassificeerd tariefstelsel ingevoerd kunnen worden voor het gebruik van water.

Is het college het met mij eens dat de waterschapsorganisatie feitelijk niet meer van deze tijd is?

Mijnheer de voorzitter. Het volgende aandachtspunt is wonen.

Wij maken grote reizen om dingen te zien waarop wij in onze woonplaats geen acht slaan.

In Drenthe stelt men over het algemeen hoge eisen aan de woon- en leefomgeving door te kiezen voor een verweving met landschapselementen. Gemiddeld staan in Nederland 28 woningen op 1 ha grond, in Drenthe is dat aantal 17. Daarnaast zijn er in Drenthe weinig huurappartementen, namelijk slechts 11% van het totale woningbestand en dat is gemiddeld in Nederland 26%. In onze Hoogeveen, Emmen, Meppel, Assen (HEMA)-kernen is thans sprake van transformatie van woonwijken, waarbij wijken met een overschot in de sociale huursector gerenoveerd worden. Een voorbeeld dat onze steun verdient, is de Noorderparkwijk in Meppel.

In de Sector Ouderenhuisvesting treedt een verschuiving op van bejaardenhuizen naar aangepaste woonvormen met aanvullende zorgarrangementen en begeleiding. Reeds in het Bestuursprogramma 1995-1999 signaleerde het college een verschuiving van zorgbedden naar mensen en niet omgekeerd.

Vanwege haar deskundigheid op dit terrein zou nauwe samenwerking van de provincie met de gemeenten om de gemeentelijke woonproblematiek integraal aan te pakken wenselijk zijn; in dit verband sluit ik mij aan bij de opmerkingen van de fractie van de VVD over het POP. De opmerking dat de gemeentelijke autonomie hier haaks op staat, is de constatering van een schijnbare tegenstelling en een goede samenwerking kan als symbiose werken. Discussiepunten zijn bijvoorbeeld de startersproblematiek van de jongeren, de inbreiding in de kom van een dorp, de verbetering van de leefbaarheid van het platteland en de visie op de bouw van recreatiewoningen.

Op welke wijze gaat de provincie in 2002 de ouderenhuisvesting daadwerkelijk verbeteren en stimuleren?

Mijnheer de voorzitter. Ik sla vervolgens drie hoofdstukken uit mijn verhaal over en ga verder met het asielzoekersbeleid.

Mensen van edele zin beschouwen de ganse aarde als hun familie.

Reeds eerder heb ik gepleit voor een belangrijker rol van de provincie op dit terrein. Ik stelde toen voor gemeenten die zelf een asielzoekerscentrum (AZC) willen opstarten een voorkeursbehandeling bij procedures te geven; het opleggen van een verplichting door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) wekt alleen maar weerstand op.

Nederland heeft de traditie om politieke vluchtelingen altijd op te nemen. Economische vluchtelingen moet men feitelijk uitsluitend helpen met ontwikkelingshulp in het land van herkomst; daarbij zijn scholing en vorming van wezenlijk belang. Op deze maniere kan de tweedeling tussen arm en rijk weggenomen worden.

Uiteraard mag van asielzoekers verwacht worden dat zij onze waarden en normen respecteren. Daarom is het nodig veel met elkaar te praten, want het integreren van allochtonen is wezenlijk. De sport kan daartoe een uitstekend middel zijn. Wij hebben een verantwoordelijkheid voor de asielzoekers die wij toelaten. Emancipatiebeleid in achterstandswijken moet doorgaan. Het is jammer dat de opleiding van buitenlandse studenten stagneert door een tekort aan woonruimte in de regio Groningen.

Ziet het college directe mogelijkheden om een bijdrage te leveren aan het verminderen van de asielproblematiek?

Mijnheer de voorzitter. Mijn laatste onderwerp is RTV Drenthe.

Een journalist kan maar op een manier naar een politicus kijken, en dat is erop neer.

De belangstelling van de media voor ons politieke handwerk is te gering, omdat wij niet in staat zijn zodanig te functioneren dat dit aandacht trekt. Het moet mogelijk zijn om in goed overleg met de media een wijze te vinden om via de media de politiek meer bij de burger te brengen.

RTV Drenthe is hier niet weg te denken en heeft een wezenlijke rol in onze Drentse samenleving, zeker wat de publieke informatievoorziening betreft.

De kijk- en luistercijfers tonen aan dat de regionale omroepen een groeiend deel van ons publieke omroepbestel uitmaken. De nieuwe financieringsstructuur kan daarbij een bedreiging zijn. Het aantal zenduren in 2001 is bepalend en dan is er geen sprake van een groeimodel. Omdat de regionale omroep van ons publieke omroepbestel een essentieel deel uitmaakt, zou het IPO zich kunnen promoten door de regionale omroep te steunen. Op welke wijze wil ons college trachten de belangen van RTV Drenthe veilig te stellen en hoe staat het er thans voor?

Mijnheer de voorzitter. Hier wil ik het bij laten. Ik bewonder de collega's die het volgehouden hebben en ook nu nog luisteren. Samen met het college, de collega-statenleden, onze bekwame ambtenaren en de vertegenwoordigers van de media hoop ik te mogen werken in het belang van de Drentse burger.

Wanneer een politicus "ja" zegt, bedoelt hij "misschien", als hij "misschien" zegt, bedoelt hij "nee" en als hij "nee" zegt, is hij geen politicus.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 12.48 uur tot 14.48 uur.)

Antwoord in eerste termijn door gedeputeerde staten

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Het college zal zijn best doen alle vragen en opmerkingen van een adequate reactie te voorzien. Ik zal daar zelf mee beginnen.

(Voorzitter: de heer Swierstra.)

De heer TER BEEK: Mijnheer de voorzitter. De persoonlijke vragen van de heer Van der Schoot over een van mijn nevenfuncties heb ik bij interruptie al beantwoord.

In reactie op de vragen over de veiligheidsproblematiek - de heer Van der Schoot sprak over aangiften die niet behandeld worden en de heer Baas sprak in het kader van de preventieplannen over "voorkomen is beter dan genezen" - breng ik de staten in herinnering hetgeen ik een maand geleden naar aanleiding van vragen van de fractie van GroenLinks heb meegedeeld. Er is een Nota openbare orde en veiligheid in de maak, welke nota als ondertitel heeft - en wat mij betreft mag dit ook de werktitel zijn - "Zorg voor een veilig Drenthe". In die nota komt de hele problematiek integraal aan de orde. Als die nota is verschenen, bespreek ik die graag met de staten en bij die gelegenheid maak ik ook graag afspraken over een verdere verslaglegging, rapportage en dat soort zaken meer.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Op tafel ligt en lag enige tijd geleden al het rapport met de loop. Inderdaad, wij hebben minutieus onder de loop bekeken waarmee wij bezig zijn en wat op grond van het Bestuursprogramma op korte termijn nog moet gebeuren. Dit bekijken heeft tot een in de ogen van velen heel goed stuk geleid en de conclusie is dat wij heel goed op weg zijn. Ik vind het dan ook wat merkwaardig dat sommigen hieraan de conclusie verbinden dat hiermee het werk af zou zijn. Als dat het geval was dan zouden alle collegeleden wel in deeltijd kunnen gaan werken en hadden zij ook eindelijk eens een veertigjarige werkweek.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik wil een voorstel van orde doen. Laten wij even met de pet rondgaan.

De heer SWIERSTRA: Als daar dan tijd in gedaan wordt, graag.

Als het werk met deze nota af was, zouden de fracties direct wel gehalveerd kunnen worden en zouden de staten kunnen worden samengesteld op basis van het aan de orde zijnde wetsontwerp. Mijnheer de voorzitter. Maar niets is minder waar. Een groot aantal taken is in uitvoering en die taken, gevoegd bij wat er als gevolg van decentrali-

satie en vanuit de maatschappij op ons afkomt, nopen ons tot veel indringend werk ten behoeve van de provincie. Die provincie ter discussie stellen is dan ook absoluut niet aan de orde. Wij moeten ook niet meegaan in de self-fulfilling prophesy dat de provincie ter discussie staat. Natuurlijk, als tussenlaag is de provincie iets minder duidelijk en expliciet en is zij een buffer tussen de andere bestuurslagen en het is dan ook ons lot dat wij niet bij voortduring in de frontlinie staan en zo nu en dan zowel van onderop als van bovenaf lastig worden gevonden. Maar het is van het grootste belang dat wij de kwaliteit van ons openbaar bestuur en onze ambitie heel erg serieus nemen. In IPO-verband wordt nadrukkelijk bekeken hoe de provincies zich de komende jaren moeten positioneren; de commissie-Geelhoed zal daarover adviseren. Intern moeten wij ons bezighouden met de kwaliteit van de stukken, de kwaliteit van de politieke besluitvorming en de kwaliteit van de rechtsbescherming; ik wijs in dit verband op de ombudsfuncties. Dit alles komt samen in het evaluatierapport over de Provincie-van-de-toekomst, "Het statenlid van nu, nader bekeken". De zichtbaarheid van de provincie en de communicatie daarbij is door alle portefeuilles heen een heel nadrukkelijk thema. Op velerlei terreinen mengen wij ons in publieke discussies en op velerlei terreinen maken wij ons toegankelijk en zichtbaar. Dat niet iedereen er behoefte aan heeft dat te zien, daaraan kunnen wij niet altijd iets doen. Men leest niet alles wat wordt voorgeschoteld, maar inmiddels trekt onze website wel zo'n 18.000 bezoekers per maand en dat is toch niet niks. Ik wijs er verder op de vele bijeenkomsten in het kader van gebiedsgericht beleid en op de vele projecten die van onderop worden gerealiseerd. Een element dat het bestuur de komende jaren zal bezighouden is de dualisering. Hoe dat dualisme er precies uit zal gaan zien, is op dit moment nog niet te voorspellen. Het wetsontwerp is nog steeds een ontwerp en er zal nog veel over gediscussieerd worden, zoals op het symposium van 3 oktober is gebeurd toen is gesproken over de relatie ambtelijk apparaat-staten en college-staten. Op dit moment valt er verder weinig over te zeggen. Mede aan de hand van een aantal pilots in het land en een plan van aanpak dat wij op dit moment bezig zijn te vervolmaken, zal indringend met de staten gecommuniceerd worden over hoe het traject dat in 2003 in moet gaan, zal worden voorbereid. Het heeft alles te maken met

de rol en de positie van de staten, maar ook met de rol van de provincie in het politieke proces, met de positie van de griffier enzovoorts. Op dit moment ga ik daarop niet nader in.

Een ander belangrijk thema in het kader van het bestuurlijk opereren betreft de samenwerking met andere overheden. Op velerlei terrein lopen wij steeds tegen grenzen aan, niet alleen tegen grenzen bij overheden maar zo nu en dan ook tegen fysieke grenzen.

Wij proberen op veel terreinen nauw samen te werken en het is ons een plicht om die samenwerking ook vorm te geven. De overheden moeten hun strategisch beleid nauw op elkaar afstemmen zodat burgers, organisaties enzovoorts niet merken dat er een grens loopt tussen sectoren, portefeuilles en tussen de overheden onderling. Er moet geen sprake zijn van verkokering. Het is onze grote zorg dat probleem op te lossen. Maar dat lukt niet altijd, want wij blijven aanlopen tegen het Rijk met zijn verkokerde structuur en met zijn ministeriële verantwoordelijkheden, terwijl de provincie collegiaal beleid voert. Er zijn ook provinciegrenzen en gemeentegrenzen. Daar gaan wij zoveel als maar enigszins mogelijk is overheen in het belang van de inhoud van het werk waarmee wij bezig zijn. Wij hebben daarvoor de noordelijke samenwerking in de benen geholpen en in 1993 in de beginfase van SNN is in een persbericht al aangegeven dat de samenwerking intensiever zou moeten worden en dat samengaan op termijn niet zou moeten worden uitgesloten. Inmiddels zijn wij een jaar of acht verder. Het is een langdurig proces, te vergelijken met dat in een zich ontwikkelende democratie als Europa. Het duurt jaren en jaren, soms decennia en soms zelfs eeuwen voor democratieën zich verder vorm hebben gegeven. Op het moment dat wij dergelijke ontwikkelingen gaan overhaasten, spannen wij het paard achter de wagen. Begin aan de goede kant, begin vanuit de inhoud en vindt elkaar daar waar je elkaar kunt vinden. Begin niet aan de kant van structuurdiscussies, die, hoe dan ook, zullen leiden tot een verlamming van de inhoudelijke betrokkenheid bij de partners. Betekent dit dan dat het college van mening is dat niet moet worden ingegaan op discussies? Betekent dit dat wij bang zijn en zaken af willen houden? Nee, integendeel. In dat opzicht is het heel goed dat zo nu en dan discussies worden gevoerd, ook door individuele leden van het college en dat daarbij signalen worden afgegeven over welke kant het uit zou kunnen

en misschien zelfs zou moeten gaan. Het gaat dan ook om signalen vanuit het landelijke circuit die in de discussie een rol kunnen gaan spelen: Van Kemenade en Franssen zijn al genoemd. Een ding moet duidelijk zijn: op het moment dat wij aan de verkeerde kant van de samenwerking beginnen te trekken, zal blijken dat het ijs veel en veel te dun is. Het is niet voor niets dat de noordelijke samenwerking, die buitengewoon veel goede resultaten heeft opgeleverd, vaak heel erg goed gaat, maar zo nu en dan ook tegen strubbelingen aanloopt. Dat geldt de praktijk van de uitvoering van het Kompas, de wijze waarop we naar het Rijk toe opereren, maar ook het eigen functioneren; in dit verband wijs ik op de Ipsc. Het is niet voor niets dat de Ipsc zelf een aantal discussies over bevoegdheden en de eigen positionering, dus de hele discussie over de vierde bestuurslaag, voor zich uit heeft geschoven. Op het moment dat wij dat constateren, moeten wij ervan uitgaan dat wij langzaam, maar wel gestaag en indringend verder moeten bouwen aan de inhoudelijke samenwerking, maar daarbij vooral niet over de streep moeten gaan. Laten groeien en daardoor bloeien. Laten we - om maar even in de beeldspraak te blijven die hier misschien wel goed bij past - niet terecht komen in een spraakverwarring tussen de belanghebbende provincies, een spraakverwarring zoals die ons in de STER-spot wordt gepresenteerd: "It ken net? Nee, it ken né!" Ik zei nog tegen die oelwapper: "It ken net." Wij moeten buitengewoon goed begrijpen wat de implicatie daarvan is. Als wij dan met elkaar die complicatie signaleren dan kunnen wij zeggen dat het niet moest mogen en dat het niet zo zou moeten zijn, maar het is dan wel zo; op dat moment moeten wij gewoon even bij het hekje blijven staan kijken tot het ijs is aangegroeid. Er is sprake van samenwerking op velerlei terrein. Ook in IPO-verband proberen wij de positie van de provincies zo nadrukkelijk mogelijk vorm te geven.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik begrijp dat de heer Swierstra het onderwerp Ipsc heeft afgesloten maar ik wil daar toch nog wel even op terugkomen. Is de gedeputeerde het niet met ons eens dat op dit moment de balans tussen het bestuur van de SNN en de Ipsc naar de verkeerde kant is doorgeslagen en dat de discussie over de vraag hoe de Ipsc wat beter in de benen

kan worden geholpen gerechtvaardigd is? Dat is toch ook in het belang van het bestuur?

De heer SWIERSTRA: Ja. Maar ik zou de bal ogenblikkelijk kunnen terugspelen, want het is de Ipsc zelf die de discussie daarover moet afronden. Ik ben het volstrekt met de heer Schaap eens dat dit een onderdeel is van de ontwikkeling van een samenwerking die nader vorm moet krijgen. Het is niet voor niets dat de Ipsc is blijven steken in de discussie over de bevoegdheidsverdeling en daar op een bepaald moment even een streep heeft getrokken. De Ipsc zal zelf moeten discussiëren over hoever aan weerszijden van de grenzen op dit moment kan en mag worden gegaan en vervolgens moet zij dan zelf een stap verder zetten. Het college wil best zeggen dat op een aantal punten een stap verder kan worden gezet, maar het is de staten ook bekend wat de inzet van ons op dat punt is geweest. Wij moeten niet de fout maken te denken dat wij over de hoofden van de andere zelfstandige partners heen kunnen beslissen wat zij zouden moeten vinden. Zo werkt het niet in een samenwerking van zelfstandige, autonome partners. Zo werkt het ook niet in Europa en zo werkt het ook niet in de wereld. Zelfstandige democratieën en onderdelen daarvan zijn autonoom.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Formeel en feitelijk heeft de heer Swierstra volstrekt gelijk. Hij schildert het beeld dat de Ipsc en het bestuur van het SNN zover van elkaar afstaan dat zij elkaar niet meer kunnen beïnvloeden. De fracties in de staten van Drenthe hebben de indruk dat de Ipsc haar bevoegdheden uit zichzelf niet voldoende boven tafel krijgt en zij hebben de indruk dat er van de kant van het bestuur best aan meegewerkt kan worden dat het samenwerkingsverband de kracht krijgt die het behoort te hebben.

De heer SWIERSTRA: Maar op het moment dat daarover in zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur van het SNN veelvuldig is gesproken, daarover terugkoppeling heeft plaatsgevonden naar de staten van de onderliggende provincies en dit de conclusie voor deze periode van de Ipsc moet zijn, dan moet van onderop, dus vanuit dat parlement zelf - ik noem de Ipsc maar even een parlement al is het dat nog niet echt - de behoefte naar boven komen om een stap verder te gaan. Als de besturen van bovenaf over hun

achterbannen heen proberen dat te forceren dan kan dat een boemerangeffect hebben. Dit betekent niet dat er niet zeer veelvuldig in het bestuur van het SNN over dit soort van zaken wordt gesproken. Het is eigenlijk impliciet of expliciet in al onze vergaderingen aan de orde. Ik dring er bij de staten op aan vooral te proberen die discussie op een prudente manier van onderop te voeren, niet alleen in de Ipsc maar wellicht ook interprovinciaal in het verkeer tussen de fracties, want ook daar zien wij dat het geen kwestie is van partijpolitieke verschillen, maar van opvattingen die worden gescheiden door de provinciegrenzen. Mijnheer de voorzitter. Nogmaals, er bestaat bij het college geen enkele weerstand tegen indringende discussies over dit onderwerp.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik kon mij de eerste interruptie van de heer Schaap buitengewoon goed voorstellen, want natuurlijk moet het beginnen met een discussie in de Ipsc en misschien zelfs nog wel in de staten daaronder. Maar het is volkomen duidelijk dat er sprake is van een impasse. De gedeputeerde zegt dat hierover wordt gediscussieerd binnen de bestuurlijke organen van het SNN en mij interesseert het nu te weten of de verhoudingen in het dagelijks bestuur en algemeen bestuur ongeveer gelijk zijn aan die wij waarnemen in de Ipsc. Ik kan mij voorstellen dat wij op Drents niveau proberen elkaar te stimuleren. Zo zouden de staten van Drenthe hun leden die in de Ipsc wat vreugdeloos doormodderen kunnen stimuleren.

De heer SWIERSTRA: Ik kan wel een persoonlijk oordeel uitspreken over het feit dat de heer Engels weinig vreugde beleeft aan de Ipsc, maar dat lijkt mij niet relevant.

De leden van het bestuur proberen op heel prudente wijze met elkaar te discussiëren en elkaar te begrijpen, waarbij zij hetgeen in de respectievelijke staten leven proberen te vertalen. De bestuursleden komen niet op persoonlijke titel of met een dichtgetimmerd collegestandpunt bij elkaar, terwijl in hun staten heel andere opvattingen leven. Zo is het zeker niet. Ook wij gaan de vergaderingen in met in ons achterhoofd de discussies die in de loop der jaren in deze staten zijn gevoerd en de standpunten die in de Statencommissie BFE of in het Seniorenconvent zijn verwoord. In die zin is er duidelijk sprake van een wisselwerking en proberen wij in onze positie te bewaken

waar precies die breuklijn ligt, proberen wij uit, om het zo maar eens te zeggen, hoever wij te ver kunnen gaan. Er wordt soms stevig gediscussieerd om elkaar te overtuigen, maar op dit moment komen we op het punt dat de heer Engels noemt niet verder dan de constatering dat we eerst maar eens aan het werk moeten met de structuur die we nu hebben en dat wij eerst maar moeten proberen de dagelijkse praktijk zo goed mogelijk vorm te geven - dat is namelijk het directe belang dat wij ontleen aan de samenwerking - en dat de volgende collegeperiode het moment is de zaak opnieuw ten principale ter discussie te stellen, omdat de nieuwe staten dan aan kunnen geven of, en zo ja, op welke wijze de bevoegdheden van de Ipsc verder moeten gaan.

De VOORZITTER: Ik geef de heer Van der Schoot nog de gelegenheid voor een interruptie over dit onderwerp en daarna verzoek ik de gedeputeerde zijn betoog voort te zetten.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik wil de heer Engels vragen of zijn voorstel om de Drentse vertegenwoordigers in de Ipsc te laten samenwerken niet een soort van inflatie van het dualisme betekent.

De heer ENGELS: Ik moet niet vaak iets in deze zin toegeven, maar nu moet ik toch zeggen dat ik de vraag van de heer Van der Schoot helemaal niet begrijp.

De heer VAN DER SCHOOT: Als de Drentse leden van de Ipsc onderling afspreken hoe zij zich zullen opstellen tegenover de anderen, is het openbare debat al ondergeschikt gemaakt aan de doelstelling.

De heer ENGELS: Nu begrijp ik het wel. Ik wijs erop dat ik mij heb aangesloten bij de opmerking van de heer Schaap. Wij stellen in het openbaar een probleem aan de orde, namelijk het - en laat ik het rustig zeggen - niet optimaal functioneren van de Ipsc en andere problemen binnen het SNN en het enige wat ik heb geconstateerd is dat in de fracties in de Ipsc daar door de statenleden uit Groningen en Drenthe wat anders tegenaan wordt gekeken dan door de statenleden uit het Friese. Dat merk ik in de Ipsc, in het openbaar en dat merk ik ook hier. Ik heb absoluut niet de suggestie

willen wekken dat wij dat in achterkamertjes of op andere fronten met elkaar moeten bespreken; ik wil dat graag hier doen of op andere openbare plaatsen. Dat gebeurt nu ook. Ik heb helaas alleen nog niet gehoord of de Friese bestuursleden van het SNN zich belemmerd voelen door de opstelling van hun statenleden; maar misschien is dat wel een wat ondeugende vraag.

De heer SWIERSTRA: Dat is geen ondeugende vraag, het is alleen de vraag of de heer Engels wel een antwoord krijgt.

Mijnheer de voorzitter. Ik meen op dit moment in de discussie inhoudelijk voldoende op dit punt te zijn ingegaan. Dit college is graag bereid de discussie over samenwerking, en wellicht op termijn samengaan, in alle openheid en ook met ambitie te voeren, maar wel op prudente en terughoudende wijze.

Met betrekking tot de vraag hoe wordt omgegaan met het verkeer binnen de staten verwijs ik naar de evaluatie van het project Provincies-van-de-toekomst en Het statenlid van nu. In die evaluatie zal een aantal zaken nader aan de orde moeten komen in combinatie met de ontwikkeling van het dualisme. Daarin past naar de mening van dit college geen structureel overleg tussen oppositiepartijen en het college. Daartoe is ook niet al eerder besloten. Maar los daarvan kennen wij in het huidige systeem geen oppositie. In het dualistische systeem zal dat anders worden. Maar natuurlijk staat het alle statenleden vrij op velerlei wijze met het college te communiceren. De heer Gaasbeek, die dit onderwerp ter sprake bracht, weet als geen ander het college te vinden. Overigens zijn de staten enkele malen per maand in georganiseerd verband in de gelegenheid met het college van gedachten te wisselen, namelijk in commissievergaderingen en in de statenvergadering.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. De heer Swierstra zegt dat dit overleg niet in het systeem past. Het is toch heel gemakkelijk om een bepaald systeem te laten vallen en aan een volgend systeem te beginnen? In de vorige statenperiode paste het kennelijk wel in het systeem. Het overleg waarop ik doelde was bedoeld om niet collegepartijen - de gedeputeerde noemt dat oppositiepartijen - informatie te verschaffen, die zij op andere manier niet konden verkrijgen.

De heer SWIERSTRA: Ik meende toch echt dat de heer Gaasbeek ook het woord oppositiepartijen noemde, maar dat kan een misvatting van mij zijn. Het is niet zo dat het beleid gewijzigd is, want ook in het verleden was er geen sprake van structureel overleg. Er is dus sprake van een misvatting bij de heer Gaasbeek. Dergelijk overleg past ook niet in het systeem, omdat er vele openbare mogelijkheden zijn om informatie te verkrijgen. Zowel de fracties die niet als de fracties die wel in het college zijn vertegenwoordigd, hebben alle mogelijkheden om met het college van gedachten te wisselen en informatie te krijgen. De statenvergaderingen zijn daarvoor, de commissievergaderingen zijn daarvoor, er kan ambtelijke informatie worden verkregen, de staten hebben de gelegenheid mondelinge vragen te stellen, zij kunnen amendementen indienen en zij hebben het recht van initiatief: kortom, naast bilaterale contacten is er een scala aan mogelijkheden.

De heer GAASBEEK: De heer Swierstra heeft tweemaal gelijk. Hij heeft gelijk met zijn laatste opmerkingen en hij heeft gelijk dat ik de term oppositiepartijen heb gebruikt. Maar ik bedoelde te zeggen niet-collegepartijen.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik ben nu toe aan de meer inhoudelijke sectorale thema's en ik begin met verkeer en vervoer. Ook de fractie van de PvdA komt al heel vroeg in haar verhaal op het onderdeel Verkeer en vervoer en dan begint zij, een beetje tot mijn verrassing, niet met de verkeersveiligheid. Daaraan zou ik de voorkeur hebben gegeven, omdat na wat wij het afgelopen jaar en zeker de afgelopen weken op dit punt hebben meegemaakt en zeker na de indringende discussies hierover in de commissie, de vele schriftelijke vragen etcetera, het gerechtvaardigd is aan die verkeersveiligheid buitengewoon veel aandacht te schenken. Het college doet dat ook. Wij vinden die verkeersveiligheid een belangrijke reden om te komen met het investeringsvoorstel zoals dat inmiddels in de statencommissie is behandeld. Wij hebben voor een bedrag van f 148 miljoen aan projecten opgenomen; zo'n f 38 miljoen aan eigen provinciale middelen is puur en uitsluitend bestemd voor verkeersveiligheidsprojecten en de overige projecten hebben daar een relatie mee. Is dat genoeg? Nee, het is nooit genoeg, heb ik al eens eerder gezegd. Wij hebben in de afweging ten opzichte van andere

beleidsterreinen wel vastgesteld dat het op dit moment het maximaal haalbare is, maar het is wel een minimumscenario. Een beter scenario dan het minimale SNN Duurzaam-Veiligscenario zou zeer welkom zijn, maar daarvoor zouden dan plannen op andere beleidsterreinen geschrapt moeten worden.

Het is een scenario dat gebaseerd is op het bestaande beleid en dat betekent dat wanneer het NVVP straks definitief is vastgesteld, de doorrekeningen daarvan kunnen leiden tot een aanvullende vraag aan de staten, of tot bijstelling van de ambitie. Wij moeten de minister dan zeggen dat wat zij van ons vraagt wij gewoon niet uit kunnen voeren, omdat wij niet meer geld hebben. Wij moeten namelijk ook nog geld besteden aan zorg, cultuur en noem het allemaal maar op. Kortom, de suggestie als zouden wij onze doelstellingen gemakkelijk aanpassen aan het geld, is een onjuiste. Wij hebben een grote ambitie op dit terrein en helaas moeten we vaststellen dat die ambitie, zeker dit jaar, omgekeerd evenredig is aan de resultaten, resultaten die in een aantal opzichten niet te beïnvloeden zijn door de structuur van de ongelukken, de structuur van de weg of de structuur van de beheersbevoegdheid. Wij kunnen de prioriteitsstelling van het Rijk niet meer beïnvloeden dan wij op dit moment al doen. En helaas moeten wij vaststellen dat een groot aantal van de spraakmakende ongevallen hebben plaatsgevonden op de rijkswegen N33, N34 en N48. Met deze opmerking wil ik niet de schuld bij alleen het Rijk leggen; nee, het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en dat betekent dat bij elk ongeval dat plaatsvindt, wij de wegbeheerders opnieuw om de tafel roepen om expliciet te bekijken of wij op die specifieke punten op de korte termijn nog meer kunnen doen. Wij zijn verder zeer indringend met het Rijk in onderhandeling over de uitvoering van het NVVP. Op dit moment lopen de discussies in het Haagse hoog op over de vraag of de provincies het NVVP en de daarin beoogde decentralisatie moeten accepteren. Drenthe is in de een na laatste en de laatstgehouden IPO-vergadering voorgegaan met zijn standpunt van: nee, tenzij. Dat tenzij houdt in dat minister Netelenbos uitdrukkelijk met een andere verdeelsleutel op tafel moet komen voor de gebundelde doeluitkering (GDU). Er zal veel meer geld moeten komen, willen wij de hoge doelstelling, die wijzelf graag onderschrijven, waarmaken. Het is dus een groot probleem, maar de staten moeten ons niet de

ambitie ontzeggen om dit probleem op te lossen, want die ambitie is er volop, niet alleen in de zin van geld, van infrastructuur en van overleg tussen partners, nee, ook in de zin van flankerend beleid als het gaat om handhaving en dergelijke.

In het kader van het verkeers- en vervoersbeleid is inmiddels een structureel overleg opgestart over de handhaving en recent overleg met de politie - onder andere over de flitspalen - heeft ons geleerd dat wij er gezamenlijk nog meer energie in moeten steken. Maar ik kan de staten ervan verzekeren dat het een heel weerbarstige materie is. Mijnheer de voorzitter. Verkeersveiligheid heeft ook te maken met de wijze waarop met de gemeenten wordt omgegaan. In het kader van het Verkeer- en Vervoerberaad dat door deze staten is ingesteld, hebben wij geprobeerd de structuur helderder, duidelijker en krachtiger te maken. Ik ben ervan overtuigd dat het gaat lukken een betere structuur tot stand te brengen waardoor adequater kan worden ingespeeld op wat moet worden gedaan. Het is een misverstand te denken dat plotseling een geheel nieuwe situatie is ontstaan als het gaat om de inzet van personeel. Nee, nog steeds wordt de 4,5 fte voor het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV) ingezet voor het Verkeer- en Vervoerberaad. Dat het aanstellen van aandachtsfunctionarissen, of om het zo maar eens te zeggen de gemeentecontactfunctionarissen, nog niet de resultaten heeft gehad die daarmee werden beoogd, is niet zo verwonderlijk, al was het alleen maar vanwege het feit dat we op dit moment toevalligerwijze een paar vacatures hebben. Maar goed, dat is techniek en dat lossen wij op.

Om daarvoor specifiek extra mensen aan te trekken, lijkt ons op dit moment niet nodig en niet verstandig. Dit betekent overigens niet dat wij voor de hele Sector Verkeer en Vervoer niet een grotere inzet zouden kunnen gebruiken, maar daarover komen wij wellicht komend voorjaar nader met elkaar te spreken. Het betekent ook niet dat we een ander subsidiebeleid ten aanzien van organisaties als de Enige Nederlandse Fietsersbond (ENFB), 3VO en de ANWB moeten gaan voeren. Voor al die organisaties geldt ook nu nog dat zij op basis van werkplannen en projectplannen projecten kunnen indienen die passen binnen het beleid zoals dat door de staten is vastgesteld. Projecten die aan de voorwaarden voldoen, kunnen meegefinancierd worden, maar daarbij is zeker geen sprake van structurele subsidiëring,

zoals indertijd na indringende discussies over het niet meer subsidiëren van Veilig Verkeer Nederland is besloten.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom bij het openbaar vervoer. Wij moeten ervoor oppassen dat er, ook als het om het openbaar vervoer gaat, niet kan worden gesproken van een self-fulfilling prophesy, en dat wij elkaar alleen maar vertellen hoe slecht het gaat.

Er wordt gesproken over de slecht afgelopen onderhandelingen met ARRIVA. Daar is helemaal geen sprake van! Wij hebben tot op het bot onderhandeld om het maximale eruit te halen en wij zijn uiteindelijk pas in de bilaterale onderhandelingen met ARRIVA tot het beste resultaat gekomen dat met de door minister Netelenbos opgelegde bezuiniging van f 3,8 miljoen mogelijk was. Om dit beste resultaat te bereiken, was het nodig niet al tijdens eerdere onderhandelingen toe te stemmen. De staten hebben ook geconstateerd dat deze handelwijze juist was en daarom kunnen wij alleen maar tevreden zijn over dit resultaat.

Zijn wij nu dan ook tevreden over de kwaliteit van het openbaar vervoer? Nee, zeker niet, want de discussie over de bezuinigingen die wij moeten opbrengen en over de nieuwe verdeelsleutel voor het openbaar vervoer kent eenzelfde karakter als die over de GDU. Wij mengen ons hierbij zeer nadrukkelijk in de strijd, want wij willen voorkomen dat wanneer het de verkeerde kant blijft uitgaan, wij op grond van wat in Den Haag wordt besproken maar moeten accepteren dat de voorzieningen hier worden afgebroken. Wij zullen ons daar met hand en tand tegen blijven verzetten. Dat is ook de reden waarom wij zo nu en dan zo hard onderhandelen. En dat is ook de reden waarom wij als relatief kleine provincie iedere keer vooroplopen met projecten voor een bepaalde wijze van aanpak.

In reactie op de suggestie dat het in de buurprovincies allemaal zo geweldig gaat, kan ik alleen maar zeggen: "Vraag het mijn collega's maar eens." Ook de collectief vraagafhankelijk vervoer(CVV)-projecten lopen helemaal niet zo geweldig. Het Rijk heeft zelfs het voornemen de subsidiëring van die projecten in 2003 stop te zetten. Die projecten werken namelijk gewoon niet op de wijze die wij voor ogen hebben.

Hoe kan het dan wel? Er moet coördinatie komen tussen die onderdelen van het publieke vervoer die wij kunnen rekenen tot het door de overheid gesubsidieerde openbaar vervoer. De vele ele-

menten die de heer Schaap daarbij noemde, zullen inderdaad de revue passeren, maar een groot aantal daarvan behoort niet tot onze competentie en zullen daartoe ook niet gaan behoren. Er moet ruimte blijven voor vormen van collectief vervoer bij bijvoorbeeld bejaardentehuizen. Wij hebben bedacht dat een deel van dat vervoer ook als openbaar vervoer kan worden aangemerkt en derhalve suppletie kan krijgen. Op die manier zijn wij op dit moment bezig met een groot aantal trajecten.

Daarnaast hebben wij het MTI-systeem. Wachten wij nu de evaluatie daarvan af? Welnee, wij zijn daarmee buitengewoon voortvarend aan de slag gegaan en ondanks alle weerstand van eerst concurrerende partners als ARRIVA, weerstand bij sommigen in het draagvlak, weerstand bij het ministerie en juridische en financiële problemen zijn wij doorgedaan en is MTI opgeschaald. Volgens het MTI-systeem wordt nu ook in Meppel gereden en in het gebied tussen Meppel en Hogeveen staat het systeem in de steigers. Dat is het plattelandproject waarom verleden jaar werd gevraagd. Het staat er dus aan te komen, maar het kan nu eenmaal niet van vandaag op morgen gerealiseerd worden, hoe graag ik dat ook zou willen.

Eenzelfde systeem wordt in en rond Assen door ARRIVA ontwikkeld. In 2003 wordt in Zuidoost-Drenthe aanbesteed en in de aanbestedingsprocedure zullen wij de verworvenheden van al deze projecten een plaats geven. De staten zullen ook betrokken worden bij het formuleren van de eisen die aan het openbaar vervoer worden gesteld en de mogelijkheid om de verschillende modaliteiten aan elkaar te koppelen. Maar zolang het Rijk het WVG-vervoer aan de gemeenten blijft toewijzen en de gemeenten er binnen hun eigen sectorale huishouding een probleem mee hebben om die zaken uit elkaar te trekken en op een andere manier te koppelen, zolang kunnen wij blijven praten wat wij willen - en dat doen wij ook: wij zitten zeer frequent om de tafel om deze problemen te bespreken - maar dan kunnen wij de structuur niet anders openbreken dan met MTI-achtige systemen, systemen die de gemeenten straks hopelijk duidelijk zullen maken dat ze een deel van het WVG-vervoer overbodig kunnen verklaren, omdat dat deel op een andere manier wordt ingevuld.

De heer SCHAAP: Kan het college dan op zijn minst begrijpen dat de wijze waarop het nu geor-

ganiseerd is, niet bepaald het meest efficiënt is. Als de gedeputeerde dit impliciet toegeeft, dan is het wellicht goed de organisatie nog eens goed te analyseren om vervolgens op basis daarvan het Rijk of de andere partners die hier iets mee te maken hebben erop te wijzen dat het wel op een andere manier móet, omdat nu steeds ingewikkelde constructies moeten worden bedacht om de zaak aan elkaar te koppelen. Er moet gewoon een heldere verdeling van de verantwoordelijkheid met elkaar worden afgesproken.

De heer SWIERSTRA: Uit hetgeen ik net heb gezegd mag worden afgeleid, dat ik met de heer Schaap van mening ben dat het een groot probleem is en dat er iets aan moet worden gedaan. Daarover hoeft geen enkele twijfel te bestaan. Maar ook in landelijk verband wordt buitengewoon veel over dit probleem gesproken. Het is echter niet zo dat wij niet weten waar de bottleneck zit en wat wij aan de oplossing daarvan zouden moeten doen. Ik wil op dit moment geen ander onderzoek bepleiten, omdat wij al heel goed weten waar de bottleneck zit en hoe wij die moeten wegnemen. In overleg met alle partijen binnen onze provinciegrenzen proberen wij in onze lobby in Den Haag hierop te wijzen. Ik kan mij wel voorstellen dat er binnenkort een bijeenkomst wordt georganiseerd voor de statencommissie waarop wij het hele verhaal van de structuur nog eens uiteenzetten. Dan wordt weer eens helder waar de problemen en waar de dwarsverbanden zitten. Als er dan nog zaken niet duidelijk zijn, zou kunnen worden overwogen daarnaar een nader onderzoek in te stellen, maar zoals het nu is geformuleerd zou het gaan om een groot onderzoek, waarvan wij de uitkomst eigenlijk al kennen en dat ook nog eens een hoop geld kost. Ik heb liever dat wij dat geld in het openbaar vervoer steken. Kortom, veel van de ingewikkeldheden die de heer Schaap signaleert, bestaan wel degelijk, maar die hebben wij wel al heel scherp in beeld.

Een element dat wij ook heel goed in beeld hebben en dat mede debet is aan het feit dat een aantal zaken nog onvoldoende loopt, is de onjuiste suggestie dat het allemaal een gevolg is van liberalisering en marktwerking, want marktwerking en liberalisering zijn nog niet volledig ingetreden. Op het moment dat de openbaar vervoerbedrijven werden geprivatiseerd, was de marktwerking nog niet voldoende gereguleerd en de wijze waarop die marktwerking nu langzaam vorm krijgt, lijdt

onder de toch wat hybride discussie die daarover in de Tweede Kamer is gevoerd. Er is geen heldere keus gemaakt en dan ontstaan dergelijke problemen. De problemen ontstonden al tijdens de discussie over de Implementatienota die vooraf ging aan de wetgeving op dit terrein. Ik ga daar nu niet verder op in, maar het lijkt mij toch goed erop te wijzen dat er nog lang geen sprake is van volledige marktwerking. Ik vind het dan ook niet zo'n wonder dat gezegd wordt dat het nog niet werkt.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik meen vanmorgen ook de suggestie te hebben gedaan om, wanneer de gemeenten via parkeergelden geld voor het openbaar vervoer willen inzetten, de provincie via een heffing op de opcenten MRB hiervoor ook geld te laten inzetten. Heeft het college daarover nog nagedacht?

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. De staten hebben een en andermaal gezegd dat er geen eigen geld moet in de exploitatie van het openbaar vervoer, omdat anders het eind zoek zou zijn. Het spreken over een bodemloze put klinkt wat negatief, maar er zouden grote bedragen mee gemoeid zijn, wil de provinciale bijdrage enige zoden aan de dijk zetten. Bovendien moeten wij oppassen met die subsidiëring niet juist te gaan doen wat dit kabinet onder leiding van de huidige minister juist heeft afgeschaft, namelijk het aanvullen van tekorten. Wij moeten daar erg voorzichtig mee zijn. De formule van opcenten op opcenten is in deze tijd ook wel een heel bijzondere, omdat minister Netelenbos zich het vuur uit de sloffen loopt om op de valreep toch nog haar kilometerheffing binnen te halen. En die kilometerheffing haalt het hele systeem van MRB en alles wat daarbij hoort, omver. Het zou dan wel heel raar zijn wanneer wij op dit moment kwamen met nog weer een nieuwe opcentenvorm. Waar we wel op zitten te wachten - maar dat is een ander beleidsterrein - is voldoende eigen belastinggebied voor de provincie op basis waarvan de provincie, en dan inclusief het hele openbaar vervoer, eigen keuzes kan maken. Maar dan hebben we het wel over een volstrekt ander systeem. Wij krijgen in het huidige systeem betaald op basis van de zogenaamde WROOV-sleutel - wat die precies inhoudt, kan ik ook niet uitleggen - en op basis van de meest recente tellingen stijgt onze sleutel met 3%. Voor Groningen blijft de sleutel gelijk en hoe het met de andere provincies zit,

weet ik op dit moment niet. De daling waarvan in de afgelopen periode sprake was, is nu dus in een klein plusje omgebogen. Of die stijging structureel is, durf ik op dit moment niet te zeggen, maar de stijging is in ieder geval een gunstig signaal.

Mijnheer de voorzitter. De opmerkingen over het onderwerp Water spitsten zich met name toe op de waterschappen. Zijn waterschappen nog van deze tijd? Ja, ze zijn nog van deze tijd en dat niet in het minst omdat in de jaren negentig de waterschappen in verschillende vormen van wetgeving hun legitimatie herbevestigd hebben gekregen en de waterschappen in hun nieuwe constellatie, op stroomgebieden georganiseerd, groot en adequaat, door deze staten van nieuwe reglementen voorzien, in staat moeten worden geacht de opgaven van het waterbeheer in de 21e eeuw, uit te voeren. Daar is heel wat voor nodig en dat gaat met heel veel problemen gepaard. Wel is het zo dat de financieringsstructuur en de bestuursamenstelling van die waterschappen ter discussie staan. Het waterschap is geen staat in de staat; nee, het is een zelfstandige overheid die zelfstandig beslissingen kan nemen op haar functionele terrein, binnen de grenzen die wij als staten stellen. Het is geen staat in de staat en ook geen overheid die zich niets aantrekt van wat er in den lande over haar wordt gezegd. De waterschappen zijn, zo is mijn ervaring, niet bang voor kritiek en ook niet door wespen of andere prikkende beesten gestoken wanneer het gaat om hun positie. Ook waterschappen denken na over rekenkamerachtige functies. Wij hebben onlangs in de staten nog uitvoerig hierover gesproken, mede naar aanleiding van schriftelijke vragen over het toezicht en dergelijke en het college heeft geen reden op dit moment op het toen gezegde terug te komen of daarvan afstand te nemen.

Ik wil nog wel een opmerking maken over de suggestie die iedere keer weer opnieuw in het verhaal van de PvdA zit - het lijkt erop dat die partij daarmee haar ongelijk in een gelijk bevestigd probeert te krijgen, zo van: als wij het maar vaak genoeg zeggen dan blijft het wel hangen en dan gelooft iedereen het wel - als zou het afhaken van grote bedrijven en het om dat te voorkomen subsidiëren door waterschappen op kosten van de burger gaan. Niets is minder waar! De wet heeft toegestaan, heeft mogelijk gemaakt dat dat wordt gedaan, en dat slechts met één doel, namelijk ervoor te zorgen dat een aantal bedrijven dat op grond van de Europese wetgeving zijn eigen was mag

doen, die was toch de deur uit blijft doen en aan de waterschappen overlaat, waardoor de waterschappen hun structurele lasten, hun kapitaalslasten van de bestaande zuiveringsinstallaties over meer instanties dan uitsluitend over de burgers kunnen uitsmeren. Het is dus absoluut niet zo dat die subsidie in het nadeel van de burger zou zijn. Het tegendeel is waar en dat kan niet genoeg gezegd worden.

Als het om crossborder-constructies en lease-saleback-constructies gaat, wil ik erop wijzen dat crossborder-constructies gemeld moeten worden en dat wij van mening zijn dat die eigenlijk niet moeten worden aangegaan. Op de lease-constructies moeten zowel de Unie van Waterschappen als het IPO nog nader studeren. Als namelijk constructies die voor allerlei bedrijven wel door de overheid worden geaccepteerd, voor overheden zelf onmogelijk zijn dan zou dit kunnen betekenen dat de financiering van zuiveringsinstallaties voor die overheden duurder wordt en daarmee de lasten voor de burger weer hoger. Ik zet grote vraagtekens bij de suggestie als zou de overheid per definitie niet mogen bekijken wat zo'n constructie voor haar kan betekenen.

De heer SCHAAP: Wat ik begrepen heb is dat het kabinet zélf deze constructie in de ban heeft gedaan.

De heer SWIERSTRA: Er schijnt een circulaire te zijn waarin deze constructies op de een of andere manier in de ban worden gedaan. De precieze kwintessens ken ik nog niet. Ik weet wel dat er op verschillende plaatsen over gesproken wordt en ik wil die circulaire eerst bestuderen alvorens daarover een definitief oordeel uit te spreken. Ik weet wel dat er een duidelijk verschil is tussen crossborder-constructies, waarvan, ook wat ons betreft, geen sprake meer zal zijn en die lease-constructies. Overigens is het ook zeker niet zo dat als het kabinet iets bedenkt en verordonneert, wij ons daar per definitie bij neer moeten leggen als dat in het nadeel van onze provincie en haar inwoners is. Wij willen wel de ruimte hebben om te bekijken wat in het belang van onze burgers is om vervolgens daarvoor op te komen.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Op een 3-tal punten krijg ik nog graag een reactie van het college. Twee punten ervan heeft de heer Swierstra helemaal niet genoemd en op een punt

heeft hij slechts heel kort gesproken. Het gaat om de Nota internationale betrekkingen, om ons voorstel om de steun die wij verleden jaar aan de Molukken hebben gegeven, dit jaar te herhalen en om de communicatie met de burgers, een onderwerp dat in de beleidsevaluatie een prominente plaats heeft gehad en waarvan toen is gezegd dat er tot nu toe onvoldoende is gebeurd aan het vergroten van de zichtbaarheid van de provincie Drenthe. Het verbaast mij dat de gedeputeerde met een zin over deze opmerkingen heenwalst, alsof wij geen zicht zouden hebben op wat de provincie in het kader van de communicatie allemaal doet. In de commissie hebben wij hierover ook al met elkaar van gedachten gewisseld en naar mijn mening kan de gedeputeerde niet staande houden dat wat ons voor ogen stond toen het Bestuursprogramma, dat wij overigens niet ondertekend hebben, werd opgesteld, namelijk dat de zichtbaarheid van de provincie Drenthe vergroot zou moeten worden, nu al gerealiseerd is. Wij denken dat daar een extra inspanning voor nodig is en daarom hebben wij daarvoor een voorstel gedaan. Ik vind dat de gedeputeerde verplicht is daar toch wel enigszins serieus op in te gaan, in ieder geval meer dan hij tot nu toe heeft gedaan.

De heer SWIERSTRA: Het is zeker niet mijn bedoeling niet serieus op zaken in te gaan en ergens overheen te walsen. De ene zin, waarover de heer Blanksma spreekt, was vast wel een heel lange met veel bijzinnen.

De heer BLANKSMA: Ongetwijfeld, want andere zinnen maakt de gedeputeerde niet.

De heer SWIERSTRA: Het is ook zeker niet zo dat het college nu zegt dat het allemaal klaar is en dat er verder niets meer aan hoeft te gebeuren. Integendeel. Het gaat om een lopend proces waarin verschillende elementen een rol spelen. De communicatie zal ook zeker een vertaling krijgen in het project Het statenlid van nu enzovoorts. Ik heb ook aangegeven dat wij op heel veel terreinen daarmee bezig zijn. Maar het zal verder uitgebouwd moeten worden en ook mijn collega's zullen hierover nog komen te spreken, omdat het onderwerp overal doorheen gaat. Het kan ook niet heel empirisch worden vastgesteld op welk moment de provincie zichtbaar is. Wij spannen ons op vele momenten in om op dat punt iets te doen.

In vele beleidsstukken wordt daaraan veel meer dan in het verleden aandacht besteed, er is extra geld voor uitgetrokken voor onder andere informatie- en communicatietechnologie (ICT) en gebiedsgericht beleid en ik kan wijzen op de manier waarop wij met het openbaar vervoer omgaan, waarbij wij ons als provincie ook nadrukkelijk proberen te manifesteren. Mijn ervaring is dat de zichtbaarheid op veel terreinen toeneemt. Ik wijs alleen maar op het aantal rechtstreekse reacties vanuit de burgerij en van groepen. Maar wij blijven natuurlijk de bestuurslaag die als intermediair bestuur tussen het Rijk en de gemeente een andere zichtbaarheid heeft dan de andere overheidslagen. Het is dus ook niet zo dat wanneer het project klaar is, wij ineens zichtbaar zijn.

De heer BLANKSMA: Wij hebben voorgesteld om in ieder geval voor het komende jaar de financiële ruimte te creëren om met een aantal projecten een start te kunnen maken om iets aan de zichtbaarheid van de provincie te doen. Natuurlijk is het niet gedaan met zomaar een projectje, maar het is wel iets waarmee ook het college aan de slag kan om in concrete gevallen meer te investeren in communicatie. Wij hebben dat per se niet in kleine projectjes ingevuld. Het gaat ons erom dat er ruimte komt om daarmee zeker te stellen dat de komende tijd hiermee aan de slag kan worden gegaan.

De heer SWIERSTRA: Mijn voorstel is de discussie daarover op dit moment niet verder zo indringend te voeren. Ik stel voor dat de heer Blanksma ook het antwoord van mijn collega's aanhoort en dan beslist of hij in tweede termijn met een nadere reactie moet komen.

Op de hulp aan de Molukken ben ik inderdaad nog niet ingegaan. Het gaat mij wat te ver op dit moment al aan te geven dat wij die steun moeten herhalen, maar dat betekent niet dat wij niet de lijn van nauwe betrokkenheid met de problematiek op de Molukken zullen doorzetten. Dit onderwerp komt ongetwijfeld ook in de nota over het buitenlandbeleid aan de orde. Wij hebben de afgelopen weken op bestuurlijk niveau nog contact gehad met Molukse delegaties ter onderbouwing van nadere activiteiten in die regio, maar dan ook wel weer in samenwerking met de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD). Ten aanzien van de expliciete steun - waterauto's en dergelijke - stel ik voor dat wij eerst bekijken hoe het heeft gewerkt

voordat wij zomaar uit de losse pols opnieuw geld geven. Geld geven klinkt wel leuk, maar het is de vraag of dat op dit moment adequaat is. Ik zeg dus niet "nee" maar ik vind het op dit moment te vroeg om te zeggen dat wij het opnieuw doen.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Wij zijn bezig met het vaststellen van de begroting en wij zitten niet zomaar uit de losse pols wat geld weg te geven aan bepaalde projecten. Wij stellen voor in de begroting voor het komende jaar financiële ruimte te scheppen die het mogelijk maakt om na de evaluatie te blijven doen waarmee wij vorig jaar begonnen zijn. Wij willen dat min of meer wat structureler maken in een tijd waarin de kranten niet meer vol staan met berichten over wat er op de Molukken gebeurt. Laten wij onze vriendschappelijk relatie ook in deze tijd vasthouden, want de problemen daar zijn natuurlijk helemaal niet opgelost.

De heer SWIERSTRA: Dat is het college volstrekt met de heer Blanksma eens en het is ook zeker niet zo dat wij het nu maar laten lopen. Integendeel, maar als er meer geld moet komen dan moet dat nader onderbouwd worden en daarbij moet gekeken worden naar wat wij op dit moment al doen, al dan niet in combinatie met de WMD. Als dan blijkt dat er meer geld moet komen, dan zullen wij daarvoor in de Voorjaarsnota 2002 een bedrag ramen, vooruitlopend op, zo de staten dat willen, een structurele dekking in het volgende jaar. Als het absoluut noodzakelijk is, is daarvoor altijd ruimte te vinden. De Nota buitenland die, zoals is toegezegd, omstreeks maart 2002 zal verschijnen, biedt alle gelegenheid daarover te discussiëren en daarbij zullen ook suggesties voor een eventuele structurele subsidiëring kunnen worden gedaan.

Mevrouw EDELENBOSCH: Mijnheer de voorzitter. Voor de fractie van de VVD een andere bestemming bedenkt voor het krediet voor traditionele natuuraankopen - het geld kan per slot van rekening maar één keer uitgegeven worden - wil ik een poging doen nog eens uit te leggen waarom het college voorstelt het krediet op te hogen. Het is ook gewoon via een begrotingswijziging gegaan en niet met een apart statenstuk belegd, omdat het college van mening was dat het gewoon moest gebeuren om gemaakte afspraken na te komen.

Waarvoor was het krediet Natuuraankopen ook alweer bestemd? Het gaat om de oude, bestaande natuur in Drenthe, natuur die eigenlijk allang bestond voordat het begrip EHS werd uitgevonden. Die natuur was er al en is op dit moment voor het grootste deel in beheer bij particuliere natuurbeheerders. Bij het opstarten van de EHS zijn de cultuurgronden daar omheen gelegd en begrensd als EHS. Over de aankoop, het verwerven van die cultuurgronden - zeg maar de landbouwgronden die in de EHS liggen - zijn in de Relatienota, eerste en tweede fase, afspraken gemaakt. Voor de eerste fase natuuraankopen, die gedaan moeten worden om de EHS te realiseren, hebben wij op onze eigen autonome begroting een bepaald budget staan. Voor de tweede fase aankopen krijgen wij geld van het Rijk. Voor beide categorieën legt het Rijk er nog eens 50% bij. LNV betaalt 100% van alle aankopen die toegedeeld worden aan Staatsbosbeheer.

Voor de bestaande natuur gelden precies dezelfde afspraken. Dat betekent dat van de uitgaven voor aankoop van het totaal aan de bestaande natuur LNV 75% voor zijn rekening neemt. Het gaat dan meestal om bestaand bos, bestaande natuurterreinen, ingesloten landbouwgronden kleiner dan 5 ha en delen van landgoederen, voorzover aangegeven op de zogenaamde afrondingskaart. Wij kopen niet zomaar stukken grond.

Toen deze afspraken waren gemaakt, is in onze begroting het krediet lange tijd gesteld geweest op f 500.000,-. Dat duurde tot wij een paar jaar geleden de fondsen opschoonden. Wij hebben niet voor elk jaar precies in beeld hoeveel grond er gekocht wordt. Soms zijn langdurige onderhandelingen nodig voordat tot een koop kan worden gekomen en daarom bleef er soms zogenaamd dood geld op de plank liggen. Dat mocht niet en daarom hebben wij het krediet teruggebracht tot 2 ton, met de mededeling dat als er grotere incidentele aankopen waren, de staten daarvoor een separaat voorstel zouden krijgen. Dat is een jaar of vier gebeurd en zowel de commissie als het college heeft geconstateerd dat het in de loop van een jaar ad hoc uittrekken van grote bedragen niet bevalt. Vandaar dat wij nu voorstellen het krediet weer te brengen op 5 ton en ook rekening te houden met de stijging van de grondprijzen. Wij hebben ook afgesproken dat als wij 2 of 3 jaar helemaal geen kans zien om grond te kopen, het

sparpotje nooit meer mag bevatten dan f 1,5 miljoen. Komt het bedrag hoger uit, dan vindt geen nieuwe storting plaats en blijft het bedrag gewoon in de algemene middelen. Ik wil nog even ingaan op de opmerking dat dit krediet geen enkele meerwaarde heeft omdat natuur natuur is. Was dat maar zo! Dat is een misverstand. De stukken grond die wij kopen liggen in de EHS. Het gaat dus om begrensde grond. De fractie van de VVD heeft aangegeven onder voorwaarden wel mee te willen werken aan realisering van de EHS en daarbij kreeg ik het idee dat die fractie van mening was dat dit krediet bedoeld was voor de aankoop van gronden buiten die EHS. Ook het college is van mening dat als particuliere eigenaren die binnen de begrenzing van de EHS grond hebben, zelf willen werken aan realisering van de natuurdoelen, zij dat vooral moeten doen. Dat juichen wij toe, wij stimuleren dat zelfs en wat dat betreft zijn wij blij met het Programma Beheer. Maar vaak heeft een inliggende particulier helemaal geen trek in agrarisch of particulier natuurbeheer. Men moet zich voorstellen dat er een grote eenheid natuurgebied is met nog wat kleine snippers inliggend particulier terrein, waardoor dat hele gebied niet ingericht kan worden.

(Voorzitter: de heer Swierstra.)

De waterstand kan niet omhoog gebracht worden en de natuurdoelen kunnen niet gerealiseerd worden. Zonder deze strategische aankopen - laat ik ze zo maar noemen - kunnen wij niet voldoen aan de afspraak dat wij in 2018 de EHS gerealiseerd hebben. Wij hebben niet alleen afgesproken voldoende EHS-grond te kopen, maar het gebied moet in 2018 ook ingericht zijn. Ik wil hierbij nog wel onderstrepen dat wij voor deze grond niet actief de boer opgaan en voor de verwerving van sommige van deze snippers grond - soms zijn de stukken ook wat groter - wordt jarenlang contact met de eigenaren onderhouden.

Het is de enige manier om te realiseren dat daar waar versnippering optreedt, wij bij aankoop kunnen overgaan tot integraal beheer, tot het realiseren van afgesproken natuurdoelen voor dat gebied. Ik hoop hiermee duidelijk te hebben gemaakt dat deze aankopen over de jaren verspreid een absolute meerwaarde hebben voor de kwalitatieve invulling van onze EHS.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Volgens mij zegt de gedeputeerde nu niets nieuws. Dit verhaal heeft zij ook in de commissie verteld. Wij hebben dit punt al voor de vakantie in de commissie besproken en wij hebben daarover toen een indringende discussie gehad. De gedeputeerde duidde toen op de afrondingskaart en toen heb ik gevraagd hoe groot het gebied was waarom het ging. Ik verkeerde in de veronderstelling dat het om enkele tientallen hectares ging, maar toen de aap uit de mouw kwam, bleek het om 2.400 ha te gaan. Dat is ons nooit verteld en wij hebben daarvan ook nooit een kaart ontvangen. In de commissie is afgesproken dat wij een overzicht zouden krijgen van de gronden waarom het gaat en dat bekeken zou worden of nu werkelijk elk stukje grond aangekocht zou moeten worden. In bredere zin heeft de gedeputeerde voor alle aan te kopen gronden de toezegging gedaan dat er een overzicht zou worden gemaakt waaruit zou blijken of de doelstelling voor 2018 gehaald zou kunnen worden en dat daarbij tevens zou worden bekeken of dit gerealiseerd zou kunnen worden met de middelen die ons daarvoor ter beschikking staan. In de afgelopen commissievergadering heb ik gevraagd waar dat overzicht bleef. De reactie was toen: "O ja, de staten zouden nog een overzicht en een begroting krijgen." Maar dat was wel een halfjaar later! Mijn conclusie is dan dat de gedeputeerde wel heel erg veel tijd nodig heeft om dit te laten zien. Zij komt nu met het voorstel hiervoor f 450.000,- uit te trekken, waarbij zij net doet of er in de commissie niet over is gediscussieerd. De commissie moet dit dus allemaal maar gewoon pikken en dat vind ik raar. Ik beticht de gedeputeerde niet van kwade opzet, maar eigenlijk is het haast onfatsoenlijk wat zij nu van de staten vraagt. Het komt ook neer op minachting van de staten. Als in de commissie is afgesproken dat de gedeputeerde iets gaat doen, dan moet zij dat ook doen en dan moet zij niet zonder enige onderbouwing met een voorstel komen. Een simpele rekensom leert dat het bedrag dat de gedeputeerde nu vraagt ook bij lange na niet genoeg is om alles aan te kopen wat zij wil aankopen. Wat wij politiek-bestuurlijk fatsoenlijk zouden vinden is dat de gedeputeerde met een helder en duidelijk overzicht kwam. Dat overzicht hebben wij nu niet.

Mevrouw EDELENBOSCH: Ik verbaas mij erover dat ik de heer Holman hier in zijn eerste termijn

helemaal niets over heeft gezegd. De heer Nijenbrinks heeft het punt in zijn algemene beschouwingen ingebracht. Ik vind het ook nogal een boude uitspraak dat het bestuurlijk niet netjes is wat ik nu doe. Ik heb gezegd dat wij op dit moment niet meer doen dan onze boekhouding op orde brengen. De statencommissie, met daarin de fracties van de VVD en het CDA voorop, stuurt mij al twee jaar lang geregeld naar de staatssecretaris om, omdat de grondprijzen gestegen zijn, extra budget te bepleiten voor het aankopen van grond voor het realiseren van de EHS. Wij hebben nu precies hetzelfde gedaan. Als in januari gesproken gaat worden over wat er nog moet gebeuren en als dan duidelijk is welke gronden nog moeten worden aangekocht, kan wel blijken dat het budget f 1 miljoen moet zijn. Wij zijn niet met een apart statenstuk gekomen, want wij hebben de afspraken die wij met het Rijk en met de terreineigenaren in Drenthe hebben gemaakt, gewoon op een rij gezet en daarbij is ons gebleken dat wij met een bedrag van 2 ton gewoon niet meer uit de voeten kunnen. De staten hebben zelf gezegd niet meer ad hoc dan nog eens 2 ton en dan nog eens 3,5 ton beschikbaar te willen stellen. Wat wij nu in de begroting hebben verwerkt, is een inschatting van wat wij denken nodig te hebben en misschien kan in januari de conclusie wel zijn dat wij niet meer geld hoeven dan wij altijd hebben uitgetrokken, omdat er veel meer aan particulier natuurbeheer wordt gedaan. Maar omdat wij dat niet kunnen afdwingen, moeten wij wel de natuurdoelen in de EHS op een adequate manier veilig stellen en dat heeft het college met dit voorstel willen realiseren.

De heer SMIDT: Ik ben het met de gedeputeerde eens dat in het verleden de afspraak is gemaakt om de bestaande natuur op deze manier aan te pakken. Maar intussen is er wel wat veranderd. Zo hebben we het Programma Beheer gekregen en ik ga ervan uit dat dit zijn uitwerking niet mist. Om dan toch nog vast te houden aan de afspraak van kopen, vind ik een zwakgebod, want kopen is een zwakgebod. De eigenaren c.q. beheerders van de particuliere natuurgebieden moeten ervan overtuigd worden dat zij mee moeten gaan in dit beheer. Het geld kan dus inderdaad beter besteed worden.

Mevrouw EDELENBOSCH: De heer Smidt weet net zo goed als ik dat het bij ons niet storm loopt

met initiatieven van particulieren om aan natuurbeheer te doen. Vergeet niet dat het een begrenste EHS is en dat het natuurdoel voor dat hele gebied is afgesproken. Het is dus niet zo dat iemand kan zeggen dat hij voor een bepaald bedrag wel een bepaald natuurdoel op een zeker stukje grond wil realiseren, nee, hij moet de natuurdoeltypen van de omliggende natuur ook willen realiseren. In 2018 moet de EHS gerealiseerd zijn. Ik heb de indruk dat wij het bedrag dat wij daarvoor ieder jaar willen uittrekken niet hoeven verhogen. Ik hoop wat op dit moment aan dynamiek in de grondmarkt op ons afkomt, afgevangen kan worden doordat particulieren extra aan particulier beheer gaan doen. Maar voorlopig kan ik dat alleen nog maar hopen. En verder moet er wel tempo gemaakt worden, want 2018 komt steeds dichterbij.

De heer SMIDT: Een van de redenen waarom niet wordt ingegaan op het aanbod tot particulier natuurbeheer is dat het beleid van de staatssecretaris tot nu toe onvolkomen was. Intussen heeft zij weer geld beschikbaar gesteld en daarom kan men nu weer de boer op. Maar er was enorm veel wantrouwen om overeenkomsten aan te gaan omdat het geld niet los kwam.

Mevrouw EDELENBOSCH: Wat ons nu opbreekt is dat wij de commissievergadering moesten afbreken omdat de volgende commissie al stond te wachten. Ik vind het vervelend de discussie nu te voeren. Bovendien hebben wij hierover al eerder gesproken. Zeker vergeleken met de randstadprovincies loopt het in Drenthe niet storm als het gaat om agrarisch of particulier natuurbeheer, hoezeer wij dit ook onder de aandacht brengen. Ik help de staten hopen dat wat wij extra willen doen, wordt afgevangen door particulieren die het zelf willen gaan doen. Maar het gaat vaak om stukken van een halve hectare en slechts een enkele keer om grotere stukken.

De heer SMIDT: Als het om heel kleine stukken gaat, hebben wij toch ook nog ons planologisch instrumentarium? Ik neem toch aan dat een waterschap niet stopt met verhoging van de grondwaterstand als een halve ha bos niet het eigendom is van de beheerder van het gehele terrein.

Mevrouw EDELENBOSCH: Deze opmerking verbaast mij zeer, want ik houd steeds vol dat het

allemaal op basis van vrijwilligheid gebeurt, ook al gaat het om slechts een halve hectare. Als het waterschap een bepaald stuk grond niet in eigendom heeft en er is geen contract over het natuurdoel dan mag de grondwaterstand niet omhoog gebracht worden.

De heer SMIDT: Dat geldt alleen voor de functie Landbouw en niet voor de functie Natuur.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Wat in mijn beleving niet kan is dat er een kaart is over een gebied van 2.400 ha en dat wij noch de burgers daar enige weet van hadden. Er is dus geen dekking om dat gebied te realiseren. Ik ben het met de gedeputeerde eens dat wij ons ervoor moeten inspannen dat de doelstelling dat de EHS in 2018 gerealiseerd zal zijn, wordt gehaald. De gedeputeerde heeft aan de commissie een toezegging gedaan en die is zij nog niet nagekomen en dan vind ik het niet netjes dat zij een krediet vraagt waarvan ik bij voorbaat al weet dat het bij lange na niet voldoende zal zijn om de ambitie die de gedeputeerde met die kaart van 2.400 ha heeft neergelegd, te realiseren. Binnenkort staat de gedeputeerde dus weer bij de staten op de stoep om om geld te vragen.

Mevrouw EDELENBOSCH: Ik geef juist aan goede hoop te hebben dat dit probleem met het particulier beheer opgelost gaat worden. Ik begrijp dat de heer Holman daar zelf ook aan twijfelt.

De heer HOLMAN: De gedeputeerde had met een andere onderbouwing van dit krediet moeten komen. Als zij echt fatsoenlijk was geweest, zou zij even hebben gewacht tot de discussie hierover had plaatsgevonden.

Mevrouw EDELENBOSCH: Mijnheer de voorzitter. Ik heb wat moeite met deze discussie, want het lijkt er nu op dat wij de commissievergadering overdoen.

De VOORZITTER: Inhoudelijk kan wel over het voorstel van mening worden verschild, maar er moet wel gediscussieerd worden binnen de fatsoensnormen die wij hier met elkaar in acht nemen.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. De gedeputeerde heeft zelf al gezegd het jammer

te vinden dat de discussie door bepaalde omstandigheden niet in de commissie kon worden gevoerd. Is het, omdat het kennelijk wel een onderwerp betreft dat breed en diep leeft, niet verstandig dit bedrag nu uit de begroting te halen, de discussie in de eerstvolgende commissievergadering te voeren en daarna de staten erover te laten besluiten?

Mevrouw EDELENBOSCH: Mijnheer de voorzitter. Ik wil hierover toch nog wel een opmerking maken. De discussie krijgt nu een heel andere lading. Kijk, wij doen onze boekhouding netjes en ik vraag de staten steun voor het voorstel van het college om bestaand beleid te financieren. In de afgelopen commissievergadering heb ik toegezegd dat in de commissievergadering van januari 2002 inzicht zal worden gegeven in wat er in de categorie Traditionele natuurterreinen nog staat ter invulling van het genoemde aantal hectares. Om het besluit dat nu voorligt daaraan te koppelen, daaraan heb ik niet zoveel behoefte.

De heer NIJENBRINKS: Maar ik heb begrepen dat het, om die boekhouding ook een volgende keer maar weer op orde te brengen, mogelijk is dat nogmaals om een bedrag van driekwart miljoen wordt gevraagd. Gelet op de gevoelens van een aantal fracties en gelet op het feit dat hierover in januari gediscussieerd zal worden, lijkt het mij niet moeilijk de besluitvorming uit te stellen. Het zijn toch uiteindelijk ook de staten die bepalen of het besluit nu genomen wordt of in januari na een goede discussie. Ik stel daarom voor dit bedrag nu uit de begroting te halen. Voor mijn part wordt het bedrag geparkeerd totdat de staten daarover in een later stadium besluiten. Dat moet toch niet zo moeilijk zijn?

Mevrouw EDELENBOSCH: Ik hoor graag in tweede termijn hoe de andere fracties daarover denken.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar een volgend punt van de fractie van het CDA, namelijk de ruimte voor boeren in kleinschalig cultuurlandschap. Om kleinschalig natuurlandschap veilig te stellen, proberen wij de landbouw zoveel mogelijk zogenaamde gebiedsgerichte projecten in verbrede landbouw op te laten pakken. De knelpunten

met betrekking tot de landbouw in gebieden met kleinschalige patronen worden niet alleen door landschapselementen opgeroepen maar ook door milieubeleid, planologie en de grondprijs. Mocht in het gebied van de Drentsche Aa een reguliere boer in de toekomst graag uit de voeten kunnen dan moet hij zich houden aan de voorwaarden van het kleinschalig landschap. De handicap die dit voor een landbouwbedrijf oplevert zou dan op de een of andere manier vergoed moeten worden; ik begrijp dat de fractie van het CDA die mening deelt.

De fractie van het CDA heeft ons een spiegel voorgehouden en heeft zich afgevraagd wat het Rijk en de gemeenten van de provincie vinden. Volgens die fractie vindt de burger helemaal niets van de provincie. Ik meen dat de fractie van het CDA hiermee voorbijgaat aan de inzet die wij samen met burgers en vertegenwoordigers van de gebieden plegen met betrekking tot de uitvoering van het gebiedsgerichte plattelandsbeleid. In realiseer mij heel goed dat dit een proces van lange adem is en het is ook niet zo verschrikkelijk spectaculair, maar de mensen in de landinrichtingscommissies en in de gebiedscommissies weten heel goed welke rol de provincie daarin speelt.

Mijnheer de voorzitter. Ik heb hiermee tevens de vraag van GroenLinks beantwoord hoe wij communiceren met de burger. Wat dit punt aangaat, gebeurt dat heel intensief.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik heb in mijn algemene beschouwingen aangegeven dat zoals het op dit gebied gebeurt, een voorbeeld zou kunnen zijn.

Mevrouw EDELENBOSCH: Ik heb dat gehoord en daarom memoreer ik het nog maar even.

Mijnheer de voorzitter. Vervolgens zegt het CDA wat vlot uit de mouw dat wij maar wat achteroverleunen, op leuke projecten wachten en vervolgens de portemonnee trekken. Ik hoop dat die opmerking wat cynisch bedoeld was, want de heer Holman weet wel beter. Ons plattelandsbeleid zit zo niet in elkaar.

De fractie van het CDA wil dat wij inzicht bieden in de uitgaven. Naar mijn mening hebben wij daar in de een na laatste commissievergadering bij de bespreking van de structurele financiering van het plattelandsbeleid afspraken over gemaakt. Toen is commissiebreed uitgesproken dat bij de behande-

ling van de Voorjaarsnota 2002 de structurele programmering van het plattelandsbeleid behandeld zou moeten worden. Ik heb dat toegezegd en ik heb ook toegezegd op 28 januari de commissie informeel bij te praten over wat er op het platteland allemaal gebeurt.

Op dit moment hebben wij met betrekking tot het platteland ons beleid goed voor elkaar. Wij hebben het Kompas en het POP, maar we hebben ook allerlei gebiedsgerichte projecten, zoals LEADER en Subsidieregeling gebiedsgericht beleid (SGB), en voor de Veenkoloniën, het Hunzegebied en de Drentsche Aa, Zuidwest-Drenthe en het Oude Diep hebben wij een plan van aanpak geschreven. Ik mag toch aannemen dat het niet de bedoeling van de fractie van het CDA is dat ik die nog eens ga samenbundelen tot een nieuwe Nota plattelandsbeleid. Op dit moment hebben we naar mijn mening beleid genoeg geschreven. Ik heb er nu behoefte aan dat beleid in uitvoering te nemen en op het moment dat wij met een tweede POP aan de gang gaan, zullen wij bekijken of er aanpassingen nodig zijn.

Het CDA is van mening dat met betrekking tot de Veenkoloniën de provincie de regie op zich moet nemen. Dat is ook de afspraak. Op 19 juni hebben 2 provincies en 9 gemeenten elkaar gevonden. Op 13 december wordt door alle partijen, waarbij ook het waterschap, een samenwerkingsovereenkomst getekend en zal een plan van aanpak zijn opgesteld. Die samenwerkingsovereenkomst zullen wij de staten onmiddellijk na ondertekening ervan toesturen. Eind februari/begin maart komen wij gezamenlijk met een zogenaamde Agenda voor de Veenkoloniën en het lijkt mij belangrijk met de staten van gedachten te wisselen over wat wij zullen inbrengen. Wat mij betreft wordt hierover in de komende commissievergadering al gesproken. Maar de staten kunnen gerust zijn: het wordt geen kopie van Het Zand en het wordt absoluut ook geen tweede Blauwe Stad. Alle deelbelangen in het gebied zijn sinds 19 juni geëlimineerd. Zowel aan Groningse als aan Drentse kant valt alles nu onder de Stuurgroep Veenkoloniën. Mijnheer de voorzitter. Ik ga nu over naar de vragen van de fractie van D66.

Het realiseren van kenniscentra voor de agrarische sector hebben wij, mede als gevolg van de mond- en klauwzeercrisis (MKZ), nog niet opgepakt. In december hebben de drie landbouwge deputeerden een eerste gesprek over hoe de kennisinfrastructuur voor de agrarische sector in het

Noorden kan worden verbeterd. Een aantal onderzoeksinstituten is uit het Noorden verdwenen en heeft daarmee een andere relatie met het gebied gekregen. Op het moment dat ik hierover wat naders weet, zal ik de staten schriftelijk informeren.

De fractie van D66 wijst er vervolgens op dat in Nederland heel strenge normen gelden terwijl vanuit het buitenland allerlei zwaar bespoten producten geïmporteerd worden. Ik heb het idee dat Nederland niet het braafste meisje uit de klas is en bovendien gelden Europese regels ook voor Zuid-Europa.

De heer BAAS: Ik vind dat antwoord wel erg gemakkelijk. De boeren hebben er wel vreselijk veel last van dat wat zij zelf niet mogen gebruiken via geïmporteerde producten op de markt komt. Ik heb met eigen ogen gezien dat op geïmporteerde producten behoorlijk wat bestrijdingsmiddelen zitten en mijn conclusie is dat de landen waar die producten vandaan komen zich niet aan de Europese regels houden.

Mevrouw EDELENBOSCH: De Europese regels zijn overal gelijk, maar het toezicht is niet overal gelijk. De grote organisaties in Nederland hebben dit probleem in Brussel aangekaart. Wij zijn streng met onze controle, wij willen ons aan de regels houden en ik ben het met de heer Baas eens dat de andere landen die controle op dezelfde manier moeten gaan doen. Ik heb inmiddels ook in de gaten, dat de fractie van de ChristenUnie dit onderwerp aan de orde stelde en niet D66.

Mijnheer de voorzitter. Een onderwerp waar ik niet uitgebreid bij stil wil staan, maar dat toch een heel belangrijke materie betreft, is de biologische landbouw in relatie met de gentechologie. Op dit moment mag een product biologisch heten wanneer de grondstoffen, de zaden en dergelijke, van biologische oorsprong zijn. Wij zouden heel Drenthe voor alle andere duurzame en reguliere landbouw moeten sluiten, willen wij de biologische landbouw veiligstellen. Wij hebben al heel veel moeite om in Zuidwest-Drenthe een biologische cluster te krijgen. Wij hebben daar geen instrumenten voor en daarom moet het allemaal via overleg en op basis van vrijwilligheid gebeuren. De fractie van D66 wil heel ver gaan. Ik zie het probleem dat zij signaleert ook wel, maar op dit moment kan ik daar niet veel aan doen.

De fractie van D66 doet de oproep ons wat actiever in te zetten voor de realisering van een natuurspeelbos. In Drenthe heeft Staatsbosbeheer samen met Ecoplan een natuurspeelbos ontwikkeld. Dat is erg leuk, want ook wij weten dat het belangrijk is kinderen al heel jong met natuur en allerlei zaken die betrekking hebben op die natuur in aanraking te brengen. Dat natuurspeelbos is bij het Boomkroonpad gerealiseerd en het idee om ook in Assen en Emmen zo'n speelbos te realiseren, vind ik erg leuk. Ik kom de wethouders van Assen en Emmen wel eens tegen en ik zal ze melden dat wij hierover gesproken hebben, maar daarmee houdt mijn bemoeienis ook op. Het gaat om een specifiek gemeentelijke taak en wat mij betreft komen die bossen er niet alleen in Emmen en Assen maar ook in andere plaatsen.

De fractie van de ChristenUnie heeft gevraagd naar de bedrijfsverplaatsingen en waar toch al die miljoenen vandaan komen. Een bedrijfsverplaatsing gebeurt niet zomaar. Er wordt een doel mee gediend en dat doel betaalt in feite de verplaatsing. In dit geval is er geld voor het realiseren van een stuk natuur en het enige dat de provincie daarbij doet is het inzetten van de boerderijverplaatsingsregeling of van de Regeling landinrichting op Drentse maat. Daarmee geven wij vaak net het beslissende duwtje dat een boer nodig heeft om de stap te zetten. Dat werkt heel succesvol, maar de grote bedragen voor realisering van de EHS komen uit de begrotingen van LNV en van de provincie. Nog mooier is het zoals in De Groeve is gebeurd, waar meteen een kwalitatieve opwaardering van het hele gebied heeft plaatsgevonden. De gemeente kan ermee uit de voeten en er wordt een stuk recreatie vernieuwd; op die manier wordt het iets gemakkelijker te realiseren, want het is een hele klus om een goed renderend bedrijf te verplaatsen naar een nieuwe plek waar het toekomstmogelijkheden heeft.

De heer Baas heeft gerefereerd aan een onderzoek van de Landbouwniversiteit te Wageningen. Anterra, een instituut dat gelieerd is aan die universiteit heeft het rapport "Boeren voor natuur" uitgebracht. Onderzocht is welke financieringsmogelijkheden - fonds, storting; degenen die er belangstelling voor hebben kunnen wel een samenvatting van het rapport krijgen - boeren hebben om zelf aan natuurbeheer te doen. Het gaat dan niet alleen om de landschapselementen waarvoor zij uit het programma beheer geld kunnen krijgen, maar juist ook om het niet aankopen van natuur,

maar het zelf realiseren ervan. Daar zijn wel heel veel gedachten over en wij roepen ook iedere keer dat de boeren het moeten gaan doen, maar de realisering wordt sterk bemoeilijkt door de beperkte mogelijkheden. Het rapport van de Landbouwniversiteit dat zo negatief is uitgevallen, was een momentopname. Er is gedurende een jaar onderzoek gedaan, terwijl het ontwikkelen van natuur en het realiseren van natuurdoelen vaak een kwestie van lange adem is. Soms is het goed natuur toe te delen aan grote beheerders en soms is het ook uitstekend om het werk door particulieren te laten doen, want ook zij kunnen heel goede resultaten boeken. Maar ook ik vroeg mij af toen ik het rapport van de Landbouwniversiteit las, waar wij nu eigenlijk mee bezig zijn.

De fractie van de OPD heeft gevraagd wat met het advies van de Klankbordgroep Intensieve Veehouderij is gedaan. Korthedshalve verwijs ik naar de brief van het college van 19 april 2001, waarin staat wat wij gaan doen. De ruimtelijke en milieuaspecten worden meegenomen in de evaluatie van de POP-procedure en ten aanzien van alle andere zaken hebben wij afgesproken eerst de landelijke discussie over de ammoniakwetgeving af te wachten alvorens verder zaken met elkaar te gaan doen.

De heer Van der Schoot meent dat wij de aardkundige waarden niet goed beschermen. Ik wil niet te diep op dit punt ingaan, maar de heer Van der Schoot kan van mij aannemen dat wij heel voorzichtig opereren. In verschillende gebieden in Drenthe hebben wij zeer dure beekprojecten uitgevoerd om hermeandering en herstel van de waterhuishouding te bewerkstelligen. Wij hebben honderden poelen en zelfs grasheuvels hersteld om de geomorfologie, archeologie en cultuurhistorie veilig te stellen en wij plagen om allerlei kwaliteiten in de natuur, de cultuurhistorie en de abiotische uitgangssystemen te herstellen. Ik wil hiermee maar aangeven dat wij vele miljoenen voor die waarden uitgeven. Bovendien doen wij ook nog iets aan het herstel en behoud van onze essen, waarmee wij uniek zijn in Noord-Europa. Binnenkort wordt waarschijnlijk ook een symposium gehouden over onze essen, niet omdat wij zo nodig over onze essen moeten praten, maar omdat wij graag aan anderen willen vertellen hoe wij daarmee omgaan. Wij doen dus wel een klein beetje aan het behoud van de kwaliteit, iets waarover de heer Van der Schoot zijn zorg uitsprak.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik heb de publicatie van de heer Visscher gelezen en ik heb ook niet met de beschuldigende vinger gewezen dat wij het niet goed doen, ik heb alleen gevraagd, of wij het misschien niet goed doen. Het was dus niet zozeer kritiek als wel de informatieve vraag of wij het al dan niet overeenkomstig de gedachten van die fysisch-geograaf doen.

Mevrouw EDELENBOSCH: Ik kan geen antwoord geven op de vraag of wij het in zijn lijn doen, want ik ken het werk van de heer Visscher niet, maar wij doen er wel aan en wij proberen daarin heel zorgvuldig te zijn.

Mijnheer de voorzitter. De fractie van de OSD vraagt of wij de inzet van landbouwers bij natuurbeheer als speerpunt van beleid willen opnemen. Ik wil het eigenlijk niet opnieuw als speerpunt opnemen. Wij vinden het wel heel belangrijk dat landbouwers erbij betrokken worden. Dat kan dan op twee manieren: als grond binnen de EHS wordt aangekocht, kunnen boeren met de terreinbeheerders afspraken maken over inscharen en hooien, maar als de boeren op hun eigen grond natuurdoelen willen realiseren dan kan dat ook. Ik denk daarom dat wij gewoon door moeten gaan met het beleid waarmee we bezig zijn en ik hoop daarmee nog meer agrariërs voor natuurbeheer te interesseren.

De heer GAASBEEK: Staat tegenover de laatste manier van natuur realiseren die de gedeputeerde noemde ook een bepaalde vergoeding? Het gaat uiteindelijk toch ook wel een beetje over kosten en baten.

Mevrouw EDELENBOSCH: Als het terrein binnen de EHS ligt dan is er in het kader van het Programma Beheer sowieso sprake van een vergoeding. Natuurlijk kan wel gediscussieerd worden over het feit of die vergoeding hoger of lager moet zijn; de meesten vinden de vergoeding te laag.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik heb nog een vraag, want naar mijn gevoel is een deel van de discussie niet helemaal afgerond. De heer Holman is in het begin van de reactie van mevrouw Edelenbosch behoorlijk hoog te paard gegaan toen hij sprak over gebrek aan fatsoen met betrekking tot een stukje collegebeleid. Ik krijg graag helder of hij op dit moment weer wenst af te stijgen of dat hij te paard blijft. Wil hij het predikaat

onfatsoenlijk met betrekking tot het stukje collegebeleid dat naar mijn gevoel zeer adequaat door de gedeputeerde is verdedigd, handhaven? Ik meen dat hierover geen onduidelijkheid moet bestaan.

De heer HOLMAN: Ik heb gezegd dat het beleid er dicht tegenaan zit en ik heb ook gezegd ervan uit te gaan dat het niet komen met een overzicht geen kwade opzet van de gedeputeerde is. Maar het feit blijft, dat wij dat overzicht nu gewoon niet hebben. Ik vind het bestuurlijk niet netjes dat wanneer een overzicht is toegezegd, zonder enige vorm van onderbouwing en zonder enige vorm van argumentatie in de vorm van een statenstuk, een voorstel wordt voorgelegd om structureel f 450.000,- uit te trekken. Ik wil mij dan wel aansluiten bij het voorstel van de heer Nijenbrinks, want het is dan veel logischer om...

De heer BLANKSMA: Ik spreek nu niet over het concrete voorstel; het gaat alleen om de kwalificatie, die de heer Holman nu in feite herhaalt. Mijn vraag aan de gedeputeerde is nu of zij ermee kan leven dat een van de collegepartijen die kwalificatie - niet netjes, gebrek van aan fatsoen - staande houdt.

Mevrouw EDELENBOSCH: Mijnheer de voorzitter. Daar is moeilijk mee te leven. De heer Holman koppelt twee dingen, die ik niet gekoppeld heb. Het college heeft eerst de boekhouding op orde gebracht. Als het allemaal al eerder had gekund dan zou het toch de afgelopen commissievergadering zijn geworden. Maar het wordt nu de commissievergadering van januari; het is niet anders. Als toen meteen de relatie was gelegd die nu wel wordt gelegd, namelijk informeren over de categorieën Traditionele natuur en het budget dat daarbij hoort, dan had dit wel gekoppeld kunnen worden. Maar dat is toen niet gebeurd. Wij hebben in de begroting ons huiswerk gedaan en wat ik heb toegezegd over het nader toelichten van wat er nog aan traditionele terreinen ligt, gebeurt in januari.

De heer BLANKSMA: Het is mij volstrekt helder en ik begrijp nu alleen niet waarom het CDA zijn woorden niet terugneemt.

De heer HOLMAN: Ik denk dat ik inhoudelijk nog steeds een punt heb. Mevrouw Edelenbosch zegt dat er twee invalshoeken zijn. Zij benadert de

kwestie boekhoudkundig, terwijl voor mij de inhoudelijk discussie leidend is.

De heer BLANKSMA: Maar er gebeurt nu toch helemaal niets onfatsoenlijks of zo?

De heer HOLMAN: Dat heb ik toch ook niet gezegd?

De heer BLANKSMA: Maar de heer Holman heeft wel gezegd het niet netjes te vinden.

De heer HOLMAN: Ik vind het bestuurlijk niet netjes als een toezegging niet wordt nagekomen en dat vervolgens wel aan het onderwerp waarop die toezegging betrekking had, invulling wordt gegeven. Dat is wat ik heb gezegd, niet meer en niet minder.

Mevrouw EDELENBOSCH: Maar de heer Holman accepteert dus niet mijn uitleg dat het, zoals het college het zag, niet gekoppeld had kunnen worden.

De heer HOLMAN: Ik vind het niet zuiver om zonder onderbouwing wel een structureel bedrag in de begroting op te nemen. Ik vind het niet meer dan logisch dat eerst een verhaal wordt gemaakt en wordt bekeken welk bedrag daarbij moet en dat vervolgens een voorstel aan de staten wordt voorgelegd om op basis van dat verhaal een bepaald bedrag uit te trekken. Maar goed, dat is een andere benadering.

De VOORZITTER: Ik neem aan dat de argumenten nu wel voldoende gewisseld zijn. Ik geef het woord aan mevrouw De Vries.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Terwijl mevrouw De Vries naar het spreekgestoelte loopt, wil ik even herinneren aan de waarschuwende woorden van vanmorgen dat de fracties hun spreektijd aanzienlijk dreigden te overschrijden.

De VOORZITTER: Hartelijk dank voor deze actieve vorm van meedenken.

Mevrouw DE VRIES: Mijnheer de voorzitter. Er was vanmorgen een fractie - en ik heb niet zo snel meer kunnen achterhalen welke - die stelde dat een partij niet "leefbaar" voor zijn naam hoeft

hebben staan om... en vul verder maar in. Ik denk dat dat waar is, vooral als ik kijk naar de manier waarop wij als provincie met allerlei zaken omgaan. Ik wijs alleen maar op de Nota wonen, de multifunctionele zorg- en dienstencentra en het plattelandsbeleid. Wij weten dat deze staten de leefbaarheid hoog in het vaandel hebben.

Met betrekking tot de multifunctionele zorg- en dienstencentra vroeg de heer Van der Schoot of wij het Friese project "Omtinkers" uit Oentsjerk kennen. Dat project kennen wij en dat hebben wij ook gebruikt als input bij het bepalen van hoe wij met die multifunctionele zorg- en dienstencentra om zouden moeten gaan.

De fractie van de ChristenUnie is van mening dat de zorg zoveel mogelijk in de omgeving van de mensen dient te blijven. Dat proberen wij ook juist met onze multifunctionele zorg- en dienstencentra.

De fractie van de PvdA gaat ervan uit dat er nogmaals f 300.000,- voor het project multifunctionele zorg- en dienstencentra moet komen. Het gaat dan niet alleen om zorg, al is dat wel een component dat steeds naar voren moet komen, maar ook om welzijnsaspecten. Voor dit voorstel heeft het college warme sympathie - laat ik zo maar even uitdrukken - maar het wil eigenlijk eerst de reacties van de andere fracties op dit voorstel afwachten.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik vind het prachtig te horen dat het college warme sympathie voor die gedachte heeft, maar wordt die sympathie minder warm als blijkt dat andere fracties er minder voor voelen?

Mevrouw DE VRIES: Een discussie is altijd een dialoog en dat betekent dat ik overal rekening mee houd, maar op basis van de eerste termijn van de staten heeft het college een warme sympathie voor dit voorstel en die sympathie wordt door deze opmerking van de heer Nijenbrinks niet minder.

Met betrekking tot het wonen heeft de heer Gaasbeek gevraagd hoe de provincie in 2002 de ouderenhuisvesting daadwerkelijk gaat verbeteren en stimuleren. Hij dringt aan op nauwere samenwerking met de gemeenten om de problematiek integraal aan te pakken, waarbij de startersproblematiek, inbreiding en leefbaarheid discussiepunten kunnen zijn. Juist deze punten zijn in de Nota wonen uitgebreid aan de orde geweest en

wij menen daarvoor een heel goede basis te hebben gevonden. Maar natuurlijk is dat niet het enige beleid. Ik wijs erop dat wij alles doen wat naar onze mening binnen de range van de provinciale invloed ligt. De echte ouderenhuisvesting is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de gemeenten, terwijl de intramurale zorg een eerste verantwoordelijkheid is van de zorgaanbieders en het Zorgkantoor. Binnen de mogelijkheden die wij hebben, proberen wij onze rol te spelen om ervoor te zorgen dat niet alleen de ouderenhuisvesting maar ook de andere zaken goed opgepakt worden.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Ik ben het helemaal met de gedeputeerde eens wanneer zij wijst op de autonomie van de gemeenten, maar in hoeverre kan na de gemeentelijke herindeling, die een oplossing leek te zijn voor alle problemen, de deskundigheid die in het provinciehuis aanwezig is ter beschikking worden gesteld van de gemeenten? Kan er op dit punt niet een soort van samenwerkingsverband komen? De gemeenten geven soms aan niet zelf over de vereiste deskundigheid te beschikken. De provincie heeft die deskundigheid wel en zij ziet het grotere verband, wat ik dan samenvat onder het woordje "regie". Zonder de autonomie van de gemeenten aan te tasten kan de provincie hiermee heel positieve dingen doen.

Mevrouw DE VRIES: Daar ben ik het ontzettend mee eens. Ik was ook niet klaar met mijn reactie. Ik wijs de heer Gaasbeek erop dat hij een poosje uit het provinciaal bestuur is weggeweest en daarom is het goed eens bij te praten. Wij doen ook meer. Op basis van de Nota wonen werken wij met de gemeenten aan integrale woonplannen. Daarvoor stellen wij nadrukkelijk onze capaciteit en deskundigheid beschikbaar. Wij proberen de gemeenten te helpen, want het is voor ons allemaal hartstikke nieuw. Daarnaast er is het Investeringsbudget stedelijke vernieuwing, waarin - en ik spits het toch even toe op het onderwerp dat de heer Gaasbeek noemde, namelijk de ouderenhuisvesting - wij integraal met de gemeenten gaan bekijken hoe op een goede manier kan worden gewerkt. Wij kijken daarbij naar de multifunctionele zorg- en dienstencentra, omdat die ouderen de mogelijkheid bieden zelfstandig te blijven wonen, en wij kijken naar de Regiovisie verzorging en verpleging waarin de gemeenten hebben afge-

sproken dat zij met name op de gebieden Welzijn, Wonen en Zorg aan de gang gaan. Provincie en gemeenten zitten samen in dat overleg en op die manier houden zij elkaar bij de les. Ik heb dan nog niet eens het opplussen genoemd, een term die de heer Gaasbeek nog moet kennen uit zijn vorige statenperiode. Drenthe staat nummer drie in Nederland - niet in procenten maar qua aantal woningen - als het gaat om het opplussen. Dat vind ik nogal wat en mijn conclusie is dan ook dat Drenthe het nog zo slecht niet doet.

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de ouderenhuisvesting is het beleid al in het verleden ingezet en wij zullen proberen het onder de aandacht te blijven houden en te intensiveren.

Ik meen hiermee ook gereageerd te hebben op de opmerking van de heer Van der Schoot dat senio-renhuisvesting niet meer mag. Hoezo niet? Zeker mag dat nog. De plannen die ik net heb genoemd geven al aan dat er nu juist meer mogelijkheden zijn dan in het verleden.

Mijnheer de voorzitter. Ik ben blij dat de fractie van de VVD de bundelingsgedachte onderstreept.

Tijdens de actualisatie van het POP bleek dat de bundelingsgedachte ook voor de gemeenten geen aanleiding is voor discussie. Maar - zo vervolgde de heer Nijenbrinks - de contouren moeten soepel gehanteerd worden, waarbij hij een relatie legde met de contouren van minister Pronk.

Als het om contouren gaat is een ding heel duidelijk: de contouren zijn in het POP opgenomen, maar worden op bestemmingsplanniveau vastgesteld. Dat betekent, om het zo maar eens te zeggen, dat zij richtsnoer zijn voor ons handelen. Betekent dit dat er nooit of te nimmer een stukje overheen kan worden gegaan? Nee, natuurlijk betekent het dat niet, maar de kwaliteit zal dan de hoofdrol spelen. Het kan dus wel gaan om een huisje maar beslist niet om een woonwijk.

Er is een nadrukkelijk verschil tussen de contouren van minister Pronk en de contouren van ons POP. Het was aanvankelijk de bedoeling dat Pronk van de contouren een concrete beleidsbeslissing zou maken; daarover hebben wij een hele discussie met de minister gevoerd en dat is nu weg. Verder was het de bedoeling dat de contin-gentering, dus de sturing op aantallen, weg zou gaan. Zo zou, wanneer aan de rand van een es 3 woningen worden afgebroken er een appartementencomplex voor in de plaats kunnen komen. Maar ook op dit punt wordt het kwaliteitsaspect gehandhaafd. Het blijft dus zo dat de contouren

nog wel steeds in het POP zijn opgenomen, maar dat die op bestemmingsplanniveau moeten worden vastgesteld.

Waar heeft niet alleen de provincie Drenthe maar het hele SNN nu zo'n moeite mee? Wij hebben moeite met het verplichtende karakter, wat erop neerkomt dat om elke kern een contour moet worden getrokken. Dat vinden wij niet nodig en naar onze mening zou dit zelfs contraproductief kunnen werken.

Mijnheer de voorzitter. Ik meen hiermee ook al gereageerd te hebben op de opmerking van de heer De Haas over de inzet van het college voor starters en voor de leefbaarheid qua wonen op het platteland.

In motie B wordt gevraagd restrictiegebieden aan te wijzen zodat gemeenten bij woningtoewijzing eisen van sociale en economische binding kunnen stellen. Wij hebben allang onderzocht of dat een goede manier zou zijn, maar ons is gebleken dat het middel erger is dan de kwaal. Als wij hiertoe al willen overgaan, betekent dit dat wij een heel gebied moeten voorzien van contouren en dat de woningbouwmogelijkheden in dat gebied eindig zijn. Ik raad de staten daarom aan deze motie niet aan te nemen.

De fractie van de PvdA vraagt zich af of het niet beter is dat de handhaving, die nu nog in handen van de inspectie is, bij de provincie komt. Zodra wij iets signaleren, geven wij dat door aan de inspectie en voorzover wij weten wordt dit dan aardig opgepakt. Als het gaat om de fundamentele herziening van de WRO dringen wij er ook in IPO-verband op aan de inspectie naar de provincie over te laten gaan, omdat die inspectie naar onze mening ook hoort bij onze verantwoordelijkheid voor een goede RO. Binnenkort komt in de commissie een nota aan de orde over de fundamentele herziening van deze wet en ik denk dat de commissie hét gremium is om dit aspect verder te bespreken.

De fractie van de ChristenUnie vraagt om extra aandacht voor probleemjongeren. Daar komt inderdaad extra geld voor. Het gaat voor Drenthe om een bedrag dat ligt tussen f 400.000,-- en f 450.000,--. Het is opgenomen in het Actieprogramma jeugdzorg dat de staten afgelopen weekend hebben ontvangen. In dat programma wordt niet alleen het bedrag genoemd, daarin is ook opgenomen het implementatieprogramma van wat wij denken nodig te hebben en dat is ongeveer f 1,5 miljoen. Met het bedrag van zo'n

f 450.000,-- kan de ergste problematiek opgelost worden, maar voor het bereiken van een optimale situatie hebben wij meer geld nodig. Het lijkt mij echter beter de discussie daarover in de commissie te voeren.

De fractie van de PvdA heeft gesproken over het zichtbaar maken van de provincie voor de jeugd. Nog voor het weekend krijgen de staten een voorstel, waarin in het kader van het nieuwe beleidskader voor de Wet op de jeugdzorg wordt gepleit voor een combinatie met jeugdparticipatie, zodat de jeugd van Drenthe kan worden betrokken bij de voorbereiding van de totstandkoming van het nieuwe beleidskader. In de volgende commissievergadering kan hierover gesproken worden.

Mijnheer de voorzitter. De Drentse Ouderenpartij heeft de expliciet sturende rol van de provincie ten aanzien van de gemeentelijke integrale gehandicapten adviesorganen ter sprake gebracht. De provincie heeft op dit punt niet een expliciet sturende rol, maar aanbeveling nummer 1 van de Regiovisie lichamelijk gehandicapten luidt als volgt:

"1. In samenwerking met lokale gehandicaptenplatforms en het RPCP dragen de gemeenten, bij voorkeur gezamenlijk, zorg voor de totstandkoming van een integraal gehandicaptenbeleid, waarin recht gedaan wordt aan de specifieke vraag in elke levensfase."

De aanbevelingen worden besproken in het regiovisieoverleg, dus blijft het punt in onze aandacht en bovendien heeft het college bij die regiovisie een faciliterende en stimulerende rol, hetgeen betekent dat wij continu de aandacht hierop kunnen blijven vestigen.

Met betrekking tot de asielzoekersproblematiek ga ik alleen in op het RO-aspect. De provincie probeert hierin een meer sturende rol te vervullen. In het Bestuursprogramma staat dat wij die sturende rol met name op het RO-aspect willen hebben. In IPO-verband lijkt dit nu voor elkaar te komen. Wij kunnen gemeenten die niet mee willen werken geen sanctie opleggen waardoor zij in hun RO-beleid niet meer zo goed uit de voeten kunnen. Permanente locaties toetsen wij aan het POP en daarbij kunnen wij niet meewegen of een gemeente al dan niet willig is als het gaat om het vestigen van een asielzoekerscentrum.

De overige vragen over het asielzoekersbeleid zullen door mevrouw Brink beantwoord worden, terwijl de heer Weggemans het onderwerp Bedrijventerreinen voor zijn rekening neemt.

Mevrouw BRINK: Mijnheer de voorzitter. Ik begin met de opmerkingen van de PvdA en zo ga ik alle fracties in de volgorde waarin zij gesproken hebben langs. Als sommige fracties over hetzelfde onderwerp een opmerking hebben gemaakt, behandel ik die in één keer. Dit lijkt mij niet alleen de meest gemakkelijke maar ook de meest efficiënte manier van werken.

De fracties van de PvdA, CDA, GroenLinks en D66 hebben over Theatergroep Benjamin gesproken. Theatergroep Benjamin krijgt van ons jaarlijks f 50.000,-- uit het noordelijk fonds. Met deze bijdrage hebben wij het belang van deze theatergroep al aangegeven. Het college ziet met belangstelling en welwillendheid het voorstel van de staten tegemoet.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De gedeputeerde zegt een voorstel van ons met belangstelling tegemoet te zien, maar volgens mij heeft een meerderheid van de fracties inmiddels laten weten structureel f 100.000,-- beschikbaar te willen stellen. Dan hoeven wij toch niet meer met een voorstel te komen? Ik wil natuurlijk wel een motie opstellen, maar...

Mevrouw BRINK: Het gaat ook om de dekking.

De heer SCHAAP: Ja, die moet natuurlijk nog wel aangegeven worden.

Mevrouw BRINK: Het college vindt het een interessant voorstel, het staat er ook welwillend tegenover, maar ziet wel graag dat de dekking erbij geleverd wordt.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. In de afgelopen commissievergadering is door mevrouw Smilde namens onze fractie die dekking al aangegeven. Het eerste jaar kan het geld uit Onvoorzien komen en vanaf 2003 moet het structureel in de begroting worden opgenomen. Dat voorstel is toen concreet verwoord en vandaag in iets andere bewoordingen herhaald.

Mevrouw BRINK: Het CDA komt dus morgen niet met een motie?

De heer ZOMER: Als de gedeputeerde een motie verlangt, willen wij die met plezier opstellen, maar ik herhaal wat de heer Schaap heeft gezegd, namelijk dat in eerste termijn door diverse fracties

adhesie is betuigd aan ons voorstel. Het lijkt mij daarom dat de gedeputeerde nu wel zo grootmoedig kan zijn om dit voorstel over te nemen.

Mevrouw BRINK: Als wij in gezamenlijkheid dekking voor dit voorstel kunnen vinden, ben ik de eerste die zegt dat Benjamin f 100.000,-- krijgt. De fractie van de PvdA komt met het voorstel de Tender vrijwilligerswerk die wij dit jaar zeer succesvol hebben afgesloten volgend jaar wederom en dan met een bedrag van f 100.000,-- open te stellen. Ik vind dit een voorbeeld van prima communicatie met de burger. Er zijn heel veel aanvragen binnengekomen en volgens mij was het bij bijna iedereen bekend dat deze tender er was. Het is een blijvende herinnering voor de vrijwilliger en ik vind het een aardig idee per jaar te bekijken welke groep hiermee bediend zou kunnen worden.

Mevrouw SMILDE: Mijnheer de voorzitter. In de commissie is deze tender al even aan de orde geweest. In wezen vonden wij het een heel goed voorstel, maar wij hebben erop gewezen dat, omdat 2001 het Jaar van de Vrijwilligers is, de criteria wat ruim waren. De gedeputeerde heeft toen gezegd daarnaar te zullen kijken. Ik hoor nu graag of het de bedoeling is deze tender meer aan te laten sluiten bij de "gewone" procedures. Voor de besluitvorming is het wel van belang dit te weten.

Mevrouw BRINK: Waar ik dan aan denk is een doelgroep, bijvoorbeeld jongeren of ouderen, maar dan ook wel met andere criteria. Het lijkt mij zinvol wat langduriger projecten te bedienen. Ik kom dan aan het voorstel van de fractie van de PvdA om kinderen tot 18 jaar gratis toegang te geven tot het Drents Museum. Elke mogelijkheid om jongeren te bereiken en hen tot museumbezoek te stimuleren, moeten wij aangrijpen. Misschien is zinvol bij dit voorstel ook het Herinneringscentrum Westerbork te betrekken. Ik ben ook bereid om met de gemeenten te praten over de mogelijkheid deze regeling ook voor lokale musea te laten gelden, maar het is wel altijd moeilijk andere overheden te vertellen wat zij zouden moeten doen.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. Er is een Actieprogramma cultuurbereik en wij hebben van K&C begrepen dat er grote tekorten zijn voor het realiseren van dat programma. Is de gedepu

teerde bereid om bij alle plannen die al op tafel liggen, nog nieuwe investeringen te doen in de culturele mobiliteit?

Mevrouw BRINK: Het gaat hierbij om ander geld. Het extra geld dat K&C vraagt heeft betrekking op een ander aspect van kunst en cultuur. Het bedrag van zo'n f 25.000,-- dat door de PvdA wordt gevraagd, past prima in ons beleid om meer kinderen met cultuur in aanraking te brengen. K&C heeft daar nu even niet de hand in, het gaat de PvdA volgens mij louter en alleen om het Drents Museum. Het lijkt mij zinvol deze mogelijkheid eens te bekijken. Het gaat om een niet zo hoog bedrag en het heeft ook niet direct met K&C te maken.

Mevrouw SCHIPPER: Voor die culturele mobiliteit wordt nu toch ook al f 80.000,-- uitgetrokken?

Mevrouw BRINK: Dat gaat ook gewoon door. Het gaat erom dat kinderen die nu al eens met de bus naar het Museum gaan, nog eens naar het Museum kunnen, zonder dat zij daarvoor een toegangskaartje hoeven kopen. Als het helemaal goed gaat, nemen die kinderen ook hun ouders en misschien nog veel meer mensen mee en dan winnen wij er misschien ook nog wat mee.

De heer NIJENBRINKS: Ik wil nog even reageren naar aanleiding van de opmerking die ik in de eerste termijn van de heer Schaap maakte. Begrijp ik goed dat het de bedoeling is Drents overheidsgeld ter beschikking te stellen zodat de jeugd van Nederland hier gratis naar het Museum kan?

Mevrouw BRINK: Ik heb van de heer Schaap begrepen dat hij wil dat kinderen onder de 18 jaar voor een bezoek aan het Drents Museum geen toegangskaartje hoeven kopen. Dit voorstel zou eventueel ook voor de andere musea in Drenthe kunnen gaan gelden, maar omdat het dan om lokale musea gaat, wil ik mij niet direct in de discussie daarover mengen. Moet ik uit de opmerking van de heer Nijenbrinks begrijpen dat hij bang is dat heel veel kinderen uit de rest van Nederland hierheen komen om naar het Museum te gaan?

De heer NIJENBRINKS: Als ik lid was van een schoolbestuur in Overijssel of Gelderland zou ik voorstellen in Drenthe naar het Museum te gaan.

De heer SCHAAP: Die kinderen zijn hier hartstikke welkom!

De heer NIJENBRINKS: Ik wilde even de consequentie van dit voorstel weten en die ken ik nu.

De heer SCHAAP: De heer Nijenbrinks heeft ons wel eens verweten een hek om Drenthe te willen zetten. Dat hek halen wij nu weer weg.

De heer HARLEMAN: Moet ik uit de woorden van de gedeputeerde begrijpen dat het college zowel het voorstel voor verlenging van de tender als het voorstel om kinderen gratis naar het Drents Museum te laten gaan overneemt, zonder dat de PvdA is gevraagd hiervoor dekking aan te geven?

Mevrouw BRINK: Nee. Aan het voorstel om kinderen tot 18 jaar gratis toegang te geven tot het Drents Museum denkt het college met meer genoeg dan aan de tender, want met die tender is wel f 100.000,-- gemoeid, terwijl voor Benjamin ook al f 100.000,-- wordt gevraagd. Hoe meer cultuur, hoe liever het mij is, maar er moet wel beleid aan de uitgaven ten grondslag liggen en bovendien vind ik het ook van belang dat wij zuinig zijn.

De heer HARLEMAN: Betekent dit dat de gedeputeerde het voorstel met betrekking tot het museumbezoek overneemt en met betrekking tot Benjamin nog een dekkingsvoorstel verwacht?

Mevrouw BRINK: Juist.

De heer ZOMER: Ik neem aan dat het mevrouw Brink wel duidelijk is dat er dan sprake is van een soort van open eindfinanciering. Als het bedrag niet wordt begrensd, kan het best hoger worden dan f 25.000,--.

Mevrouw BRINK: Dat zou kunnen, maar het moet geen uitputtend iets worden.

De heer BLANKSMA: Ik wil graag weten of, wanneer een bedrag beneden een bepaalde grens blijft, er geen dekkingsvoorstel hoeft te worden gedaan en zo ja, wat dan die grens is.

Mevrouw BRINK: De heer Weggemans komt daar straks nog wel even op terug, want het lijkt mij niet dat wij zomaar uit allerlei potten, zo die er al zijn,

kunnen grijpen. Maar ik vind het voorstel wel zinvol genoeg om de mogelijkheid te onderzoeken; als het om cultuur gaat vind ik dat wij er in ieder geval heel goed over na moeten denken.

De heer ZOMER: Wat is dan, behalve het verschil in bedrag, het verschil tussen het voorstel met betrekking tot Benjamin en het gratis museumbezoek, dat het ene wel zo wordt overgenomen en dat voor het andere nog een officiële motie moet worden ingediend, terwijl de meerderheid van de staten zich al voor dat voorstel heeft uitgesproken?

Mevrouw BRINK: Misschien ligt het wel aan de prioriteit van de verschillende voorstellen. Alles afwegend vindt het college het gratis toegankelijk maken van het Museum misschien wel net iets belangrijker. Bovendien moet het uit de lengte of uit de breedte.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik wil een voorstel van orde doen, want de discussie dreigt nu eindeloos te worden. Wij maken voor al onze voorstellen een motie en dienen die morgen in. In die motie zullen wij ook aangeven waar het geld vandaan moet komen. De staten kunnen zich dan over dit motie uitspreken en het college hoeft er verder niets aan te doen.

De VOORZITTER: Ik verzoek mevrouw Brink haar betoog voort te zetten.

Mevrouw BRINK: Mijnheer de voorzitter. Het voorstel met betrekking tot Drentse Taal sluit aan bij het provinciale beleid onderwijs in de streektaal facultatief te stellen. Er moet wel sprake zijn van een doorgaande lijn van groep 1 tot en met de middelbare school. Bij groep 1 kan gedacht worden aan voorlezen in het Drents en bij de middelbare school aan boeken die in het Drents geschreven zijn op de lijst. Overigens wordt in het Drents taal met "ao" en met "oa" geschreven; dat laatste is Gronings.

De fracties van de PvdA, de Ouderenpartij en de OSD hebben RTV Drenthe ter sprake gebracht. Via IPO-financiën en IPO-algemeen bestuur wordt erop aangedrongen dunbevolkte provincies als Drenthe, Zeeland, Fryslân, Groningen en Flevoland een zo hoog mogelijke bijdrage voor hun regionale omroepvoorziening te geven. De onderhandelingen daarover zijn nog in volle gang

en de uitkomst moet voor ons acceptabel zijn. Over dit onderwerp voeren wij regelmatig overleg met RTV Drenthe. Het college acht het van groot belang dat de regionale omroepen zich achter de provincies scharen en met ons één lijn trekken. De provincies treffen voorbereidingen voor de budgetfinanciering van hun regionale omroepen per 1 januari 2003. De staten hoeven niet bang te zijn dat wij taken overnemen die het Rijk laat liggen. Wij hebben de Statencommissie CW hier niet eerder bij betrokken, omdat het onderwerp pas nu actueel is geworden. Zolang er nog onderhandeld werd leek het ons niet handig steeds de stand van zaken te melden, maar het verslag van die onderhandelingen heeft wel steeds ter inzage gelegen van de commissie. Het samen optrekken met RTV Drenthe gaat heel goed en daar mogen wij best trots op zijn. Wij hebben vaak informatie uit de eerste hand, omdat de heer Staal een functie bekleedt bij de Stichting Regionale Omroep, Overleg en Samenwerking (ROOS).

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Heb ik goed begrepen dat de gedeputeerde met de uitdrukking dat de staten niet bang hoeven zijn, bedoelt dat het college vasthoudt aan de uitkomsten van het overleg in het IPO over wat de bijdrage voor Drenthe is? Als de uitkomst bijvoorbeeld f 3 miljoen is, is dat dan ook voor het college hét bedrag?

Mevrouw BRINK: Dat heeft de heer Nijenbrinks goed begrepen.

Mijnheer de voorzitter. In zijn algemene beschouwingen heeft de heer Nijenbrinks geen vraag gesteld over CW. Ik ben het geheel eens met de opmerking dat vraaggestuurd niet betekent dat elke vraag gehonoreerd moet worden en dat wij ook de moed moeten hebben daarin prioriteiten te stellen. Sterker nog, ik ben van mening dat wij ook de moed moeten hebben "nee" te zeggen. De fractie van het CDA sprake over het TT-circuit. De heer Dijks zal ingaan op de milieuaspecten van die opmerkingen. Wij zijn hard aan het werk om Lowlands op het TT-circuit te laten plaatsvinden.

De fractie van GroenLinks heeft het bedrag van f 50.000,-- voor Enova genoemd. Het gaat om personeelskosten als gevolg van de CAO-welzijn. Wij willen nog precies bekijken wat het probleem is, maar men kan ervan verzekerd zijn dat wij

hiervoor een structurele oplossing proberen te vinden.

De heer BLANKSMA: En daar horen wij nog van?

Mevrouw BRINK: Zeker.

Bij het intercultureel instituut is inmiddels een voorzitter benoemd. Zoals het nu lijkt gaat het IMD per 1 januari 2002 gewoon van start. Aan de nieuwe voorzitter hebben wij een heel goede, want de gesprekken die voorheen wat stokten, komen weer op gang en sommige instellingen hebben zich zelfs opnieuw aangemeld. Zo wil het Centrum voor Internationale Samenwerking (COS) zelfs meedoen.

Bij het bedrag van f 150.000,-- voor K&C gaat het om een eenmalige toekenning uit het Actieprogramma cultuurbereik. Per jaar worden de aanvragen bekeken en beoordeeld. Daarom kunnen wij geen structurele bijdrage geven voor de culturele mobiliteit. Maar als dit project succesvol blijkt, kunnen wij overwegen andere provinciale middelen hiervoor in te zetten en het bedrag van f 150.000,-- uit het actieprogramma eventueel aan te wenden voor andere activiteiten. Maar nu moeten wij per jaar bekijken hoe wij dit bedrag inzetten. Wij moeten daarvoor van het Rijk een bewijs van goedkeuring krijgen.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben tamelijk uitgebreid overleg gehad met K&C en ons is gebleken dat die instelling nogal geschrokken is van de begroting. Via het Actieprogramma cultuurbereik heeft K&C namelijk een aantal opdrachten gekregen en omdat het daarbij om uitbreiding van de werkzaamheden gaat, kost de uitvoering gewoon meer geld. K&C had er dus min of meer op gerekend dat de financiële mogelijkheden voor uitvoering van wat wij de instelling hebben opgedragen in de begroting zouden zitten. Wij hebben K&C beloofd hierover opheldering te vragen. Dat heb ik gedaan, maar ik heb die opheldering nog niet gekregen.

Mevrouw BRINK: Wij geven in overleg met de staten K&C bepaalde opdrachten. K&C wil wel een heleboel dingen doen, maar wij hebben alleen maar dit budget. Ik kan K&C dan ook niet zeggen haar gang maar te gaan want dan doet zij meer dan wij vragen. De provincie geeft aan waar de prioriteiten liggen en het gevolg kan zijn dat K&C

bepaalde dingen moet laten rusten. Dat is dan misschien jammer, maar het is wel de realiteit.

De heer BLANKSMA: Wij hebben afgelopen voorjaar het Actieprogramma cultuurbereik aangenomen en een van de punten daarin was het bezoek aan het Herinneringscentrum Westerbork. K&C wijst erop dat wanneer dit bezoek in de komende jaren voor allerlei gemeenten georganiseerd moet worden, dat geld kost. Als dat geld er niet is, wordt er niets georganiseerd. Het vreemde is dus dat tijdens de voorbereiding van de begroting een inhoudelijk plan wordt voorgelegd, dat vervolgens door de staten wordt aangenomen, terwijl uitvoering van dat plan in de begroting onmogelijk gemaakt wordt.

Mevrouw BRINK: Zo is het niet helemaal. Dit jaar doet K&C precies wat we haar gevraagd hebben. Volgend jaar bekijken we het opnieuw. De heer Blanksma moet hierbij de rol van de gemeenten - en dan vooral hun financiële rol - niet vergeten. Voordat K&C bij de commissie op bezoek kwam, hebben wij een bestuurlijk overleg gehad en tijdens dit overleg is dit punt uitgebreid besproken. In december is er opnieuw een bestuurlijk overleg met K&C en dan maken wij een analyse van wat wel en wat niet moet gebeuren. Het kan niet zo zijn dat budgetinstellingen allerlei dingen willen - al ben ik natuurlijk wel blij dat zij zo enthousiast zijn - want voor de uitvoering is nog geen geld.

De VOORZITTER: Ik geef de heren Blanksma, Engels en Van der Schoot nog de gelegenheid voor het plegen van een interruptie en daarna moet dit onderwerp worden afgesloten.

De heer BLANKSMA: Het gaat om 2002 en bovendien gaat het niet alleen om een begroting maar ook om een meerjarenraming. Ik vind dat wij dit soort instellingen ook op de lange termijn enige duidelijkheid moeten geven over wat we van ze vragen en wat we ze te bieden hebben. Die helderheid moet er zijn. Inhoudelijk is die helderheid gegeven en volgens mij is K&C helemaal niets anders van plan dan wat wij haar zelf via inhoudelijke teksten in het Actieprogramma cultuurbereik hebben opgedragen.

Mevrouw BRINK: Dat is niet helemaal waar. K&C wil meer dan wij haar op dit moment opdragen te

doen. Zij kijkt in de volgende jaren, terwijl wij eerst willen zien of de culturele mobiliteit loopt zoals wij ons dat hebben voorgesteld en pas dan willen wij besluiten of het de volgende jaren doorgaat. Het kán ook niet anders, omdat OC&W ons deze opdracht heeft gegeven.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Is het dan zo dat in het kader van het Actieprogramma cultuurbereik K&C opdracht heeft gekregen dat te gaan doen, of wil het college uit het actieprogramma bepaalde dingen verwezenlijken, vraagt het K&C door te rekenen wat daarvan haalbaar is en wordt daarna pas de opdracht gegeven? Mij bekruipt het gevoel dat K&C een opdracht is gegeven, dat K&C de uitvoering heeft doorerekend en op pad is gegaan om in samenwerking met gemeenten en scholen daaraan inhoud te geven en als wij het bedrag van f 0,5 miljoen niet beschikbaar stellen naar de gemeenten en scholen terug moet met de mededeling dat het allemaal niet doorgaat. In dat geval is naar mijn mening de verkeerde volgorde gekozen. Is de gedeputeerde dit met mij eens, of zit ik nu op een verkeerd spoor?

Mevrouw BRINK: Ik zou het met de heer Van der Schoot eens zijn als het zo was. Maar zo is het dus niet. K&C heeft zelf een meerjarenplan opgesteld aan de hand van provinciale nota's. Daarbij is K&C tot de conclusie gekomen dat voor uitvoering van dit plan meer geld nodig is. K&C heeft zelf deze punten uit het actieprogramma omgezet in beleid door middel van een soort van offerte, maar heeft daarvoor geen rechtstreekse opdracht ontvangen. Daar zit 'm de bottleneck. Ik ben van mening dat een budgetinstelling dát moet doen waarvoor de provincie opdracht heeft gegeven, niet meer maar ook niet minder. Nadien gaan wij zelf kijken of het goed is. Ik vind het overigens heel goed dat K&C zichzelf ziet als dé instelling waar deze dingen moeten gebeuren, maar dan toch niet eerder dan nadat wij daarvoor de opdracht hebben gegeven.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter...

De VOORZITTER: Ik had de heer Engels nog de gelegenheid beloofd om te interrumpen en daarna wilde ik dit onderwerp afsluiten. Maar als de heer Zomer ook nog een dringende vraag heeft, mag hij die straks nog stellen.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Er komt nu een soort van initiatief vanuit de staten, gebaseerd op het feit dat K&C wel meer inzet wil plegen dan door de provincie wordt gevraagd. Een aantal fracties wil die extra inzet wel en is bereid daarvoor de portemonnee te trekken. Of die portemonnee goed gevuld is en of in de juiste vakjes wordt gegraaid, merken wij in de loop van de discussie wel, want de heer Weggemans moet nog antwoorden. Heeft de gedeputeerde niet de neiging om, als de staten bereid zijn het budget op dit punt te verhogen, over te gaan tot een inhoudelijke verhoging van de taakstelling?

Mevrouw BRINK: Als de heer Engels meer voor cultuur overheeft, moet hij vanavond bij alle andere fracties te rade gaan en moet hij proberen een motie te maken, maar dan moet hij er ook bij zeggen waar het geld vandaan moet komen. Ik ben van mening dat beleid heel goed afgewogen moet worden en dat niet hapsnap maar wat moet worden gedaan. Voor dit jaar hebben wij gezegd dat het deze kant op moet. Blijken enkele zaken heel goed te gaan, succesvol te zijn - ik denk even aan de culturele mobiliteit - dan ben ik de eerste die met een voorstel bij de staten komt om hiervoor meer geld beschikbaar te stellen.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. K&C heeft ook met ons gesproken en onze indruk uit dat gesprek is dezelfde als die welke mevrouw Brink nu weergeeft. Er moet nader overleg worden en wij willen er bij mevrouw Brink op aandringen dat het binnenkort bij alle budgetinstellingen duidelijk is wat wij van ze verwachten en wat wij daarvoor betalen. Ik had deze opmerking morgen bij de behandeling van de Najaarsnota 2002 willen maken, maar omdat dit punt nu in discussie is, zeg ik het nu alvast.

Mevrouw BRINK: De heer Zomer wordt op zijn wenken bediend, want over veertien dagen zullen wij in een bestuurlijk overleg met K&C nagaan hoe het allemaal zo gekomen is.

De VOORZITTER: Dan krijgt ten slotte mevrouw Schipper nog de gelegenheid voor een interruptie en tegen alle andere leden zeg ik: "Morgen is de tweede termijn."

Mevrouw SCHIPPER: Wij zijn het in principe met de gedeputeerde eens. Wij zien dit als een eerste

oefening in de structuur die wij hebben bedacht. Wanneer en hoe moet de opdracht geformuleerd worden en wat is dan de offerte? Wij vinden dat nu het stadium van het uitbrengen van de offerte is bereikt en de provincie moet daarop naar onze mening reageren met: "Dit mag u wel doen voor het geld dat wij beschikbaar stellen en dát niet." Het lijkt mij goed onszelf voor deze fine tuning de tijd te geven en niet meteen met de portemonnee klaar te staan.

Mevrouw BRINK: En dat vergt soms moed. Mijnheer de voorzitter. Ik was bij de fractie van GroenLinks. In wat wij ten aanzien van Het Hek hebben voorgesteld, kan die fractie zich vinden. De Theaterstichting Oom Wanja heeft de afgelopen jaren van de provincie incidenteel subsidie gekregen voor het ontwikkelen van theaterproducties in Drenthe. Ik heb waardering voor de poging van GroenLinks om ook Oom Wanja een bedrag te geven, maar wij hebben gekozen voor een andere prioriteit. Ik kan het niet anders uitlegen. Dus jammer, maar helaas.

De subsidie voor het Bevrijdingsfestival is twee jaar geleden verdubbeld en is nu f 20.000,-- en ik wil het verzoek om dit bedrag nogmaals te verdubbelen niet honoreren. Bovendien is de gevraagde verhoging onder andere bedoeld voor aanscherping van veiligheidsmaatregelen en dat is in de eerste plaats een zaak van de gemeenten. Over het wegvallen van de programmeur is in een later stadium nog wel te praten, omdat zijn taak heel goed is onder te brengen bij het festivalondersteuningsbureau.

Het Erfgoedhuis van Drenthe is in overleg met de gemeenten en andere partners bezig een aantal voorstellen voor te bereiden om de monumentenzorg op een andere manier te laten plaatsvinden. Ik heb begrip voor de achterliggende gedachte van de heer Blanksma dat zuinig moet worden omgegaan met het culturele erfgoed.

De heer BLANKSMA: Uit wat ik waarneem concludeer ik dat er veel verdwijnt van wat in de ogen van velen waardevol is. Dat wijst erop dat de instrumenten die wij voor het behoud inzetten, niet goed zijn.

Mevrouw BRINK: Ik denk dat het goed is eens na te gaan wie precies wat betaalt, want dat is ook niet altijd duidelijk. Er zijn rijksmonumenten, provinciale monumenten en gemeentelijke monu-

menten en toch merken wij dat dingen die wij eigenlijk allemaal wel zouden willen bewaren, niet bewaard blijven. Ik vraag de heer Blanksma ons nog even de tijd te geven, want er komt een deelnota over de monumentenzorg bij de Nota cultuur. Het voorstel van D66 over een gerichte voorlichtingscampagne over onderwijsachterstanden willen wij graag betrekken bij de gesprekken met het veld en met name met de SRBD. De achterstand in het basisonderwijs is een groot probleem en ik ben het met de heer Engels eens dat soms onconventionele methoden nodig zijn om tot een oplossing te komen. Een fiets als prijs vind ik wel een aardig idee. Ik wil er in dit verband echter wel op wijzen dat als het gaat om bewustwording van ouders van een onderwijsachterstand, er ook voor de scholen een heel grote taak ligt. De school is in dit geval een heel belangrijke partner.

De heer ENGELS: Als mevrouw Brink positief staat tegenover ons idee, horen wij dan ook iets over de uitwerking ervan en heeft zij daar ook geld voor nodig?

Mevrouw BRINK: Alleen een fiets. Wij hebben nu net in beeld wat de problemen zijn en wij spreken met de SRBD en de SRBD spreekt met de scholen. Laat mij dan even de tijd om dit in te brengen in de overleggen die ik met het veld heb. De staten kunnen ervan overtuigd zijn dat ik onconventionele manieren om het onder de mensen te brengen niet zal schuwen. Maar ik denk dat het wat vroeg is om nu al met een plan te komen en f 100.000,-- te vragen om dit onder de aandacht te brengen.

De ChristenUnie heeft naar de sportnota gevraagd. Die wordt op 21 november in de commissie besproken en op 12 december in de staten. De heer Van der Schoot vroeg waarom een grote groep ouderen is uitgesloten voor Het Drents Compliment. Dat zijn de ouderen niet; alleen de feestavond is gericht op jongeren. Iedereen kan zich aanmelden voor Het Drents Compliment. Waarom is de feestavond gericht op de jongeren? De jongeren zijn in ons CW-programma een speerpunt en bovendien doen jongeren zo weinig vrijwilligerswerk. Met deze avond willen wij nog meer jongeren trekken. Maar ik vind het wel een aardige suggestie om over een jaar of twee een avond te organiseren waarop de ouderen centraal staan.

Met betrekking tot de bibliotheken is het uitgangspunt dat elke Drentse gemeente een basisbibliotheek heeft met verschillende vestigingen. Die bibliotheken kopen hun producten in bij de Pbc. Wij hebben bewust afstand genomen van het aantal van 30.000 tot 35.000 inwoners. Wij dringen aan op de Drentse maat. Uitgangspunt van de provincie Drenthe is dus een Drentse invulling van de herstructurering.

De bedragen die wij voor de regionale omroep krijgen, sluizen wij direct door naar RTV Drenthe. De heer Gaasbeek is van mening dat de brede school zorgt voor concurrentievervalsing ten opzichte van de scholen in de kleine kernen. Ik ben dat niet met hem eens, want ook in een kleine kern is het zeer wel mogelijk een brede school te stichten. Er zijn ook praktijkvoorbeelden van. Met betrekking tot de basisvorming vraagt de heer Gaasbeek om beperking van de regelgeving en het stoppen met fuseren van zeer grote scholengemeenschappen. Het spijt me, maar - ik ken mijn plaats - dat is echt een rijkstaak.

Asielzoekers nemen in de sportnota een zeer belangrijke plaats in. In die zin wordt de heer Gaasbeek op zijn wenken bediend.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Ook ik zal in mijn beantwoording de sprekersvolgorde van vanochtend aanhouden; daarbij zal ik zoveel mogelijk gelijkgerichte vragen in één keer beantwoorden.

Over energie gesproken: de zojuist rondgedeelde warme hap kwam als geroepen, want zo langzamerhand begonnen wij toch al een gebrek aan energie te voelen.

Mijnheer de voorzitter. Het buitengewoon creatieve idee van de PvdA heeft niet met dromen te maken, wat naar aanleiding van de prachtige spotjes op TV best zou kunnen, maar met wat allemaal op ons af staat te komen. Het liberaliserings- en privatiseringstraject zijn in gang gezet en het huidige Kabinet heeft op het terrein van de energievoorziening een aantal voorstellen vastgesteld. De liberalisering staat vast; daar kunnen wij dan ook niet meer omheen. De motie-Crone heeft ervoor gezorgd dat de privatisering van de infrastructuur ons als provinciaal aandeelhouder met een gecompliceerde zaak heeft opgezadeld. Het net blijft van de nutsbedrijven, de overheid en de aandeelhouders en dat net is door eenieder die energie levert te gebruiken. Vanaf 2002 kunnen bedrijven zelf kiezen door wie en voor welke prijs

via dat net energie geleverd wordt; vanaf 2004 hebben alle consumenten die mogelijkheid. Voor groene stroom geldt dit overigens al eerder. Het creatieve idee van de PvdA heeft al veel publiciteit gekregen en vooral het onderwerp maakt het zeker de moeite waard over dit idee met elkaar van gedachten te wisselen. Vandaar ook dat de provincie enige tijd geleden het initiatief heeft genomen om samen met de Drentse gemeenten te bekijken wat in de geliberaliseerde energiemarkt voor Drenthe mogelijk is. Onze doelstelling is een gezamenlijke strategie te ontwikkelen om bij de inkoop van energie - in eerste instantie elektriciteit maar in de toekomst wellicht ook aardgas - schaalvoordelen te behalen, waarbij het de bedoeling is die schaalvoordelen opnieuw te investeren in duurzame energie. Als een Programma van eisen is geformuleerd willen wij met Essent en RENDO, bedrijven waarbij de gezamenlijke overheden ook aandeelhouder zijn, bekijken wat het ons kan opleveren. Ik wijs er wel op dat het zelfs met maar 12 gemeenten en 1 provincie nog niet gemakkelijk is om alle kikkers in een kruiwagen te krijgen om gezamenlijk alle voordelen te incasseren en die opnieuw te investeren. Mijnheer de voorzitter. Het college wil het voorstel van de PvdA graag te zijner tijd beoordelen, want op dit moment is het, hoe sympathiek het voorstel ook is, absoluut nog niet rijp voor besluitvorming en daarmee onmogelijk uit te voeren.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De gedeputeerde doet net of wij het college vragen vandaag een besluit te nemen, maar zo zit de wereld natuurlijk niet in elkaar. Het overleg dat de gedeputeerde met de gemeenten voert is van een volstrekt andere orde dan wat wij bedoelen. Eigenlijk zeggen wij dat niet alleen met de gemeenten overlegd moet worden om alleen de energie die de overheden nodig hebben gezamenlijk in te kopen, wij vragen het college nog een veel grotere stap verder te gaan en die gezamenlijke inkoop te doen voor alle huishoudens in die gemeenten. Hierdoor wordt de groep alleen maar groter. De gedeputeerde ziet nu alleen nog maar beren op de weg en ik kan mij daar wel iets bij voorstellen, maar zijn insteek zou natuurlijk ook wel wat positiever kunnen zijn.

Mevrouw REMMELTS: Mijnheer de voorzitter. Stelt de PvdA echt voor om als provincie collectief

voor alle huishoudens stroom in te kopen, of heb ik het nu verkeerd begrepen?

De heer SCHAAP: Ik wil het nog wel eens herhalen, maar dat is precies wat wij hebben voorgesteld. Dit zou dan moeten gebeuren in een soort van nutsconstructie, waarbij de NV RENDO wordt gebruikt als de deskundige partner die weet hoe de energiemarkt in elkaar steekt. Dat is wat wij voorstellen en dat doen wij overigens al 100 jaar.

De heer DIJKS: Juist vanwege de onduidelijkheden en de gecompliceerdheid stelt het college voor de uitkomsten van het onderzoek dat nu is ingesteld af te wachten. De consument is pas in 2004 aan bod en het college stelt voor de discussie met andere partijen, waarom de PvdA vraagt, te voeren op het moment dat bekend is wat het traject, dat nu is opgegaan, heeft opgeleverd. Dan kunnen wij ook duidelijker zijn. Op dit moment de discussie voeren en een symposium voorbereiden, is hoogst interessant, maar dan belanden wij in dromenland, terwijl wij realistisch met deze zaak moeten omgaan.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik maak bezwaar tegen de uitdrukking "dromenland", want daarmee zegt de gedeputeerde ook dat de directeur van RENDO, die publiekelijk via TV Drenthe heeft laten weten dat dit een haalbare optie is, droomt. De sector zelf geeft dus al aan hier wel wat in te zien en daarmee is er naar mijn mening geen sprake van dromenland.

De heer DIJKS: Als ik directievoorzitter van RENDO was, zou ik dit voorstel ook omarmen, want op deze manier zou ik in een klap heel Drenthe als klant krijgen. Ik wil op dit moment niet inhoudelijk op dit voorstel ingaan. Ik wijs erop dat in onze provincie 2 nutsbedrijven energie leveren. Wij zitten met beide bedrijven om de tafel en te zijner tijd komen wij met voorstellen.

Mevrouw REMMELTS: Hoe zit het in het voorstel van de PvdA dan met de gedwongen winkelnering? Blijft er een vrije keuze voor de consument?

De heer SCHAAP: Ik moet mevrouw Remmelts vragen de door mij uitgesproken tekst toch nog maar eens na te lezen. Ik heb vanmorgen zeer specifiek aangegeven dat wij niet voorbij kunnen gaan aan het feit dat de markt vrij is en dat de

consumenten per definitie de keuze hebben om toch nog bij Albert Heijn energie te kopen.

Mevrouw REMMELTS: Ik heb die tekst gelezen en daarom was mijn eerste vraag ook of de consumenten gezamenlijk via de provincie energie zouden moeten inkopen. Ik begrijp dat niet helemaal. Maar ik zal mij vanavond nog eens in die tekst verdiepen en alles nog eens goed op mij laten inwerken. Misschien komt mijn fractie dan morgen nog wel op dit onderwerp terug.

De heer SCHAAP: Mevrouw Remmelts moet het zo zien: de PvdA maakt nu eens op een heel creatieve manier gebruik van de markt, die de VVD altijd zo bewondert.

Mevrouw REMMELTS: Ik zal er nog eens over nadenken, maar op dit moment heb ik de indruk dat het voorstel van de PvdA niet haalbaar is.

De heer SCHAAP: Met die conclusie is mevrouw Remmelts wel heel erg snel.

De VOORZITTER: Ik verzoek de heer Dijks zijn betoog voort te zetten. De verdere discussie over dit onderwerp komt wel in tweede termijn.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Ik denk dat ik dit onderwerp voldoende heb toegelicht. Ik maak de fractie van de PvdA niet het verwijt dat het trekken aan een dood paard is, maar ik zeg wel dat het college de tijd absoluut nog niet rijp acht om een dergelijk besluit te nemen. Te zijner tijd discussiëren wij hierover graag verder. Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar het volgende onderwerp, namelijk het opkopen en beëindigen van recreatiebedrijven.

(Voorzitter: de heer Swierstra.)

Voor het college is het in 1998 vastgestelde POP het toetsingskader. De staatssecretaris spreekt trouwens over sanering van verblijfsrecreatiebedrijven binnen kwetsbare natuurgebieden en als zij meent dat er gesaneerd moet worden dan zullen wij zeker met haar in gesprek gaan over een financiële regeling. Wat ons betreft is er op dit moment geen sprake van een beleidswijziging. Het CDA stelt voor op het TT-terrein grootschalige publieksevenementen te houden. Wij zijn bezig met een vergunningetraject, waarin naast de

milieuvergunning ook een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet wordt voorbereid. Het is een uitermate gecompliceerde zaak, maar inmiddels zijn allerlei onderzoeken afgerond en is een aanvraag ingediend, waarin wordt uitgegaan van 5 dagen per jaar grootschalige evenementen, waaronder het Truckstar-festival en een grootschalig muziek-evenement, dit alles binnen de voorwaarden die nader in de milieuvergunning zullen worden gesteld.

Mijnheer de voorzitter. Vervolgens heeft het CDA vragen gesteld over kwaliteitsverbetering in de horecasector en gevraagd naar initiatieven op het gebied van de paardensport.

Ten aanzien van de voorzieningen voor de ruitersport is enige jaren geleden al een forse slag gemaakt. Drenthe kent een behoorlijk ruiterspadennet, waarvan de routes zelfs met paddestoelen zijn aangegeven en bij de VVV verkrijgbaar zijn. De ruiterspaden worden ook in de brochures van de VVV genoemd en zij zijn voor de consument een extra reden om naar Drenthe te komen.

De VOORZITTER: Ik verzoek de staten hun orderlijke keuvelarijen ietwat te beperken, opdat wij het einde van deze marathon op een toch wel ordentelijke manier bereiken.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Op het punt van de kwaliteitsverbetering in de hotelsector is het college het van harte met de fractie van het CDA eens. De bedrijven zijn bezig gezamenlijk campagnes op te zetten om zich te promoten om op die manier meer inkomsten te genereren. De CvdK heeft gisteren nog een heel fraai bedrijf geopend dat iets toevoegt aan de kwaliteit van de bedrijven in Drenthe. Er wordt stevig op ingezet en daarbij wordt ook gebruikgemaakt van de KITS-regeling. De wijzigingen die in die regeling zijn aangebracht hebben een gunstige uitwerking. In totaal is inmiddels een bedrag van ongeveer f 7 miljoen toegekend, waarvan een behoorlijk deel in Drenthe is terechtgekomen. Het gaat ook niet meer om kleine investeringen, want de naam van de regeling is gewijzigd in Kwalitatieve investeringen in de toeristische sector. Een regeling voor grote investeringen acht het college volstrekt overbodig want KITS gaat tot investeringen van € 500.000,--, waarbij de subsidie € 100.000,-- kan zijn. Daarnaast kunnen bedrijven voor investeringen boven € 500.000,-- gebruikmaken van de

bestaande IPR. Helaas laat gebruikmaking daarvan wel te wensen over.

De fractie van het CDA vraagt verder om een door provincie en gemeenten gezamenlijk in te stellen fonds waaruit onder regie van het Recreatieschap interessante projecten gefinancierd kunnen worden. Het college vindt dat wel een goed voorstel, maar het is overbodig. Ik wijs erop dat de staten ook hebben afgesproken niet aan allerlei fondsvorming te zullen doen. Maar in overleg met de gemeenten en het Recreatieschap is afgesproken dat wanneer er goede projecten zijn het altijd mogelijk is binnen de provinciale begroting hiervoor pondspondsgewijze financiële ruimte te vinden. Zo zal het onderzoek naar de totale impact van de besteding in de recreatiesector medegefinancierd worden.

Mijnheer de voorzitter. De fracties van het CDA en de ChristenUnie hebben zorgen over de samenwerking binnen en de positie van het NNBT. Ik vind het woord "defaitisme" in dit verband wat zwaar, maar ik kan mij voorstellen dat na het werkbezoek dit de indruk was. Het werkbezoek aan De Blinkert heeft wel een goede uitwerking gehad, want tijdens het een week daarna gehouden gesprek is dit onderwerp uitvoerig aan de orde gekomen. Morgen wordt op het terrein van het Verkeerspark Assen een congres gehouden door de RECRON en het Recreatieschap waarbij samenwerking, productverbetering, imago en promotiecampagnes op de agenda staan. Ik hoop dat signalen vanuit het provinciehuis en de inbreng van de NNBT voor de sector zelf voldoende zijn om de hand aan de ploeg te slaan en vooral vooruit te kijken en ervoor te zorgen dat het nieuwe seizoen goed wordt. Overigens was het afgelopen seizoen, ondanks alle kommer en kwel, ook redelijk goed.

De fractie van het CDA vraagt om een overzicht van de activiteiten van het NNBT. In juni is een schriftelijk overzicht gegeven van alle toeristische activiteiten en ik wil naar dat overzicht verwijzen. Mijnheer de voorzitter. Dat niet de CvdK maar ik het onderwerp communicatie bespreek heeft er mee te maken dat de communicatie nogal nauw verweven is met de hele informatievoorziening. Het heeft het college verbaasd dat GroenLinks, hoe sympathiek zijn voorstel ook is, vraagt extra geld in de communicatieprojecten te steken. Maar misschien is er sprake van een communicatiestoornis binnen die fractie, want het voorstel is geld dat nodig is voor een betere communicatie

met de Drentse burger weg te halen bij de informatisering, terwijl wij in het communicatieplan van verleden jaar, in de nota Digitaal Drenthe en in ons kortgeleden vastgestelde Informatiseringsplan voorstellen hebben gedaan voor een betere communicatie met de burger. De argumentatie dat Internet slechts door een beperkte groep wordt gebruikt, verbaast ons in hoge mate, want ook GroenLinks was al in een heel vroeg stadium betrokken bij het hele internetgebeuren. Uit onderzoek blijkt dat inmiddels 1 van de 3 Drenten gemiddeld eens per week online is en dat dit aantal snel stijgt. Gisteren nog heeft de CvdK in Coevorden een uitermate interessant project geopend, welk project de provincies via het basisonderwijs dichterbij de mensen brengt. Bij de vaststelling van het Communicatieplan is afgesproken dat met het oog op de komende statenverkiezingen een actieplan wordt voorbereid om de vergroting van de kennis van de provincie te stimuleren. Het aantal Nederlanders dat uitziet naar de mogelijkheid om digitaal te stemmen, blijkt inmiddels verbazend hoog te zijn. Over de mogelijkheden om dit allemaal te realiseren zullen wij met elkaar van gedachten wisselen en er wordt een actieprogramma voorbereid. Kortom, het idee van de fractie van GroenLinks berust volgens het college op een misverstand. Het kan immers niet zo zijn dat men aan de ene kant de communicatie wil verbeteren en aan de andere kant het gebruik van het meest moderne middel terugdringt. De provinciale website trekt inmiddels 18.000 bezoekers en dat aantal stijgt maandelijks.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Het is een misverstand te denken dat wij tegen het digitale informatieaanbod van de provincie zijn. Wij willen alleen dat het medium niet wordt overschat, want al wordt er steeds meer van Internet gebruikgemaakt, slechts een beperkt aantal inwoners van de provincie zal de provinciale website bezoeken. Behalve de inzet op de digitale weg is daarom ook inzet op communicatie via andere kanalen nodig. Het vergroten van de zichtbaarheid van de provincie bij brede groepen in de samenleving wordt namelijk absoluut niet gerealiseerd via alleen de digitale snelweg. Daarin kan dan wel veel geïnvesteerd worden en daar zijn wij ook niet tegen omdat het in het totaal van de communicatiemix in toenemende mate een belangrijk instrument is, maar met de andere vorm van communicatie, waarbij meer gebruik wordt gemaakt van de

traditionele massacommunicatiemiddelen, kunnen mensen actief benaderd worden. Dat is de enige mogelijkheid om de zichtbaarheid van de provincie te vergroten; dat lukt gewoon niet met uitsluitend de digitale weg. Ons pleidooi is dus om die andere mogelijkheid er ook bij te houden.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Dit punt is ook in de commissie aan de orde geweest en ik wil die discussie nu niet overdoen. Het is een éénverhaal. Wij zetten niet alleen extra in op ICT. Het gebeurt daarnaast en daarom is er ook extra geld voor nodig. Het college stelt ook niet voor het geld hiervoor weg te halen bij de andere vormen van communicatie.

Mijnheer de voorzitter. Ik meen hiermee tevens de opmerking van de ChristenUnie te hebben beantwoord.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Dat antwoord is er niet helemaal gekomen, maar ik kom er in de tweede termijn wel op terug.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. GroenLinks denkt ongetwijfeld ook dat herhaling het succes vormt van de reclame, want die fractie heeft nogmaals gesproken over de biologische catering. Ik heb de staten een onderzoek toegezegd naar de consequenties van biologische catering. Als het onderzoek gereed is, zal de staten een voorstel worden voorgelegd.

Mijnheer de voorzitter. De fractie van D66 spreekt uit dat als het om nog niet opgepakte beleidsvoornemens gaat, het veelal de milieuaspecten betreft. Omdat slechts een tweetal voornemens wordt genoemd, vind ik dit wel wat zwaar uitgedrukt. De beperking van de lichtuitstoot van tuinbouwkassen is al eerder aan de orde geweest. Het is een uitermate ingewikkeld probleem, dat in eerste instantie ook door het Rijk en de gemeenten moet worden opgelost. Bij de ontwikkeling van het nieuwe tuinbouwcentrum in Emmen, het Rundedal, zullen wij stevig op beperking van de lichtuitstoot inzetten. De gemeente Emmen heeft een milieueffectrapportage gemaakt en ook die gemeente gaat uit van een beperking van de lichtuitstoot naar boven. Binnen de mogelijkheden die wij hebben zullen wij ook de wensen van de staten op tafel leggen.

De provincie zal in het nieuwe tuinbouwgebied ook optimaal inzetten op het gebruik van duurzame technieken. Het zou een gemiste kans zijn dat

niet te doen. Wij hopen dat van biomassa gebruikgemaakt zal worden en ook de ondergrondse opslag zullen wij onder de aandacht brengen. Kortom, de ontwikkelingen in de glastuinbouw hebben onze volle aandacht.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de waterkrachtcentrales heb ik in de commissie toegezegd dat wij kijken welke mogelijkheden de eigen organisatie heeft en verder zullen wij hierover met de waterschappen in contact treden. Wat immers een paar jaar geleden nog niet mogelijk was, is dat nu wel. Een jaar of 10 geleden is de techniek ook onderzocht en die bleek toen veel te kostbaar te zijn, waarna is gekozen voor het conventionele systeem van pomp en afvoer. Gelet op de afschrijftermijnen kan dat systeem niet direct veranderd worden, maar als er opnieuw geïnvesteerd moet worden zal de nieuwe techniek, die nu toegankelijker en qua kosten aantrekkelijker is, zeker opnieuw bekeken worden.

De kwestie van aardgas voor stadsbussen en koolzaadolie als vervanger van dieselolie is ook in de commissie aan de orde geweest. Op voorstel van onze provinciegenoot Hofstra is in de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin de regering wordt gevraagd geen accijns op koolzaadolie te heffen, waardoor die techniek een extra impuls kan krijgen. In het kader van de vergroening van het autoverkeer heeft staatssecretaris Bos deze motie overgenomen. De NLTO moet nu met projecten komen voor Noord-Nederland, en Drenthe is daarvan nog steeds onderdeel. Drenthe zal dergelijke projecten van harte ondersteunen. Met de opmerkingen die ik reeds heb gemaakt, hoop ik ook de opmerkingen van de fractie van de ChristenUnie over het bevorderen van de duurzaamheid te hebben beantwoord. Het college houdt stevig vast aan de ambitie die in de Nota duurzaamheid is vastgelegd.

Mijnheer de voorzitter. Ik hoop hiermee alle opmerkingen te hebben beantwoord.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Juist om morgen tijdwinst te boeken, verzoek ik de gedeputeerde toch nog te reageren op ons commentaar op een aantal voorstellen voor nieuw beleid, die betrekking hebben op zijn portefeuille.

De heer DIJKS: Ik begrijp die vraag niet helemaal.

De heer ENGELS: Ik heb opmerkingen gemaakt over de beleidsvoorstellen h, y en ab, herinrichting provinciehuis, personele gevolgen nieuw beleid en verbetering dienstvervoer.

De heer DIJKS: De heer Engels weet ook dat onze bezemwagen, de heer Weggemans, nog aan het woord komt en hij zal alle opmerkingen op financieel gebied die zijn blijven liggen, meenemen.

De heer ENGELS: Als dat zo is, had de heer Dijks zijn betoog al veel eerder kunnen afronden.

De VOORZITTER: De heer Weggemans heeft een kwartier spreektijd gevraagd, dus de vergadering kan om zes uur geschorst worden.

De heer WEGGEMANS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met een paar opmerkingen over de economie.

Enkele fracties, waaronder die van de ChristenUnie, hebben gevraagd naar de gevolgen van het minder groeien van de economie voor de werkgelegenheid in Drenthe. Onze cijfers lopen achter - de laatste zijn van juni 2001 - en het is dan ook heel lastig daarover concreet te zijn. De cijfers van juni zien er nog heel goed uit, maar gelet op de jongste ontwikkelingen zal dat niet voor de cijfers van nu gelden. Ook de NOM laat weten dat er op dit moment weinig vraag is van bedrijven die zich in het Noorden willen vestigen of hier substantieel willen uitbreiden. Er is duidelijk niet alleen sprake van stagnatie, maar ook van teruggang. Dit heeft nog niet meteen gevolgen voor onze eigen huishouding, want de cijfers van de septembercirculaire verwerken wij pas in het voorjaar. Bovendien had minister Zalm zijn zaken keurig op orde en is er in de verkiezingsprogramma's sprake van dat de overheid nog steeds meer wil uitgeven. Omdat het Provinciefonds aan de overheidsuitgaven gekoppeld is, hebben wij nog geen grote zorgen over onze eigen huishouding. Maar met ingang van volgend jaar - het blijkt ook al uit de 5e begrotingswijziging - zullen wij wel een nieuwe term invoeren, namelijk "structureel sparen".

De fractie van het CDA oppert het idee van een gemeenschappelijke grondbank voor bedrijventer

reinen. De staten ontvangen binnenkort de evaluatie van de Nota bedrijventerreinen en daarin wordt uitvoerig op veel zaken ingegaan. Daarvoor is geen verder onderzoek nodig. Wij hebben het allemaal zelf gedaan en het ziet er allemaal heel keurig uit. Het CDA zal dan ook niet alleen onder de indruk zijn van het cijfermateriaal, maar wellicht ook met aantal punten kunnen instemmen. Het MERA-terrein en Ossebroeken zijn duidelijk verschillende terreinen, maar komen wel beide voort uit het POP. Er is niets onoorbaars gebeurd, maar er zal voor het MERA-terrein wel een oplossing moeten komen. MERA is iets uit de periode dat Alders minister van VROM was en toen was de gedachte dat uit secundaire grondstoffen zoveel renderende activiteiten zouden kunnen worden gehaald dat het de moeite was exclusief daarvoor een bedrijventerrein in te richten. Maar zelfs in het havengebied van Rotterdam is dit niet gelukt - ook daar zijn de bedrijven niet tot wasdom gekomen of gaan langzamerhand failliet - en ook de beddeninzameling door het werkvoorzieningsschap in Assen is geen succes geworden. Er zal ten aanzien van het MERA-terrein sowieso iets moeten gebeuren, maar daarover kan bij de behandeling van de evaluatie van de Nota bedrijventerreinen gesproken worden. Hetzelfde geldt voor het samenwerken in het grondbedrijf. De Regiovisie Groningen-Assen is er druk mee doende en de NOM mag nu participeren in bedrijventerreinen, maar de eerste berichten zijn nu dat de gemeenten zeer geïnteresseerd zijn maar vooral de overhoekjes aanbieden, waardoor het allemaal niet opschiet, omdat dan niet rendabel gewerkt kan worden. Er is dus nog een hele weg te gaan, maar onze nota zal daar duidelijk op ingaan.

Mijnheer de voorzitter. Een aantal sprekers heeft gevraagd of de Kompas-projecten wel lopen. Bij de Productgroep Economie is een 6-tal nieuwe personeelsleden aangesteld - en dit allemaal keurig binnen de formatie - om hierin versnelling te brengen. Het is soms wel heel lastig. Na de tijd van visieontwikkeling zitten wij nu in de tijd van procesontwikkeling en de proceskosten zijn hoog. Ik heb wel eens de neiging te zeggen dat eerst alle stuurgroepen en platforms maar moeten worden opgeheven voordat er sneller iets gebeurt in de zin van concretisering. Het zijn bijzonder lastige trajecten, vooral als met meer partners moet worden samengewerkt en er overheden bij betrokken zijn. Morgen is al een aantal voorstellen aan de orde en er volgen nog meer. Wij zijn druk

bezig met het revitaliseren van bedrijventerreinen en de staten zullen voorstellen krijgen om daarin te participeren, maar ook daarbij zijn de processen lang en de proceskosten hoog. Maar dat hele traject is nodig om duidelijk te krijgen dat het verantwoord is subsidie in te zetten.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. De heer Weggemans zegt dat bij de Productgroep Economie 6 nieuwe mensen zijn aangesteld. Ik heb gesproken over een soort van aanjaagfunctie om de toeloop van echt goede en grote projecten te bewerkstelligen. Houden de werkzaamheden van die mensen daar verband mee?

De heer WEGGEMANS: Er zitten 2 aanjagers bij. De gedeputeerde is inmiddels zelf op pad om mee aan te jagen. De grotere gemeenten zijn inmiddels bezocht en nu komen de wat kleinere aan de beurt. Het doel is om binnen de periode van het Kompas tot en met 2006 de beschikbare gelden zeer verantwoord te besteden. In die zin klopt het volledig. Het is ook niet allemaal kommer en kwel. Gisteren nog heeft de heer Vermeend voor een bedrag van f 60 miljoen projecten gekregen in het kader van de arbeidsmarkt en met name voor scholing van werklozen. Dat bedrag van f 60 miljoen is vanaf april tot en met de dag van gisteren ontstaan. Er kan dus wel heel snel gewerkt worden, maar dan moet het wel gaan om bekende trajecten die in het verleden ESF-geld kregen en die bekend zijn bij de gemeenten. Van het bedrag van f 60 miljoen moet f 30 miljoen van het ESF komen en van die f 30 miljoen daalt weer tweederde deel in Drenthe neer, en dat alles in nauwe samenwerking met de gemeenten. Er kan dus heel veel, maar het zit vaak vast op de concretisering van projecten. Als het om investeringen in infrastructuur gaat - ik wijs op het project in Coevorden - moeten heel veel zaken geregeld worden en gaat het vaak om heel veel geld. De fractie van GroenLinks heeft het armoedebeleid genoemd, niet zozeer in de zin van dat de provincie daar zoveel mogelijk aan moet doen, maar wel als aandachtspunt. De ESF-projecten hebben daar iets mee van doen. Wij hebben in het verleden op dit punt al diverse projecten uitgezet en er komen nog projecten, maar dan gaat het meer om participatie, dus richting kaartenbak vier en daaronder dan om armoedebeleid. Dat armoedebeleid is vooral een zaak van de gemeenten en dat wil het college vooral ook zo houden.

Mijnheer de voorzitter. Toen de heer De Haas sprak over het Prohef-systeem vroeg ik mij even af wat hij bedoelde. Het blijkt om het plan-Van Elswijk te gaan. In Leeuwarden wordt daarvoor een bureau opgericht. Met dit plan is het: men gelooft er in of niet. In 1998 kwam er geld voor Noord-Nederland van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor het Kompas, maar het plan-Van Elswijk wordt niet verder gebracht. Het is "ten principale niet wenselijk" schrijft de minister. Er komt dus geen geld voor. In de Ipsc is het punt al aan de orde geweest toen de woordvoerder van de Fryske Nasjonale Party daar in zijn bekende toespraak in het Fries over sprak. Ik ving toen gelukkig de woorden "Van Elswijk" op en daarom kon ik reageren met de mededeling dat het in het Noorden niets wordt. Bureaus zullen daar niet aan helpen en wij kunnen daar niet positief over zijn. De een zegt dat het niet kan en de ander zegt in dit totaal andere systeem te geloven. Maar er zijn heel veel complicaties en in die zin denk ik dat wij daar niet verder mee komen. Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot het uitgavenniveau van de provincie heeft de heer Engels zijn woorden uit de commissievergadering herhaald, namelijk dat het college nogal laconiek op het accountantsrapport heeft gereageerd. Dat is per se niet aan de orde. Het college neemt zich al die opmerkingen ter harte en gaat ervan uit dat die in het volgende accountantsverslag niet terugkeren. Wij weten dat wij in de provinciale huishouding nog veel op orde moeten brengen en met het nieuwe systeem Probis wordt daar ook volledig op ingezet. Ik heb de hoop dat wij met de rekening over 2001, die wij in het voorjaar van 2002 al ter beschikking hopen te hebben, een stap in de goede richting kunnen zetten.

De heer Engels vindt het uitgavenniveau van de provincie te hoog en heeft een aantal posten genoemd, die hij liever niet in de begroting heeft. Bij de opstelling van de Najaarsnota en de begroting is nog wel sprake van een te hoog uitgavenniveau, maar in de 5e wijziging van de begroting van 2001 ziet het er allemaal weer beter uit, zodat nu kan worden gesproken van enige structurele ruimte voor de toekomst. De financiële zorgpunten die de heer Engels noemde, zijn daarmee niet meer aan de orde, maar het was terecht dat hij ze noemde.

Mijnheer de voorzitter. Het door de fractie van D66 ingediende amendement A heeft onder andere betrekking op onderdeel h. van voorstel 5 van

de Najaarsnota, de huisvestingskosten en de structurele gevolgen daarvan. De daarbij horende bedragen heeft de heer Engels in zijn dekkingsplan wat door elkaar gehaald. Het in onderdeel y. genoemde bedrag van f 600.000,-- voor nieuw personeel is ook in de commissie al aan de orde geweest. Toen heb ik al aangegeven dat dit extra personeel nodig is. Wij zijn heel selectief en er wordt heel weinig extra personeel ingezet, maar dit bedrag is echt nodig om een aantal zeer noodzakelijke formatieplaatsen te financieren. De Productgroep Cultuur en Welzijn maar ook de Productgroep Landelijk Gebied heeft daar iets mee van doen. De provincie moet een aantal wetten gaan uitvoeren en om dat in deze tijd van minder gedogen goed te doen, is extra menskracht nodig. Ook op het terrein van verkeer en vervoer zijn er extra wensen. Die worden nu niet gehonoreerd, maar die wensen komen bij de volgende voorjaarsnota wellicht terug. Er zijn dus nog wel meer wensen, maar mét de directie kijken wij altijd eerst waar met minder personeel kan worden gewerkt en of er geschoven kan worden. Zo is de extra inzet bij de Productgroep Economie volledig uit het apparaat gekomen.

De heer ENGELS: Is het dan niet handig dat in het vervolg even te melden als toelichting op een dermate grote post? Op die manier kan veel discussie worden voorkomen.

De heer WEGGEMANS: Eerst wordt geprobeerd te schuiven, want de directie heeft de opdracht zoveel mogelijk binnen de huidige formatie te blijven. Uiteindelijk blijkt dan dat een bedrag van f 600.000,-- nodig is voor 5 of 6 formatieplaatsen, maar het is heel lastig van tevoren aan te geven hoe het allemaal geregeld gaat worden. Ik denk dat het in eerste instantie ook geen zaak van de staten is. De staten kunnen er wel van uitgaan dat wij niet zomaar de formatie opkrikken. Ik begrijp dat de heer Engels ook niet bedoelt dat hij wil weten waar nu wel een formatieplaats bij komt en waar niet, maar dat hij gewoon meer inzicht wil. Ik hoop dat inzicht nu gegeven te hebben. Op het moment dat de Najaarsnota werd geschreven was ook nog niet bekend wat wij nu wel weten. Het bedrag van f 26.000,-- voor de verbetering van het dienstvervoer ziet de heer Engels ook niet zitten. Het gaat om een extra dienstauto. Van het bedrag van f 26.000,-- moet het bedrag dat de gedeputeerden nu als kilometervergoeding ont-

vangen afgetrokken worden, maar omdat dat een andere begrotingspost betreft, is dat bedrag niet bij dit voorstel vermeld. Het nettobedrag is dus anders. Ooit is onderzocht wat nu goedkoper is: drie dienstauto's, of rijden met een dienstauto en de gedeputeerden hun eigen auto te laten gebruiken en de uitkomst was dat het niet zoveel uitmaakt. Over de wenselijkheid van meer dienstauto's heeft het college gediscussieerd en daaruit kwam het waardige compromis dat er nog een dienstauto bij kan komen.

De heer SCHAAP: De discussie in de commissie ging niet zozeer over het geld, als wel om de vraag of de regeling voor dienstauto's die nu zo heel mooi Drents is, zou moeten worden veranderd. Dát was de discussie en daar zou de gedeputeerde op in moeten gaan.

De heer WEGGEMANS: Dat is nieuw voor mij. Er zitten wel aardige dingen aan de Drentse regeling. Zo komt het niet hebben van een dienstauto bijvoorbeeld wel aardig over. Maar aan de andere kant geeft het gebruikmaken van de eigen auto ook beperkingen. De dienstauto heeft het routeplanningstelsel en heeft in sommige gevallen ook wat meer uitstraling. Nu kan natuurlijk getwist worden over de vraag wat meer uitstraling heeft: een kleine auto of de grote BMW van Fryslân, maar het gaat nu vooral om de praktische kant. De geschiedenis heeft ons geleerd dat sommige gedeputeerden best in een kleine auto naar het provinciehuis willen komen, maar vandaaruit graag in een grote auto vervoerd willen worden. Mijnheer de voorzitter. Ik wil nog even duidelijk maken hoe het nu gaat met voorstellen die eigenlijk al door het college zijn overgenomen. Het beste is die toch nog op schrift te zetten en morgen in te dienen, want uiteindelijk moeten ze wel in de boekhouding verwerkt worden. Deze gang van zaken heeft ook iets met dualisme van doen: waarom zou het college iets doen dat de staten zelf wel kunnen regelen? Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de provinciale financiën heeft de heer Van der Schoot gewezen op de "Interprovinciale vergelijking". Wij hebben daarvan geen analyse gemaakt, maar Drenthe zit redelijk in het midden, al zit het, als het om het personeel gaat, in de bovenste helft. Het college heeft daar vrede mee. In die zin zijn wij niet zo ondersteboven van die vergelijking.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik neem graag aan dat de gedeputeerde er tevreden mee is, maar wij willen die tevredenheid graag toetsen. Ik weet dat Drenthe op het gebied van de hoogte van de MRB derde in het land is.

De heer WEGGEMANS: Maar het verschil met de provincies die daaronder zitten, is minimaal. De heer Van der Schoot kan de Interprovinciale vergelijking meteen meekrijgen, maar hij kan het ook gewoon opvragen, want het is een openbaar rapport. Het gaat mij te ver 51 exemplaren ervan te bestellen en alle statenleden daarvan een toe te sturen.

Met betrekking tot de dekking wijs ik de staten behalve op de post Onvoorzien op het bedrag van meer dan f 500.000,- op pagina 104 van de modellen en bijlagen dat volgend jaar als dekking beschikbaar is. Het college hecht er wel aan dat er toch nog een bedrag bij die post blijft staan.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot onderdeel h. van voorstel 5 van de Najaarsnota kan ik bijna al raden wat de gedeputeerde gaat zeggen: thuis klein en eenvoudig wonen en hier groot en luxe. Maar het gaat mij om de onderbouwing van het voorstel, de samenhang met eerdere voorstellen en de afspraken die al eerder zijn gemaakt. Wij zouden een samenhangend onderhouds- en inrichtingsplan voor het provinciehuis krijgen en daar hecht ik aan.

De heer WEGGEMANS: Er komt een onderhoudsplan voor het provinciehuis, maar voor een aantal dingen die echt aan vervanging toe zijn en die meer zijn dan gewoon onderhoud, heeft het college ervoor gekozen iets te regelen. Ik neem dat aan deze post het laatste is wat de staten op dit punt voorgeschoteld krijgen. Ook voor het museum krijgen de staten nog een onderhoudsplan. Ik neem aan dat beide plannen bij de Voorjaarsnota zullen voorliggen, maar ik ga er nu al vanuit dat uitvoering van beide plannen geld gaan kosten. Het is zaak de plannen op het goede moment helder en zichtbaar te maken.

De VOORZITTER: Wij zouden hiermee aan het eind van de eerste termijn zijn gekomen, ware het niet dat gedeputeerde De Vries nog een kleine omissie ongedaan wenst te maken. Ik geef haar de gelegenheid dit te doen, zodat de staten, volop door het college bediend, naar huis kunnen gaan.

Mevrouw DE VRIES: Mijnheer de voorzitter. De heer Weggemans heeft al iets gezegd over voorstellen die morgen ingediend moeten worden om de financiële kant goed geregeld te krijgen. In dit kader ben ik vergeten in te gaan op het voorstel van het CDA om te proberen jongeren met een functiebeperking optimaal deel te laten nemen aan de maatschappij. Het college vindt dat een heel sympathiek voorstel, maar het moet nog wel wat verder uitgewerkt worden.

I. **Schorsing** van de vergadering tot woensdag 7 november, 13.00 uur

DE VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

(De vergadering wordt om 18.15 uur geschorst.)

Tegenwoordig zijn op 7 november 2001:

A.L. ter Beek, Commissaris van de Koningin,
voorzitter

de leden (50 in getal):

J.H. Schaap (PvdA)
J. Prinsen (PvdA)
H. Holman (CDA)
S.A. van der Schoot (Ouderenpartij)
H. Zomer (CDA)
mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA)
mevrouw M.Ch.A. Smilde (CDA)
K. Jonker (CDA)
J.J. Mastwijk (CDA)
mevrouw E.H. Mellink (PvdA)
A.G.H. Peters (CDA)
mevrouw M.W. Brink-Massier (PvdA)
A. Faber (CDA)
R.C.M. van Glansbeek (CDA)
Ch.C. de Haas (OPD)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
J.W.M. Engels (D66)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
K.N. Blanksma (GroenLinks)
mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)
A. Wendt (ChristenUnie)
A.J. Gaasbeek (OPD)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA)
J.P. Sluiter (D66)
H. Baas (ChristenUnie)
H.R. Hornstra (PvdA)
F. Ietswaart (D66)
mevrouw W.H.H. Ceelen (PvdA)
mevrouw M. Looman-Struijs (PvdA)
mevrouw H. Kempe-Foekens (ChristenUnie)
R.W. Klein Nulent (PvdA)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
J.R. Dijkstra (PvdA)
J.J. van Heukelum (VVD)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
Joh. Dijks (VVD)
G.A.W. Fonk (VVD)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
mevrouw W.F.C. Dirks (GroenLinks)
mevrouw J. Schipper (VVD)
mevrouw G.M. Remmelts-Mulder (VVD)
W. Nijenbrinks (VVD)
J. Langenkamp (GroenLinks)
S.B. Swierstra (VVD)
F. Benning (VVD)

K.H. Smidt (VVD)
L. Bomhof (VVD)
mevrouw A. de Widt-Nieuwenhuizen (VVD)
A. Haak (PvdA)
H. Weggemans (PvdA)

J.Th. Imholz, plaatsvervangend griffier der staten
van Drenthe

Met kennisgeving afwezig:

A. Tuparia (PvdA)

J. Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering van provinciale staten (13.04 uur).

K. Mededelingen

De VOORZITTER: Namens de staten betuig ik mijn innige deelneming aan Jan Mastwijk vanwege het overlijden van zijn vader. Ik wens hem en zijn familie alle kracht toe om dit verlies te dragen en te verwerken.

Ik deel de staten mee dat bericht van verhindering tot het bijwonen van de vergadering is binnengekomen van de heer Tuparia. De heer Haak heeft laten weten de vergadering rond drie uur te moeten verlaten.

L. Algemene beschouwingen in tweede termijn door provinciale staten

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik dank het college voor zijn antwoord in eerste termijn. Ik wil in deze tweede termijn nog enkele punten naar voren brengen en een aantal moties indienen, want wij hebben gisteren gehoord dat als wij wat willen, wij dat op papier moeten zetten. Volgens ons is dat ook een heel goede en heldere werkwijze.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil nog een paar woorden zeggen over de noordelijke samenwerking. Uit de discussie maak ik op dat de zienswijzen van de fracties in deze staten niet erg ver uiteenlopen. Grosso modo komt het erop neer dat wij in Drenthe de kop niet in het zand steken, maar zeer gespitst zijn op de discussies met de Drentse bevolking en tegelijkertijd niet te veel voor de muziek uit hoeven lopen. Het is mooi dat de Drentse staten ervan overtuigd zijn dat voorlopig beter ingezet kan worden op samenwerking dan nu al over fusie te beginnen, een visie die ons in het Fries door een Fries is voorgehouden, welke Fries vervolgens zei dat vooral Fryslân niet wil samenwerken. Ik vind het mooi dat dit gewoon in de Drentse staten kan worden gezegd. Wat willen we nog meer.

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de organisatie van het openbaar vervoer heeft het college ons er eigenlijk niet van overtuigd dat er eigenlijk niets aan de hand is en dat, als er wel wat aan de hand is, de provincie daar eigenlijk niets aan kan

doen, omdat het Rijk nu eenmaal verkokerd werkt en omdat de provincie op dit punt ook nog met de gemeenten te maken heeft. Wij willen dat er een scherpe analyse wordt gemaakt van de verschillende taken en taakopvattingen en van hoe de geldstromen lopen. Het college wil hier niet aan, maar is wel bereid eens een bijeenkomst te organiseren waarop dit allemaal nog eens heel goed met elkaar doorgesproken kan worden. Dat vinden wij uitstekend. Wij hebben ook geen kritiek op de werkwijze van het college, want wij weten dat het college met handen en voeten aan allerlei regels gebonden is, maar wij willen de wijze waarop het openbaar vervoer in Nederland georganiseerd is aan de kaak stellen. Daarom dien ik namens de fracties van de PvdA en GroenLinks de volgende motie in.

Motie E

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op woensdag 7 november 2001, ter behandeling van de Najaarsnota 2001, de Beleidsnota 2002 en de begroting 2002;

overwegende dat:

- *het openbaar vervoer een belangrijke sociale functie heeft;*
- *in verschillende plaatsen talloze vormen van openbaar vervoer worden aangeboden;*
- *er desondanks veel klachten zijn over de kwaliteit en het aanbod van het openbaar vervoer;*
- *de vraag en het aanbod beter op elkaar moeten worden afgestemd;*
- *de organisatie van het openbaar vervoer door verschillende overheden de efficiency niet bevordert;*

van mening dat:

creatieve oplossingen gezocht moeten worden voor het verbeteren van de kwaliteit van het openbaar vervoer;

dragen het college van GS op:

een gedegen analyse op te stellen van:

- *de doelmatigheid van de huidige organisatie;*
- *de financiering van de verschillende vormen van openbaar vervoer;*
- *de mogelijkheid om geldstromen te bundelen;*

- *deze analyse te presenteren in de commissievergadering Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit van 14 januari 2002;*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben gisteren een aantal voorstellen gedaan met betrekking tot cultuur en welzijn. Die voorstellen hebben wij in enkele moties verwoord en die wil ik nu indienen.

Motie F

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op woensdag 7 november 2001, ter behandeling van de Najaarsnota 2001, de Beleidsnota 2002 en de begroting 2002;

overwegende dat:

- *het gewenst is de succesvolle Tender vrijwilligerswerk van 2001 voort te zetten;*
- *het gewenst is de subsidie voor de Tender vrijwilligerswerk structureel te maken om continuïteit te waarborgen;*

besluiten:

- *de subsidie structureel vast te stellen op f 100.000,-- volgens de subsidiëcriteria;*
- *de subsidie de eerste 2 jaren te richten op jongeren en mantelzorg, daarna beleid te maken op continuïteit;*
- *de hieraan verbonden extra middelen te putten uit de stelpost voor eenmalige uitgaven 2002 (bijlagen en tabellen bladzijde 104), en vanaf 2003 structureel in de begroting op te nemen;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie is ondertekend door de fracties van de PvdA, het CDA, de ChristenUnie en GroenLinks.

De VOORZITTER: Ook deze motie is voldoende ondersteund en kan derhalve bij de beraadslaging worden betrokken.

De heer SCHAAP: De volgende motie heeft betrekking op de gratis entree tot het Drents Museum. De motie is ondertekend door de fracties van PvdA, ChristenUnie en CDA.

Motie G

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 7 november 2001, ter behandeling van de Najaarsnota 2001, de Beleidsnota 2002 en de begroting 2002;

overwegende dat:

- *ons cultureel erfgoed in het Drents Museum voor jongeren vrij toegankelijk moet zijn;*

besluiten:

- *de kosten voor bezoek aan het Drents Museum voor jongeren onder de 18 jaar voor haar rekening te nemen;*
- *hiervoor gedurende 5 jaar een afkoopsom van f 25.000,-- per jaar ter beschikking te stellen aan het Drents Museum, tenzij er eerder een landelijke gratis Museumdag wordt geïntroduceerd;*
- *de hieraan verbonden middelen te putten uit de stelpost voor eenmalige uitgaven 2002 (bijlagen en tabellen bladzijde 104), en vanaf 2003 structureel in de begroting op te nemen;*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Voor deze motie geldt wat voor de vorige moties gold: zij is voldoende ondersteund en kan daarom bij de beraadslaging worden betrokken.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De volgende motie heeft betrekking op de multifunctionele zorg- en dienstencentra.

Motie H

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op woensdag 7 november 2001, ter behandeling van de Najaarsnota 2001, de Beleidsnota 2002 en de begroting 2002;

overwegende dat:

- *in Drenthe grote behoefte bestaat aan de ontwikkeling van meer multifunctionele zorg- en dienstencentra;*

- *hierdoor de leefbaarheid in de stad en op het platteland gestimuleerd wordt;*
- *hierdoor de sociale samenhang in dorpen en wijken versterkt wordt;*
- *er een grote behoefte bestaat aan professionele ondersteuning bij het ontwikkelen van projecten;*

besluiten:

- *f 300.000,-- beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van multifunctionele zorg- en dienstencentra in Drenthe;*
- *het geld beschikbaar te stellen uit de post Onvoorzien 2001*

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie is ondertekend door de fracties van de PvdA, het CDA en de ChristenUnie.

De VOORZITTER: Voor deze motie geldt hetzelfde als zo-even.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik wil nog een paar opmerkingen maken over de gedachte om de komende jaren te bekijken of overheden een rol kunnen spelen als het gaat om de waarborgen voor kleinverbruikers bij levering van elektriciteit. Onze gedachten hierover hebben veel aandacht gekregen, ook buiten deze zaal, gisteren nog in Drents Diep zelfs van geleerde heren van de RuG. De een vond het een goed idee en vroeg zich af waarom de overheid zich hiermee niet meer bezig zou houden, terwijl de ander het ook wel een goed idee vond, maar van mening was dat ook in dit geval het berouw wel na de zonde komt, dus dat wij hiermee wel eerder hadden mogen beginnen. Maar niettemin kon ook deze spreker zich in onze gedachten hieromtrent vinden. Dat is dus steun uit onverdachte hoek en wij vinden het dan ook van belang de discussie hierover voort te zetten en het niet alleen bij onze opmerkingen in eerste termijn te laten.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik heb bij toeval gisteren ook een stuk gezien van Drents Diep.

De heer SCHAAP: Was dat toeval?

De heer NIJENBRINKS: Met de uitdrukking "bij toeval" bedoel ik te zeggen dat ik niet elke keer tot

diep in de nacht naar TV Drenthe kijk. Maar dit stuk heb ik gezien en de tweede deskundige op wie de heer Schaap doelt was professor Degenkamp en ik heb hem toch wat anders horen zeggen. Deze econoom gaf duidelijk aan dat deze plannen absoluut niet haalbaar zijn; hij distantiëerde zich uiteindelijk dan ook van deze plannen.

De heer SCHAAP: De heer Nijenbrinks gaat met deze woorden voorbij aan de analyse die vervolgens in hetzelfde programma werd gegeven, waaruit bleek dat ook deze professor van mening was dat de elektriciteitsvoorziening niet aan de vrije markt zou moeten worden overgelaten, dus dat de fout al was gemaakt op het moment dat werd afgesproken dat er geliberaliseerd en gepri-vatiseerd zou worden. Die zonde heeft mijn fractie overigens niet begaan en ik heb dan ook niet zoveel berouw, maar dat neemt niet weg dat wij van mening zijn dat de discussie toch nog maar even voortgezet moet worden. Die mening is ook gebaseerd op wat deze twee deskundigen in naar mijn gevoel serieuze commentaren naar voren hebben gebracht.

Mijnheer de voorzitter. Het college vond ons idee creatief, zo zei de heer Dijks heel duidelijk, maar vervolgens gebruikte hij het woord "dromenland". Mijnheer de voorzitter. Ik wil over dit onderwerp toch een motie indienen.

Motie I

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op woensdag 7 november 2001, ter behandeling van de Najaarsnota 2001, de Beleidsnota 2002 en de begroting 2002;

kennisgenomen van:

de liberalisering van de energiemarkt voor elektrische energie voor kleinverbruikers in 2004;

overwegende dat:

- *tot op heden regionale en lokale overheden middels nutsbedrijven, een positieve rol hebben gespeeld bij de levering van elektrische energie voor haar inwoners;*
- *bij de liberalisatie de positie van de kleinverbruiker ondergeschikt dreigt te worden aan de grootverbruiker;*
- *bundeling van de kleinverbruikers een bijdrage kan leveren aan een betere uitgangspositie op de markt;*

- *betrouwbare en langjarige contracten in het belang zijn van de kleinverbruiker;*
- *invloed van de kleinverbruiker op de besluitvorming in de regio via raden en staten, dan wel rechtstreeks via consumentenraden de voorkeur verdient;*
- *garanties moeten kunnen worden gegeven over de opwekkingsvorm van de geleverde energie;*

besluiten:

- *het college op te dragen een verkennend onderzoek te (laten) verrichten naar de mogelijkheid om, ten behoeve van de kleinverbruikers, als Drentse gemeenten en de provincie, middels een nutsbedrijf, een actieve rol te blijven vervullen in de adequate levering van elektrische energie aan de Drentse kleinverbruikers tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden;*
- *in het voorjaar aan de hand van dit verkennend onderzoek een conferentie te organiseren waarvoor gemeenten, consumentenorganisaties, wetenschappers, energiebedrijven, milieuorganisaties en gebruikersgroepen enz. worden uitgenodigd, om de resultaten van dit verkennend onderzoek te bespreken;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie is ondertekend door de fracties van de PvdA, het CDA, D66, OSD, en de Ouderenpartij.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat ook deze motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. De fractie van de VVD dankt het college voor de uitvoerige en op veel punten duidelijke reactie op de inbreng van de fracties in eerste termijn. Maar uiteraard wil mijn fractie in deze tweede termijn op een aantal zaken graag terugkomen. Ik wil eerst ingaan op de reacties op onze eigen inbreng en vervolgens zal ik reageren op een deel van de inbreng van de andere fracties in deze staten. En ten slotte zal ik onze stellingname met betrekking tot de gisteren al voorgelegde moties en het amendement meedelen.

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de noordelijke samenwerking heb ik in eerste termijn, kort samengevat, gezegd dat wij veel waarde hechten

aan die samenwerking, maar dat wij de discussie over ontwikkelingen die daar verband mee houden nadrukkelijk niet uit de weg willen gaan. Niet alleen de VVD, maar ook andere fracties hebben daarbij opmerkingen gemaakt over het functioneren van de Ipsc. Gedeputeerde Swierstra heeft helder en stellig uiteengezet dat voor dat functioneren de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij de Ipsc zélf ligt. Hij gebruikte daarbij de term "van onderop" en wij onderschrijven dat. Al in 1993 is ten aanzien van de noordelijke samenwerking gezegd dat een eventueel samengaan op termijn niet uitgesloten moest worden geacht en ook gisteren hebben wij die opmerking opnieuw uit de mond van het college kunnen noteren. De statenfractie van de VVD in Drenthe zal zich in Ipsc-verband blijven inzetten voor de noordelijke samenwerking en voor een beter functioneren van de Ipsc.

Voor wat betreft de samenwerking tussen Zuidoost-Drenthe en Noord-Overijssel mag ik haast aannemen dat het college instemt met ons voorstel, want anders hadden wij daarover ongetwijfeld een opmerking van het college gehoord.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. In algemene zin is opgemerkt dat dergelijke voorstellen zouden moeten worden omgezet in een motie, waarin tevens de dekking zou moeten worden aangegeven. Dat hebben wij ook keurig gedaan.

De heer NIJENBRINKS: De heer Schaap is heel alert, maar mijn volgende zin is: en als het college het daarmee niet eens is - het college heeft dit punt namelijk in zijn beantwoording laten liggen - dan dien ik daaromtrent de volgende motie in.

Motie J

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001;

gehoord de beraadslagingen tijdens de algemene beschouwingen;

overwegende dat:

- *naast de ontwikkelingen binnen de Regiovisie Groningen-Assen in een zo goed mogelijke evenwichtigheid ook de ontwikkelingen met betrekking tot de samenwerking van Zuid-Drenthe met Noord-Overijssel krachtig gestalte dienen te krijgen;*

- *de door de staten van Drenthe geïnitieerde en totstandgekomen regiovisie voor dat gebied op het punt van de uitwerking in tastbare projecten in de eerste jaren - mede gelet op het probleem van de samenhang in het grote gebied tussen de Duitse grens en Zwolle - moeizaam tot stand is gekomen;*
- *er vertrouwen bestaat in de huidige aanpak die is gekozen na de onlangs totstandgekomen overgang van het voorzitterschap;*

besluiten:

- *een bedrag van f 250.000,-- beschikbaar te stellen in een fonds van waaruit deelnemende Drentse gemeenten een beroep kunnen doen bij de uitwerking van concrete projecten, zulks ter beoordeling aan het bestuur;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Mijnheer de voorzitter. Wat ons betreft komt hier voor een 3-tal projecten met name in aanmerking. Er staan nog 18 projecten op het programma en wat ons betreft gaat het dan om nummer 8: Stimulering van grensoverschrijdende samenwerking, het project Optimalisering kennisinfrastructuur en een project Toeristisch platform. Wat ons betreft komt de dekking uit de post Onvoorzien 2001.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik kom op het voorstel om een extra krediet van f 450.000,-- uit te trekken voor de aankoop van natuurgebieden. Mevrouw Edelenbosch gaf in de discussie die daarover ontstond zelf al aan het spijtig te vinden dat door omstandigheden de feitelijke discussie niet in de commissie heeft kunnen plaatsvinden. Daarom stellen wij het volgende voor:

- het extra krediet van f 450.000,-- vooralsnog te blijven bestemmen voor het doel waarvoor het in de begroting is opgenomen;
- de inhoudelijke discussie, ook in het belang van de duidelijkheid in de komende jaren met betrekking tot deze uitgaven, te voeren in een komende commissievergadering;
- in die commissievergadering definitief te besluiten over dit extra krediet.

Samengevat komt ons voorstel erop neer dit geld even te parkeren en de besluitvorming te laten plaatsvinden na een degelijke discussie hierover.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Is het echt de bedoeling van de heer Nijenbrinks om de commissie daarover een besluit te laten nemen?

De heer NIJENBRINKS: In feite nemen de staten natuurlijk het besluit.

De heer BLANKSMA: Dat moet dan gebeuren in de vergadering daarop. De discussie moet dus in de commissie plaatsvinden, waarna de staten een besluit kunnen nemen.

De heer NIJENBRINKS: Wat mij betreft neemt de commissie het besluit, want de staten zijn immers in de commissie vertegenwoordigd. Ik vind het voldoende dit voorstel in de commissie te bespreken. Maar wat mij betreft mag er ook wel een statenstuk voor gemaakt worden dat dan in de volgende statenvergadering aan de orde komt. Daarom heb ik ook voorgesteld de bestemming en het bedrag vooralsnog gewoon te laten staan. Ik neem aan dat de opvattingen door de discussie wel enigszins beïnvloed worden, maar uiteindelijk zijn het de staten die hierover beslissen.

De heer BLANKSMA: Maar het is toch altijd zo dat wanneer de staten in een later stadium een beslissing nemen die neerkomt op een bezuiniging ten opzichte van de begroting, die bezuiniging doorgaat? Dat is dus helemaal niet zo bijzonder en daarom komt het voorstel van de heer Nijenbrinks er in feite op neer dat hij in de commissie nog een discussie wil.

De heer NIJENBRINKS: Onze stellingname in eerste termijn was niet akkoord te gaan met dit punt in de voorliggende begroting. Wij waren daar dus tegen. Daarover is een discussie ontstaan tussen mevrouw Edelenbosch en vertegenwoordigers van het CDA en de VVD en in die discussie zijn argumenten gewisseld. Mevrouw Edelenbosch heeft zelf gezegd dat het jammer was dat de feitelijke discussie door omstandigheden - de volgende commissie stond al klaar - niet in de commissievergadering heeft kunnen plaatsvinden. Wij zijn van mening dat over zo'n belangrijk onderwerp - het gaat uiteindelijk om

f 450.000,-- - wel een discussie moet plaatsvinden. Wij zijn al in onze stellingname opgeschoven, want wij waren eerst tegen en nu zijn wij al zover dat wij het geld wel enige tijd willen laten staan, maar wij willen wel dat de discussie dan in de volgende commissievergadering plaatsvindt en dat pas na die discussie het besluit wordt genomen.

De heer BLANKSMA: Maar de heer Nijenbrinks geeft met zijn formulering zo'n zware lading aan dit voorstel. Ik begrijp de voorgeschiedenis wel die nu langzamerhand door het gootsteenputje dreigt te verdwijnen, maar als de gedeputeerde een discussie in de commissie toezegt dan kan daarna toch nog van alles veranderd worden? De toezegging dat er in de commissie over gesproken kan worden, is dan toch voldoende?

De heer NIJENBRINKS: Ik heb niet de indruk dat ik een bepaalde lading aan dit voorstel geef. Wij waren tegen dit voorstel en in afwachting van de discussie stemmen wij er nu mee in dat dit bedrag geparkeerd wordt. Het is toch een logisch gevolg van de discussie in eerste termijn dat er eerst in de commissie wordt gediscussieerd en dat pas daarna een besluit wordt genomen? Maar goed, ik hoor graag de reactie van het college.

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot onze suggestie om in het kader van de bestedingen van de zogenaamde Kompas-gelden actief en gericht een soort van aanjaagfunctie te bewerkstelligen heb ik van de heer Weggemans begrepen dat hij de noodzaak daartoe onderschrijft en dat daar in feite ook al uitvoering aan wordt gegeven. De heer Weggemans, die uit een andere hoek van de staten al de titel "keizer" kreeg toebedeeld, heeft voor een deel zelf deze taak al op zich genomen en dat vindt mijn fractie een keizerlijke oplossing.

De fractie van de VVD heeft ten aanzien van het beleidsveld cultuur, welzijn en zorg aangegeven vooralsnog vast te willen houden aan de in deze staten gemaakte afspraak om de in gang gezette verandering van aanbod- naar vraaggestuurd door te voeren onder de conditie van budgettair neutraal. De fractie van de VVD hecht zeer aan die afspraak en in relatie tot onze opmerkingen over de financiële discipline zullen wij een aantal voorstellen van andere fracties vanuit deze beide uitgangspunten benaderen.

Met betrekking tot het openbaar vervoer stelt de PvdA in motie E voor een eigen project te starten.

Wat er ook van komt, het antwoord van het college maakt duidelijk dat een pilot op dit moment nog wat te prematuur is. De suggestie om op het opcententarief een openbaarvervoerbelasting te heffen, wijst mijn fractie met klem van de hand. Als het om de opcenten gaat, is de opstelling van mijn fractie genoegzaam bekend.

Op de voorstellen om f 100.000,-- beschikbaar te stellen voor de Tender vrijwilligerswerk, een bijdrage te geven aan Theatergroep Benjamin en het bezoek aan musea voor jongeren tot 18 jaar gratis te maken, zal ik nu om des tijds wille niet ingaan. Ik wil nog wel iets zeggen over het voorstel voor oprichting van een Drents energiebureau.

Mijnheer de voorzitter. Toen wij voor het eerst kennisnamen van de ideeën en plannen van de fractie van de PvdA op dit punt, overheerste nog de onduidelijkheid. Wij wisten niet wat precies werd beoogd. Ondertussen is er via een paar interruptiedebatjes maar vooral ook via de media wat meer duidelijkheid genomen. Daarom wil ik nu, in antwoord op het verzoek van de fractie van de PvdA, duidelijk maken hoe de fractie van de VVD tegen dit voorstel aankijkt.

Onze opvatting is duidelijk: de VVD is principieel en overtuigd duidelijk tegen de plannen van de PvdA op dit punt. De liberalisering van de energiemarkt is een feit en het past niet om in dat proces stappen terug te zetten: dat zou inderdaad neerkomen op de Don Quichot uithangen. Als het gaat om de belangen van de consument dan hebben de marktpartijen daarin in onderlinge concurrentie een rol; die rol heeft de overheid niet. Gisteravond kwam de econoom Degenkamp in Drents Diep tot exact dezelfde conclusie. De provincie is geen collectief bureau, de provincie is geen inkoopfederatie voor burgers.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Waarom geldt dit dan allemaal wel voor drinkwater?

De heer NIJENBRINKS: Water is een volstrekt ander onderwerp. Ten aanzien van water ligt de distributie in wetgeving vast. Daar is sprake van monopolie. Nu gaat het om de liberalisering van de energiemarkt.

De heer SCHAAP: Nee, het gaat om de vraag wat de rol van de overheid is. De markt is geliberaliseerd, dat hoeft de heer Nijenbrinks ons ook niet uit te leggen, want daarvan zijn wij ons terdege

bewust. Het gaat nu om de vraag of de overheid op het gebied van de energievoorziening nog een rol heeft in de richting van de burgers van deze regio. Onze insteek is dan, ondanks dat de markt geliberaliseerd is, waarom niet? Als de overheid daarin een nuttige rol kan vervullen, waarom dan niet? Wij doen het immers ook bij water en we deden het vroeger bij een heleboel andere producten. Ik begrijp dat de VVD de WMD het liefst morgen nog zou willen verkopen.

De heer NIJENBRINKS: Die discussie is nu niet aan de orde en, nogmaals, ik vind het geen goede vergelijking.

De heer SCHAAP: Het gaat om het principe.

De heer NIJENBRINKS: Het gaat om het principe van het voorstel dat nu voorligt, het gaat dus om de energiemarkt. En als het dan gaat om de positie van de Drentse burger dan acht mijn fractie die Drentse burger mondig genoeg om zelfs beslissingen te nemen.

De heer SCHAAP: En die burger is mondig genoeg om, wanneer hij vindt dat dit niet door moet gaan, te zeggen: "Nee, ik ga wel naar Albert Heijn of naar Shell."

De heer NIJENBRINKS: Maar vanuit dat vertrekpunt zien wij geen enkele noodzaak om te komen tot bemoeienis van de overheid. Voor het toezicht komt er een soort van Opta en verder valt te denken aan consumentenorganisaties en de markt zelf, instanties die ook een rol hebben als het gaat om de bescherming van de belangen van de consument. De overheid past daar absoluut niet in.

De heer HARLEMAN: Mag ik de fractie van de VVD een verhelderende vraag stellen? De markt is geliberaliseerd, dat wil zeggen dat eenieder die dat wenst in die markt een rol kan spelen. Maar kennelijk geldt die liberalisering in principe niet voor de overheid. Waarom is de overheid dan de enige partij die in de geliberaliseerde markt uitgesloten is van het spelen van een rol?

De heer NIJENBRINKS: Onze opvatting is dat de overheid hierin geen rol heeft. Laat ik een ander voorbeeld geven: de heer Harleman koopt toch ook niet via een of ander inkoopbureau van de provincie zijn brood? Hij is toch mans genoeg om

zelf uit te maken welke kwaliteit brood hij wil, bij wie hij dat brood wil kopen en welke prijs hij voor dat brood over heeft? Als het om de energiemarkt gaat, is de discussie niet anders.

De heer HARLEMAN: Misschien was mijn vraag niet duidelijk genoeg. De markt is geliberaliseerd; dus iedereen die dat wil, kan in die markt een rol spelen. De VVD zegt nu dat de enige partij die daarin absoluut nooit een rol mag spelen, de overheid is. Waarom is dat?

De heer NIJENBRINKS: Dat is omdat de overheid geen marktpartij is. Wat zou het betekenen als de overheid daarin een rol zou moeten spelen?

De heer SCHAAP: Als de overheid geen marktpartij is, waarom doet de overheid het dan wel voor zijn eigen gebouwen?

De heer NIJENBRINKS: Omdat de overheid zich dan als consument met enkele andere consumenten bundelt. Maar de overheid doet dat niet voor de burger. Als de overheid zelf klant is, is het een andere zaak, maar in het voorstel van de PvdA gaat het om de Drentse burger.

De heer VAN DER SCHOOT: Zou de overheid uit ideële doelstellingen ook iets voor die Drentse burger kunnen doen, dus los van het feit dat de marktwerking hierop losgelaten moet worden? Kan de heer Nijenbrinks die principiële vraag beantwoorden?

De heer MASTWIJK: Het lijkt er nu op dat de heer Nijenbrinks zegt dat de overheid er voor vele doelen voor de Drentse burger is, maar nu even niet voor de inkoop van elektriciteit. Als hij een vergelijking maakt tussen brood kopen bij de bakker en elektriciteit inkopen op een markt die redelijk wordt overheerst door stevige partijen, waarbij ik mij afvraag of de gemiddelde burger redelijk overeind kan blijven, dan denk ik dat het goed zou zijn, dat de overheid die er toch ook voor de Drentse burger is, initiatieven neemt om ook dit belang van die burger te waarborgen.

De heer VAN DER SCHOOT: En ik krijg nog graag een antwoord op mijn vraag of een overheid vanuit de ideële doelstelling om een voorziening te garanderen op een bepaald moment de marktwerking kan negeren.

De heer NIJENBRINKS: De fractie van de PvdA heeft voorgesteld hierover een soort van conferentie te houden. Als die conferentie bedoeld is om te praten over de inkoopfunctie van de overheid dan zien wij in zo'n conferentie geen enkel heil. Als het een conferentie is om in voorlichtende zin iets voor de burger te doen dan kunnen wij ons daar wel iets bij voorstellen. Maar het gaat de PvdA om de rol die de overheid zou moeten hebben bij de inkoop van energie en daarin past naar onze mening de overheid geen enkele rol. Daarin hebben de marktpartijen een rol en die marktpartijen zorgen in onderlinge concurrentie en onder de voorwaarden die voor elk product in de markt gelden, voor het belang van de consument. De Drentse burger is mondig genoeg om daarin zijn weg te vinden.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil de discussie over dit onderwerp stoppen. Helder is in ieder geval dat wij in een Drents energiebureau helemaal niets zien.

Mijnheer de voorzitter. De fractie van het CDA heeft gevraagd om bij de evaluatie van de Nota bedrijventerrein aan de aspecten een gemeenschappelijke grondbank en een Drents grondbedrijf aandacht te schenken. Mijn fractie heeft wel wat bedenkingen tegen het centraal vanuit de provincie aansturen van het beleid ten aanzien van de bedrijventerreinen. Wij wachten de evaluatie van de Nota bedrijventerreinen af en komen er dan wel op terug.

De fractie van het CDA vraagt verder om een Nota plattelandsbeleid. Doel is te komen tot een effectievere besteding van de geldstromen, met meer bundeling en duidelijkheid voor de rol van de landbouw daarin. De motie die daarover door het CDA zal worden ingediend, zullen wij steunen. Een ander voorstel van het CDA is het instellen van een Fonds recreatie en toerisme, gevoed door gemeenten en provincie, te beheren door het Recreatieschap en vooral bedoeld voor onderzoek. De gedeputeerde heeft duidelijk aangegeven dat het college geen behoefte heeft aan nieuwe fondsen. Als er stellige plannen zijn dan komt het college wel met een voorstel bij de staten.

De fractie van GroenLinks heeft in een bijlage bij de algemene beschouwingen de dekking van haar verschillende voorstellen op een rijtje gezet. Veel van de voorstellen hebben betrekking op het terrein cultuur, welzijn en zorg. Ik heb in algemene zin al duidelijk gemaakt hoe mijn fractie die voor-

stellen benadert. Wij steunen derhalve die voorstellen niet.

Op de voorstellen op het terrein van verkeer en vervoer en de verkeersveiligheid is de gedeputeerde Swierstra met een duidelijk antwoord gekomen. Wij onderstrepen zijn opvattingen. De eventuele motie over de verkeersveiligheid wachten wij af.

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de voorstellen op het terrein cultuur, welzijn en zorg wil ik toch een paar korte reacties geven.

Naar aanleiding van het voorstel om musea voor jongeren gratis toegankelijk te maken, vragen wij het college of het op de hoogte is van de landelijke discussie over dit thema. Landelijk wordt onderzocht of het mogelijk is, en zo ja, hoe het dan gefinancierd moet worden, om de Nederlandse musea een dag in de week gratis toegankelijk te laten zijn. Het lijkt ons verstandig de uitkomst van die discussie af te wachten. Als het doorgaat, zal er ongetwijfeld een grote pr-campagne aan verbonden worden om zoveel mogelijk mensen naar de musea te krijgen.

Mevrouw LOOMAN: Wij willen het gedurende vijf jaar mogelijk maken dat jongeren het Museum gratis bezoeken, tenzij er landelijk een gratis Museumdag komt. Als dus die dag er komt dan vervalt ons voorstel voor gratis toegang voor de jeugd.

De heer NIJENBRINKS: Wij horen toch graag de reactie van het college. Als het Rijk al zulke plannen heeft dan vragen wij ons af of het nodig is daar nu al op vooruit te lopen. Wij zullen die reactie van het college in onze beoordeling van het voorstel van de PvdA betrekken. Maar vooralsnog vragen wij ons af waarom niet wordt aangesloten bij plannen die er kennelijk nadrukkelijk liggen. Mijnheer de voorzitter. Ik kom op het voorstel de Tender vrijwilligerswerk te verlengen. Vanuit de herstructurering van het beleid op het terrein van cultuur, welzijn en zorg ligt er nog de opdracht te onderzoeken hoe wij vrijwilligers en organisaties kunnen faciliteren. Voor elke organisatie zal dat verschillend liggen. Als wij het voorstel zo mogen interpreteren dat er structureel beleid komt op het terrein van de vrijwilligers dan kan de fractie van de VVD daarmee instemmen. Wij voelen minder voor ad-hocbeleid in de zin dat voor een korte periode een voorselectie wordt gemaakt, hoe sympathiek de doelgroep ons ook is. Wij kunnen

ons dan ook nog wel andere terreinen voorstellen: ouderen, specifieke sport en dergelijke. Wij willen wel structureel beleid voor vrijwilligers en wat ons betreft kan het desnoods dan ook nog wel om meer geld gaan.

Met betrekking tot het voorstel om Theater Benjamin te subsidiëren wil ik, ondanks de vrij brede ondersteuning voor dit voorstel, toch nog wel de volgende opmerking maken. De afweging die mijn fractie hierbij in beeld wil brengen, is de volgende. In 1995 is het kunst- en cultuurbeleid van de provincie Drenthe in een nota vastgelegd. K&C heeft toen onder andere de opdracht gekregen scholen te begeleiden bij projecten die Benjamin nu de scholen ook aanbiedt. Benjamin doet dat uitstekend - daarover moet geen misverstand bestaan - gelet op het aantal voorstellingen en de kwaliteit daarvan. Maar betekent dit nu dat die taak wegvalt bij K&C of in nieuwe termen geformuleerd: met welke offerte gaan wij in zee? Mijnheer de voorzitter. Ik kom op het voorstel van het CDA met betrekking tot jongeren met een lichamelijke functiebeperking. Het CDA heeft een van de items uit de Regiovisie voor mensen met een lichamelijke functiebeperking gekozen. Is het het CDA bekend dat het RPCP op dit moment bij patiëntenverenigingen inventariseert welke items prioriteit moeten krijgen? Aandacht voor deze doelgroep spreekt ons aan. Wij geven in overweging dit onderzoek als een eerste opdracht neer te leggen bij het onderzoeksbureau. Mijnheer de voorzitter. Ik begrijp dat er nog moties zullen worden ingediend en daarop zal ik dan later wel reageren.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Ook wij willen het college dankzeggen voor de beantwoording. Ik wil nog terugkomen op enkele punten die mijn fractie zelf naar voren heeft gebracht en op enkele punten uit het verhaal van de andere fracties.

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de fusie van de noordelijke provincies kunnen wij ons goed vinden in het antwoord van de gedeputeerde Swierstra. De heer Swierstra gebruikte de beeldspraak van ijs dat nog vrij dun is. Die beeldvorming kunnen wij volgen en als het om de Ipsc gaat is onze indruk dat sommigen nog een paar schaatslessen moeten volgen om rechte strepen te kunnen maken. Als dat eenmaal lukt, zal er sprake zijn van een goed noordelijk samenwerkingsverband, dat de argumentatie van de heer

Weggemans om snel tot een fusie te komen, onderuit haalt.

Met betrekking tot de bedrijventerreinen doet het ons goed dat de heer Weggemans heeft geantwoord dat in de evaluatie van de Nota bedrijventerreinen de door ons ingebrachte elementen nadrukkelijk zullen worden meegenomen. Ik heb begrepen dat over de invulling van het MERA-terrein nagedacht wordt en dat het idee van een grondbank niet verworpen wordt. In dit verband noemde de heer Weggemans het feit dat de NOM in deze richting denkt als het om een aantal kleine gebieden gaat. Maar als wij die kant op willen, zullen wij daarin wel volwaardige bedrijventerreinen mee moeten nemen, omdat het anders niet werkt.

Ten aanzien van recreatie en toerisme hebben wij om een fonds gevraagd, maar ik kan mij de argumentatie voorstellen waarom een fonds niet wenselijk is. Wel heb ik de gedeputeerde heel duidelijk horen zeggen dat de door ons geuite zorg door hem wordt gedeeld en dat verzoeken om geld voor onderzoek bij het college een willig oor zullen vinden.

Mijnheer de voorzitter. In mijn eerste termijn heb ik ook gesproken over het TT-circuit. Als het om recreatie en toerisme gaat, is het beeld dat wij hebben dat het niet slecht en niet goed gaat, maar wij hebben het idee dat er in Drenthe veel meer mogelijk is; dat er veel potentie is die wij onbenut laten. Daar moest ik ook even aan denken toen de discussie over het TT-circuit ging. Mevrouw Brink zegt dat Lowlands er komt. Prachtig, dat is een eerste initiatief, maar voor ons is het ook echt een eerste initiatief. Wij willen eigenlijk veel meer, want wij vinden het gebied bij uitstek geschikt voor het ontwikkelen van activiteiten.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. De heer Holman vindt het gebied bij uitstek geschikt, maar het is juist een gebied met veel beperkingen, omdat er een woonwijk en een stille-/natuurgebied naast liggen. Ik vraag mij af of het CDA met dergelijke elementen wel voldoende rekening houdt.

De heer HOLMAN: Wij vinden dat er op dit gebied sprake is van een beetje Drentse kneuterigheid. Er is een vergunning voor vijf dagen. Zes of zeven dagen kan niet, want dat geeft overlast. Maar willen wij het toerisme echt tot ontwikkeling brengen, dan zullen wij over dergelijke dingen heen moeten stappen. Het komt op mij net zo over als

wanneer gezegd zou worden dat er alleen op donderdagen van en naar Eelde mag worden gevlogen.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Het gaat om landelijke wetgeving waaraan bewoners rechten kunnen ontfemen. Ik noem dat niet direct Drentse kneuterigheid, want het gaat om omstandigheden waarmee bij het organiseren van evenementen rekening moet worden gehouden. Dat is niet krampachtig optreden en dat is geen kneuterigheid, want het gaat erom dat op die plek niet onbeperkt van alles en nog wat gedaan kan worden.

De heer HOLMAN: Dat begrijp ik. En natuurlijk hebben wij de landelijke wetgeving te respecteren. Maar naar mijn mening is er binnen de geldende randvoorwaarden veel meer mogelijk dan er nu gebeurt. Laten wij die ruimte opzoeken en laten wij die ruimte benutten!

Mijnheer de voorzitter. In de eerste termijn is door andere fracties iets gezegd over de gevolgen van defiscalisering van de omroepbijdrage. Ook het college heeft hierover in zijn eerste termijn iets gezegd. De fractie van het CDA onderschrijft de stelling dat de verhoging van de uitkering uit het Provinciefonds, die ter compensatie dient, geen geormerkt geld moet zijn dat automatisch helemaal wordt doorgesluisd naar RTV Drenthe. RTV Drenthe zal een gewone budgetinstelling moeten worden zoals er meer zijn in onze provincie. Wij wijzen de staten er wel op dat wij naast de lusten ook de lasten op ons nemen. Wij dragen voor de financiering van de omroep de volle verantwoordelijkheid, ook als het eens tegenzit.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. De heer Holman realiseert zich wellicht dat het aansturen van normale budgetorganisaties wat anders is dan inhoudelijk een opdracht bij de omroep neerleggen. Dat is gebonden aan allerlei andere regels dan die van de provincie.

De heer HOLMAN: Ja, en wat wil mevrouw Schipper daarmee zeggen?

Mevrouw SCHIPPER: Dat RTV Drenthe in mijn beleving nooit een gewone budgetorganisatie zal worden. De Programmaraad is inhoudelijk verantwoordelijk.

De heer ZOMER: Het gaat ons om het budgetrecht dat wij als provinciale staten dan hebben.

Mevrouw SCHIPPER: Als dat de kern van de bijdrage is, kan de fractie van de VVD die onderschrijven.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Op het gebied van het welzijnsterrein heb ik in eerste termijn een paar opmerkingen gemaakt. Ik hoef daar nu niet weer op in te gaan en beperk mij tot het indienen van een tweetal moties.

Motie K

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001;

overwegende:

- 1. dat veiligheid en leefbaarheid hoog op de politieke agenda staan in onze provincie, en daarom in het Bestuursprogramma "Besturen in balans" een belangrijke plaats hebben gekregen;*
- 2. dat Theater Benjamin door middel van zijn voorstellingen voor leerlingen in het voortgezet onderwijs een belangrijke functie vervult in het bewustwordingsproces dienaangaande in genoemde groep jongeren;*
- 3. dat Theater Benjamin jaarlijks gemiddeld een derde deel van zijn voorstellingen (60 voorstellingen) speelt in onze provincie;*
- 4. dat de provincie Drenthe "slechts" bijdraagt in de kosten door middel van het Fonds artistieke dynamiek, terwijl zowel de provincie Groningen als de gemeente Groningen daarnaast nog zelf een subsidie verlenen;*

besluiten:

Theater Benjamin voor het jaar 2002 een subsidie toe te kennen van f 100.000,--/€ 45.000,-- ten laste van de post Onvoorzien en voor de jaren 2003 en 2004 deze post op de begroting te plaatsen

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie is medeondertekend door de fracties van GroenLinks, PvdA, ChristenUnie en D66.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik kom met onze volgende motie.

Motie L

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001

overwegende dat:

- *in de Regiovisie voor mensen met een lichamelijke functiebeperking is uitgesproken dat "mensen die niet op een vanzelfsprekende wijze anderen ontmoeten, behoefte aan ondersteuning hebben" en dat "bij het kiezen van vrijetijdsbesteding niet alleen leeftijd, opleiding, geslacht, maar ook beperkingen een rol spelen";*
- *dit vooral geldt voor jongeren met een lichamelijke functiebeperking in de tienerleeftijd die graag willen deelnemen aan de wijze waarop hun leeftijdgenoten hun vrije tijd doorbrengen;*
- *het vooral uit het oogpunt van maatschappelijke participatie van belang is dat ook deze jongeren in alle opzichten zich kunnen voorbereiden op een zelfstandig functioneren in de samenleving wanneer ze volwassen zijn geworden;*
- *extra inspanningen nodig zijn om deze jongeren kansen te geven om leeftijdgenoten op vanzelfsprekende wijze te ontmoeten;*

besluiten:

- *het college op te dragen de mogelijkheden te onderzoeken jongeren met een lichamelijke functiebeperking deel te laten nemen aan de vrijetijdsbesteding die gebruikelijk is voor hun leeftijdgenoten om hen te helpen sociale contacten op te bouwen, en de resultaten van dit onderzoek om te zetten in een beleidsvoorstel aan de staten;*

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. De heer Nijenbrinks heeft in zijn tweede termijn de suggestie gedaan dit punt als eerste neer te leggen bij het onderzoeksbureau. Wat vindt het CDA van die suggestie?

De heer HOLMAN: Wellicht kan die suggestie hierin een rol spelen, maar die afweging willen wij graag maken als het college met een voorstel is gekomen. Maar wij sluiten het op voorhand niet uit.

Ik ga verder met de motie.

- *f 150.000,-- te bestemmen voor onderzoek en uitvoering van dit beleidsvoorstel;*
- *de dekking voor dit bedrag te vinden in de Stelpost voor eenmalige uitgaven (begroting 2002, Modellen en bijlagen, pagina 104)*

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie is medeondertekend door de fracties van de PvdA, ChristenUnie en GroenLinks.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

Ik liet zo-even de interruptie van mevrouw Schipper toe, want ik wil niet steeds de bovenmeester spelen. Ik wil er wel nogmaals op wijzen dat inhoudelijke discussies over moties pas kunnen plaatsvinden nadat ik heb geconstateerd dat moties deel uitmaken van de beraadslaging. Ik zeg dit tegen iedereen, dus niet alleen tegen mevrouw Schipper.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. In onze algemene beschouwingen hebben wij uitvoerig stilgestaan bij het plattelandsbeleid en daarbij hebben wij gepleit voor een plattelandsnota. Ook op dit punt wil ik een motie indienen.

Motie M

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001;

overwegende dat:

- *er vele tientallen miljoenen gulden besteed worden aan het plattelandsbeleid;*
- *in het POP door de staten van Drenthe vastgestelde globale kaders verder ingevuld dienen te worden;*
- *het gewenst is dat er een duidelijk overzicht komt van alle projecten;*
- *het niet altijd duidelijk is wat de criteria zijn en wat de relatie is met de door de staten vastgestelde beleidsdoelen;*

- een duidelijke programmering met uitwerking voor de twee belangrijke sectoren, namelijk recreatie en toerisme en landbouw gewenst is;
- toetsen en evalueren in termen van maatschappelijk rendement een bijdrage kan leveren in het zo verantwoord en effectief mogelijk aanwenden van onze middelen;

nodigen het college van gedeputeerde staten uit: een nota voor de ontwikkeling van het platteland op te stellen en ter besluitvorming aan de staten voor te leggen, waarin bovenstaande overwegingen zijn verwerkt

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie is medeondertekend door de fracties van PvdA, OSD, Ouderenpartij, OPD en VVD.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat ook deze motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer HORNSTRA: Mijnheer de voorzitter. De discussie over dit punt liep gisteren een beetje uit de hand.

De heer HOLMAN: Daar kom ik nog op.

De heer HORNSTRA: Dan wacht ik dat even af.

De heer HOLMAN: Maar die discussie ging over een ander punt, namelijk het bedrag van f 450.000,-- voor de aankoop van natuur. Ik heb geenszins de integriteit van gedeputeerde Edelenbosch ter discussie willen stellen. Waar ik de term "wel of niet fatsoenlijk" heb gebezigd, neem ik deze terug, omdat ik alleszins de schijn wil voorkomen de integriteit van de gedeputeerde aan de orde te stellen.

Inhoudelijk blijft er een meningsverschil. Ik ben het met de gedeputeerde eens dat het ons parten speelt dat in de commissie de discussie niet helder en duidelijk kon worden gevoerd. Volgens het verslag heeft de gedeputeerde gezegd dat het besluit hieromtrent eerder is genomen en wordt ons verweten terug te komen op een eerder ingenomen stelling. Wij hebben bij de secretaris van de commissie nagevraagd wanneer dit besluit dan is genomen en ons is gebleken dat dit helemaal niet aan de orde is geweest. In die zin was het

verwijt aan ons ook niet terecht. Er kan geen besluit worden genomen over een bijdrage van f 450.000,-- structureel als daarvoor geen onderbouwing is aangegeven. Wij hebben voor de zomervakantie al zeer nadrukkelijk gevraagd om een analyse en een uitwerking, omdat wij die nodig hebben om tot een weloverwogen besluit te komen. Ik snap ook niet waarom het een half tot driekwart jaar moet duren voordat een toezegging die betrekking heeft op een toch niet zo heel moeilijke materie, gestand wordt gedaan. Het ware wenselijk wanneer dit allemaal wat sneller gebeurde.

Ik kan mij aansluiten bij het op dit punt door de heer Nijenbrinks ingebrachte voorstel, maar wil daar wel aan toevoegen dat dit punt niet eerder in de commissie aan de orde kan komen dan nadat de toegezegde uitwerkingen zijn ontvangen. Als die stukken er zijn, kan er een analyse worden gemaakt en kan een goed onderbouwd statenstuk in bespreking komen.

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de energievoorziening vinden wij de gedachte van de PvdA interessant genoeg om onze steun aan de motie te geven. De gedachte van gezamenlijke inkoop vinden wij aantrekkelijk genoeg om die verder uit te laten werken. Hoe daar dan vorm en inhoud aan wordt gegeven, zien wij wel en daar komen wij te zijner tijd dan wel op terug. Dus puur omdat wij het een interessante gedachte vinden, steunen wij de motie en zien wij met belangstelling de eerste discussies daarover tegemoet.

Mevrouw REMMELTS: Mijnheer de voorzitter. Wordt met die koopkrachtbundeling bedoeld dat bekeken wordt welke mogelijkheden er zijn voor provincie en gemeenten samen of gaat ook het CDA zover dat het ook koopkrachtbundeling van consumenten wil bewerkstelligen?

De heer HOLMAN: Uiteraard gaat het ons om de consument. Het gaat dan om 450.000 individuen. Hoe dat wordt gedaan, door de overheid of door een bureau of bedrijf, dat zien wij dan wel.

Mevrouw REMMELTS: Denkt het CDA dan inderdaad nog in termen van de vorige eeuw, dus dat de burger niet goed in staat is zelf een keuze te maken wanneer de energiebedrijven zelfs al de plicht hebben voorlichting te geven en wanneer alle voorwaarden voor een vrije keuze worden geschapen?

De heer HOLMAN: Ik heb niet het idee dat wij in de vorige eeuw leven. Maar nogmaals, wij zien wel wat eruit komt. De gedachte vinden wij interessant. Als wij voor de Drentse burger iets kunnen doen door goedkoop stroom te gaan leveren dan vinden wij dat een interessante gedachte. De kracht van 450.000 mensen is altijd groter dan die van een enkel individu.

Mevrouw REMMELTS: Gaat het dan alleen om goedkope stroom; is dat de doelstelling?

De heer HOLMAN: Ja, maar natuurlijk binnen bepaalde randvoorwaarden.

De heer MASTWIJK: Ik raad mevrouw Remmelts aan de motie nog eens heel goed te lezen, want in die motie staat het antwoord op al haar vragen.

Mevrouw REMMELTS: Ik heb inderdaad al heel veel strepen en vraagtekens in de motie staan.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Wij zijn van mening dat de antwoorden van de heer Swierstra met betrekking tot het openbaar vervoer heel adequaat waren. Wel leeft bij ons, net als bij de PvdA, de vraag of wat wij nu aan openbaar vervoer in Drenthe hebben, het maximale is, of dat het meer kan zijn. Wij gaan ervan uit dat de elementen die in de motie van de PvdA worden genoemd in het overleg dat de heer Swierstra gaat voeren, worden meegenomen. Als de resultaten van dit overleg bekend zijn, zien wij wel of er actie moet worden ondernomen. Misschien komen uit dit overleg wel voldoende ideeën. In die zin steunen wij de gedachte van de motie niet.

De motie met betrekking tot het gratis toegankelijk maken van het Drents Museum voor jongeren hebben wij ondersteund.

Hetzelfde geldt voor de moties over de Tender vrijwilligerswerk en de multifunctionele zorgvoorzieningen.

De motie van de VVD met betrekking tot de Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel steunen wij ook. Wij vinden het belangrijk om, als de regiovisie misschien minder goed loopt dan wij willen, daaraan nieuwe impulsen te geven.

Verschillende fracties hebben een opmerking gemaakt over de Klankbordgroep intensieve veehouderij. Wij dringen er bij het college op aan toch nog eens zeer nadrukkelijk te kijken naar de sloop van ongewenste bebouwing in aantrekkelijke ge-

bieden. Er is dit jaar weer veel geld over en wellicht kan het college met een voorstel komen om op dit punt nu echt eens wat te gaan doen.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil ten slotte nog reageren op een gedachte van D66. Net als de gedeputeerde mevrouw Edelenbosch vinden wij de aanleg van een natuurspeelbos een leuk idee.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik wil graag aansluiten bij een opmerking die gisteren aan het eind van de vergadering werd gemaakt. De heer Weggemans sprak over een stuk, dat wij in alle drukte rond de voorbereiding van onze algemene beschouwingen nog niet bestudeerd hadden, namelijk de 5e begrotingswijziging. Wij hebben dit stuk nu bekeken en dat heeft ons geleerd dat wij ons eigenlijk niet zo druk hoeven te maken over de wijze waarop dekking wordt gevonden voor voorstellen, wat niet wegneemt dat wij natuurlijk wel in alle gevallen uiterst zorgvuldig moeten zijn met het doen van uitgaven.

Mijnheer de voorzitter. Ik herinner mij een artikel dat nog niet zo erg lang geleden in het Nieuwsblad van het Noorden stond waarin commentaar geleverd werd op het standpunt dat de heer Weggemans innam over de noordelijke samenwerking. Ik vond het een heel confronterende analyse, want wat stond er in dat artikel van Martin de Bruin?

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Schreef de heer De Bruin net als zoveel politici dat artikel op persoonlijke titel of namens het Nieuwsblad?

De heer BLANKSMA: De essentie van het artikel was dat de bezwaren van sommige mensen tegen een fusie, namelijk dat er dan een grotere afstand tussen burgers en bestuur zou komen, helemaal niet gelden, omdat die afstand inmiddels al zo groot is dat geen burger het verschil zal merken. De constatering getuigt wel van enig gezond cynisme, maar toch zit er ook wel een kern van waarheid in. Wij zijn van mening dat het van uiterst groot belang is dat we ons ook in de huidige situatie nog meer dan we al doen gaan beijveren om als provincie een belangrijkere plaats in de gedachten van de burger te gaan innemen, en nu zeg ik het nog maar heel voorzichtig. Het is van levensbelang dat wij ervoor zorgen bij de Drentse burger in beeld te komen.

Mijnheer de voorzitter. De totale Drentse burgerij kan als het om de communicatie gaat, in drie

groepen verdeeld worden. Ik denk dat ongeveer een kwart van de Drentse burgers niet te interesseren is voor wat er in de provinciale politiek gebeurt. Zij hebben zich al afgewend van de politiek en hebben daar geen enkel vertrouwen meer in. Er is ook een kleine groep van zeker niet meer dan 10% die zeer geïnteresseerd is en tot die groep behoren wij allen. In die groep zitten ook de potentiële bezoekers van de website van de provincie. Ik denk dat de overgrote meerderheid van de Drentse bevolking welwillend staat tegenover de provinciale politiek, maar zich passief opstelt. Waar het ons om gaat is, dat wij ons met onze communicatie juist op die groep richten. Dat wil zeggen, dat wij ons actief moeten opstellen als het gaat om het benaderen van de Drentse bevolking in den brede; het gaat dus niet om de mensen die sowieso al geïnteresseerd zijn en ook niet om de mensen die sowieso niet geïnteresseerd zijn, maar om degenen die potentieel te interesseren zijn. Die mensen kunnen per definitie niet via de digitale weg benaderd worden. Als de gedeputeerde dan ook zegt dat het niet of-of is, maar en-en dan ben ik het helemaal met hem eens. Er is dus extra geld nodig om deze extra slag te maken. En waarom is die extra slag op het gebied van de communicatie nodig? Die is nodig op basis van de evaluatie van het Bestuursprogramma, waarin communicatie een belangrijke doelstelling was. Die extra slag is nodig, omdat er een plan van aanpak zit aan te komen met betrekking tot de bevordering van de opkomst bij de verkiezingen, terwijl voor de realisatie daarvan nog geen geld is gereserveerd, én die extra slag is nodig omdat communicatie ook een belangrijke pijler is van het politieke vernieuwingsproces waar wij, zo hopen wij, nu middenin zitten en dat wij willen voortzetten, maar waarvoor ook geen geld gereserveerd is.

Mijnheer de voorzitter. Dit alles brengt ons ertoe een amendement in te dienen, dat op de communicatie betrekking heeft.

Amendement N

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 7 november 2001;

overwegende:

- *dat de Nota evaluatie van de strategische visie Drenthe 2030 en het Bestuursprogramma 1999-2003, "Besturen in balans" aange-*

ven dat de communicatie met de samenleving behoort tot de zogenaamde nog (verder) op te pakken beleidswensen;

- *dat er door de Stafgroep Communicatie momenteel gewerkt wordt aan een plan van aanpak op het gebied van de communicatie met het oog op de komende provinciale verkiezing waarvoor nog geen geld is gereserveerd;*
- *dat het vergroten van de zichtbaarheid van de provincie een belangrijke doelstelling is in het bestuursprogramma;*
- *dat intensivering van het communicatiebeleid langs uitsluitend de digitale weg te weinig impact heeft om die zichtbaarheid substantieel te vergroten;*

besluiten:

in de begroting 2002 een bedrag van € 113.000,-- te reserveren als ruimte voor communicatie met de samenleving en verzoekt het college te komen met een concreet projectvoorstel waarbij sprake is van:

- *tweezijdigheid in de communicatie*
- *doelgroepgerichtheid met inzet van meerdere media*
- *zo mogelijk aandacht voor partijpolitieke diversiteit*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik constateer dat dit amendement voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik ga verder met het onderwerp Hulp aan de Molukken. Mijnheer de voorzitter. In reactie op onze inbreng heeft de heer Swierstra gesteld dat, mocht het noodzakelijk zijn, die hulp altijd nog kan worden gegeven. Met die opmerking komt het college niet tegemoet aan wat wij willen. Wij willen in die zin een structurele relatie hebben met de Molukken, dat wij willen blijven helpen zolang dat nodig en zinvol is. Wij hopen natuurlijk dat onze hulp volgend jaar niet meer nodig is en daarom stellen wij ook geen structurele bijdrage voor, maar wel zullen wij er ieder jaar op terugkomen. Wij zijn dan ook van mening dat voor die hulp wel geld gereserveerd moet worden. Wij stellen daarom voor ruimte te maken in de begroting om het mogelijk te maken in de loop van het jaar een bijdrage te

leveren. Ik wil daarover de volgende motie indienen.

Motie O

*Provinciale staten van Drenthe, in vergadering
bijeen op 6 en 7 november 2001;*

overwegende:

- *dat de problematiek op de Molukken het afgelopen jaar weliswaar verbeterd lijkt;*
- *dat de betrokkenheid van Drenthe met de Molukken onveranderd groot is;*
- *dat de wederopbouw veel geld vergt;*

dringen er bij het college op aan dat een bijdrage wordt geleverd vergelijkbaar met hetgeen vorig jaar is gedaan, hetzij in de vorm van nog twee watertankwagens, hetzij via de wederopbouwprogramma's van de Novib;

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende wordt ondersteund en daarom bij de be- raadslaging kan worden betrokken.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Mijn volgende onderwerp is het armoedebeleid. Er zijn volgens ons drie redenen waarom armoedebeleid in Drenthe nog steeds nodig is. De eerste reden is dat uit het onderzoek van J'accuse blijkt dat het armoedebeleid van de provincie Drenthe ongeveer het slechtste van heel Nederland is. Ik wil daar verder geen kwalificaties aan hangen, maar dat is toch wel een reden om dat beleid nog eens te bekijken.

De heer SCHAAP: Gaat het dan om het armoedebeleid ván de provincie of om het armoedebeleid ín de provincie? Dat is een cruciaal verschil.

De heer BLANKSMA: Het gaat om het beleid ván de provincie. J'accuse heeft het beleid van de verschillende provincies vergeleken.

De tweede reden is dat er in het Bestuursakkoord Nieuwe Stijl (BANS) nieuwe afspraken zijn gemaakt over het armoedebeleid en de derde reden is dat de laatste tijd in Drenthe de problematiek van de opvang van daklozen aan de orde is. Ik zie dan ook graag dat deze drie aspecten worden

betrokken bij de evaluatie van het armoedebeleid. Ik dien hierover overigens geen motie in.

Mijnheer de voorzitter. Het college heeft in zijn eerste termijn niet gereageerd op ons verzoek om een notitie over voorwaarden die de provincie zou kunnen stellen aan financiële ondersteuning van het bedrijfsleven, als het gaat om bevordering van de werkgelegenheid, het EQUAL-voorstel. Wij hebben het college om een notitie gevraagd, omdat het toch om een tamelijk ingewikkelde problematiek gaat met veel voor- en nadelen. Het zou mooi zijn als het college die allemaal voor ons op een rijtje ging zetten waarna hierover in de Statencommissie BFE in den brede gediscussieerd zou kunnen worden.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar het onderwerp Verkeersveiligheid.

Door sommige sprekers is de suggestie gewekt dat GroenLinks dit onderwerp claimt. Zoiets ligt verre van ons, wij zijn er echt niet op uit op een onderwerp als dit te scoren. Het onderwerp is daar ook absoluut niet geschikt voor. Wel denken wij namens iedereen te spreken wanneer wij zeggen grote zorgen te hebben over wat zich op het gebied van de verkeersveiligheid afspeelt. Het belangrijkste wat wij kunnen doen om het verkeer in Drenthe veiliger te maken, is het steunen van onze gedeputeerde bij het zoeken naar middelen daarvoor. Wij hebben gezocht naar een formulering die door iedereen zou kunnen worden onderschreven en wij hebben een motie opgesteld die tot nu toe door alle fracties, behalve die van het CDA, is ondertekend, wat overigens niet wil zeggen dat het CDA die motie niet wil steunen.

De heer FABER: Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie heeft deze motie, die vlak voor aanvang van deze vergadering is verstrekt, nog niet kunnen bespreken. Vandaar dat mijn fractie de motie nog niet medeondertekend heeft.

De heer BLANKSMA: Dat is precies wat ik wilde zeggen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Het zou toch leuk zijn als bij de distributie van moties wat minder selectief te werk werd gegaan.

De heer BLANKSMA: Maar de handtekening van de heer Van der Schoot staat wel onder deze

motie. Als ik de heer Van der Schoot was, zou ik mijn handtekening niet zo gauw zetten, want dat kan soms een heel dure aangelegenheid worden.

De heer VAN DER SCHOOT: De heer Blanksma heeft zich mijn opmerking persoonlijk aangetrokken, maar via hem wilde ik de andere fracties mijn mening geven.

De heer BLANKSMA: Er zijn in dit gebouw toch meer creatieve mensen dan ik dacht. Mijnheer de voorzitter. Ik zal dan nu de motie indienen.

Motie P

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001;

overwegende:

- *dat het verkeersveiligheidsbeleid de hoogste prioriteit moet hebben;*
- *dat nu al het aantal dodelijke verkeersslachtoffers hoger is dan in het jaar 2000, waaruit blijkt dat extra aandacht hoog nodig is;*
- *dat de doelstellingen van het NVVP regionaal vertaald moeten worden, maar dat de huidige bijdragen ontoereikend zullen zijn;*
- *dat de provincie extra middelen wil inzetten, omdat het ambitieniveau zeer hoog is;*

spreken hierbij hun ondersteuning uit aan het college in haar streven de rijksbijdrage op dit punt te verhogen

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de handtekening van de heer Van der Schoot onder de motie echt is. De motie is voldoende ondersteund en kan daarom bij de beraadslaging worden betrokken.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. In het verlengde van het onderwerp Verkeersveiligheid hebben wij een motie gemaakt naar aanleiding van een aanbeveling in de COVER-evaluatie. Die aanbeveling houdt in dat de mentaliteit van de weggebruiker een belangrijk aspect van de verkeersveiligheid is. Om de noodzakelijke mentaliteitsverandering te bewerkstelligen moeten maat

schappelijke organisaties die werkzaam zijn op het terrein van de verkeersveiligheid, bij het beleid betrokken worden. De motie bevat een citaat uit het COVER-rapport en verzoekt het college om in overleg met een van de betrokken organisaties, namelijk de Fietsersbond te komen tot invulling van die aanbeveling. Het gaat er dus om dat een van de aanbevelingen uit het rapport verder wordt uitgewerkt en dat samen met de Afdeling Drenthe van de Fietsersbond als een soort van pilotproject te doen.

Motie Q

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001;

overwegende:

dat een van de opmerkingen is: "dat het geluid van maatschappelijke organisaties krachtiger moet doorklinken en dat zij als luis in de verkeersveiligheidspels moeten kunnen opereren. Daar is zeker ook een verdere professionaliseringsslag voor nodig. Het zijn immers organisaties die grotendeels drijven op vrijwilligers";

dringen er bij het college op aan dat de Fietsersbond (Afdeling Drenthe) wordt uitgenodigd, ten einde in gezamenlijk overleg te komen tot voorstellen die vervolgens structureel moeten worden ingepast;

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie wordt voldoende ondersteund en kan daarom bij de beraadslaging worden betrokken.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. Wat vindt GroenLinks van onze suggestie om het vrijwilligersbeleid in zijn algemeenheid te bekijken en de handschoen op te pakken die in het rapport van het Centrum voor Arbeid en Beleid (CAB), waarnaar de heer Blanksma ook verwijst, wordt geworpen? Het gaat er dus om eerst te bekijken naar wat wij in zijn totaliteit daarmee willen en vervolgens te bekijken voor welke doelgroepen wij beleid willen uitzetten.

De heer BLANKSMA: Dat voorstel doet mevrouw Schipper nu?

Mevrouw SCHIPPER: Dat voorstel heeft mijn fractievoorzitter in zijn tweede termijn gedaan.

De heer BLANKSMA: In principe zijn wij daar niet tegen. Als de VVD dat voorstel indient, zullen wij het op zijn merites beoordelen.

Mevrouw SCHIPPER: Dat voorstel was onze reactie op het voorstel van de PvdA om de Tenderregeling om te zetten in wat meer structureel beleid. Wij willen dit voor alle doelgroepen doen en niet al bij voorbaat een doelgroep eruit halen, want elk statenlid kan wel een doelgroep bedenken.

De heer BLANKSMA: Wij doen ons voorstel niet in het kader van het geven van invulling aan het vrijwilligerswerk, maar specifiek uit een oogpunt van verkeersveiligheid. Wij willen het COVER-rapport gebruiken om juist die doelstelling iets dichterbij te brengen.

Mevrouw SCHIPPER: Wij hebben het rapport zo gelezen dat naar alle vrijwilligersactiviteiten in de provincie zou moeten worden gekeken om vervolgens daarop beleid te maken.

De heer BLANKSMA: Daar is ook niets tegen, maar wij stellen voor dit punt eruit te halen en dan te bekijken waar wij uit kunnen komen, dus hoe het werkt. Ik hoop ook op ondersteuning van de VVD voor dit voorstel.

Mijnheer de voorzitter. De nadere informatie die wij van K&C hebben gekregen heeft ons gesterkt in de gedachte dat er sprake is van misverstanden in de communicatie tussen K&C en de gedeputeerde. Wij zijn blij dat er op 3 december een bestuurlijk overleg plaatsvindt en ik stel voor dat in de eerst daaropvolgende vergadering van de Statencommissie CW van dit overleg verslag wordt gedaan en dat daarna voorstellen worden gemaakt voor financiering van het uit te voeren provinciale beleid.

Met betrekking tot de herdenking van 4 en 5 mei krijgen wij nog graag de duidelijke toezegging dat de doorgang van die herdenking gegarandeerd is. Mijnheer de voorzitter. Ik wil vervolgens nog enkele opmerkingen maken naar aanleiding van de inbreng van de andere fracties.

De fractie van de PvdA heeft het voorstel gedaan een onderzoek te doen naar het openbaar vervoer. Wij steunen dat voorstel van harte. Naar ons

idee kan dit voorstel ook een bijdrage leveren aan de bestuurlijke vernieuwing omdat de staten zelf onderzoek doen naar een stukje beleid. Ik zie dan ook graag dat de conclusies van dit onderzoek leiden tot structurele sturing van het openbaar vervoer.

Wij steunen ook het voorstel met betrekking tot de Tender vrijwilligerswerk. Verleden jaar al stelden wij als voorwaarde voor onze steun dat het om een structureel project moest gaan.

Onze steun voor het voorstel voor gratis toegang tot het Drents Museum voor de jeugd is afhankelijk van de toezegging van de gedeputeerde op onze vragen over het Actieprogramma cultuurbeleid. K&C is er nog niet van overtuigd dat er voldoende middelen zijn om scholieren gratis naar het Drents Museum te vervoeren. Ik wil eerst zeker weten dat dit deel van het beleid wordt uitgevoerd alvorens de volgende stap te zetten. Mijn fractie staat dus wel positief tegenover dit voorstel, maar wil het allemaal wel in de goede volgorde doen.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Betekent dit dat het beschikbaar komen van het bedrag dat GroenLinks gisteren voor K&C noemde de voorwaarde is om in te stemmen met de motie? In mijn ogen gaat het om twee los van elkaar staande zaken.

De heer BLANKSMA: Het zijn inderdaad verschillende dingen, maar de overeenkomst is dat het in beide gevallen gaat om het bezoek van jongeren aan het Drents Museum. Ik ben voor beide voorstellen, maar zolang ik niet weet of het beleid dat is afgesproken wel wordt uitgevoerd, voel ik er niet zoveel voor daar nog eens nieuw beleid overheen te zetten. Ik wil eerst zeker weten dat het beleid dat wij hebben afgesproken, ook wordt uitgevoerd, hetgeen door de organisatie die dat beleid moet uitvoeren in twijfel wordt getrokken. Maar goed, er is overleg over toegezegd en ik neem aan dat het allemaal in orde komt, want het is mij inmiddels duidelijk geworden dat het ons niet aan financiële middelen ontbreekt. Daar maak ik mij dus geen zorgen over.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Dat vind ik een verkeerde opmerking. Wij zijn nu al bezig met een soort van pakjesavond, maar ik vind het verkeerd dat voortdurend wordt gedaan of er geld genoeg is en dat men maar met goede

ideeën moet komen. Ik vind dat geen goede instelling.

De heer BLANKSMA: De heer Nijenbrinks heeft waarschijnlijk niet gehoord met welke woorden ik mijn verhaal begon, want ik reageerde zelfs in zijn lijn. Het enige dat ik wil zeggen is dat de opmerking dat er geen geld is, nu in ieder geval geen argument is, want dat geld is er. Als argument om tegen het voorstel te zijn kan dus niet het "er is geen geld" gebruikt worden. Maar dat neemt niet weg dat wij altijd heel zorgvuldig moeten zijn met het uitgeven van geld dat van onze burgers is.

De heer ENGELS: Ik denk dat de heer Blanksma ook in die zin een beetje pech heeft dat hij nu pas aan de beurt is om te spreken, terwijl de stelpost van de heer Weggemans al vijf keer is uitgegeven. Daarom begrijp ik dat hij kijkt of er misschien nog andere mogelijkheden zijn.

De heer BLANKSMA: Ik maak uit deze opmerking op dat de heer Engels het stuk nog niet bekeken heeft, want het is allemaal nog veel mooier dan hij denkt. Wij kunnen nog wel een paar dagen vergaderen voor dat geld op is.

Mijnheer de voorzitter. Wij steunen in principe het voorstel voor nader onderzoek naar een Drents energiebureau. De algemene doelstelling die wij daarmee willen bereiken, is het bewaken van het algemene langetermijnbeleid, dus niet zozeer goedkope energie - en misschien zelfs juist niet - maar het garanderen van de ontwikkeling van duurzame energie. Dus als er in de motie sprake is van "tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden" dan denken wij niet aan lage prijzen maar aan duurzaamheid op de lange termijn.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil een kritische opmerking maken over de inbreng van de PvdA over de waterschappen. Wij zijn het helemaal niet met die fractie eens. Wij vinden het werk van de waterschappen uiterst belangrijk en de waterschappen maken een heel belangrijke ontwikkeling door als het gaat om bijvoorbeeld het omgaan met water. Provinciegrenzen zijn geen waterscheidingen. Het opheffen van de waterschappen zou leiden tot het weer opdelen van de waterschappen in gebieden die helemaal niets met water te maken hebben. Daarmee zou de kwaliteit van het waterbeheer worden aangetast. Dat neemt niet weg dat er wel een probleem is met de waterschappen en dat probleem heeft te maken met de democratische

legitimatie. Wellicht dat de waterschappen - maar dat is in de eerste plaats hún zorg - meer de richting van een meer partijpolitieke inkleuring van verkiezingen moeten gaan.

Als het om de inbreng van de fractie van de VVD gaat, zijn wij niet overtuigd van de noodzaak om 2,5 ton ter beschikking te stellen van de regiovisie. Ook de bijdrage van die fractie in tweede termijn heeft ons niet overtuigd.

Buitengewoon teleurgesteld zijn wij over de slappe knieën van de VVD als het gaat om de uitgangspunten van het POP. Wat wij willen met het POP laten wij niet krampachtig noemen. Wij willen het POP gewoon uitvoeren en daar is niets krampachtigs aan. Als de VVD iets anders wil dan moet zij een voorstel indienen om de tekst van het POP te wijzigen.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Het is de heer Blanksma waarschijnlijk bekend dat in het POP bepaalde criteria staan en dat in de praktijk blijkt dat met name in plattelandsgemeenten die criteria niet voldoende zijn. Ik heb begrepen dat de VVD daarom op dat punt het POP wil heroverwegen en niet stringent wil vasthouden aan de genoemde getallen. Dat is een toch een goede ontwikkeling, omdat daarmee de burger tegemoetgekomen wordt?

De heer BLANKSMA: In het POP zijn niet voor niets grenzen vastgesteld. Die grenzen zijn opgenomen omdat gemeenten anders die grenzen zouden overschrijden. Die grenzen moeten wij beslist handhaven. Maar misschien heeft het meer met de komende verkiezingen te maken dan met serieuze voorstellen dat nu bepaalde dingen over het POP worden gezegd.

De heer GAASBEEK: Dat laatste ben ik niet met de heer Blanksma eens, het eerste wel. Het gaat erom dat wij aan bepaalde ontwikkelingen niet voorbij kunnen gaan. Het POP is gedateerd en bepaalde ontwikkelingen die in het belang zijn van de leefbaarheid van het platteland kunnen tot heroverweging leiden. Zó had ik het ook van de VVD begrepen en daarmee ben ik het eens.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik ben blij met de steun van de heer Gaasbeek, maar misschien mag de VVD zelf ook nog iets zeggen. Ik wil even reageren op de uitdrukking "slappe knieën" die de heer Blanksma gebruikte.

Van slappe knieën is totaal geen sprake. Sterker nog, wij durven bepaalde uitdagingen aan. Wij willen het POP niet hanteren als een strakke meetlijn om met het POP in de hand te kunnen zeggen dat bepaalde dingen niet mogen. Wij houden nu algemene politieke beschouwingen en ik heb gezegd dat de VVD uiteraard de uitgangspunten van het POP onderschrijft, maar daar waar zich mogelijkheden voordoen, ruimte wil hebben. Als bepaalde plannen voldoen aan criteria op het punt van kwaliteit en maatschappelijke inpasbaarheid dan is de VVD bereid om die plannen, ook al zouden die op een paar puntjes in strijd zijn met wat formeel in het POP staat, te steunen. Dat heb ik willen benadrukken en dat heeft niets met slappe knieën te maken. Het getuigt eerder van slappe knieën om een papier omhoog te houden en te zeggen dat volgens het POP het een wel mag en het ander niet. Wij willen juist de ruimte hebben om ondanks het POP met ontwikkelingen die aan bepaalde criteria voldoen, akkoord te gaan. Dat is onze instelling geweest.

De heer BLANKSMA: Het is een wat theoretische discussie tot wij het POP gaan evalueren. Dan wordt de discussie wel voortgezet.

Mevrouw DE VRIES: De evaluatie heeft al plaatsgevonden.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. De VVD heeft verder zorgen over het ontstaan van gesubsidieerde monopolies in het natuurbeheer. Daar snap ik echt helemaal niets van. Er zijn volgens mij drie organisaties op het gebied van natuurbeheer: Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en "Het Drentse Landschap" en bij een monopolie gaat het altijd om slechts één. Misschien kan de heer Nijenbrinks nog eens uitleggen hoe zijn fractie dit ziet.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom op de inbreng van de fractie van het CDA. Wij steunen de moties voor het behoud van Theatergroep Benjamin en voor het bedrag van f 150.000,- voor vrijetijdsbesteding voor gehandicapte jongeren.

Wij steunen het voorstel van D66 voor Oom Wanja en de voorstellen voor het beschikbaar stellen van geld voor andere culturele evenementen en activiteiten.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. De heer Blanksma gebruikte net de uitdrukking

"zwakke knieën". Waar zijn nu de sterke knieën van GroenLinks, nu het, tegen de afspraak van vorig jaar in dat in het welzijnsbeleid eerst een budgettair neutrale operatie wordt doorgevoerd, met al deze voorstellen akkoord gaat? GroenLinks stemt wel heel gemakkelijk in met elk voorstel dat op dit terrein naar voren wordt gebracht. Waarom hoor ik nergens iets over de afspraak dat de herstelling budgettair neutraal zou verlopen? Over "sterke" knieën gesproken!

De heer BLANKSMA: Ik bespreek enkele voorstellen van D66 die betrekking hebben op onderwerpen waaraan wij in onze algemene beschouwingen ook al gerefereerd hebben. Wij stemmen daar ook niet zomaar mee in. Wij zijn van mening dat het culturele klimaat in Drenthe het verdient dat belangrijke instellingen op dit gebied hun activiteiten kunnen voortzetten.

De heer NIJENBRINKS: Die mening hebben wij ook. Maar wij hebben verleden jaar afspraken gemaakt over dat beleid. Dat is dus helemaal niet lang geleden, maar verleden jaar. Wij hebben afgesproken dat er budgettair neutraal gewerkt zou worden. Wij zijn nu amper een jaar verder, wij zitten hier op een gezellige woensdagmiddag en de voorstellen vliegen ons om de oren alsof het pakjesavond is.

De heer BLANKSMA: Maar er is echt niet afgesproken dat wij nooit meer extra middelen ter beschikking van nieuwe activiteiten zouden stellen. Wel is afgesproken dat dat niet meer structureel gebeurt en dat er steeds afzonderlijke besluiten nodig zijn. Dát doen wij nu.

Mijnheer de voorzitter. Een van de moties van de OPD, namelijk die over het lectoraat Nedersaksisch, is voor ons aanleiding het college een vraag te stellen. De RuG kent een leerstoel Gronings en wij vragen het college te bekijken of het mogelijk is die leerstoel te verbreden tot het Nedersaksisch, zodat ook het Drents daar aandacht krijgt. Dit hebben wij niet zelf verzonnen, het is een idee van het SONT, het samenwerkingsorgaan voor de Nedersaksische talen. Het zou ook een concretisering zijn van de erkenning van het Nedersaksisch als taal. Ik verzoek het college na te gaan wat Drenthe kan doen om hieraan nadere invulling te geven. Wij staan dus sympathiek tegenover dit element uit motie D, een motie die wij overigens niet zullen steunen.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met het bespreken van enkele reacties op de gisteren door ons ingebrachte punten. Het eerste punt dat wij inbrachten betrof de kwaliteit van het provinciaal bestuur. Naar aanleiding van vragen in de wandelgangen wil ik nog wel even zeggen waarom ik dat punt heb ingebracht. Ik deed dat om enige achtergrondinformatie te geven ten aanzien van de opstelling die mijn fractie kiest als het gaat om de bespreking van bepaalde dossiers. Het was voor ons een buitengewoon aangename verrassing om aan het begin van de dag te horen dat de PvdA niet alleen qua thematiek maar ook qua benadering een soortgelijke bijdrage had. Dat heeft ons bijzonder positief getroffen.

Ten aanzien van de communicatie met de burger sluit ik mij gemakshalve aan bij de benadering en de inbreng van GroenLinks. Wij hebben gisteren geprobeerd duidelijk te maken dat het in het belang is van een goed provinciaal beleid om goed te communiceren met belanghebbenden en partners. Het risico van misverstanden in de communicatie ligt vooral bij de provincie en de provincie moet dergelijke misverstanden zien te voorkomen. Ten aanzien van het milieubeleid heeft gedeputeerde Dijks gezegd dat er een optimale inzet is om de achterstand in te lopen. In een later stadium, bijvoorbeeld bij de volgende evaluatie, zullen wij hierover graag verder met hem spreken.

Mijn fractie vindt het plezierig dat het college het idee van een natuurspeelbos op zichzelf genomen waardeert. Het college heeft het kennelijk ook al eens met deze en gene wethouder besproken, iets wat wij nu weer niet hebben gedaan. De gedeputeerde had wel een sterk punt door de gemeentelijke autonomie ter sprake te brengen, iets wat ook wij altijd erg belangrijk vinden. Maar wij zijn in ieder geval blij dat het college het idee goed vindt. Mocht het college nog de ambitie hebben voor een klein regierolletje dan kan het dit wellicht aanhaken bij het provinciale bosbouwbeleid, iets waarvan ik overigens verder niets weet.

Het college is het met ons eens dat de gentechologie een buitengewoon lastig probleem vormt, vooral omdat wanneer beleid A wordt ingezet, het risico bestaat dat dit doorkruist wordt door beleid B. Het college stelt dat het te weinig instrumenten heeft om af te dwingen dat gentechologie minder wordt toegepast of zelfs wordt uitgesloten. Daar zijn wij niet helemaal van overtuigd, want het beschermingszonebeleid zou van toepassing kun-

nen worden verklaard. Ons voorstel is daarover geen besluit te nemen op een achternamiddag, maar om dat punt te agenderen voor een van de eerstvolgende vergaderingen van de Statencommissie Milieu, Water en Groen. Dan kunnen alle mogelijkheden ter sprake komen. Het punt moet echter niet van de agenda verdwijnen, want daarvoor is het te belangrijk.

Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie was al buitengewoon ingenomen met de inspanningen die het college en met name de gedeputeerde op het terrein van de onderwijsachterstand heeft ontwikkeld. Het verheugt ons zeer dat zij ook nu met een buitengewoon positieve grondhouding op ons verhaal is ingegaan. De onderwijsachterstand is iets wat ons zeer aan het hart gaat. In die zin waarderen wij de inzet van de gedeputeerde buitengewoon. Zij heeft om enige ruimte gevraagd en om niet bestookt te worden met nadere voorstellen. Wij hebben intussen ontdekt dat voor het door ons bepleite doel geld aan het Fond flexibel beleid kan worden onttrokken, maar omdat het college het voorlopig wel zonder dit geld kan, zullen wij niet voorstellen dat fonds aan te spreken. Wij vinden het redelijk dat de gedeputeerde de ruimte vraagt om met het onderwijsveld te spreken over dit idee en om te bekijken hoe de uitvoering daarvan handen en voeten kan worden gegeven. Die ruimte geven wij graag en wij zullen daar nu dan ook geen nadere voorstellen voor doen. Wij wachten het resultaat van de inspanningen van de gedeputeerde af.

Extra geld voor cultuur wordt zo langzamerhand een lastig onderwerp. Wij hebben ons voorstel voor Benjamin ingebracht in het verzamelamen- dement van het CDA, ook al betekent het dat de dekking komt uit de post Onvoorzien. Maar dat moet een keer kunnen, want uiteindelijk gaat het om het doel.

Wij blijven nog wel zitten met het probleem van de afbreukrisico's met betrekking tot bestaande gezelschappen en activiteiten. Ik heb gesproken over Oom Wanja, over bepaalde festivals die niet door kunnen gaan en over de rol en positie van K&C. Wij onderkennen dat het uiteraard niet K&C is dat het provinciale beleid bepaalt en wij zijn het ook eens met de stelling dat op onderdelen soms "nee" gezegd moet kunnen en ook werkelijk moet worden. Het kan dus niet helemaal pakjesavond zijn, ook al levert de VVD daar zelf ook een bijdrage aan. Wij zijn echter nog wel wat bezorgd over de continuïteit van zaken die al zijn ingezet.

Ik begrijp het argument van de budgetneutraliteit wel, maar met name met K&C zijn afspraken gemaakt. Het gaat dan niet alleen om het bedrag van f 150.000,-- voor uitvoering van het culturele mobiliteitsplan, maar er is eenzelfde bedrag gestoken in het invoeren van kunstmenu's en de cultuurtrajecten in Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen. Als dat bedrag wegvalt, kunnen die projecten niet doorgaan, nog afgezien van de vraag of die projecten niet verbreed moeten worden tot heel Drenthe. Dat is dan nieuw beleid dat bij de Voorjaarsnota aan de orde moet komen, maar mijn fractie is wel van mening dat het bedrag van f 150.000,-- voor zaken die nu al lopen - dat zijn dus andere zaken dan die waar wij gisteren over spraken - door moet gaan. Ik zal daar straks een amendement voor indienen. Het gaat dan niet meer om vijf ton - wij worden steeds bescheidener - want wij krijgen het gevoel dat de stelpost al besteed is.

Mijnheer de voorzitter. De discussie in de staten over de schaalvergroting vonden wij buitengewoon positief. Het was een open discussie en het was ook een discussie waarin zowel de staten als het college de problemen niet onder de tafel schoven, met één vreugdeloze uitzondering - ik wil het toch nog eens zeggen - namelijk de bijdrage van de OPD met het bekende spandoek, wat wij geen hoogtepunt in de discussie vonden. Duidelijk is dat de afweging van de argumenten om nu wel of niet met de discussie te starten - het gaat nu dus absoluut nog niet om het besluit of wij het al of niet gaan doen - verschillend wordt gemaakt en dat de meerderheid van de staten nu nog niet toe is aan een discussie over de schaalvergroting. Wel is duidelijk dat op termijn een fusie niet wordt uitgesloten en dat zo'n fusie niet alleen meer afhankelijk wordt gesteld van de opvattingen van de burgers. Op zichzelf vinden wij dat jammer, omdat de zakelijke argumenten die ten grondslag liggen aan de schaalvergrotingsdiscussie blijven gelden. Die argumenten zullen ook nadrukkelijker terugkomen als de commissie-Geelhoed haar werk heeft gedaan en dat zal, de heer Geelhoed en zijn reputatie kennende, niet lang duren. Dus die discussie komt er toch en wij zouden dan de kans hebben gehad over dit heel fundamentele punt een goede discussie met onze burgers te voeren.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De heer Engels zegt net dat de fracties het antwoord op de vraag of al dan niet tot opschaling moet worden overgegaan niet meer helemaal afhankelijk stellen van de opstelling van de burgers. Dat moet hij mij toch nog eens even uitleggen en dan moet hij meteen uitleggen hoe D66 het dan allemaal ziet, want daar ben ik toch wel benieuwd naar.

De heer ENGELS: Ik ben gisteren deze discussie begonnen door aan te haken bij de Evaluatienota van het beleid. In die nota staat ongeveer dat fusie wordt uitgesloten, tenzij de bevolking daaraan behoefte heeft. Gisteren heb ik vastgesteld dat het college zegt nu gewoon door te willen gaan met de samenwerking maar op termijn een fusie niet uit te sluiten. Dat is dus meer dan alleen zeggen dat erover gepraat zal worden als de bevolking dat wil.

De heer SCHAAP: Maar hoe denkt de heer Engels dan over de rol van de bevolking?

De heer ENGELS: Wij zijn van mening dat hier een mooie kans had gelegen om nu al de discussie te starten en daar de bevolking nadrukkelijk bij te betrekken, omdat het een heel fundamentele discussie is over iets waar de burgers mee te maken hebben.

De heer SCHAAP: De oproep om de bevolking erbij te betrekken heb ik ook gedaan. Er moet een fors debat aan gewijd worden. Maar ik ga nu toch een stapje verder, want als er iets heel gemakkelijk op papier te zetten is, rond te sturen en van een antwoordkaartje te voorzien dan is het wel de vraag: "Bent u van mening dat Drenthe op moet gaan in een Noord-Nederlandse provincie?" Ik wil nu van de heer Engels weten of wij dat kaartje nu dan maar moeten gaan versturen en welke waarde hij dan vervolgens aan het antwoord hecht.

De heer ENGELS: Aan dat kaartje?

De heer SCHAAP: Nee, aan de uitspraak, want ik kan die uitspraak nu al wel voorspellen.

De heer ENGELS: Daar wil ik niet op vooruitlopen. Ik vind dat wij dan met de bevolking een discussie

moeten voeren over alle voors en tegens die te maken hebben met het antwoord op de vraag of er sprake is van meerwaarde.

De heer VAN DER SCHOOT: Het verbaast mij dat de heer Engels het woord "referendum" nog niet heeft gebruikt. Maar kennelijk is ook dat begrip aan inflatie onderhevig.

De heer ENGELS: Ik had niet zolang over dit onderwerp willen spreken en ik wil ook niet steeds herhalen wat mijn fractie al eerder heeft voorgesteld. Het is mij volkomen duidelijk dat de meerderheid van de staten op dit moment om verschillende redenen niet aan het referendum toe is en die mening respecteren wij. Om dan nu een referendum te houden en daarbij de vraag voor te leggen of men voor of tegen een fusie is, is gewoon een belediging van het instrument referendum.

De heer SCHAAP: Ik vind deze opstelling een beetje een belediging van de Drentse bevolking, want de vraag is helemaal niet zo moeilijk te beantwoorden. De meeste fracties voelen wel aan dat de Drentse bevolking op dit moment geen behoefte heeft aan een fusie. Maar nu haalt de heer Engels zelf de betrokkenheid van de Drentse burger erbij en suggereert daarbij - dat proef ik tenminste - dat de wens van D66 om op te schalen groter is dan de wens om deze vraag in een referendum aan de bevolking voor te leggen.

De heer ENGELS: Zo is het niet. Als ik uitgesproken ben, mag de heer Schaap zijn oordeel nog wel even herformuleren.

D66 spreekt op dit moment niet de wens tot opschaling uit. Wat wij hebben gezegd is dat wij wel graag nu de discussie willen voeren. Wat ik vervolgens heb gezegd in antwoord op interrupties over wel of geen referendum - het verbaast mij dat men altijd op de proppen komt met het referendum als men de bevolking nodig heeft om iets niet te willen - is dat wij eerst met de bevolking willen discussiëren over de vraag wat er allemaal vast zit aan schaalvergroting. Het is dus allemaal wat ingewikkelder dan de vraag voorleggen of Drenthe al dan niet Drenthe moet blijven. Als die discussie is gevoerd, ben ik best bereid een voorstel te doen of te ondersteunen voor een referendum en uiteraard zullen wij dan de uitslag van dat referendum respecteren, daarover hoeft geen enkel mis-

verstand te bestaan. Het is dus een buitengewoon helder verhaal. Het is alleen een beetje gefaseerd en dat is om recht te doen dat de toch tamelijk grote ingewikkeldheid van deze discussie. De vraag kan niet op voorhand digitaal beantwoord worden met ja of nee.

Mijnheer de voorzitter. Wij vinden het in ieder geval jammer dat die discussie er nu niet komt, a. omdat de zakelijke argumentatie terugkomt en b. omdat naar ons oordeel de huidige samenwerking in SNN-verband ook een hypotheek legt op die discussie. Wij zijn een beetje somber over dat samenwerkingsperspectief, zeker voor de komende periode, en dan niet zozeer omdat de Kompasdoelstellingen niet worden gehaald - die worden namelijk voortreffelijk gehaald en daar hebben wij ook alle hulde voor - maar omdat wij blijven zitten met die buitengewoon gebrekkige democratische inkadering, iets waarop vanuit de PvdA terecht herhaaldelijk is gewezen. Dat stimuleert de gedachte dat het SNN een beetje als een zelfstandig bestuursorgaan functioneert met veel te dunne lijntjes naar de regionale volksvertegenwoordiging. Ik ben verheugd dat het college van Drenthe een rol speelt in het SNN-bestuur. Het lijkt op dit moment ook wel comfortabel voor het SNN-bestuur om te zeggen dat de lijntjes zo dun zijn dat er gewoon zaken kunnen worden gedaan, maar in the long run zal dat niet goed werken. Wij zien ook een afbreukrisico in deze manier van werken. Maar goed, ik heb een jaar geleden in de Ipsc al gezegd, dat de politieke geschiedenis leert dat parlementen inderdaad hun eigen positie moeten bevechten, maar nu zeg ik daarbij dat die parlementen daar soms de hulp bij nodig hebben van verlichte regenten of bestuurders, waarbij ik het woord "regent" in de historische zin gebruik. Ik wijs op Koning Willem II die in een nacht van conservatief liberaal werd.

Maar hoe het zij, wij zijn wat somber over dat perspectief, zeker als het gaat om de rol van de Ipsc. Er zijn gezamenlijke fracties maar sommige interprovinciale fracties - ik kijk nu een beetje vaag om mij heen - zijn nog niet echt een eenheid. Maar misschien moeten wij wachten op de volgende periode voor een betere samenwerking.

Mijnheer de voorzitter. Ik heb nog een papiertje bij mij met onderwerpen van andere fracties waarop ik zou willen reageren, maar wij hebben intussen zo'n stoot aan moties binnengekregen dat ik eerst graag wil horen hoe het college over al die voorstellen denkt. Een aantal voorstellen kan al reke-

nen op een meerderheid in de staten, sommige voorstellen hebben wij medeondertekend en voor de andere moet ik nog overleggen met mijn fractie, want drie stemmen kan heel wat schelen, daarvan zijn wij ons altijd heel goed bewust. Mijnheer de voorzitter. Ik kom op de financiën. Ik wil het college ook op dit punt danken voor de uitvoerige en zeer inhoudelijke beantwoording door de heer Weggemans. Hij heeft zich nu meer dan in de commissie moeite getroost om onze zorgen weg te nemen en hij is daarmee een heel eind gekomen. Onze kritiek richtte zich met name op de onderdelen h., y. en ab. van voorstel 5. Nu moet ik wel zeggen dat het verdedigen van voorstellen de ene gedeputeerde soms wat beter lukt dan de andere, maar wij zijn verheugd dat onze zorgen over het meerjarenperspectief gedeeld worden, al zijn die perspectieven intussen wat gunstiger dan waarvan wij uitgingen. Na een nadere afweging na het antwoord van het college gaat mijn fractie nu akkoord met de onderdelen h., de huisvestingsupgrading en y., het personeelsbudget, maar, zonder nu te verwijzen naar vreemde dingen bij andere provincies, om een signaal af te geven dat het toch nodig is de staten deugdelijke voorstellen voor te leggen, gaan wij niet akkoord met onderdeel ab. van voorstel 5. Wij hebben hiervoor een amendement gemaakt, dat blijkens de ondertekening redelijk wordt ondersteund.

De VOORZITTER: Welke gevolgen heeft het indienen van het nieuwe amendement voor het reeds ingediende amendement A?

De heer ENGELS: Ik moet natuurlijk eerst zeggen dat wij amendement A intrekken. Wij doen dat om verschillende redenen, maar men begrijpt intussen wel waarom. Dat amendement was ook bedoeld om de discussie aan te zwengelen en dat is goed gelukt. Mijnheer de voorzitter. Ik dien dan nu het nieuwe, buitengewoon indrukwekkende amendement in.

Amendement R

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001;

gelezen de Najaarsnota 2001 en de begroting 2002;

gehoord de beraadslaging tijdens de algemene beschouwingen;

van mening dat collegevoorstellen een deugdelijke onderbouwing vragen;

besluiten;

voorstel 5 in de Najaarsnota vast te stellen met uitzondering van onderdeel ab inzake dienstvervoer;

en gaan over tot de orde van de dag.

Dit amendement wordt mede gesteund door de fracties van de PvdA, het CDA en GroenLinks.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat amendement A is ingetrokken en mitsdien niet meer in de beraadslaging kan worden betrokken.

Ik stel vervolgens dat het nu ingediende amendement voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil ten slotte nog een amendement indienen om vorm te geven aan onze voorstellen in de cultuursector.

Amendement S

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001;

gelezen de Najaarsnota 2001 en de begroting 2001;

gehoord de beraadslaging tijdens de algemene beschouwingen;

van mening dat er reden is voor 2002 eenmalig extra uitgaven ten behoeve van de cultuursector te doen;

besluiten:

tot het ter beschikking stellen van de volgende bedragen:

- a. *instandhouding theater Oom Wanja (f 200.000, --);*
- b. *instandhouding bestaande activiteiten Stichting Kunst en Cultuur (f 150.000, --);*
- c. *overbruggingskrediet diverse festivals (f 150.000, --);*

en deze uitgaven te dekken via de stelpost voor eenmalige uitgaven van € 239.000, --;

en gaan over tot de orde van de dag.

Op dit moment wordt dit amendement alleen door D66 gesteund.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat dit amendement voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

(De heer Haak verlaat de vergadering.)

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil mij aansluiten bij de mij voorgaande sprekers en het college dankzeggen voor de beantwoording van de vragen die wij in eerste termijn hebben gesteld. Er zijn nog enkele punten uit ons aandeel in de algemene beschouwingen blijven liggen en die wil ik nogmaals noemen en toelichten en verder wil ik nog op een enkel door de andere fracties ingebracht punt ingaan.

Mijnheer de voorzitter. Wij hebben opgemerkt positief te staan tegenover de biologische landbouw. Het bevorderen daarvan is ook een wens van mijn fractie. De afgelopen jaren is daar al veel energie in gestoken. Ons staat bij dat de vraag naar biologisch geproduceerde producten in dit geheel toch een moeilijkheid was. Is er inmiddels al sprake van een positieve ontwikkeling, bijvoorbeeld als het gaat om de biologische markten? Wij zijn daar niet helemaal gerust op, dat mag men gerust weten.

Mijnheer de voorzitter. Een groot zorgpunt van mijn fractie is en blijft de verkeersveiligheid. Wij hebben begrip voor de woorden van de gedeputeerde; dat het een bijzonder weerbarstige materie is, beseffen wij. Toch blijven wij erbij dat bij het benaderen van dit probleem een extra beroep zou moeten worden gedaan op de creativiteit van alle hierbij betrokkenen. Speerpunten zijn wat ons betreft: verbetering van het draagvlak en gedragsverandering en handhaving, gericht op de hoge risicowegen, waarbij wat ons betreft dat risico vooral gelegen is in de combinatie van verschil in snelheid en inhaalmogelijkheden. Wij willen er nogmaals op aandringen om op dit punt een maximale inspanning te leveren. Het gaat ons dan niet een zozeer om de centen, al ondersteunen wij de motie van GroenLinks van harte, maar veel

meer om de ideeën. Wij beseffen dat een bevredigend antwoord eigenlijk niet is te geven, maar wij vragen het college nogmaals dringend op dit punt alles uit de kast te halen.

Wat het verkeer betreft hebben wij ook gevraagd hoe het staat met de lightrail Groningen-Assen en met het transferium bij Hoogkerk.

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot het openbaar vervoer deelt mijn fractie de grote zorgen van de andere fracties en daarom ook steunen wij de motie van de PvdA waarin om een gedegen analyse wordt gevraagd.

Wij hebben op de Molukse gemeenschap een beroep gedaan om positief te participeren in het intercultureel instituut. Dat beroep houdt impliciet de vraag in of er in het Molukse standpunt al enige beweging te bespeuren valt.

Ik wil ook nog even ingaan op het voorstel van de PvdA met betrekking tot het energiebureau. Wij hebben dat voorstel met interesse en sympathie aangehoord. Ook onze fractie is niet in alle gevallen even gelukkig met de privatisering en liberalisering en zeker niet als zoiets nadelig uitpakt voor de zwakkeren in de samenleving. Echter, mijn fractie ziet niet in hoe zo'n energiebureau goed kan functioneren wanneer de liberalisering van de elektriciteitsmarkt straks een feit is. Het staat de Drentse bedrijven nu al en vanaf 2004 ook de Drentse burgers vrij hun energie daar in te kopen waar zij dat willen. Wij denken niet dat andere aanbieders dan RENDO via dat energiebureau stil zullen blijven zitten uit bekommernis met de Drentse burger. Integendeel. Voor ons gevoel is dit een achterhoedegevecht in een veldslag die al verloren is. Er blijft voor de PvdA één troost: een veldslag verliezen is nog niet de oorlog verliezen.

Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie zoekt naar mogelijkheden om de communicatie met de burger verder te verbeteren. In 2003 zijn er weer verkiezingen en ook daarom moet de provincie meer zichtbaar worden. Internet is een mogelijkheid, maar toch nog maar toegankelijk voor een beperkte groep. Het gaat ons ook om burgers zonder mogelijkheden van Internet en in een aantal gevallen misschien zelfs ook wel zonder dagblad. Wij hebben geen behoefte aan veel geld kostende projecten, maar willen het graag basaal en concreet houden. Daarom suggereren wij de mogelijkheid om gebruik te maken van de huis-aan-huisbladen. Deze mogelijkheid hebben wij ver

woord in een motie, die is medeondertekend door de fracties van de PvdA, de VVD, het CDA, de Ouderenpartij en de OSD.

Motie T

De staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001, ter behandeling van de begroting 2002;

overwegende dat:

- *de staten groot belang hechten aan een goede communicatie van het provinciaal bestuur met de samenleving;*
- *de provincie in bestuurlijk opzicht in de reguliere media onderbelicht blijft;*
- *de nieuwe media vooralsnog onvoldoende in de lacune kunnen voorzien;*
- *veel burgers zodoende onvoldoende worden geïnformeerd over het provinciale beleid;*
- *dat mede daardoor de betrokkenheid van de burger bij de provinciale politiek onder de maat blijft;*

zijn van oordeel dat:

het beleid van de provincie dichter bij de burger moet worden gebracht teneinde deze betrokkenheid te vergroten;

en

besluiten:

het college op te dragen om op korte termijn (mede met het oog op de statenverkiezingen in 2003) de mogelijkheden te onderzoeken om te komen tot een vaste provinciale rubriek in de in Drenthe lokaal en regionaal verschijnende huis-aan-huisbladen;

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik heb een vraag over de beperkende opmerking in de motie dat het via een rubriek in de huis-aan-huisbladen zou moeten gebeuren. Ik vraag mij af of het wel zo verstandig is het zo te doen. Wij willen het aan de deskundigen van de Stafgroep Communicatie overlaten om te bekijken met welke

communicatiemix het grootste effect kan worden bereikt. Wij hebben enkele randvoorwaarden gesteld en het maximumbedrag genoemd. Voor de rest zijn de motie van de ChristenUnie en de onze hetzelfde. Maar nogmaals, het lijkt mij niet verstandig deze beperkende voorwaarde in de motie op te nemen, want het kan best zijn dat de deskundigen van Communicatie tot de conclusie komen dat een andere mediamix handiger, effectiever of misschien wel goedkoper is. Of heeft de heer Baas onderzocht dat het zo moet, of heeft hij op dit gebied wellicht een bepaalde deskundigheid?

De heer BAAS: Wij hebben niet gekeken naar het financiële aspect, dat moet nog onderzocht worden. Wij weten wel dat wanneer er één soort van bladen is dat echt bij iedereen op de deurmat valt en door iedereen ook wordt gelezen - in de praktijk zelfs meer wordt gelezen dan dat naar RTV Drenthe wordt gekeken of dat andere dagbladen worden gelezen - het wel de huis-aan-huisbladen zijn. Ook om de burgers te bereiken die verstoken zijn van alle andere mogelijkheden is dit een manier om ze bij de politiek te betrekken. In andere provincies wordt van deze mogelijkheid ook gebruikgemaakt; dat hebben wij wel bekeken.

De heer BLANKSMA: Ik kan die gedachtegang wel volgen, maar naar mijn mening is het toch goed Communicatie de ruimte te laten een onderzoek te doen. Dit aspect kan dan wel als aanbeveling worden meegegeven, maar het lijkt mij niet goed het zo beperkend op te leggen.

De heer BAAS: De Stafgroep Communicatie zal ongetwijfeld meer mogelijkheden onderzoeken, want het is een creatieve afdeling die zelf ook wel weet wat wel en niet kan, maar omdat op deze manier werkelijk elke Drentse burger bereikt kan worden, hebben wij dit punt er uit willen lichten. Wat de Stafgroep Communicatie naast dit voorstel aan initiatieven onderneemt, vinden wij allemaal prima, maar laat die afdeling dit aspect dan zeker ook meenemen. Als wij alle mogelijkheden hadden moeten noemen, hadden wij zelf wel met een communicatienota kunnen komen, net als de OPD al eens heeft gedaan. Maar toen is het verder ook niet doorgegaan.

Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de moties wachten wij eerst de reactie van het college af en zullen wij daarna ons standpunt bepalen.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik dank de gedeputeerden voor hun reactie in eerste termijn. Ik kan nog niet het hele college bedanken, want wij krijgen nog een kleine toelichting van gedeputeerde Brink.

Mijnheer de voorzitter. Omwille van de tijd zal ik mij beperken tot het wat dieper bespreken van twee onderwerpen.

Ik wil beginnen met het voorstel van de heer Schaap inzake de energievoorziening. Centraal staat dat de burger straks zelf de vrijheid heeft om te kiezen van wie hij zijn energie betreft. Van bovenaf kan in dit opzicht niets worden opgelegd. Nu is de OPD bezig met het ontwikkelen van een straten-, respectievelijk buurtplan om inkoopcombinaties te gaan vormen voor energie. Het gaat om een onderzoek van een aantal enthousiastelingen die onder het motto "geld verdienen als consument, geld verdienen voor je vereniging" het mogelijk willen maken dat men geld verdient voor goede doelen in zijn buurt. Maar dat verkeert al lemaal nog in een primair stadium.

Aan dit verhaal zitten vele kanten en als er één bedrijf is dat onze sympathie heeft dan is het RENDO wel. RENDO heeft aandeelhouders en die aandeelhouders zullen op dit moment vreselijk blij zijn met RENDO. De uitkeringen die RENDO doet, zijn ook respectabel. Echter, de provincie als verplichte tussenleverancier, is dat wel een juiste optie? De burger moet toch zelf een keuze maken? Wil een provinciaal plan met of zonder een rol voor de gemeenten lukken dan kan dat alleen via een vereniging. Er zal dus een vereniging opgericht moeten worden. Wij vinden het prematuur daarover nu al een vast standpunt in te nemen. Wij willen eerst nog veel zaken onderzoeken, want er zitten veel haken en ogen aan dit plan.

Bovendien, als de ontwikkelingen nog veel sneller gaan, kan straks de stroom bij de supermarkt worden ingekocht. Chipje opladen, betalen, in de meter en de energiekraan gaat open. En wie dan de goedkoopste aanbieding heeft, levert.

Mijnheer de voorzitter. Dat is een ontwikkeling waarvan wij ons afvragen of wij er wel gelukkig mee moeten zijn. Als men weet waar de stroom vandaag komt dan behoeft het verder geen betoog dat wij opteren voor groene stroom en stroom uit een verantwoorde bron. Maar goed, zover zijn wij nog niet in dit verhaal en de vraag is of wanneer de evolutie zo snel gaat, het geen vergeefse moeite is nu iets op te zetten dat straks een heel kort leven zal blijken te hebben. Vandaar

dat wij de onderzoeken nog even afwachten en wij omtrent deze zaak nog geen vast standpunt willen innemen.

Mijnheer de voorzitter. Mijn tweede onderwerp is de productieheffing. Wij hebben de productieheffing genoemd om de toeristische sector een oplossing te bieden. Maar die productieheffing kan natuurlijk ook ingevoerd worden in het openbaar vervoer, de zorgsector, enzovoorts. De gedeputeerde zei gisteren dat je erin gelooft of juist niet. De OPD wil vandaag benadrukken zeker niet afwijzend tegenover die productieheffing te staan. De productieheffing, door sommigen ook wel Prohef genoemd, is praktisch goed uitvoerbaar, zonder bureaucratische rompslomp. Scholing wordt gestimuleerd omdat onproductieve uren onbelast blijven. Lagere loonkosten maken het ook voor kleinere bedrijven mogelijk hoger geschoold personeel aan te trekken. De heffingsaftrek per werker wordt ruimschoots terugverdiend door uitgespaarde uitkeringen en belastinginkomsten over de extra groei.

Mijnheer de voorzitter. Dit zijn slechts enkele punten uit wat de productieheffing te bieden heeft. Ir. P. van Elswijk is de ontwikkelaar van de Prohef-gedachte en wij bevelen het college toch aan te bekijken of er geen mogelijkheden zijn om een aantal knelpunten in verschillende sectoren minder knellend te laten zijn. Op 16 november wordt het Prohef-informatiecentrum Nederland geopend en het verdient wellicht aanbeveling daar toch eens te gaan kijken. Wij zijn er namelijk van overtuigd dat die productieheffing voor een aantal Drentse ondernemers, ook in andere sectoren dan het toerisme, van wezenlijk belang kan zijn voor het voortbestaan van hun onderneming.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Na de voor mijn gevoel voorleeswedstrijd van gisteren, zitten wij nu in de sfeer van het motie-tonnenspel.

Ik dank het college voor het antwoord op wat ik te berde heb gebracht, hoewel in de sprekersvolgorde die gehanteerd wordt, voor hetgeen wij naar voren brengen de belangstelling vaak al niet zo groot meer is.

Het politieke gewicht is bepalend of een voorstel waarmee meer dan f 50.000,-- is gemoeid naar provinciale staten gaat, is het antwoord op een van onze schriftelijke vragen. Dit antwoord roept een nieuwe vraag op. Wie bepaalt dat politieke gewicht? Is het een soort van preselectie door

GS? Ik duid even op de vragen over de budgetten en over de verantwoording. Het uitbesteden van werk aan bijvoorbeeld adviesbureaus kent geen criteria als een heldere opdracht, meetbaar effect en faseringssystematiek, terwijl een voortgangscntrole, als deze al wordt uitgevoerd, geen instructies kent. Verantwoording aan PS vindt niet plaats vanwege het abstractieniveau. Wij achten het noodzakelijk dat GS zich zo spoedig mogelijk op deze werkwijze bezinnen en met een ander plan van aanpak komen, omdat nu PS te veel buiten spel worden gezet.

Uit het stuk "Provinciale financiën 2001", waarvan ik met dank aan de heer Weggemans even kennis heb kunnen nemen, blijkt dat Drenthe een interessante positie inneemt en - ere wie ere toekomt - de financiën prima voor elkaar heeft. Natuurlijk kijkt de Drentse Ouderenpartij dan ook naar de hoogte van de opcenten op de MRB, een van onze stokpaardjes, waarbij wij een eervolle plaats in de top drie innemen, dat wil zeggen in de top drie van de provincies die de meeste opcenten heffen. Als het aantal opcenten in discussie is, zegt de heer Weggemans altijd dat het niet mogelijk is af te zien van indexering, omdat daardoor de systematiek en het inkomen zouden worden aangetast. Het lijkt ons wel mogelijk de indexering te handhaven en tegelijkertijd een korting toe te passen op de te innen bedragen, waardoor de burger toch een beetje wordt gecompenseerd voor de hogere brandstofprijzen. Ik heb hierover geen motie ingediend, maar toch wil ik de staten en het college deze mogelijkheid in overweging geven. In hoeverre acht het college een reservering noodzakelijk om, wanneer straks de kilometerheffing wordt ingevoerd en de MRB wordt afgeschaft, toch een buffer te hebben om het verschil in inkomsten in te compenseren?

Met betrekking tot het onderdeel Algemeen bestuur danken wij de CvdK, tevens onze voorzitter, voor zijn toezegging met betrekking tot verslaglegging over onder andere zijn verantwoordelijkheid in de op handen zijnde nota Veilig Drenthe en voor de afspraken voor het vervolggebeuren. Met betrekking tot verkeer en vervoer heb ik gevraagd of mijn veronderstelling juist was dat de BOKD apart overleg pleegt met ARRIVA. Naar ons gevoel hoort de provinciale regisseur bij een dergelijk overleg ook aan te zitten.

Gedeputeerde Swierstra stelt dat doelstellingen en ambities niet aangepast worden aan het geld. In dat kader willen wij graag weten of bijvoorbeeld

onze cunet-gedachte - het gaat om het veiliger maken van de N34 en de andere wegen door bermverharding - een te overwegen optie is. Zou ook de provincie geen meldpunt kunnen zijn voor klachten over het gehandicaptenvervoer en zou zij niet op basis van die klachten nieuw beleid moeten uitzetten?

Een onderzoek naar het openbaar vervoer zoals door de PvdA wordt voorgesteld, achten wij op dit moment niet zinvol, omdat wij eigenlijk allang weten dat het Rijk knijpt in de budgetten en decentraliseert om te bezuinigen. Dat zal waarschijnlijk ook de uitkomst zijn van het onderzoek en daarom lijkt het ons dat geld en energie kunnen worden bespaard door dit onderzoek niet te doen.

Wij steunen de PvdA wel wanneer zij probeert meer invloed te krijgen op de tarifiering van de waterschappen. Eerst moet maar eens zwart op wit worden aangetoond dat kortingen aan grote vervuilers niet worden verrekend door de burgers hogere tarieven in rekening te brengen.

Als het om het milieu gaat, vinden wij het privatiseren van nutsvoorzieningen een heilloze weg. Die weg is al ingeslagen, zegt iedereen. Toch zijn ideële doelstellingen niet altijd met marktwerking te combineren. Wij steunen derhalve van harte het voorstel van de PvdA om een centrale aankoop van energie via RENDO op te zetten en niet alleen maar vernuftig te zijn in het bedenken van bezwaren daartegen. De gedachte is op zichzelf zinnig, temeer omdat het ook in onze visie zo is dat marktwerking wel heilzaam kan zijn, maar dat als het om de voorzieningen gaat ook ideële doelstellingen die zich niet altijd verdragen met die marktwerking, een rol moeten kunnen spelen.

Ik kom op het landelijk gebied. Ik heb niet gezegd dat het in Drenthe niet goed gaat, ik heb mij alleen afgevraagd of de kritiek van de fysisch geograaf Henk Visscher uit Dordrecht ook op Drenthe van toepassing is. Ik heb dus in eerste termijn niet gezegd dat het helemaal niet goed gaat, wij hebben alleen willen horen of in Drenthe ook een onderzoek zou plaatsvinden en ik heb nu begrepen dat dit in feite gaat gebeuren.

Als het om welzijn gaat, vraag ik mij af wat nu waar is. K&C heeft opdrachten gekregen en heeft de kosten voor de uitvoering daarvan berekend. Mevrouw Brink zegt dat er geen opdrachten zijn gegeven. Wij kunnen nu eigenlijk geen besluit nemen, omdat wij niet weten wie gelijk heeft. K&C zegt daadwerkelijk de opdracht te hebben gekregen en de gedeputeerde zegt geen opdracht te

hebben verstrekt. Wij kijken dan ook wat vreemd tegen het bedrag van f 0,5 miljoen aan. Wij kunnen ons voorstellen dat K&C zegt dat geld nodig te hebben om de opdracht uit te voeren en als die opdracht niet verstrekt is dan is K&C toch in ieder geval gevraagd de zaken door te rekenen om de provincie inzicht te geven in wat het cultuuraanbod gaat kosten. Die helderheid ontbreekt op dit moment.

Wij steunen het voorstel om Theater Benjamin te steunen. De motie daaromtrent heeft ons niet voor de vergadering bereikt, maar ik herinner mij dat de fractie van het CDA al in de commissie met dit voorstel kwam en dat ik toen zei mij daarbij aan te sluiten. Toch is het jammer dat sommige moties ons, ondanks onze spontane stellingname, niet op tijd bereiken. Dat is op zijn minst jammer voor de meningsvorming.

Het voorstel van de PvdA om f 25.000,-- beschikbaar te stellen voor gratis museumbezoek voor jongeren is op zichzelf sympathiek, maar wij vinden dat het niet direct om een structurele uitgave kan gaan. De uitgave kan pas structureel worden als wij er een helder inzicht in hebben of ook daadwerkelijk van de mogelijkheid tot gratis museumbezoek gebruik wordt gemaakt. Nu wordt voorgesteld gedurende vijf jaar f 25.000,-- te fourneren, terwijl wij dat inzicht niet hebben. Als blijkt dat jongeren inderdaad in groten getale gebruikmaken van de mogelijkheid het Drents Museum gratis te bezoeken dan stel ik het geld graag beschikbaar, maar ik stel voor de motie in die zin te wijzigen dat erin komt te staan dat ieder jaar geëvalueerd wordt of dit geld ook inderdaad wordt besteed aan vrijkaarten voor jongeren.

De vraag of de provincie bereid is het POP zodanig te herijken dat dorpen niet meer op slot zitten als het gaat om woningbouw voor verschillende categorieën, is niet beantwoord. Sterker nog, iemand die zo'n opmerking maakt, doet kennelijk knievalgymnastiek, terwijl ik het met de VVD eens ben dat wij een herijking van onze eigen beslissingen moeten durven aangaan als blijkt dat het POP te strak uitpakt voor het platteland bij het op peil houden van de voorzieningen. Ik steun de visie die door de VVD terzake is ontwikkeld. Ook de VVD vindt dus dat het ruimtelijkeordeningsbeleid voor het platteland te strak is en misschien kunnen onze fracties zaken doen in een poging dat beleid te herijken.

Mijnheer de voorzitter. Het aanbod van projecten voor Kompas-gelden blijft achter bij de verwach-

ting. Wat wordt hieraan door de provinciale regie gedaan?

Mijnheer de voorzitter. Ik zal nu niet alle moties doornemen. Over een paar moties heb ik al wat gezegd en ten aanzien van de overige moties wacht ik eerst het antwoord van het college af.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Ik heb geen moties. Ik ben in een rijdende trein gestapt en in zo'n situatie past enige bescheidenheid.

Het is wel een hele lawine aan moties die over ons heen is gekomen. Ik denk met enige weemoed terug aan de tijd van "kwartetten door de fractievoorzitters", toen op de avond voor de algemene beschouwingen alle moties werden besproken en ter medeondertekening werden aangeboden. Nu hebben wij vaak niet eens de gelegenheid te lezen wat er precies in een motie staat voor wij er al ons oordeel over moeten geven. In de tijd van het "kwartetten" was het de grootste doodzonde als er geen goede dekking aan een amendement of motie ten grondslag lag.

Mijnheer de voorzitter. Ik wijs op amendement A, waarin wel een dekking is aangegeven, maar omdat er nu ineens zoveel geld beschikbaar is, wordt die dekking al gauw losgelaten. Ik vind het allemaal wat vreemd, maar dat komt misschien omdat ik, zoals mevrouw De Vries het zei, een poosje ben weggeweest.

Gisteren zei iemand tegen mij dat ik een herintreder ben en met het garnalenspotje op de tv in gedachten, ben ik geneigd te zeggen: "Niet lullen, maar pellen". Ik zal mij in mijn tweede termijn bezighouden met het pellen van de reacties van de gedeputeerden.

Gedeputeerde Swierstra vindt het overleg tussen college- en niet-collegepartijen niet passend in zijn systeem, wat dat ook mag zijn. Ik heb overigens ook geen problemen met bilateraal overleg; de gedeputeerde zal dit nog wel merken.

Ik heb het college gevraagd hoe het zich de positie van de ambtenaren in het dualistische systeem voorstelt en die vraag is niet beantwoord. Toch vind ik dit antwoord belangrijk, want de heer Weggemans heeft in de commissievergadering gezegd dat de staten dan eigenlijk eigen ambtenaren zouden moeten hebben. Daar ben ik het niet mee eens, ik denk dat de staten gewoon naar de provinciale ambtenaren toe kunnen gaan. Maar toch ben ik benieuwd naar de mening van de heer Swierstra.

De heer Swierstra heeft gezegd dat het provinciale beleid onder de loep wordt gelegd. Ik wil hierbij aandacht vragen voor de pers. Wij worden geconfronteerd met een fusie van onze Drentse Courant en het Nieuwsblad van het Noorden en als wij geen aandacht hebben voor de media als informatiebron voor de burgers dan zou deze bron wel eens kunnen opdrogen, en dan ook nog wel heel binnenkort. Zoals wij werken stimuleren wij de pers namelijk niet aandacht aan ons werk te besteden. Ik vraag het college daarom met klem in overleg te treden met de journalisten of hun organisatie om gezamenlijk te bekijken hoe wij onze presentatie en informatieoverdracht kunnen verbeteren.

Ik ben het met de heer Swierstra eens dat het triest is dat dit jaar in Drenthe weer meer verkeersslachtoffers te betreuren zijn. De staten hebben hierover weinig gezegd, waarschijnlijk uit een gevoel van machteloosheid. Een analyse wekt het vermoeden dat het vaak om eenzijdige ongelukken gaat. Waarschijnlijk vergroot het feit dat Drenthe een dunbevolkte provincie is met slecht openbaar vervoer, ook het risico. De provincie kan hieraan weinig doen, ondanks alle drempels. Er is waarschijnlijk een mentaliteitsverandering nodig. Ik zeg dit vanuit het gevoel dat ik het eigenlijk ook niet weet hoe we dit probleem aan moeten pakken. Maar het is allemaal wel triest en het vraagt de aandacht.

Mijnheer de voorzitter. Ik ben het over veel zaken met de heer Blanksma eens, maar niet als het gaat om de waterschappen. Het is een feit dat de waterschappen, soms ongestructureerd, steeds meer taken uitvoeren op het terrein van de ruimtelijke ordening en het milieu, zoals afvalverwerking, en soms vinden wij dat wel een leuke oplossing. Maar wordt het, omdat het hierbij vaak om provinciale taken gaat, geen tijd eens te bezien of waterschappen niet nauwer aan de provincie gelieerd kunnen worden? Als dat gebeurt, vallen ook de financiën beter te controleren.

Bij de muskusrattenbestrijding is een overallcoördinator aangesteld. Dat lijkt mij het binnenhalen van het paard van Troje. Als er op zo'n manier gewerkt moet worden dan lijkt het mij beter te zoeken naar meer integratie. Met meer integratie kunnen processen als rond de muskusrattenbestrijding voorkomen worden.

Mijnheer de voorzitter. Toen mevrouw Edelenbosch over agrarisch natuurbeheer sprak, noemde zij twee mogelijkheden: grond verkopen

en de terreinbeheerder vragen of hij het als grasland wil gebruiken of het door de boer tegen vergoeding beheren van eigen grond als deze binnen de EHS valt. Juist de laatste mogelijkheid wil ik graag meer activeren als middel van bestaan voor de boer. De boer kan dan gebruikmaken van zijn historische kennis van het gebied.

De dialoog met de heer Holman was mij niet helemaal duidelijk. Als de heer Holman vraagt om een kaart van de desbetreffende 2.400 ha - en die kaart schijnt er te zijn - plus bijbehorend kostenplaatje dan moet dat toch op korte termijn te realiseren zijn? Nu geeft de aanpak het ontorechte gevoel van enig "gerommel in de marge" en dat moet een bekwame gedeputeerde toch te min zijn.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar de portefeuille van mevrouw De Vries. Ik juich het initiatief van de fractie van de VVD om het POP niet te stringent te hanteren, toe. Uit de Beleidsnota wonen blijkt overduidelijk dat de voor onze plattelandsgemeenten de berekende toename van het woningcontingent ver achterblijft bij het tot dit moment gerealiseerde contingent. Dat betekent dat de leefbaarheid van het platteland onder druk staat. De gemeenten hebben een toenemende behoefte - ik spreek nu uit recente ervaring - om in overleg te profiteren van de provinciale deskundigheid op het terrein van de ruimtelijke ordening. Ik zal de raad van de heer Swierstra volgen en mevrouw De Vries bilateraal onder vuur nemen, want ik houd de poot strak, omdat ik denk hiervoor bewijzen te hebben.

Met de accordering van mevrouw De Vries van de opmerkingen over asielzoekers en het ruimtelijke orderingsbeleid ben ik gelukkig.

Ik wil nog wel graag horen hoe het staat met het ambulancevervoer. Ik had die vraag wel in mijn schriftelijke versie van de algemene beschouwingen staan, maar ik heb die vraag niet gesteld, mede omdat ik al iets had gezegd over ziektekostenverzekeringen en wachtlijsten, kwesties die nu door een landelijke partij aan de orde zijn gesteld.

Als het om de portefeuille van mevrouw Brink gaat, ga ik graag akkoord met gratis toegang voor de jeugd tot het Drents Museum en het Herinneringscentrum Westerbork. Handhaven van RTV Drenthe op ten minste het huidige peil zal de gedeputeerde nog veel financiële hoofdbrekens kosten, maar ik sta op dit punt achter haar. Ook in het kader van wat ik aan het adres van gedepu-

teerde Swierstra opmerkte over informatievoorziening aan de burgers is RTV Drenthe voor ons belangrijk. De publieke omroep heeft een niet te onderschatten taak en daarom moet de politiek met de media een inhoudelijk overleg aangaan. Dat heb ik indertijd als lid van de OPD naar voren gebracht en dat is nog steeds het standpunt van de OPD; ik onderschrijf dat standpunt graag. Mijnheer de voorzitter. Ik vond de vergadering van de Statencommissie CW zeer geslaagd: de tribune zat vol belangstellenden toen het ging over de financiering van de voorliggende projecten. Ik zie graag dat amendement A, dat is ingediend door D66, uit elkaar wordt gehaald. Omdat er nu dingen instaan waarmee ik het niet eens ben, kan ik niet met het amendement instemmen.

De VOORZITTER: Ik wijs de heer Gaasbeek erop dat het amendement is ingetrokken en geen onderwerp van beraadslaging meer is.

De heer GAASBEEK: Maar er is nu een nieuw amendement onder de letter S ingediend en met dat amendement ben ik het ook niet helemaal eens.

Mijnheer de voorzitter. Mevrouw Brink sprak heel enthousiast over het onderwijs en ik vind het prettig dat zij zich, ondanks de beperkte mogelijkheden van de provincie op dit punt, daarvoor in wil zetten. Ik ben het alleen niet met haar eens als het om de brede scholen gaat. Brede scholen in grote kernen bedreigen scholen in kleine kernen, terwijl in kleine kernen de school juist het leefbare hart is.

Mijnheer de voorzitter. Ik ben het helemaal eens met het voorstel van de PvdA over een energiebureau; dat voorstel past ook helemaal in mijn profiel.

Het telefoonspel van GroenLinks past in de traditie van die fractie om bij de algemene beschouwingen met iets ludieks te komen. Het duurde wel wat lang, maar ik vond het een heel goede vondst. Ik ben vanaf Lucas Koops en mevrouw Knottnerus van GroenLinks eigenlijk ook niet anders gewend. Het telefoongesprek werd gebruikt om op de mogelijkheden van Internet te wijzen. Ik vind Internet een prima communicatiemiddel, maar wij moeten niet al ons geld daarop zetten. Er zijn ook nog andere communicatiemogelijkheden. Ik steun graag het pleidooi van de ChristenUnie voor advertenties in huis-aan-huisbladen.

De heer Dijks zei heel enthousiast dat het areaal glastuinbouw zeer fors wordt uitgebreid. Toen de heer Dijks nog gewoon lid van de fractie van de VVD was, zei hij dat Drenthe moest proberen het Westland te ontlasten. Daar heb ik nog niet zoveel van gemerkt! Ik vind het natuurlijk wel fijn dat het areaal toeneemt en ik gun dat Zuidoost-Drenthe ook.

Mijnheer de voorzitter. Ten slotte kom ik dan aan het antwoord van onze koning, keizer, admiraal, penningmeester en bezemwagen - die benamingen heb ik gisteren allemaal gehoord, maar ik spreek liever van onze deskundige gedeputeerde - de heer Weggemans. Het gaat toch allemaal om de centen, zo bleek vandaag weer zonneklaar. Net als vroeger ben ik ook nu nog tegen ophoging van het aantal opcenten. Maar nu heb ik er ook een reden voor. Drenthe is nummer drie van Nederland. Over enige tijd worden de opcenten afgeschafte en dan wordt het gemiddelde van Nederland genomen, dus van het aantal opcenten dat nu wordt geheven door de provincie die op de zesde plaats staat. Op basis van dat gemiddelde zal Drenthe een vergoeding krijgen. Als wij dan nu ons uitgavenniveau instellen op de top drie, zou het dan wel eens zwaar tegen kunnen vallen. Dat is een argument te meer om het aantal opcenten niet te laten stijgen.

Ik blijf vragen om belangstelling voor IPO-zaken. Mijnheer de voorzitter. Ik kan mij verenigen met de voorliggende Najaarsnota en begroting. Aan het eind van mijn tweede termijn wil ik toch nog een paar opmerkingen maken over de moties en amendementen. Met de voorstellen die ik niet noem, ben ik het eens.

Met motie B ben ik niet gelukkig, want het daarin voorgestelde, heeft in het verleden al eens geleid tot separatisme.

De moties C en D vind ik heel sympathiek, want zij gaan over de Drentse taal, maar wat in de moties wordt gevraagd zijn taken van het Rijk.

Met motie J over de Regiovisie Zuid-Drenthe/ Noord-Overijssel heb ik een probleem omdat ik in de commissievergadering heb gezegd dat er zo weinig gebeurt. Ik had graag dat eens zichtbaar werd gemaakt wat daar gebeurde. Om daar nu dan alweer een kwart miljoen gulden extra in de stoppen, lijkt mij geen goede gedachte.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Als de heer Gaasbeek met mij van mening is dat

er misschien wat meer moet gebeuren dan moet hij de motie steunen, omdat daarin om een extra stimulans wordt gevraagd.

De heer GAASBEEK: Vroeger kreeg ik een gulden zakgeld in de week, maar dan moest ik wel de afwas doen. Mij is nooit gezegd dat als ik de tuin ook deed, ik een rijksdaalder meer zou krijgen. Ik wil dan ook eerst de voorstellen zien en pas daarna besluiten of ik er nog een bedrag bij wil leggen.

De doelstellingen van amendement N zijn prima, maar ze zijn niet concreet gemaakt. Het in het amendement genoemde bedrag vind ik dan ook een beetje nattevingerwerk. Ik heb daarom moeite met dat amendement.

Met motie O ga ik natuurlijk akkoord. De motie is alleen ondertekend door de leden van Groen-Links, maar de motie gaat wel om de belangen van ontwikkelingslanden.

Met aanvaarding van motie Q geven de staten het college een blanco volmacht om voorstellen die zij helemaal nog niet kennen, structureel te honoreren.

De heer BLANKSMA: De systematiek is dat er eerst geld beschikbaar wordt gesteld en dat dan een voorstel wordt gedaan waartegen wij "ja" kunnen zeggen. Wat wij nu doen is geld beschikbaar stellen.

De heer GAASBEEK: Omdat in de motie geen bedrag wordt genoemd, wordt in feite een blanco cheque afgegeven.

De heer BLANKSMA: Er moet nog iets uitgezocht worden en tegen de uitkomst daarvan kunnen wij "ja" of "nee" zeggen.

De heer GAASBEEK: Misschien heb ik een informatieachterstand op dit punt, maar ik wil graag weten waar ik dan "ja" tegen zeg.

Mijnheer de voorzitter. Ik zal tegen amendement R stemmen, want van mij mag er een extra dienstauto komen.

Ik zal tegen amendement S stemmen, omdat ik daarvan alleen onderdeel c. steun.

De VOORZITTER: In het tijdschema is nu een schorsing van een half uur voorzien, maar gelet op het grote aantal ingediende moties denk ik dat het college toch meer tijd nodig heeft. Dit kan

natuurlijk ook consequenties hebben voor het afsluitende diner. Er zijn dan twee mogelijkheden: om een uur of zes schorsen, eten en daarna verder vergaderen, of - en naar die mogelijkheid gaat mijn voorkeur uit - de vergadering helemaal afronden, ook al wordt het dan zeven uur. Ik heb mij er inmiddels van vergewist dat de keuken zoiets aan kan. Ik merk aan de reactie van de staten dat de laatste mogelijkheid hun voorkeur heeft.

Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 15.42 uur tot 16.37 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Antwoord in tweede termijn door gedeputeerde staten

De VOORZITTER: Mede met het oog op de tijd - en wij hopen dat de staten daar begrip voor op kunnen brengen - hebben de leden van het college afgesproken zich zoveel mogelijk te concentreren - ik zeg dus niet te beperken tot - op de behandeling van de moties en amendementen. Ik weet het, interrupties zijn meestal het zout in de pap en ik ga het interrumpen dan ook niet echt verbieden, maar ik doe wel een beroep op de staten om met het plegen van interrupties enige terughoudendheid te betrachten. Ik denk dat wij onszelf een dienst bewijzen als wij over niet al te lange tijd deze vergadering kunnen afsluiten. Maar - en dit voeg ik er onmiddellijk aan toe - de kwaliteit van de besluitvorming staat voorop.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Het doet het college deugd dat het de staten zich zo breed en zo indringend bewust zijn van hun verantwoordelijkheid en zorg voor de verkeersveiligheid. Het is van het allergrootste belang dat er op dat punt eenstemmigheid is, zowel als het gaat om de ambitie als om de vertaling daarvan in maatregelen. In het kader van de decentralisatie en de bijbehorende financiering is daar ook alle aanleiding toe. Uit de onderhandelingen die op dit moment met het Rijk worden gevoerd, blijkt dat er nog een groot gat zit tussen de te decentraliseren middelen en de behoefte die wij in ons bereikbaarheidsprofiel en het SNN-programma Duurzaam Veilig hebben vastgelegd. Wanneer wij op dit punt niet verder komen en wanneer de verdeelsleutels die nu gehanteerd worden niet op een aantal punten worden aangepast, kunnen wij

onze ambitie niet waarmaken, zelfs niet wanneer de staten zelf daarvoor extra middelen inzetten. Vandaar ook dat ik gisteren in eerste termijn al heb aangegeven dat het niet uitgesloten is dat wij het komend voorjaar met nog extra vertalingen van het NVVP zullen moeten komen, waarbij het steeds zal gaan om de vraag onder welke voorwaarden de provincies straks de decentralisatie kunnen accepteren. Dat zo zijnde is het goed dat een inmiddels statenbreed ondersteunde motie (motie P) is ingediend waarin dit wordt vastgelegd. Ik ben zo vrij geweest de motie eens goed te bekijken en in overleg met de heer Langenkamp heb ik gemeend de motie op enkele puntjes te moeten aanscherpen. De staten hebben inmiddels een papier op hun tafel aangetroffen met daarop een tekst. Als de staten zich met deze tekst kunnen verenigen, is het college bereid de motie over te nemen. De toespitsingen van de tekst hebben voornamelijk betrekking op de decentralisatie, de verdeelsleutel en het feit dat ik van mening ben dat een dergelijk signaal van de Drentse staten nadrukkelijk onder de aandacht van de minister moet worden gebracht. De tekst van de door mij geredigeerde motie luidt:

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 6 en 7 november 2001;

overwegende:

- *dat het verkeersveiligheidsbeleid de hoogste prioriteit moet hebben;*
- *dat nu al het aantal dodelijke verkeersslachtoffers hoger is dan in het jaar 2000 en de Drentse staten derhalve de ambitie van het NVVP onderschrijven, waaruit blijkt dat extra aandacht hoog nodig is;*
- *dat de doelstellingen van het NVVP regionaal vertaald moeten worden, maar dat de huidige bijdragen bij lange na niet toereikend zullen zijn;*
- *dat decentralisatie van middelen op basis van de huidige verdeelsleutel dit probleem alleen maar groter maakt;*
- *dat de provincie ook zelf extra middelen wil inzetten, omdat het ambitieniveau zeer hoog is;*

spreken hierbij hun ondersteuning uit aan het college in haar streven ook de rijksbijdrage op dit punt te verhogen en verzoeken het college de

zorg van de Drentse staten over te brengen aan de Minister;

en gaan over tot de orde van de dag.

Als de staten met deze tekst instemmen, wordt motie P door het college overgenomen. Mijnheer de voorzitter. Er zijn in tweede termijn nog wat detailopmerkingen gemaakt over cunetten en dat soort zaken. Die cunetten maken deel uit van het onderzoek naar eenzijdige bermongevallen en zodra wij daartoe mogelijkheden zien, zullen wij op dat punt ook maatregelen nemen. Ik ben het volstrekt met de heer Baas eens dat de verkeersveiligheid niet uitsluitend een kwestie van geld is. Wij zullen veel aandacht besteden - het is ook een thema in het Verkeer- en Vervoerberaad en in het overleg met maatschappelijke partners - aan het flankerend beleid en dat betekent inderdaad enerzijds voorlichting en educatie en anderzijds handhaving, met alle kanttekeningen die wij daarbij in eerste termijn hebben gemaakt. Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar het openbaar vervoer.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben ook nog een motie ingediend over de COVER-evaluatie.

De heer SWIERSTRA: Daar kom ik nog op. Maar ik kan die ook direct wel bespreken.

De heer NIJENBRINKS: Kunnen zowel degenen die interrumperen als de leden van het college als zij ingaan op een motie, de letter van die motie noemen?

De heer SWIERSTRA: Als ik het wel heb, heb ik motie E behandeld.

De VOORZITTER: Nee, het was motie P.

De heer SWIERSTRA: Inderdaad, het was motie P. En ik ga nu verder met motie Q, de motie die betrekking heeft op de mogelijke uitwerking van de aanbevelingen van de COVER-evaluatie. In die evaluatie staat een groot aantal zaken en de motie wordt daaraan gerelateerd. De Fietsersbond is net als andere organisaties in de gelegenheid om wanneer hij daaraan behoefte heeft, plannen bij ons in te dienen, die binnen het werkplan van het

voormalige ROV voor financiering in aanmerking komen. Dat betekent dat de plannen zullen worden getoetst op de criteria die daarvoor gelden, namelijk dat uitvoering ervan een zichtbare bijdrage moet leveren aan het terugdringen van de verkeersveiligheidsproblematiek. De discussie of dergelijke organisaties structureel gefinancierd zouden moeten worden, hebben wij verschillende keren gevoerd, onder andere in het kader van de subsidiëring van Veilig Verkeer Nederland. Het Rijk heeft de subsidie aan die organisatie ook stopgezet en wij hebben ons heel nadrukkelijk geconcentreerd op de inhoud van de projecten die moeten bijdragen aan de verkeersveiligheid. Daaraan wordt getoetst en het college heeft derhalve geen behoefte aan het afzonderlijk subsidiëren van organisaties, dus ook niet van de ENFB; maar ze zijn welkom.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom dan nu aan motie E, de motie die betrekking heeft op het openbaar vervoer.

De heer Schaap zegt er niet van overtuigd te zijn dat er niets aan de hand is met de organisatie van het openbaar vervoer. Laat duidelijk zijn dat ook dit college niet vindt dat het allemaal koek en ei is en dat het allemaal soepeltjes verloopt. Daar is geen sprake van. Wij zijn inderdaad van mening dat er nog heel wat moet veranderen, maar wij hebben heel scherp in beeld wát er moet veranderen en op welke wijze. Wij zitten natuurlijk wel gevangen in de hele structuur, maar wij proberen het harnas wel naar alle kanten op te rekken en waar mogelijk de structuren te slechten.

In de motie wordt het college opgedragen een analyse op te stellen over de doelmatigheid van de huidige organisatie. Het lijkt mij niet doelmatig daarom te vragen, want het opstellen van zo'n analyse leidt onvermijdelijk tot een zeer indringende en omvangrijke studie, terwijl er op landelijk niveau al een groot aantal studies ligt dan wel aanstaande is. Het gaat om een zo moeilijk terrein dat het niet voor niets door het Rijk buiten de COVER-evaluatie is gelaten, overigens tot het verdriet van het IPO, want het IPO is van mening dat er van alles en nog wat aan de hand is. Maar het Rijk vond het te ingewikkeld en dat betekent dat het voor het Drentse college ook echt een stap te ver is om te zeggen dat dan zelf wel even te doen. Hebben wij daarmee onvoldoende zicht op de financiering van de verschillende vormen van openbaar vervoer en op de mogelijkheid om geld

stromen te bundelen? Nee, dat zicht hebben wij heel helder en dat is voor mij ook de reden geweest om in juni al in de commissie, toen vragen werden gesteld over dezelfde problematiek, te zeggen dat het mij goed lijkt om vroeg in het voorjaar een presentatie te houden voor de statencommissie en daarin nadere informatie te geven over de stand van de zaken, over hoe de boel in elkaar zit, over hoe de verschillende financieringslijnen en organisatiestromen lopen en hoe wij daarop inspelen bij het voorbereiden van de bestuursopdracht voor het PVVP en over hoe wij de voorbereiding doen voor de aanbesteding in 2003 van het openbaar vervoer in Zuidoost-Drenthe. Daar moet een programma van eisen voor komen en daar hoort dit allemaal bij. Dat zullen wij de commissie presenteren en in die presentatie zullen de elementen waarom nu wordt gevraagd, worden voorgelegd. Dat kan ook, want de informatie daarover is al in huis. Dan zal ook heel helder aangegeven worden waar de scheidslijnen liggen tussen het openbaar vervoer waar wij echt iets aan kunnen doen, al dan niet alleen als registrerende provincie dan wel samen met andere overheden, dan kunnen wij aangegeven waar wij wel kunnen beïnvloeden en waar niet, waar de Europese of de nationale regelgeving een blokkade is en welke vormen van particulier collectief vervoer er zijn die wij niet kunnen sturen, maar waarbij wij hoogstens kunnen proberen om een combinatie te maken met het bestek dat het openbaar vervoer uiteindelijk moet vormgeven. Mijnheer de voorzitter. Het college ontraadt dus aanvaarding van motie E, daarbij niet veronachtzamd dat een aantal elementen ook ons een zorg zijn en dat die zonder twijfel komend voorjaar in de commissievergadering aan de orde worden gesteld.

Met betrekking tot de opmerking over afzonderlijk overleg van de BOKD met ARRIVA wil ik erop wijzen dat het eenieder vrijstaat overleg te voeren met ARRIVA of met de BOKD en dat die twee dus ook samen in overleg kunnen gaan. Het lijkt mij heel goed dat ARRIVA bekijkt hoe hun product in de regio en op het platteland aanslaat en hoe zo goed mogelijk op de wensen van juist de kleine dorpen kan worden ingespeeld. Zo heeft ARRIVA wel overleg met meer instanties. Wij bevorderen dat overleg ook. Daar is dus niets mee aan de hand.

De heer VAN DER SCHOOT: De vraag was in hoeverre de provinciaal regisseur bij dit overleg betrokken is.

De heer SWIERSTRA: Wij zijn niet betrokken bij alle contacten die de vervoersmaatschappij ARRIVA heeft met de samenleving, want dan zouden wij ook van die maatschappij maar beter een nutsbedrijf kunnen maken; dat is niet de bedoeling en dat hoeft ook niet.

De heer VAN DER SCHOOT: Het ging mij niet om alle contacten maar juist om het contact met de BOKD.

De heer SWIERSTRA: Wij zitten daar niet tussen, maar op het moment dat daar voorstellen uitkomen die moeten leiden tot een wijziging in de dienstregeling, zijn wij er vanzelfsprekend weer wel bij betrokken. Wij komen ook in contact met de BOKD op het moment dat er sprake is van bijvoorbeeld beroepsprocedures. Verder is de BOKD een van de organisaties die betrokken kan worden bij het overleg over bijvoorbeeld een Programma van eisen.

Mijnheer de voorzitter. Ook het gehandicaptenvervoer is een onderdeel van de discussie die wij komend voorjaar krijgen. Wij hebben meermalen geprobeerd om in het kader van het Verkeer- en Vervoerberaad of de voorganger daarvan met de gemeenten tot een wat nauwere afstemming te komen. Dat blijkt buitengewoon moeilijk, maar wij blijven daarmee aan de gang en wij zullen proberen om door MTI-achtige systemen die vormen van WVG-vervoer onnodig te maken, omdat al in de behoefte is voorzien. Het gaat zeker te ver om op dit moment te zeggen dat de provincie dan maar een meldpunt moet zijn voor klachten op dat punt, want er zijn binnen de wetgeving en binnen de gemeentelijke verantwoordelijkheid al verschillende vormen van klachtinstanties werkzaam en daar moeten wij op dit moment echt niet tussen gaan zitten, want dat zou een nog grotere verwarring tot stand brengen, al was het alleen maar omdat de provincie, vanwege het feit dat zij daarvoor de formele verantwoordelijkheid niet heeft, daar niets mee kan. Laten wij daarom op dat punt dan ook niet nog meer verwarring zaaien.

Mijnheer de voorzitter. Ik maak nu de stap naar het buitenland en kom bij de motie O, de motie die betrekking heeft op de problematiek op de Molukken. Die problematiek blijft ons een zorg,

maar om op dit moment hiervoor al geld te reserveren, niet wetende op welke wijze wij het beleid op dit punt de komende jaren willen uitvoeren, gaat ons te ver. Het college ontraadt derhalve aanvaarding van deze motie. De vraag of, en zo ja, op welke wijze wij de komende jaren onze relatie met de Molukken structureel zullen voortzetten, zullen wij betrekken bij de Nota buitenland die in het voorjaar aan de staten zal worden gepresenteerd.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Is het college niet van mening dat, zolang de situatie op de Molukken niet aanzienlijk verbetert, er sprake moet zijn van een structurele hulprelatie met de Molukken?

De heer SWIERSTRA: Het gaat het college op dit moment te ver om, staande de vergadering en zonder nadere onderbouwing, uit te spreken dat bedragen van anderhalve of tweeëneenhalve ton beschikbaar zullen komen. Het is de vraag of het geven van deze hulp wel de verantwoordelijkheid van de provincie Drenthe is, en zo ja, op welke wijze die hulp dan gegeven moet worden. Verleden jaar hebben wij geld beschikbaar gesteld in het kader van de noodhulp die op dat moment acuut gegeven moest worden. Die noodhulp hebben wij op twee manieren verstrekt: enerzijds hebben wij samen met de WMD gezorgd voor drinkwaterauto's en anderzijds hebben wij geld beschikbaar gesteld aan erkende hulporganisaties zodat die daar met het geven van noodhulp aan de slag konden gaan.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik ben het op zichzelf met de heer Swierstra eens: hulp aan de Molukken vinden wij sympathiek maar dan wel op basis van concrete plannen want anders is er geen sprake van een vraaggestuurd maar van een aanbodgestuurd beleid, waarbij het de vraag is of de hulp terecht komt waar die nodig is.

De heer BLANKSMA: Er is natuurlijk geen discussie mogelijk over de vraag of er wel of niet voldoende vraag om hulp is.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik sprak over concrete plannen.

De heer BLANKSMA: Maar wij hoeven bij een begrotingsbehandeling toch niet al concrete plan-

nen te behandelen? Daar hebben wij toch nog het hele jaar de tijd voor? Dat geldt toch ook voor een heleboel andere dingen die in de begroting staan? Het gaat er nu alleen om of wij van mening zijn dat die hulprelatie een meer structurele vorm moet krijgen en of wij daar geld voor willen reserveren. Reserveren wij nu geen geld dan kunnen wij in de loop van het jaar tegen de situatie aanlopen dat er wel concrete projecten zijn, maar dat er geen geld beschikbaar is.

De heer SWIERSTRA: Dat roept dan wel de vraag op, of de provincie en zo ja, in welke mate, zich inhoudelijk moet bemoeien met die hulpverlening en daar geld voor moet verstrekken en of dit dan alleen aan de Molukken moet en niet aan andere, ook hulpbehoevende landen, want vraag is er op dit punt altijd meer dan voldoende; op dat punt ben ik het met de heer Blanksma eens. En misschien is het zelfs wel zo dat de vraag op de Molukken zo groot is dat wij op geen stukken na een bijdrage die ook maar iets voorstelt, kunnen leveren en dat wij dus op een heel ander manier bezig moeten gaan. Dát is de discussie die dan gevoerd moet worden. Maar als het de heer Blanksma erom gaat dit punt op de agenda te houden, had hij een andere motie in moeten dienen. Dan had hij in zijn motie het college moeten vragen om in het toekomstige beleid ten aanzien van het buitenland, c.q. de Molukken, nadrukkelijk in te gaan op de noden op de Molukken en te komen met voorstellen die een meer structureel karakter hebben. Wat de heer Blanksma nu doet, is eigenlijk een beetje verstopt in een motie zeggen dat de bijdrage vergelijkbaar moet zijn aan die van verleden jaar. Maar er wordt geen concreet bedrag genoemd. Dát is te onbepaald om in het kader van een begrotingsbehandeling te zeggen dat wij dat vastleggen, zeker wanneer het college laat weten, overeenkomstig de wens van de staten, de relatie van Drenthe met de Molukken serieus en welwillend te zullen bekijken.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Mag ik via u nog een vraag stellen aan de fractie van GroenLinks?

De VOORZITTER: Kijkt u ook vooral even op de klok.

De heer SCHAAP: Dat doe ik. Het college zegt in de Nota buitenlandbeleid hierop terug te zullen

komen. Is het dan niet beter die nota eerst af te wachten en pas daarna te bekijken of er aanvullende middelen beschikbaar moeten worden gesteld. Dit betekent dus dat de discussie over dit punt wordt verdaagd.

De heer SWIERSTRA: Dat is precies wat ik in eerste termijn heb gezegd. Wanneer volgens de staten uit die nota blijkt dat er extra middelen nodig zijn dan wordt dat acuut meegenomen in de Voorjaarsnota, waarmee het een preprioriteit in de volgende begroting is.

Mevrouw EDELENBOSCH: Mijnheer de voorzitter. Het is nu al een paar keer gezegd dat het toch wel heel erg triest is dat de kleine partijen steeds achteraan komen en daarom wil ik nu eens in de omgekeerde volgorde beginnen. Ik wil niet te veel tijd nemen, want er liggen ook niet zoveel vragen meer.

Mijnheer de voorzitter. Als het om agrarisch natuurbeheer gaat, ben ik het volledig met de heer Gaasbeek eens. Sinds het Programma Beheer doen wij ook onze vreselijke best om juist ook de particulieren en de agrariërs uit te nodigen om dat aan dat agrarisch natuurbeheer deel te nemen. Eerlijkheidshalve moet ik er in reactie op de opmerking van de heer Gaasbeek dat die agrariërs daar ook een aanvullend inkomen uit krijgen, wel bij zeggen dat de vergoedingen nu niet zo'n vetpot zijn. Op de andere vraag van de heer Gaasbeek kom ik straks nog.

De ChristenUnie vraagt naar de toename van de biologische landbouw. Ik wil er nu wel iets over zeggen, maar voor de verdere beantwoording verwijs ik naar de commissie of naar een schriftelijke reactie. Landelijk gaat het om een goede 30% in oppervlakte, maar het gaat maar om 1.216 bedrijven en dat is van alle bedrijven maar 1,2% en er is dus nog heel wat doen om in 2010 aan een totale oppervlakte van 10% te komen. De vraag over de biologische markten kan ik op dit moment niet beantwoorden. Ik kom daar nog wel op terug. Ik beschouw hetgeen de fractie van D66 over het natuurspeelbos zei op dit moment even als een grappige opmerking en wie weet waar we ooit nog eens komen met het bosbeleid. Een heel serieus onderwerp is de gentechnologie. Ik vind het wat moeilijk op dit moment zomaar te zeggen dat ik daarover wel met de commissie wil spreken. Niet dat de materie mij niet boeit, maar landelijk is een maatschappelijk debat opgestart onder leiding van

Jan Terlouw en dat debat wil ik in deze staten niet overdoen. Misschien kunnen wij er na de vergadering of op een ander tijdstip eens met elkaar over van gedachten wisselen wat wij dan nog in de Drentse staten zouden kunnen bespreken.

Motie M, de motie over het plattelandsbeleid, is door verschillende partijen ondertekend. 2 commissievergaderingen geleden is in de commissie met betrekking tot het krediet Uitvoeringskosten plattelandsbeleid afgesproken dat ik ter voorbereiding van de Voorjaarsnota met een financieringsplan voor het plattelandsbeleid zou komen om juist meer inzicht te geven in de te realiseren doelen en in het overzicht van cofinanciering. Van de inhoudelijke overwegingen van de motie herken ik er vele, maar wij hebben ook afgesproken op 28 januari in de commissie de stand van zaken en de behoeften van de staten met betrekking tot het plattelandsbeleid met elkaar te bespreken. Daarnaast is ook toegezegd dat wij over de uitgaven die wij doen met betrekking tot het plattelandsbeleid een halfjaarlijkse rapportage zullen opstellen.

In de motie wordt om een nota gevraagd. Een nota betekent nogal wat schrijfwerk voor de ambtenaren. Als "nota" mag worden gelezen als "notitie" of "document" dan kan ik mij in relatie met de discussies die wij de afgelopen maanden hebben gevoerd - er is nu veel geld, weliswaar versnipperd in veel regelingen, maar iedereen is gehouden met goede projecten te komen, want het beleid moet nu echt uitgevoerd worden - voorstellen dat wij op 28 januari naar aanleiding van de motie die ik dan wel wil overnemen bespreken wat wij aanvullend nog moeten doen. In de overwegingen noemt het CDA vooral de Sectoren Recreatie en toerisme en Landbouw, maar in de hele programmering voor het landelijk gebied worden ook de grondverwerving, het agrarisch natuurbeheer, de landinrichting en de antiverdrogingsprojecten meegenomen. Op of na 28 januari wil ik graag over de breedte of de smalte verder spreken. Het schrijven van een nota betekent dat ik de provincie in moet om met allerlei mensen te praten, want nota's worden niet zomaar meer achter het bureau geschreven. Ik vind het nogal verwarrend wanneer ik met een nieuwe nota plattelandsbeleid bijvoorbeeld het Drentsche A-gebied in moet om alles weer opnieuw uit te gaan leggen, want daar speelt al zoveel. Maar als de fractie van het CDA er akkoord mee gaat dat ik de motie op deze manier uitleg dan wil ik de motie overnemen.

De heer MASTWIJK: Waar het ons om gaat - wij hebben dit ook heel helder in onze algemene beschouwingen verwoord - is dat de provincie een rol speelt. Wij geven in onze motie aan welke rol de provincie naar onze mening op hoofdlijnen in het plattelandsbeleid moet spelen. Of er dan staat nota, notitie, paper of whatever, op 1 of 2 A4'tjes kan worden neergezet welke lijn de provincie in haar plattelandsbeleid voorstaat. Dáár gaat het om.

Mevrouw EDELENBOSCH: O, dat kan ik zo wel toezeggen, maar dat is wel iets anders dan gisteren werd ingebracht, want toen ging het om een overzicht over de drizzle van allerlei subsidieregelingen. Maar ook al wil het CDA iets meer, wij hebben daar een gesprek over en ik zeg de staten toe dat wij dit ook op papier zetten.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik heb gisteren in mijn betoog heel duidelijk weergegeven hoe wij daar tegenaan kijken. Het gaat om sturing en toetsing op maatschappelijk rendement. Dat zijn elementen die er nu nog niet inzitten en er zal nadrukkelijk naar moeten worden gekeken hoe die elementen in de structuur geïmplementeerd kunnen worden. Ik ben het met mevrouw Edelenbosch eens dat hetgeen zij heeft toegezegd een nadrukkelijk onderdeel is van wat er in januari besproken gaat worden, maar wij wat vragen gaat nog wel wat verder.

Mevrouw EDELENBOSCH: Even voor alle duidelijkheid: ik spreek niet over het POP-uitvoeringsprogramma (PUP), want dat is veel globaler. Naar aanleiding van de bespreking over het plattelandsbeleid heb ik toegezegd dat wij aanvullend over de structurele middelen met iets terug zullen komen. Ik heb dat een programmeringsdocument genoemd. In dat document zal ik alle categorieën waarin wij projecten uitgeven inzichtelijk maken. Bovendien krijgen de staten een halfjaarlijkse rapportage over waar het geld heengaat. Ik denk dat wij elkaar wat dat betreft een heel eind tegemoet kunnen komen.

De heer HOLMAN: Ik vind dit niet voldoende. Laten wij er op 28 januari dan maar verder over spreken.

Mevrouw EDELENBOSCH: Dat is ook mijn voorstel.

Mijnheer de voorzitter. Ik had mij erop voorbereid om naar aanleiding van de algemene beschouwingen van de VVD uit te moeten leggen dat wij in ons eigen beleid geloven en dat wij een integere overheid willen zijn. Ik wil dat met deze zin ook nog wel even onderstrepen, maar gelet op de discussie wil ik de formulering van de VVD graag aanhouden. Het bedrag wordt dus bestemd voor het doel en de inhoudelijke discussie zal worden gevoerd in de eerstvolgende commissievergadering, waarna een definitief besluit wordt genomen. Ik heb gisteren nogal veel woorden gebruikt om de 2 trajecten, namelijk het op orde brengen van de portemonnee via de begroting en het uitbrengen van een notitie met uitleg over de categorieën natuur, uit te leggen. Met het omarmen van het voorstel van de VVD kom ik ook aan de wens van de heer Holman tegemoet om in januari ook hierover te spreken.

Mijnheer de voorzitter. De heer Gaasbeek vond de dialoog van gisteren tussen de heer Holman en mij nogal onzeker. De discussie in januari is volgens mij een goede gelegenheid om de heer Gaasbeek op dit punt even bij te praten.

De VOORZITTER: De opmerking van mevrouw Edelenbosch met betrekking tot het bedrag van f 450.000,-- betekent dat dit onderdeel uit de begroting even geparkeerd wordt. Maar bij de afdoening van statenstuk 888 kom ik hierop nog wel terug.

Mevrouw DE VRIES: Mijnheer de voorzitter. Ik meen de heer Van der Schoot gisteren recht te hebben gedaan door te reageren op zijn opmerking dat er voor senioren niet gebouwd kan worden. In de Nota wonen hebben wij bekeken hoe wij dit probleem op een goede manier op kunnen pakken. In die nota zijn wij uitgekomen op 4.000 woningen extra om knelpunten die gemeenten signaleren bij de huisvesting van senioren en starters en bij de herstructurering van het woningbestand op te lossen. Maar bilateraal overleg kan altijd plaatsvinden, daarmee heb ik geen enkel probleem.

Bij de evaluatie van het POP hebben de gemeenten en de organisaties laten weten dat het op dit moment goed gaat. Voor de actualisatie krijgen de staten waarschijnlijk in januari de bestuursopdracht voorgelegd en bij die actualisatie komt natuurlijk weer van alles aan de orde.

De heer Gaasbeek heeft opgemerkt dat de gemeenten graag willen profiteren van de deskundigheid bij de provincie. Dat gebeurt ook volop. Als voor het maken van bestemmingsplannen of wat dan ook een beroep op ons wordt gedaan, zijn onze ambtenaren heel wel bereid daar goed naar te kijken. En voor de woningplannen geldt dat idem dito.

De VOORZITTER: Sorry dat ik u even onderbreek. Ik weet niet hoe het u vergaat, maar ik vind dat er in de zaal nogal wat geroezemoes is en ik heb gewoon moeite om mij te concentreren. Ik doe daarom op iedereen een beroep om al het bilaterale gedoe, hoe interessant ook, te staken. En als het geroezemoes in de ruimte hiernaast niet minder wordt, gaat de deur dicht. Op deze manier worden wij er extra moe van en vergaderen kan toch leuk zijn.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Kan mevrouw De Vries wat zij het laatst zei nog even herhalen?

Mevrouw DE VRIES: Ik heb niets op papier staan en ik kan die zin dan ook niet letterlijk herhalen.

De heer GAASBEEK: Mevrouw De Vries zei dat de ambtenaren van de provincie altijd beschikbaar zijn om de gemeenten informatie te geven. Dat is passief en ik wil graag dat de provincie dit ook actief doet.

Mevrouw DE VRIES: Wat wij ten aanzien van woonplannen doen in workshops en dergelijke is actief. Maar ik wil de heer Gaasbeek ook graag bijpraten over hoe wij dat doen.

Ik heb in mijn eerste termijn niets gezegd over het ambulancevervoer, omdat wat de heer Gaasbeek daarover op schrift had gezet, niet is uitgesproken. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft bekeken hoe het ambulancevervoer in elkaar zit en heeft hierover een rapport opgesteld. Drenthe loopt voorop omdat de provincie één regio vormt. Drenthe krijgt in het rapport van het RIVM een 9.8 als waardering en dat is hartstikke hoog. Daarnaast is er extra geld beschikbaar gekomen voor ambulancevervoer. Wij hebben in het verleden als dat nodig was ook altijd samen opgetrokken om ervoor te zorgen dat het vervoer hier op peil bleef, maar naar de toe

komst toe hebben wij natuurlijk ook het liefst nog wel een beetje meer. Maar het ambulancevervoer wordt in onze regio op een verantwoorde manier vormgegeven.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom op de moties.

Met betrekking tot motie B van de OPD herhaal ik het advies dat ik gisteren al gaf. Het college wijst deze motie dus af.

Het college neemt motie H, de motie over de multifunctionele zorg- en dienstencentra, over en hetzelfde geldt voor motie L, de motie die zich richt op jongeren met een lichamelijke functiebeperking.

Mevrouw BRINK: Mijnheer de voorzitter. De fractie van de PvdA heeft met betrekking tot de Tender vrijwilligerswerk motie F ingediend. Het college neemt die motie over.

De fractie van de VVD stelde voor die tender wat breder te maken, maar ik ben het met de ondertenaars van motie F eens, dat het verstandig is eerst de jongeren en de mantelzorg te nemen.

Naar aanleiding van het CAB-rapport zullen wij een onderzoek doen naar de prioriteiten voor de vrijwilligers en dan kunnen wij eventueel nog voor andere prioriteiten kiezen. Maar voorlopig kiezen wij, ook vanwege de continuïteit, voor het uittrekken van een ton voor jongeren en mantelzorg. Het college neemt motie G, de motie waarin wordt voorgesteld de kosten van het bezoek aan het Drents Museum door jongeren onder de 18 jaar voor rekening van de provincie te nemen, ook over.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik vind het een sympathieke motie en ik wil haar ook steunen, maar ik heb ook gevraagd of het niet zinnig is na een jaar te evalueren of er van de geboden mogelijkheid ook daadwerkelijk gebruikgemaakt wordt. Komt die evaluatie er niet dan wordt er gewoon 5-maal f 25.000,-- weggeven. Maar de uitkomst van die evaluatie kan natuurlijk ook zijn dat er meer geld nodig is en ook dát wil ik graag weten.

De VOORZITTER: De gedeputeerde was over die motie nog niet uitgesproken.

De heer VAN DER SCHOOT: Neem me niet kwalijk, dan was ik te snel.

Mevrouw BRINK: Bij het overnemen van motie G geldt een restrictie. Het bedrag van f 25.000,-- is het plafond. Het Museum zal het aantal bezoekers ook moeten tellen.

De andere opmerking die ik hierbij wil maken is dat er eigenlijk bij moet staan: tenzij er een landelijke gratis museumdag per week komt.

Ik denk hiermee tevens de vraag van de heer Van der Schoot te hebben beantwoord.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijn vraag was of het niet zinnig is na een pilotjaar te evalueren hoe het is gegaan in plaats van 5-maal f 25.000,-- beschikbaar te stellen.

Mevrouw BRINK: Dat ben ik niet met de heer Van der Schoot eens. Gedurende een periode van 5 jaar f 25.000,-- is ook een prachtig uitvloeisel van ons project Culturele mobiliteit. Wij willen het voor 5 jaar doen. Het is een hartstikke goede promotie van de provincie Drenthe.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik ontken die goede punten niet, het lijkt mij alleen zinnig na te gaan of het ook werkt. Maar dat wil mevrouw Brink kennelijk niet.

Mevrouw BRINK: Nee, dit is een project voor 5 jaar en wij willen het gewoon proberen. Dan moeten wij niet al na een jaar zeggen dat te weinig kinderen gebruik hebben gemaakt van de regeling en dat wij er dus mee ophouden. Op dit punt ben ik het helemaal met de fractie van de PvdA eens.

Mevrouw LOOMAN: Mijnheer de voorzitter. Voor de toevoeging dat die landelijke gratis museumdag voor een dag per week moet gelden, voel ik eigenlijk niet zoveel als het gaat om de gratis entree voor jongeren onder de 18 jaar. Als het Museum op maandag gratis toegankelijk wordt, zullen er heel weinig jongeren komen.

Mevrouw BRINK: Dat bedoel ik ook niet. Kinderen tot 18 jaar mogen altijd gratis naar het Museum, totdat die gratis museumdag wordt ingesteld. In de motie staat niet wanneer die gratis museumdag moet zijn en ik stel voor het Museum een dag per week gratis toegankelijk te maken.

Mevrouw LOOMAN: Wij bedoelden ook een dag per week.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. Dat betekent dus dat Drenthe hiermee vooruitloopt op eventuele landelijke ontwikkelingen en voor kinderen in Drenthe een soort van museumparadijs wordt.

Mevrouw BRINK: Ja, en dat willen we ook graag zijn en volgens mij is dat public relations (pr) van de bovenste plank.

Mijnheer de voorzitter. De fractie van de VVD heeft gevraagd of de taak van Theater Benjamin wegvalt en met welke offerte de provincie nu in zee gaat. Het is en en, én Theater Benjamin, dat al een subsidie van f 50.000,-- kreeg én wat K&C op scholen en voor kinderen doet. In motie K wordt als dekking de post Onvoorzien aangegeven, maar dat moet zijn "de stelpost Onvoorzien". Het college neemt de motie overigens over. Op hetgeen de heer Holman opmerkte over Lowlands zal de heer Dijks ingaan.

Ik kan niet zeggen of de herdenking van 4 en 5 mei al dan niet doorgaat wanneer de provincie haar bijdrage niet verdubbelt, maar dat is nu eigenlijk ook niet zozeer aan de orde, omdat de vraag om verdubbeling van het bedrag in de eerste plaats op het bordje van de gemeenten ligt. Mijn advies aan het bestuur van het Bevrijdingsfestival is dan ook ogenblikkelijk met de gemeenten in onderhandeling te gaan. Ik ga er overigens van uit dat het festival gewoon doorgaat. Wij komen in februari met een voorstel voor een steunpunt festivals.

Het voorstel om aan te haken bij de leerstoel Gronings is heel interessant, maar ik denk dat wij stap voor stap moeten werken. De stichting Drentse Taal is weer in de benen gekomen en de provincie heeft ook in het verleden er altijd op gewezen dat het heel belangrijk is dat ook de wetenschappelijke kant van de Drentse taal benadrukt wordt. Als die wetenschappelijke kant eenmaal vorm heeft gekregen - er lopen sollicitaties - zullen wij bekijken hoe wij die kant verder uit kunnen bouwen. Ik neem de suggestie om dan te bekijken hoe dit in SONT-verband kan worden gedaan, zeer serieus.

De heer NIJENBRINKS: Dus de gedeputeerde ontraadt aanvaarding van motie D?

Mevrouw BRINK: Die motie moet ik nog bespreken, want ik ben nog niet bij de fractie van de OPD aangekomen.

Mijnheer de voorzitter. Ik dank de fractie van de D66 voor het vertrouwen dat zij in mij stelt als het om het onderwijs gaat.

Aan amendement S wil ik niet al te veel woorden wijden, ik wil alleen iets citeren uit onze afspraak met K&C en dan is meteen duidelijk dat er geen sprake is van een misverstand. Ik citeer: "Ondanks het feit dat een aantal van de activiteiten een meerjarig karakter heeft, heeft de provincie-subsidie vooralsnog alleen betrekking op het jaar 2001. Eind dit jaar" - dat is dus 3 december - "zullen wij een besluit nemen over de voortzetting van subsidiëring van de desbetreffende activiteiten in de komende jaren. Hierbij speelt een tussentijdse evaluatie van de lopende projecten, alsmede het totaal aan ingediende aanvragen een rol." Wij gaan dan dus ook spreken over wat de gemeenten en de scholen betalen. Het is daarom veel te prematuur K&C nu opeens f 150.000,-- extra te geven.

De heer ENGELS: Even voor de goede orde: het is niet opeens en extra. Ik heb op basis van informatie van K&C zelf getracht duidelijk te maken dat het gaat om anderhalve ton voor andere bezigheden, namelijk de kunstmenu's en de cultuurprojecten in een aantal gemeenten. Die dingen lopen al en de bedoeling van het amendement is dat lopende verhaal niet af te breken.

Mevrouw BRINK: Maar het lopende verhaal gaat gewoon door. Het is in dit geval alleen maar iets extra's. Als wij dit honoreren, kan elke budgetinstelling wel zeggen eigenlijk meer geld nodig te hebben. De provincie heeft prioriteiten gesteld en daarvoor moet een budgetinstelling zich hard maken. Die instelling moet dan niet zeggen eigenlijk meer geld nodig te hebben om dit en dat te realiseren. Het is: dit is de opdracht - ik zeg het nu wat strenger dan ik het gewoonlijk doe - en die moet uitgevoerd worden. Het gaat dan niet aan om lopende het jaar te besluiten er f 150.000,-- bij te doen. 2 weken geleden was het bovendien nog f 500.000,--.

De heer ENGELS: Ik houd ook wel van een beetje streng zijn. Maar ik begrijp van de gedeputeerde dat de lopende projecten van de kunstmenu's en

de cultuurtrajecten in Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen niet op de tocht staan. Het is dus een misverstand van onze kant dat wij dachten dat die projecten er uitgevallen waren?

Mevrouw BRINK: Wij hebben afgesproken dat tot het nieuwe budgetjaar alles gewoon doorgaat zoals wij met K&C hebben afgesproken, niets meer en niets minder. De lopende afspraken met K&C gaan dus gewoon door.

De heer ENGELS: Mag ik dan voorstellen dat ons amendement S zo wordt gelezen dat onderdeel b. er uitgaat? Ik denk dat het amendement dan acceptabel is voor het college.

Mevrouw BRINK: Dat is slim, maar daar trap ik niet in.

Ik wijs amendement S dus af.

Mijnheer de voorzitter. Met het intercultureel instituut koersen wij op 1 januari 2002.

Mijnheer de voorzitter. Ik ontraad de staten de aanvaarding van de moties C en D, omdat die moties niets toevoegen. Met de Stichtingen Drentse Taol en Het Drentse Boek zijn wij bezig bepaalde onderdelen over het Drents op de scholen te krijgen. Ik ben er niet voor de scholen te verplichten dit in hun schoolwerkplan op te nemen. Op het aanbod van de Stichtingen Drentse Taol en Het Drentse Boek wordt al door zeer veel scholen positief gereageerd. In mijn antwoord op de inbreng van de fractie van GroenLinks heb ik naar mijn mening al genoeg gezegd over de leerstoel/het lectorschap.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Er liggen nog een paar zaken op mijn bordje. Ik begin met motie I, die door de PvdA is ingediend en breed wordt ondersteund. Wij hebben er gisteren al uitgebreid over gediscussieerd en vandaag opnieuw en ook buiten deze statenzaal is er veel over gesproken. Gelet op de brede steun maar ook de brede inkleuring wil het college de motie overnemen mits het dictum wordt aangepast. Het college stelt voor het eerste deel van het dictum van de motie als volgt te laten luiden:

besluiten:

het college op te dragen een verkennend onderzoek te (laten) verrichten naar de mogelijkheid en wenselijkheid om, ten behoeve van de kleinverbruikers, als Drentse gemeenten en de provincie,

een actieve rol te blijven vervullen in de adequate levering van elektrische energie aan de Drentse kleinverbruikers tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden.

Als de staten met deze wijziging instemmen, zal het college met de uitvoering van de motie aan de slag gaan en zal het te zijner tijd rapporteren over de bevinding van zaken.

De heer SCHAAP: Bij toevoeging van de woorden "en wenselijkheid" kan ik mij wel iets voorstellen, maar de reden waarom de woorden "middels een nutsbedrijf" moeten worden geschrapt, ontgaat mij echt. Ik krijg graag nader onderbouwd waarom het college dat nu zo graag wil.

De heer DIJKS: Als het al wenselijk is er een nutsbedrijf bij in te schakelen, hebben wij toch te maken met verschillende nutsbedrijven. Het is onverstandig selectief te gaan shoppen, want wij kunnen de juridische implicatie van het met één partij in zee gaan niet overzien. Het is ons dus te eenzijdig om met één nutsbedrijf in zee te gaan. Wij zijn namelijk aandeelhouder van meer nutsbedrijven en het college is niet van plan om selectief te winkelen.

De heer SWIERSTRA: Bovendien is het denkbaar dat uit een serieus onderzoek blijkt dat niet een nutsbedrijf de beste vorm is om ten behoeve van de Drentse burger iets te doen.

De heer SCHAAP: Uit deze opmerking blijkt dat het college de discussie die de afgelopen dagen is gevoerd, niet goed heeft gevolgd. Wij hebben telkens gesproken over de rol die de overheid zelf zou moeten of kunnen spelen en wij hebben daarbij aangegeven dat juist nutsvoorzieningen daar een goede vorm voor kunnen zijn.

De heer SWIERSTRA: Kúnnen zijn, en dus onderzoeken wij dat.

De heer SCHAAP: Nee, het college wil die woorden per se schrappen en dat wil ik dus niet.

De heer SWIERSTRA: Het schrappen van die woorden sluit de mogelijkheid van een nutsbedrijf niet uit, maar het dictum zoals het nu luidt verplicht het college om al die mogelijkheden uitsluitend te bekijken binnen het kader van een nuts-

bedrijf. Dat beperkt het onderzoek en dat wenst het college niet.

De heer DIJKS: Het college wil wel de mogelijkheid en de wenselijkheid onderzoeken, maar wil zich niet op voorhand binden. Maar bij de stemming zal wel blijken hoe de staten hierover denken.

De fractie van het CDA is nog eens teruggekomen op haar gisteren uitgesproken wens dat er op het TT-circuit meer activiteiten worden gehouden. Op dit moment loopt het traject van de vergunningaanvraag, waaraan een Milieueffectrapportage (m.e.r.) ten grondslag ligt. Wij hebben te maken met de Wet milieubeheer en met de Natuurbeschermingswet, wat het allemaal zeer gecompliceerd maakt. Volgens de directie van het circuit zijn in de vergunningaanvraag voldoende activiteitendagen opgenomen. Voor grote activiteiten zijn 5 dagen beschikbaar, een aantal dat de aanvrager zelf heeft genoemd. Wij zien dan ook de noodzaak niet hieraan verder nog wat te doen. Het is aan het bestuur van het circuit zelf om de dagen dat zij activiteiten mogen uitvoeren zelf in te vullen. Wij hebben af en toe wel een voorzetje gegeven, maar het is aan de private organisatie zelf om zelf actief te zijn. De vergunning die overigens nog verleend moet worden, biedt daartoe alle mogelijkheden.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom tenslotte op de moties N en T, die beide betrekking hebben op de communicatie. Verleden jaar hebben de staten het Communicatieplan vastgesteld, waarin is aangegeven dat er een uitwerkingsplan zal komen. Dat plan verschijnt komend voorjaar en in dat plan zal aan de staten een aantal voorstellen met daarbij een budget worden voorgelegd. Hoe sympathiek het ook lijkt om nu al een bedrag vast te stellen, wij vinden dit te voorbarig. Als het uitwerkingsvoorstel voorligt zullen wij hierover graag met de staten in discussie gaan en dan zullen wij ook wel de nodige financiële middelen vragen.

Mijnheer de voorzitter. Om die reden ontraadt het college de aanvaarding van de moties N en T.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. In motie T wordt helemaal geen bedrag genoemd.

De heer DIJKS: De intentie van ook die motie wordt meegenomen in het uitwerkingsplan van het Communicatieplan. Dan krijgen de staten diverse mogelijkheden voorgelegd.

De heer BAAS: In dat geval kan motie T worden overgenomen.

De heer DIJKS: Nee, want dan spreken wij ons nu al expliciet voor het gebruik van het in die motie genoemde communicatiemiddel uit.

De heer BAAS: Het hoeft niet gebruikt te worden, onderzocht moet worden of het mogelijk is. Dat onderzoek kan in de uitwerking van het Communicatieplan worden meegenomen en dus kan het college de motie overnemen.

De heer DIJKS: Wij komen straks met een voorstel.

De heer BAAS: En dus neemt het college de motie over.

De heer DIJKS: Er is ook niks mis mee om de motie over te nemen. Maar daarmee is niet vastgelegd dat wij in de huis-aan-huisbladen gaat adverteren.

De heer BAAS: Dat wordt in de motie ook niet gevraagd.

De heer DIJKS: Als dat misverstand uit de weg is geruimd, is er niets tegen om de motie over te nemen.

De heer VAN DER SCHOOT: Dat was overigens niet óns misverstand.

De heer DIJKS: Als maar duidelijk is dat niet vaststaat dat wij in huis-aan-huisbladen gaan adverteren.

De heer BAAS: Dat was een misverstand bij de gedeputeerde en niet bij ons.

De VOORZITTER: Laten wij het niet nog ingewikkelder maken. Het college neemt motie T over en wijst motie N af.

De heer WEGGEMANS: Mijnheer de voorzitter. De heren Van der Schoot en Gaasbeek hebben nog iets gezegd over de MRB als dekkingsmiddel. De heer Van der Schoot heeft natuurlijk gelijk als hij zegt dat wij de indexering wel kunnen handhaven en toch niet de totale heffing kunnen laten stijgen, maar dan moet het aantal opcenten wor-

den verlaagd. Als daar een politieke meerderheid voor te vinden is en het past financieel, is dat een mogelijkheid. De heer Gaasbeek trekt het wat breder en spreekt over de herverdeeleffecten als de MRB wordt vervangen door de bekende kilometerheffing van mevrouw Netelenbos, waarbij van het gemiddelde van de provinciale opcentenheffingen wordt uitgegaan. Er wordt nog hevig over gediscussieerd want binnen de MRB is er nog onbenutte vrije belastingruimte. Het IPO zet in op compensatie van de maximaal te benutten ruimte. Wij zijn daarom in het geheel nog niet zover dat wij van het gemiddelde uitgaan; dat is in ieder geval niet de inzet van het IPO en ook niet van de gedeputeerden financiën. Bovendien zijn er ook geluiden dat er misschien wel gecompenseerd gaat worden en dat het daarom wel goed is in de hoogste boom te zitten. Zo zijn er allerlei varianten. Wij stellen echter niet voor de belastingruimte volledig in te vullen en de gok te wagen.

Ik heb via Radio Drenthe al mijn boosheid geuit over het onderzoek van J'accuse. Het is een eenzijdig onderzoek geweest naar wat provincies doen voor uitkeringsgerechtigden bij het in de benen helpen van platforms. Nu STUID aan de provincie Drenthe is ontvallen, scoort Drenthe heel slecht. In het onderzoek staat ook dat ook STUID wel enige blaam treft, en dat is dan weer een geruststelling. In het onderzoek is ook niet gekeken naar wat er verder nog voor initiatieven in de provincie Drenthe zijn. Het RCPC heeft de ondersteuning van diverse lokale groepen die zich met armoedebestrijding bezighouden, overgenomen. Het is dus niet alleen maar slecht in Drenthe, op een aantal terreinen is het juist heel goed. Maar achter onderzoeken zitten altijd opdrachtgevers en met deze opdrachtgever was dit het resultaat van het onderzoek. Ik geef echter gelijk toe dat het niet leuk is om onderaan te staan.

De heer BLANKSMA: De gedeputeerde gaat voorbij aan mijn vraag. Dat onderzoek van J'accuse was maar een van de argumenten en ik heb gezegd aan dat onderzoek geen kwalificaties te willen hangen. Ik heb gepleit voor een evaluatie van het provinciaal armoedebeleid. De publicatie van dit onderzoek was voor ons een van de redenen om het provinciaal armoedebeleid dat al een

tijd geleden is vastgesteld, aan de hand van een aantal criteria te evalueren.

De heer WEGGEMANS: De staten hebben inmiddels een overzicht ontvangen van hoe het miljoen besteed is. Zo is bijgedragen aan het portaalproject in Emmen. Maar een hele evaluatie wordt toch wel redelijk breed omdat de provincie bij sommige initiatieven slechts zijdelings betrokken is. Maar als de fractie van GroenLinks via een notitie inzicht inzicht wil krijgen in wat er allemaal gebeurt, kan ik zo'n notitie toezeggen.

De heer BLANKMA: Het hoeft geen nota te worden.

De heer WEGGEMANS: Het gaat hooguit om 3 A4'tjes. Maar die notitie is hierbij toegezegd. De heer Blanksma heeft gelijk dat ik in eerste termijn niet ben ingegaan op zijn vraag over de verantwoordelijkheid van de provincie voor de werkgelegenheid. Hij vraagt om een bespreking hiervan aan de hand van een korte notitie. Wij willen hierover best een discussie aangaan, maar ik wijs er wel op dat de bereidheid van werkgevers verder moet gaan dan het ontvangen van subsidie in het kader van de IPR of welke regeling dan ook. Ook bij bijvoorbeeld werkgevers in de gezondheidszorg moet er sprake zijn van bereidheid tot meewerken. Als de door de fractie van GroenLinks op dit punt gevraagde notitie beperkt kan blijven tot 4 A4'tjes dan is die hierbij toegezegd. Daarnaast zal er in de commissie nog een discussie plaatsvinden.

Mijnheer de voorzitter. De fractie van de VVD heeft motie J ingediend. Het college zegt steeds dat als men maar met goede projecten komt, het college bereid is te spreken over cofinanciering. Dat geldt ook voor projecten die opborrelen in het kader van de regiovisie. De heer Nijenbrinks heeft een koppeling gelegd met een aantal projecten die al bestaan en die ook blijven bestaan en hij vraagt om meer geld om nog meer te kunnen stimuleren. Het college heeft daar niet echt bezwaar tegen, maar is wel van mening dat het zonder dit extra geld ook kan. Maar als de fractie van de VVD er toch aan hecht het zo te doen, is mijn voorstel hiervoor geen fonds op te richten, maar voor de jaren 2002 en 2003 een krediet van f 250.000,-- beschikbaar te stellen en de woorden "het bestuur" te vervangen door "het college". Het dictum van de motie komt dan te luiden:

besluiten:

een krediet van f 250.000,-- beschikbaar te stellen voor de jaren 2002 en 2003 van waaruit deelnemende Drentse gemeenten een beroep kunnen doen bij de uitwerking van concrete projecten, zulks ter beoordeling van het college.

Als het krediet na 2 jaar niet op is, gaat het overschot vanzelf weer terug naar de provinciale kas. Ik stel voor de dekking te zoeken in de post Onvoorzien van de begroting 2002.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Wij kunnen met die wijzigingen instemmen als het college dan de motie overneemt.

De heer WEGGEMANS: Dan neemt het college motie J over.

Voor de boekhouding loop ik nog even de moties door waarmee geld is gemoeid.

In motie F gaat het om f 100.000,--. In 2002 wordt de dekking gevonden in de stelpost Eenmalige uitgaven en verder wordt de uitgave meegenomen in de begrotingen.

Voor motie G geldt hetzelfde: in 2002 wordt f 25.000,-- gehaald uit de stelpost Eenmalige uitgaven en verder wordt de uitgave meegenomen in de begroting tot aan het eind van de termijn van 5 jaar.

Motie J: f 250.000,-- uit de post onvoorzien 2002.

Motie K, Theater Benjamin: f 100.000,-- uit de stelpost Eenmalige uitgaven 2002 en vervolgens meenemen in de begrotingen 2003 en volgende jaren.

Motie L: f 150.000,-- voor 2002 uit de stelpost Eenmalige uitgaven.

Motie H: f 300.000,-- uit de post Onvoorzien 2002.

De staten krijgen dit uiteraard allemaal nog netjes in een begrotingswijziging aangeleverd, maar hierbij is het goed vastgelegd.

De heer ENGELS: In motie H wordt de post Onvoorzien 2001 genoemd.

De heer WEGGEMANS: Het is de bedoeling dat alles naar 2002 gaat, dat is voor de boekhouding gemakkelijker.

Mijnheer de voorzitter. De heer Engels was van mening dat in voorstel 5 van de Najaarsnota verschillende onbeargumenteerde posten stonden en

ten aanzien van een post, namelijk onderdeel ab. handhaaft hij die mening. Het college stelt voor de stemming over dit amendement op 12 december te laten plaatsvinden. Het college heeft dan de gelegenheid de staten nog voor die datum te voorzien van enige informatie. Dit punt komt dan echter niet meer in een commissievergadering aan de orde.

De heer ENGELS: Dat het voorstel niet voldoende beargumenteerd was, was een van de redenen om tegen dit voorstel te zijn. De nadere motivering ten aanzien van de onderdelen h. en y. heeft mijn fractie over de streep getrokken, maar wij vragen in ons amendement om een "deugdelijke onderbouwing". Wij zeggen dus niet dat er formeel geen onderbouwing was, maar de onderbouwing die de gedeputeerde gaf - die overigens van een haast ongeëvenaarde weggemansiaanse schoonheid was: een kleine auto voor de rit naar het provinciehuis en een grote auto voor op bezoek gaan - heeft ons met betrekking tot punt ab. niet over de streep getrokken. Onze kritiek richt zich dus op de formele én inhoudelijke onderbouwing.

De heer WEGGEMANS: Op 12 december mag dit allemaal gezegd worden; daar is niets tegen.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Mijn handtekening staat ook onder dit amendement en daarom wil ik er ook nog wel iets over zeggen. Als het college met een goed doordacht en onderbouwd statenstuk komt, zal mijn fractie dat goed onderbouwde voorstel over dienstauto's op een heel zorgvuldige wijze bekijken. Maar de heer Engels handhaaft op dit moment zijn amendement en ik wil mijn handtekening daaronder laten staan.

De heer WEGGEMANS: Ik stel heel iets anders voor dan waarvan de heer Mastwijk nu uitgaat. Ik spreek niet over een statenstuk, ik spreek slechts over stemming over dit amendement op 12 december 2001 en ik zeg daarbij dat de staten voor die tijd door het college van enige informatie voorzien worden. Als de heer Mastwijk een ander stuk wil, moet hij daarvoor nu een voorstel van orde doen.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Ik moet dan toch even refereren aan de behandeling in de Statencommissie BFE. Mijn fractie is net als die van de heer Engels van mening dat dit voor-

stel onvoldoende aandacht heeft gehad en dat betekent dat wij willen dat er straks over dit amendement wordt gestemd.

De heer WEGGEMANS: Ik blijf zo dicht mogelijk bij de wens van de indiener en daarom vraag ik alleen om uitstel van stemming. De heer Mastwijk vraagt het college nu om, nadat de staten dit amendement hebben aangenomen, met een nieuw voorstel te komen. Dat is een heel andere benadering. De meest zuivere benadering die het college kan bedenken is het uitstellen van de stemming over het amendement en de staten voorzien van enige informatie. Dat was ook de argumentatie van de heer Engels. Als het anders moet, wordt het wel heel ingewikkeld.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik kan mij wel voorstellen dat het college de stemming wil uitstellen en ons nog met een brief wil verrassen, maar ik heb toch de indruk dat de fracties die het amendement hebben ondertekend redelijk goed weten wat de uitslag van de stemming in december zal zijn. De stemming mag wel uitgesteld worden, maar voorzover ik kan nagaan, zullen de fracties die het amendement hebben ondertekend op 12 december geen andere mening hebben over de regeling van het dienstvervoer. Uit het verslag van de vergadering van de Statencommissie BFE wordt ook duidelijk waarop die stemming uit zal draaien.

De heer WEGGEMANS: Het akkoord gaan met het uitstel van de stemming wordt door het college in dank aanvaard.

De heer SCHAAP: Ik kan alleen maar akkoord gaan met uitstel van de stemming als de overige ondertekenaars van het amendement daar ook mee instemmen.

De heer WEGGEMANS: De heer Engels is de eerste ondertekenaar. De ondertekenaars hoeven ook verder helemaal niets te doen, zij hoeven ook hun handtekening niet weg te halen. Zij moeten alleen even nadenken over het voorstel van het college om de stemming uit te stellen, want het college wil het voorstel graag beter onderbouwen. Die onderbouwing zal niet meer dan 2 A4'tjes beslaan en zeker geen groots statenstuk worden.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik bewonder de poging van de heer Weggemans om dicht bij mij te komen, maar ik moet vaststellen dat met betrekking tot dit punt de heren Mastwijk en Schaap nog dichter bij mij staan. Wij handhaven het amendement en wij willen dat daar vandaag over gestemd wordt. Wij willen de stemming dus niet uitstellen.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik heb het amendement niet ondertekend, maar ik heb de discussie nadrukkelijk en met belangstelling gevolgd. Ik moet vaststellen dat de argumentatie die de heer Mastwijk heeft gegeven volstrekt dwars staat op het voorstel van de heer Engels. De heer Mastwijk zei dat dit onderdeel in de commissie onvoldoende aandacht heeft gehad. Het college wil nu meer informatie geven en stelt daarom voor de stemming uit te stellen tot 12 december. Om dan halsstarrig vast te houden aan stemming vandaag, vind ik toch een beetje....

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Dan moet ik toch nog maar even wat zeggen. Het dreigt nu allemaal wel wat lang te gaan duren, maar dat moet dan maar. Het gaat om een voorstel dat op een wat bijzondere wijze in de Najaarsnota is terechtgekomen. De behandeling in de commissie is onvoldoende geweest, omdat de argumentatie onvoldoende was. De bespreking die gisteren plaatsvond heeft niet iedereen bevredigd, zo heb ik begrepen en hetzelfde geldt voor de discussie van vandaag. Wij stellen daarom voor vandaag wel over dit amendement te stemmen en als het college dan op enig moment met informatie komt waaruit blijkt dat het college toch aan dit voorstel hecht, gaan wij de discussie daarover aan. Ik sluit mij bij het standpunt van de heer Engels aan: vandaag stemmen over dit amendement.

De heer WEGGEMANS: Maar als dit amendement wordt aangenomen, heeft het college er geen zin meer in de staten nog van informatie te voorzien. Dan wil ik het politieke proces zuiver houden. Ik doe een voorstel overeenkomstig wat kan. Ik ben het met de heer Nijenbrinks eens dat de reactie van de heer Mastwijk uitmunt door warigheid, terwijl de heer Schaap half toegeeft en daarna zijn standpunt weer herziet. Dat brengt mij ertoe te zeggen dat wanneer het amendement is aangenomen, het college niet de moed en zeker

niet de zin heeft om nog met informatie te komen. Dan is het over en uit.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Het is niet zo dat ik half heb toegegeven en mij daarna heb teruggetrokken. Ik heb het politieke signaal waaraan het college behoefte had, afgegeven. Ik heb gezegd dat het moment van stemming niet van belang is. Als de fracties die het amendement hebben ondertekend vandaag laten weten het eens te zijn, is het niet van belang of vandaag of op 12 december over het amendement wordt gestemd.

De heer WEGGEMANS: Ik stel niks inhoudelijks aan de orde, ik stel slechts voor de stemming uit te stellen. Wat daar allemaal naast wordt gezet, is niet door het college voorgesteld. Ik hecht eraan het zuiver te houden en de staten moeten dan ook de moed hebben het zuiver te houden. Ik heb geen behoefte aan allerlei omzwervingen.

De VOORZITTER: Wij zijn hiermee gekomen aan het eind van de algemene beschouwingen. Ik stel de staten voor nu eerst verder te gaan met de behandeling van de agendapunten M.1. tot en met M.11. en daarna de stemmingen over de moties en amendementen te houden, want die hebben gevolgen voor agendapunt M.12.

Daartoe wordt besloten.

M. Behandeling en vaststelling van de op de Najaarsnota 2001, Beleidsnota 2002 en begroting 2002 betrekking hebbende voorstellen van gedeputeerde staten

Voorstellen nieuw beleid en intensiveringen

1. Het voorstel van gedeputeerde staten van 27 augustus 2001, kenmerk 28/6.1/2001006044, Nota energiebeleid (Voorstel o. Najaarsnota 2001)

(statenstuk 872)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Milieu, Water en Groen van 15 oktober 2001.

De VOORZITTER: Ik doe een dringend beroep op alle sprekers om beknopt te zijn.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben een brief ontvangen van de Stichting Kwelgeest. Is het college bereid Drenthe als proeftuin te gebruiken voor zonne-energie? Is het college bereid de aandelen die de provincie nog in energiebedrijven heeft, vast te houden en niet te verkopen? Is het voor het college mogelijk aan tariefstelling te doen? Wat ik met het laatste bedoel, heb ik in de commissievergadering toegelicht.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de energienota bevindt mijn fractie zich in een wat merkwaardige situatie. Wij zijn blij dat de nota er nu ligt en toch zijn wij niet tevreden. Wij zijn blij met de nota, omdat daarmee het energiebeleid op de provinciale politieke agenda staat en er is ook zeker sprake van goede voornemens en een goede aanzet.

(Voorzitter: de heer Swierstra.)

Maar toch zijn wij niet tevreden. De ervaring heeft geleerd dat in het verleden alle energiescenario's gefaald hebben. De autonome groei in de consumptie werd telkenmale te laag getaxeerd en reductiedoelstellingen werden niet gehaald. Effectief energiebeleid begint met een integrale benadering en besluiten die ogenschijnlijk niets met energiebeleid te maken hebben, blijken bij nadere beschouwing wel degelijk energieconsequenties met zich mee te brengen. De situering van een kantoren- of bedrijventerrein ten opzichte van vervoerssysteem heeft onweerlegbare gevolgen voor het energiegebruik voor transportdoel-einden, om maar eens een voorbeeld te noemen. Mijnheer de voorzitter. Het gaat om de trias energetica. Het gaat in de allereerste plaats om het voorkomen van energiegebruik, vervolgens om het besparen van energie en nadat fors is ingezet op voorkoming van gebruik en besparing komen we aan bij duurzaam opgewekte energie en een efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen. Een daling van de CO²-uitstoot met 6% ten opzichte van 1990 vraagt een aanzienlijk grotere inspanning dan in de nota is terug te vinden. In de eerste plaats immers gaat het om het terugdringen van de sinds 1990 fors toegenomen uitstoot en daarbovenop nog eens die 6%. Dat vraagt om een instrumentarium dat een reductie van maar liefst 40% oplevert en in dat opzicht schiet deze nota substantieel tekort.

Mijnheer de voorzitter. Betekent dit nu dat wij deze Nota energiebeleid een slechte nota vinden? Eigenlijk niet, want er gaat in de goede richting gewerkt worden. Betekent het dan dat wij met de nota tevreden zijn? Nee, dat ook niet, want met de maatregelen die in de nota zijn beschreven, halen we bij lange na de eigen doelstellingen niet. Kortom, de doelstellingen zijn goed, maar het gekozen instrumentarium schiet fors tekort. Dat voorzien wij nu al en dat is ook de reden dat wij, alles afwegend, niet akkoord kunnen gaan met deze Nota energiebeleid.

De heer KUIPER: Mijnheer de voorzitter. Wij willen, in tegenstelling tot D66, de Nota energiebeleid wel steunen. In de commissievergadering werd duidelijk dat er op onderdelen echt veel meer mogelijk is, maar de gedeputeerde ging daar in zijn antwoord te weinig op in. Het zou echter nu te veel van het geduld van de statenleden vergen om alle onderdelen van de nota langs te gaan. Wat wij wel graag willen, is dat op hoofdpunten een aantal zaken wat beter naar voren komt: wij denken dan aan de voorbeeldfunctie van de provincie, aan de ontwikkeling van windenergie, en dan vooral de ontwikkeling van solitaire windmolens in relatie met de gebouwde omgeving, aan de bedrijventerreinen, aan een scan voor duurzaam energiegebruik in de bebouwde omgeving en het geven van een praktische invulling daaraan en, nog belangrijker, aan het beter gebruikmaken van subsidieregelingen en convenanten. Wij willen dat deze onderdelen op zo kort mogelijke termijn opnieuw worden bekeken.

De heer SMIDT: Mijnheer de voorzitter. Wij stemmen in met de Nota energiebeleid. Wij moedigen de gedeputeerde aan met de uitvoering ervan spoedig te beginnen. Er zijn signalen dat de taakstellingen alleen maar strakker worden en dan verontrust het mij op de televisie de ene milieuclub te horen zeggen tegen molens op het vasteland te zijn terwijl de andere tegen molens in zee is. Wij moedigen de gedeputeerde aan niet in discussies te verzanden maar gewoon aan de slag te gaan.

De heer HORNSTRA: Mijnheer de voorzitter. De fractie van de PvdA had zich voorgenomen aan de bespreking van dit statenstuk iets meer tijd te besteden.

Ik wil beginnen met de opmerking dat aan het museumparadijs van mevrouw Brink misschien wel het energieparadijs van de heer Dijks kan worden toegevoegd.

Het zal duidelijk zijn dat de PvdA energie een belangrijk onderwerp vindt. In de algemene beschouwingen is hierover al heel veel gezegd en dat wil ik nu niet herhalen.

Mijnheer de voorzitter. In de commissie is een aantal heel zinvolle voorstellen gedaan. Dat ik in deze vergadering op een aantal punten toch nog wat uitvoeriger terug wil komen heeft ermee te maken dat naar onze mening vanwege de tijdsdruk dit statenstuk in de commissie niet helemaal zorgvuldig is afgehandeld. Wij hebben zeker waardering voor de opzet van de energienota, maar zijn, net als de fractie van D66, ook kritisch, met name over het ambitieniveau. Naar onze mening worden met de door het college voorgestelde maatregelen de door het college gestelde doelen niet gehaald. Het is een beetje als het Nederlandse voetbal: er worden aardige wedstrijden gespeeld maar omdat vergeten wordt genoeg te scoren wordt geen enkele ronde overleefd. Misschien ontbreekt wel de echte wil om te winnen. Aan de andere kant moet ik zeggen dat wij wel vertrouwen hebben in deze gedeputeerde, want van hem zijn de woorden: "Als je iets echt wilt dan kán het ook." Blijkbaar heeft minister Pronk meegeluisterd toen de gedeputeerde deze woorden op het congres Zonnestroom sprak, want hij noemde zijn nota over dezelfde problematiek "Waar een wil is, is een weg". Het is dus een kwestie van willen en er is heel veel ambitie nodig om de werkelijke CO²-uitstoot terug te dringen, want in een wereld met voortgaande economische groei en toenemende mobiliteit wordt de uitstoot alleen maar groter; de heer Sluiter wees daar al op. De heer Sluiter heeft ook de uitgangspunten al duidelijk naar voren gebracht. Ik wil daar nog slechts het punt van een goede voorlichting aan toevoegen.

Wat moet er nu volgens de fractie van de PvdA gebeuren om de gestelde doelen wel te halen? Als je alles op een rijtje zet, blijkt het toch een heel complex probleem te zijn, dat alleen op te lossen is door het in stukjes te hakken. Ik wil bij een aantal van die stukjes een suggestie doen hoe tot aanscherping van het beleid zou kunnen worden gekomen. Daarmee keur ik impliciet en expliciet de onderdelen die ik nu niet meer aan de orde stel, goed.

Mijnheer de voorzitter. De heer Dijks heeft in de commissie al toezeggingen gedaan over mogelijkheden voor financiering van solitaire voorstellen en daar bedoelde hij nadrukkelijk geen solitair geplaatste windmolens mee.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met het college te vragen de nuloptie voor bedrijventerreinen nader uit te werken. Die nuloptie of een energieneutraal bedrijventerrein zal niet overal mogelijk zijn, daar zijn wij ons ook van bewust, maar het moet mogelijk zijn om in overleg met gemeentebesturen - en daarmee moet de gedeputeerde toch praten als de motie van de PvdA wordt aangenomen - te bewerkstelligen dat het streefbeeld, zoals de gedeputeerde dat noemt, meer het uitgangspunt wordt. Bedrijven moeten naar onze mening een deel van de oplossing zijn en niet een deel van het probleem en daarom moeten alle mogelijkheden benut worden. Aan ideeën daarvoor is geen gebrek en windmolens zouden in dit geheel een rol kunnen spelen. Over de randvoorwaarden die hierbij gelden, is in de commissie al gesproken.

Het volgende punt is de toepassing van biomassa. Wij hebben het gevoel dat dit idee in de nota niet geheel uit de verf is gekomen. Wij denken dat er zeker in en rond het tuinbouwgebied Emmen/Klazienaveen uitgelezen kansen zijn om ter plekke kleinschalig energie op te wekken uit biomassa. Door het ter plekke te doen, wordt al een reductie van 25 à 30% in de afvoerkosten bereikt en vervolgens levert die biomassa nog een energiereductie van 15 à 20% op. Wij weten dat er in Emmen veel plannen en ideeën zijn, maar wij weten ook dat het project Biomassa nog een beetje onderbelicht is. Wij hopen dat in de contacten met de gemeente Emmen deze wijze van energieopwekking nadrukkelijk onder de aandacht wordt gebracht.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom tenslotte op de zonnestroom (PV). Bij de bespreking van de energieverkenning van vorig jaar november waren veel fracties dolenthousiast over de mogelijkheden voor PV. Van dit enthousiasme vinden wij in de nota te weinig terug. Er is naar onze mening te weinig ambitie om de wellicht lange weg van de zonnestroom in te slaan. Maar elke lange weg begint met een eerste stap.

Mijnheer de voorzitter. Een energiebron die in één dag meer energie levert dan de hele mensheid tot nu toe heeft gebruikt, verdient het optimaal benut te worden. De hoge prijs in relatie tot het rende-

ment schrikt velen nog af. Maar onder het motto "grootschalig is zalig" kan de kostprijs aanzienlijk worden gedrukt. Wij zijn van mening dat de provinciale overheid hierbij een voorbeeldfunctie heeft. Het liefst zou ik het college een POR geven, waarbij POR staat voor Please, on my roof, maar of dat bouwtechnisch mogelijk is en geen ongewenste precedents schept, kan ik niet helemaal beoordelen. Maar dat de provincie een voorbeeldrol heeft, is ons in ieder geval wel duidelijk. Overheidsgebouwen en zonne-energie zouden naar onze mening onlosmakelijk met elkaar verbonden moeten zijn, zoals dat in vele landen om ons heen al het geval is. In Fryslân - volgens sommige statenleden ook een ander land - bestaat voor dorpshuizen de mogelijkheid hun daken te voorzien van zonnepanelen. Wij willen graag onderzocht hebben in hoeverre hieraan in Drenthe ook behoefte is. Ook ten aanzien van andere grootschalige projecten zien wij graag de optie van PV nadrukkelijk onder de aandacht gebracht.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

Daarbij hebben wij de indruk dat er voor de provincie tevens een taak ligt om de leemte in kennis over financieringsmogelijkheden bij vele organisaties op te vullen. De heer Dijks moet de boer op met informatie over ICES III-gelden, geïnteresseerde banken, belastingfaciliteiten etcetera. Mijnheer de voorzitter. Het college heeft een aanzet gegeven voor het beleid om anders met energie om te gaan en dit alles in het kader van een duurzame samenleving. Voorstellen voor anders omgaan met energie zijn onlosmakelijk verbonden met sociale dimensies, economie en cultuur, dus eigenlijk met alles. Wij wensen het college veel sterkte met de uitvoering van allerlei beleidswensen en wij zien graag nader uitgewerkte voorstellen tegemoet.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Ik werk gewoon mijn lijstje af en daar staat niet veel op. Maar ook hier geldt: niet het vele is goed, maar het goede is veel.

De heer Gaasbeek heeft gevraagd naar de reactie op de brief van de Stichting Kwelgeest. De heer Oosterwijk heeft in zijn inspreekreactie in de commissie een aantal zaken genoemd en in zijn brief wijst hij op een aantal remmende factoren die de voortgang zo moeizaam maken. Maar in de nota toont het college zijn ambitie en zijn wil om

een voorbeeldfunctie te vervullen. In de nota is onder andere uiteengezet wat er in en op het gebouw kan gebeuren. Voor dit traject is f 350.000,-- gereserveerd.

Mijnheer de voorzitter. Ik heb inderdaad in Emmen gezegd dat als wij het écht willen het ook kán. Ik voeg daar nu aan toe: "Wat een mens zich voorneemt, moet hij ook uitvoeren." Er zijn in de commissie en ook vanmiddag zeer goede suggesties gedaan. Wij bespreken nu de Nota energiebeleid en nog niet zolang geleden hebben wij de Nota duurzaamheid vastgesteld en die 2 nota's samen zorgen ervoor dat er intern een stevige projectorganisatie wordt opgezet om deze kwestie aan te pakken en ook de boer op te gaan. Net als de heer Weggemans doet op grond van zijn aanjaagfunctie, zal ik mij in en buiten Drenthe bezighouden met het aan de orde stellen van deze zaken.

Mijnheer de voorzitter. De staten zullen vroegtijdig via een plan van aanpak geïnformeerd worden over hoe wij het allemaal gaan doen, want wij kunnen alleen maar slagen in onze ambities als wij snel aan het werk gaan en er veel energie in stoppen.

Het onderwerp biomassa is in de nota wat onderbelicht gebleven. Inmiddels is een project van de NLTO en de tuinbouwsector in Emmen op dit terrein in een afrondend stadium. Over niet al te lange tijd zal over dit onderwerp in de staten van gedachten kunnen worden gewisseld. Daarna zullen wij bekijken wat wij er verder mee kunnen doen.

De heer KUIPER: Heeft de gedeputeerde hiermee tevens toegezegd dat de onderdelen die nu door de staten genoemd zijn afzonderlijk en op zo kort mogelijke termijn in de commissie en in de staten aan de orde komen?

De heer DIJKS: Dat zal niet voor alle onderdelen afzonderlijk gelden. Wij komen met een plan van aanpak voor een bepaald moment en dat moment kan over 1 jaar maar ook 2 jaar zijn. Naar gelang er kansen liggen zullen wij de staten hierover rapporteren.

TWEEDE TERMIJN

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Ik heb geen reactie gehad op mijn vraag over aandelenverkoop.

De heer DIJKS: Dat is een totaal andere zaak. De heer Weggemans gaat over de centen. Het college heeft besloten naar het aandelenbezit een apart onderzoek in te stellen, maar gelet op alles wat hierover in de Tweede Kamer is gezegd, zullen de staten hierover te zijner tijd een apart voorstel voorgelegd krijgen.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Wij blijven tegen de nota.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college, onder de aantekening dat de fractie van D66 geacht wenst te worden tegen te hebben gestemd.

2. Het voorstel van gedeputeerde staten van 6 september 2001, kenmerk 36/6.6/2001007676, Structurele subsidie Stichting Theaterwerkplaats Het Hek (Voorstel w. Najaarsnota 2001)

(statenstuk 878)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 17 oktober 2001.

De heer IETSWAART: Mijnheer de voorzitter. In het geweld van alle belangrijke dingen die de afgelopen dagen zijn gezegd, wil ik toch nog even de aandacht vragen. In de vergadering van de Statencommissie CW van 17 oktober heeft mijn fractie erop aangedrongen niet zonder meer een structurele subsidie toe te kennen aan de Stichting Theaterwerkplaats Het Hek. Wij hebben er bij mevrouw Brink op aangedrongen daartoe pas te besluiten op basis van een over bijvoorbeeld 2 jaar te houden evaluatieonderzoek van de bereikte resultaten. Mevrouw Brink was hier, helaas, niet toe bereid, want zij was van mening dat er voldoende gronden zijn om nu reeds nu een structurele subsidie toe te kennen. Mijn fractie is daar niet van overtuigd. Het Hek heeft een bestuurlijke verandering doorgemaakt en het nieuwe bestuur wil Het Hek ontwikkelen tot een belangrijk podium op het gebied van amateurtheater met als doel een open, dynamische en laagdrempelige theaterwerkplaats en theatercentrum te zijn. Dat

zijn prijzenswaardige ambities en daar is niets mis mee. Daar wil mijn fractie ook wel een structurele subsidie voor beschikbaar stellen, maar alleen als uit een evaluatie blijkt dat het bestuur deze ambities heeft waargemaakt. Met alle respect en waardering voor de goede bedoelingen van het bestuur, het kan ook misgaan, en wat dan? Daarom dringt mijn fracties er nogmaals bij de gedeputeerde op aan ermee in te stemmen aan de subsidieverlening de voorwaarde te stellen dat de subsidie voor 2 jaar wordt verleend en dat op rond van een evaluatie in het tweede jaar zal worden bepaald of er wel of geen structurele subsidie zal worden toegekend.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. Stel dat ik bestuurder zou zijn van zo'n fantastische instelling als Het Hek, ik zou dan zeker trots zijn op wat wij Drenthe te bieden hebben en er zou mij heel veel aan gelegen zijn om het werk voort te zetten. Uit de rapportage die wij ontvangen hebben blijkt duidelijk dat Het Hek zijn zaakjes keurig voor elkaar heeft; daarvoor hebben wij alle waardering.

Maar ik ben geen bestuurder van de instelling Het Hek, ik ben provinciaal bestuurder. In zo'n geval kan ik niet alleen op basis van warme gevoelens elke organisatie omarmen. Dan hoor ik ook nog een aantal afwegingsfactoren te hebben. Voor de fractie van de VVD zijn dat de volgende.

- Heeft de provincie beleid als het gaat om amateurtoneel en het geven van kwaliteitsimpulsen daaraan?
- Hebben we die opdracht misschien ook al aan een andere budgetorganisatie gegeven en hoe is de relatie daarmee?
- Hebben we criteria waardoor het ook andere organisaties duidelijk is waarop deze instelling beoordeeld wordt en kunnen we daarmee aangeven wie wel en wie niet voor subsidie in aanmerking komt?
- In hoeverre zijn door de organisatie gestelde doelen te toetsen op haalbaarheid? Cijfers van voorgaande jaren liggen namelijk niet voor.

De discussie in de commissie gaf ons inziens onvoldoende tot geen antwoord op deze vragen. Het college heeft gisteren heel dapper gezegd dat de politiek soms maar flink moet zijn en niet alleen keuzes moet maken, maar ook nee moet durven zeggen. De fractie van de VVD pakt die handschoen op en durft nee te zeggen tegen de subsidiëring van Het Hek.

Eerst moeten duidelijke criteria geformuleerd worden, anders is wat ons betreft het hek van de dam.

Mevrouw BRINK: Mijnheer de voorzitter. De heer Letswaart vraagt om na 2 jaar te evalueren en daarna eventueel door te gaan met subsidiëren. Juist bij Het Hek is het belangrijk dat de subsidie structureel is omdat het in Drenthe een unieke toneelwerkplaats is. Het Hek is laagdrempelig enzovoorts - ik hoef niet alles te herhalen wat ik hierover in de commissie heb gezegd - en daarom heeft het belang bij een structurele subsidie. Natuurlijk zullen wij elk jaar bekijken hoe het gaat, net zoals wij alles evalueren en natuurlijk zullen wij, als het fout gaat, onze subsidiëring stopzetten. Maar ik ben van mening dat wij op voorhand een theaterwerkplaats als Het Hek, die in het verleden veel problemen heeft gekend maar nu onder een nieuw bestuur met volle vaart vooruit gaat, ons vertrouwen moeten geven. Dat zo zijnde, moeten wij ook iets durven en moeten wij zo grootmoedig zijn om ja te zeggen. Het gebeurt dus niet alleen op basis van warme gevoelens. Als ik op basis van alleen warme gevoelens cultuurbeleid voerde dan zou ik elke dag bij de staten komen om geld. In de politiek heb je vaak niets aan alleen warme gevoelens. Ik doe dit voorstel dan ook niet op basis van warme gevoelens, maar omdat het mij zinvol lijkt. Het gaat om een unieke werkplaats. De provincie heeft geen beleid voor de amateurkunst, maar dat staat nu even los van deze unieke werkplaats.

Natuurlijk trekt Het Hek samen met K&C op. Mijnheer de voorzitter. De doelstellingen worden elk jaar op hun haalbaarheid getoetst en elk jaar bekijken wij of wat wij zo graag willen dat Het Hek doet, ook werkelijk gebeurt. Dat is niet alleen voor Drenthe maar ook voor buiten Drenthe belangrijk. Mijnheer de voorzitter. Mevrouw Schipper noemde 4 afwegingsfactoren en daarvan heb ik alleen beleid, criteria en doelstellingen kunnen opschrijven.

Mevrouw SCHIPPER: Het vierde punt was of ook andere organisaties op dit terrein dezelfde kwaliteit kunnen brengen.

Mevrouw BRINK: Maar die andere organisaties zijn er niet. Wij vinden dit nu een interessante werkplaats en als er een andere organisatie komt, bekijken wij het allemaal weer opnieuw. Elk voor-

stel wordt op zijn merites beschouwd. Dit is nu eens iets anders in Drenthe en daarom heeft het college hier ja tegen gezegd. De provincie doet dit samen met de gemeenten en samen met de eigen inkomsten van de stichting.

TWEEDE TERMIJN

De heer IETSWAART: Mijnheer de voorzitter. Wij kunnen akkoord gaan met de nuances die de gedeputeerde heeft aangebracht. Nu zal aan het eind van 2002 en aan het eind van 2003 een evaluatie plaatsvinden. Ik neem aan dat de commissie die evaluatie dan krijgt voorgelegd.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. K&C heeft voorzover ik weet de opdracht te zorgen voor kwaliteitsimpulsen in de Sector Amateur-toneel. Wij blijven tegen dit voorstel.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik ben het met mevrouw Schipper eens en zal daarom ook tegen het statenstuk stemmen.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN: De fractie van de OPD gaat ook niet akkoord met een structurele subsidie voor de Stichting Theaterwerkplaats Het Hek.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college, onder de aantekening dat de fracties van de VVD, de Ouderenpartij en de OPD geacht wensen te worden tegen te hebben gestemd.

3. Het voorstel van gedeputeerde staten van 27 september 2001, kenmerk 38/6.2/2001007679, Informatieplan 2002-2005 (e-government) (Voorstel x. Najaarsnota 2001)

(statenstuk 887)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 17 oktober 2001.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten overeenkomstig het voorstel van het college.

Voorstellen bestemming tweede tranche flexibel beleid 2001

4. Het voorstel van gedeputeerde staten van 24 september 2001, kenmerk 38/6.6/2001008504, Ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving

(statenstuk 882)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit van 15 oktober 2001.

De heer FONK: Mijnheer de voorzitter. De ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving is ook binnen de fractie van de VVD een steeds terugkerend onderwerp van gesprek. Elk goed onderbouwd initiatief om deze kwaliteit te verbeteren, juichen wij dan ook toe en kan op onze ondersteuning rekenen.

(Voorzitter: de heer Swierstra.)

Niet voor niets heeft onze fractie bij de totstandkoming van het POP hier de nadruk op gelegd. Ook dit statenstuk heeft deze insteek. Voor opwaardering van de landschappelijke en stadslandschappelijke planologische uitwerking wordt f 750.000,- uitgetrokken en dat is niet niks. Maar het gaat om de invulling. Wij hebben dit voorstel vanuit de nut- en noodzaakbenadering overdacht. Tot op dit moment hebben ons geen signalen bereikt dat gemeenten niet in staat zijn de kwaliteit van hun bestemmingsplannen op een aanvaardbaar niveau te houden. Het tegendeel is waar. Wij hebben zelfs de indruk dat de ruimtelijke uitwerking in goede samenspraak met diverse belangengroepen, waaronder de BOKD, totstandkomt. Gemeenten zijn goed in staat gebleken met al dan niet-ingehuurde deskundigheid resultaten te boeken die er mogen zijn, zonder daardoor in financiële problemen te geraken. De noodzaak om op dit vlak om kwaliteitsredenen uitsluitend een financiële impuls te geven, ontgaat ons dan ook. In de landelijke discussie over de inrichting van ons land en het wonen daarin is er steeds minder ruimte voor een welstandstoets en zeker voor een provinciale. De gemeentelijke verantwoordelijkheid neemt alleen maar toe, hetgeen wellicht leidt

tot meer zelfstandige gemeentelijke welstandscommissies. Het opwaarderen van het Erfgoedhuis met een grotere taakstelling, waarvan dan naar wens gebruik kan worden gemaakt, loopt niet met dit denken in de pas. Sterker nog, deze knowhow op stedenbouwkundig en landschappelijk gebied is overal ruimschoots om de hoek aanwezig en gemeenten maken daar ook al veel gebruik van. De slotzin uit het statenstuk: "Het Erfgoedhuis en de BOKD zijn hierbij onmisbare partners.", suggereert in onze beleving min of meer een gedwongen winkelnering. Het zal duidelijk zijn dat de fractie van de VVD daar enige moeite mee heeft.

Mijnheer de voorzitter. Een bedrag van f 750.000,- voor kwaliteitsverbetering vinden wij prima, maar wij vragen het college nog eens na te denken over de wijze waarop die kwaliteitsverbetering kan worden bereikt. Wij hebben erover gebrainstormd hoe het ook zou kunnen en komen met enige suggesties, bij uitvoering waarvan ook resultaat kan worden geboekt.

1. Laat gemeenten gebruikmaken van voorbeeldplannen als Zwinderen en Zeyen en wijs ze op de daarmee opgedane ervaringen, zowel de positieve als de negatieve.
2. Stel een provinciale handleiding op voor het maken van woonplannen, waarin vroegtijdige samenspraak tussen provincie en gemeenten is opgenomen. Hiermee kunnen de geconstateerde frustraties worden ondervangen en zo'n handleiding resulteert ons inziens in een efficiënter goedkeuringsbeleid.

Of - en dit vinden wij een heel postieve suggestie, die bovendien gebruikt kan worden naast de eerste 2 suggesties - beloon de gemeenten die goed hebben gepresteerd. Wij stellen het college voor een ontwerpprijs in te stellen voor de categorieën Landschappelijke inpassing, Duurzaam wonen en Stedelijke vernieuwing. Deze prijs kan door de winnende gemeente worden ingezet om in de prijswinnende gebieden een nader te benoemen doel te realiseren, waarbij wij denken aan een speelplaats of - en dat vinden wij nog beter - een kunstwerk.

De prijs moet substantieel zijn en de kosten ervan kunnen uit het bedrag van f 750.000,- worden gedekt. Indien de prijs aanslaat, kan hij wellicht periodiek worden toegekend, waarvoor wij dan een voorstel van het college verwachten. De VVD denkt dat deze prijs een sterk positieve impuls zal

hebben op gemeenten en deze stimuleert nog eens extra in te zetten op de kwaliteit.

Kortom, de fractie van de VVD vraagt het college de invulling nog eens te willen overdenken en of het met name iets ziet in de suggestie voor het instellen van een prijs.

De heer KUIPER: Mijnheer de voorzitter. Ook wij stemmen in met statenstuk 882. De ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving is ook voor ons belangrijk.

Ik heb nog wel een paar procedurele kanttekeningen, die vooral betrekking hebben op de manier waarop het geld gebruikt gaat worden. Hoe groot is het deel dat gebruikt wordt voor personeel, overhead, communicatie en dergelijke? De gedeputeerde heeft in de commissie gezegd dat het nog te vroeg is voor die uitsplitsing en dat de specificering van de kosten inderdaad te wensen overlaat, maar dat de provincie voor het stimuleren van de kwaliteit wel een bepaald bedrag over heeft. Dit principe onderschrijven wij wel, maar omdat het om f 250.000,- gaat willen wij het toch wel graag helder hebben hoe het geld wordt besteed. Daarom willen wij zo snel mogelijk hierover opnieuw in de commissie spreken.

Met de suggesties van de VVD ten aanzien van de voorbeeldplannen en de ontwerpprijs stemmen wij in, mits het geld voor de ontwerpprijs aan het bedrag van f 750.000 wordt toegevoegd.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Ook ik wil een enkele opmerking maken over het voorstel Ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving. Wij hebben ons afgevraagd of de gemeenten nu wel zo vreselijk op dit initiatief van de provincie zitten te wachten. Het gaat om een relatief gering bedrag, maar het heeft een beetje de schijn van bemoeienis van de provincie waarom niet gevraagd is. Ik heb in de commissievergadering heel goed begrepen hoe mevrouw De Vries daar tegenaan kijkt, maar voor ons gaat die geur toch niet helemaal van het stuk af.

Het bedrag is relatief klein, f 250.000,- per jaar, maar toch zitten wij ook nog wel een beetje aan te hikken tegen de "onmisbaarheid" van de BOKD en het Erfgoedhuis, want als het om de ruimtelijke kwaliteit gaat is er wat ons betreft wel wat meer in de wereld dan de BOKD en het Erfgoedhuis. Ons tweede punt is dat het geheel niet in een bijzonder kader staat. Ik bedoel daar het volgende

mee. Het college komt met een voorstel voor 3 jaar, maar eigenlijk zie ik daar geen visie achter met enige structurele ambitie. Het is meer een "laten we het maar eens proberen projectje en wie weet slaat het aan en als het aanslaat, is dat mooi en dan zien wij wel verder". Wat ons betreft had er wel sprake mogen zijn van iets meer inkadering. De suggesties van de heer Fonk om het geld misschien op een wat andere en wellicht meer praktische manier in te zetten - handleiding schrijven, voorbeeldplannen en het instellen van een prijs - spreken ons aan, omdat dan het initiatief veel meer bij de gemeenten komt te liggen. Er valt dan voor de gemeenten wat te halen en het idee dat de provincie zich aan de gemeenten opdringt, gaat er wat vanaf. Die wending steunen wij gaarne.

Mevrouw HUISMAN: Mijnheer de voorzitter. De fractie van de PvdA is het eens met de intentie van het voorstel, in de commissie heb ik dat ook al gezegd. Met de intentie hebben wij dus helemaal geen problemen, maar wij hebben er wel problemen mee dat het college, vooruitlopend op overleg met de gemeenten, nu al f 750.000,- voor een periode van drie jaar beschikbaar wil stellen, zonder dat er concrete afspraken zijn gemaakt over de medefinanciering, de rol van het Erfgoedhuis en de gestelde doelen.

Wij verzoeken het college daarom in elk geval eenmaal per jaar in de Statencommissie RIM een voortgangsrapportage te bespreken, waarin duidelijk moet zijn gemaakt hoe de middelen zijn besteed, welke rol het Erfgoedhuis heeft gespeeld, hoe de medefinanciering door de gemeenten is verlopen en welke doelen zijn gehaald.

Wij vinden de creatieve suggesties van de VVD heel sympathiek en wij vinden het de moeite waard die verder te bekijken.

Mevrouw DE VRIES: Mijnheer de voorzitter. Ik constateer alom instemming met het statenstuk, al wordt hier en daar over de uitwerking verschillend gedacht.

Waarom doen wij dit? Wij hebben hierover natuurlijk wel het een en ander op schrift staan. Ik wijs in dit verband op ons Bestuursprogramma, op het POP en op de Nota wonen. Bovendien wijs ik op de discussie over verschimmeling die in de vorige statenperiode heeft plaatsgevonden.

Wat gaan wij nu doen? Wij gaan 4 trajecten volgen. De fractie van de D66 zegt dat er geen visie achter zit, maar die zit er juist wel achter. Het gaat om landschappelijk bouwen, waarbij geprobeerd wordt de dorpsranden op een goede manier in het landschap in te passen, het gaat over stadslandschappen en in het POP staat juist dat geprobeerd moet worden de overgangen in de gebieden op een goede manier te laten plaatsvinden, het gaat om beeldkwaliteitsplannen - een van de punten uit ons Bestuursprogramma is te proberen de woonplannen vertaald te krijgen in beeldkwaliteitsplannen - en het gaat om een kwaliteitsteam, waarin ook externe deskundigen zitten, die gemeenten in een vroegtijdig stadium kunnen adviseren om ervoor te zorgen dat het net even iets meer wordt dan wanneer elke gemeente het afzonderlijk regelt.

Is dit dan gedwongen winkelnering naar de BOKD en het Erfgoedhuis? Absoluut niet!

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

Zijn deze instanties dan onmisbaar? Bij het Erfgoedhuis gaat het om veel meer dan alleen welstand, het gaat bijvoorbeeld ook over monumenten, archeologie en historie. De Drentse Molenstichting is op dit moment in discussie of zij hierbij ook aansluiting zal zoeken en dat betekent dat in het Erfgoedhuis veel deskundigheid aanwezig is waarvan gebruik kan worden gemaakt.

De financiering is ook niet zodanig dat daarmee ook het Erfgoedhuis en de BOKD gefinancierd worden, de financiering is nadrukkelijk bedoeld voor de proceskosten van het geheel; wij moeten er natuurlijk wel voor zorgen dat een en ander ook uitgevoerd kan worden. En op dit moment weet ik natuurlijk nog niet waar het laatste kwartje of het laatste dubbeltje naar toe gaat, want dat is een kwestie van uitwerking. Maar ik heb er geen enkel probleem mee - ik heb het in de commissievergadering al gezegd en het staat bovendien in het statenstuk - om in de commissie hierover te rapporteren en of dat dan halverwege de periode is of eens per jaar, maakt mij ook niet zoveel uit. In het stuk zelf staat alleen dat er teruggerapporteerd zal worden; ik stel voor dat halverwege de periode, dus na anderhalf jaar te doen. Die rapportage is dan bij dezen toegezegd.

De heer Fonk merkt op dat het Welstandstoezicht steeds meer naar de gemeenten gaat. Ik had in

de commissie al het gevoel dat er sprake was van een misverstand en ik heb dat gevoel nog steeds, want welstand is van de gemeenten. Als wij spreken over een provinciale welstandscommissie dan hebben wij het over een commissie van de gemeenten samen; het is dus niet de provincie die iets doet, het zijn de gemeenten zelf. Er is dan ook geen sprake van een afnemende rol van de provincie, want de provincie heeft op dit punt gewoon geen rol gehad. Wij proberen juist met het bedrag van f 750.000,-- te stimuleren en te initiëren en niet alleen te reageren. De heer Fonk vraagt om het opstellen van een handleiding en de gemeenten te stimuleren gebruik te maken van de voorbeeldplannen Zeijen en Zwinderen. Maar dan zit de provincie weer in de procedurele en toetsende rol, terwijl ik graag een actieve rol wil hebben.

De VVD vraagt de mogelijkheid te bekijken gemeenten die goed presteren te belonen, bijvoorbeeld door middel van een prijs. Ik vind dat best een goede suggestie. Men moet mij wel te goede houden dat ik nog moet bekijken hoe dit dan geregeld moet worden, want als hiermee een substantieel deel van het bedrag van f 750.000,-- gemoeid moet zijn, komen de doelstellingen in gevaar. Maar de suggestie op zich vind ik sympathiek en die wil ik mee terugnemen.

De vraag hoe groot de overhead zal zijn, kan ik op dit moment nog niet beantwoorden, maar ik wijs er nogmaals op: het gaat erom dat wat wij willen, wordt uitgevoerd en dit bedrag is niet bedoeld om de overhead bij de BOKD of bij het Erfgoedhuis te betalen.

Aan het adres van de heer Sluiter wil ik opmerken dat het absoluut niet gaat om bemoeienis van de provincie, het is het zoeken van een partnerschap tussen betrokkenen in bepaalde processen. Het gaat dan onder andere om het Rijk. Staatssecretaris Remkes heeft bij de woonplannen de kwaliteit hoog in het vaandel en minister Pronk heeft de kwaliteit hoog in het vaandel als het gaat om de ruimtelijke ordening. Wij proberen door in een vroegtijdig stadium met elkaar te gaan samenwerken - niet een gemeente is verplicht om ergens gebruik van te maken - en door te stimuleren dat de gemeenten de meerwaarde hiervan gaan inzien, de kwaliteit naar een hoger niveau te tillen. Mijnheer de voorzitter. Het college is van mening dat het een goed voorstel is en stelt de staten dan ook voor dit voorstel over te nemen. De suggestie van de fractie van de VVD om de mogelijkheid te

bekijken gemeenten te belonen - het zou heel goed in de vorm van een prijs kunnen, maar misschien wordt er nog wel iets veel creatievers bedacht - wil ik graag meenemen, tenzij de VVD van mening is dat de kosten van die prijs in mindering moeten worden gebracht op het bedrag van f 750.000,--.

TWEEDE TERMIJN

De heer FONK: Mijnheer de voorzitter. Over de opmerking van de gedeputeerde dat de doelstellingen wellicht niet gehaald worden wanneer een prijs wordt ingesteld, denk ik toch wat anders.

Mevrouw DE VRIES: Dát heb ik ook niet gezegd. Ik heb gezegd dat met wat de heer Fonk voorstelt de doelstelling gehaald kan worden, maar dat als een groot deel van het bedrag uit het voorstel voor die prijs beschikbaar moet zijn, de doelstellingen uit het voorstel niet worden gehaald.

De heer FONK: Toch wel, maar dan wellicht op een andere wijze. Door stimulering kan hetzelfde doel bereikt worden. Maar goed, ik ben blij dat de gedeputeerde deze suggestie meeneemt en ik zie de uitwerking daarvan met spanning tegemoet. Daarna kunnen wij hier nog wel eens over spreken.

Mevrouw DE VRIES: Het gaat nu om het voorstel zoals het nu voorligt, maar de heer Fonk krijgt nog een reactie op zijn suggestie.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

5. Het voorstel van gedeputeerde staten van 1 oktober 2001, kenmerk 39/6.10/2001008932, Duurzame inrichting Noorderpark te Meppel: "Welkom in mijn achtertuin"

(statenstuk 889)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Milieu, Water en Groen van 15 oktober 2001.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. Het gaat in dit voorstel om een voorbeeld van landschappelijk bouwen, integratie van allochtone

medeburgers en inspraak van de burgers. Ik nodig de collega-statenleden uit adhesie met dit stuk te betuigen.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. Ik ben de staten nog de stellingname van onze fractie verschuldigd.

Namens mijn fractie kan ik meedelen dat wij na uitvoerig beraad akkoord gaan met dit voorstel. Wij gaan akkoord omdat het resultaat dat hiermee beoogd wordt, ons aanspreekt. Het gaat om stadsvernieuwing, verhoging van veiligheid en verhoging van leefbaarheid. Het sociale aspect is wat ons beweegt. De argumentatie die in het stuk wordt gebruikt, spreekt ons niet altijd aan. De vraag voor ons blijft aan welke criteria het college een dergelijke aanvraag toetst. Op deze vraag hebben wij nog geen antwoord gekregen en het lijkt mij toch goed dat hierover wordt nagedacht. Gelet op de reactie van mevrouw Edelenbosch op de suggestie ten aanzien van een natuurspeelbos - zij wees meteen op de gemeentelijke verantwoordelijkheid - lijkt het mij zinvol hier enige lijn in te krijgen.

Mevrouw STOEL: Mijnheer de voorzitter. Ik heb dit stuk opnieuw in de fractie ter sprake gebracht. Juist het gloedvolle pleidooi van de gedeputeerde heeft ons ervan overtuigd dat dit plan wel degelijk een sociale meerwaarde heeft en dat is iets wat onze fractie zeer aanspreekt. Mijn fractie stemt dan ook in met dit statenstuk.

De heer BENNING: Mijnheer de voorzitter. In de commissie hebben wij gepleit voor financiering met rijksgeld, met geld uit de ISV-pot, in plaats van met geld uit onze pot voor flexibel beleid. Bij navraag is ons gebleken dat de gemeente Meppel een heel ambitieus plan heeft neergelegd voor de komende 5 jaar. De gemeente wil komen tot een herstructurering van woonwijken, industriegebied en gasfabriekterrein en een realisering van het behoud van de binnenstad. Daar is f 2,8 miljoen mee gemoeid. Het voorliggende plan past daarin, maar voor de uitvoering daarvan heeft de gemeente geen geld. Daarom zeggen wij in dit geval dat het geld kan komen uit het Fonds flexibel beleid. Wij geven het college wel een tip: wellicht kan de provincie een stimulerende rol vervullen om een echt educatief project voor leren voor duurzaamheid hieruit voort te laten komen.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Ik dank de staten voor hun instemming. De discussie in de commissie heeft dan toch helderheid opgeleverd. Het antwoord op de vraag van de heer Zomer wat nu de toetsingscriteria zijn, is dat die criteria staan in de Nota duurzame ontwikkeling in de provincie Drenthe.

Ik ben blij dat de staten dit plan steunen en ik hoop dat het voorbeeld in Meppel ook andere gemeenten stimuleert om met dit soort zaken aan de slag te gaan.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

6. Het voorstel van gedeputeerde staten van 4 oktober 2001, kenmerk 40/6.9/2001008976, en de nadere brieven van gedeputeerde staten van 24 en 29 oktober 2001, Medefinanciering Regionaal Overslagcentrum Coevorden

(statenstuk 890)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 17 oktober 2001.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN: Mijnheer de voorzitter. De fractie van de OPD wenst geacht te worden tegen dit voorstel te hebben gestemd.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college, onder de aantekening dat de fractie van de OPD geacht wenst te worden tegen te hebben gestemd.

7. Het voorstel van gedeputeerde staten van 4 oktober 2001, kenmerk 40/6.7/2001008972, EQUAL: "Inzetbaarheid arbeidspotentieel Drenthe"

(statenstuk 891)

8. Het voorstel van gedeputeerde staten van 4 oktober 2001, kenmerk 40/6.10/2001007075, Project Stationsgebied Hoogeveen, fase 1A

(statenstuk 892)

9. Het voorstel van gedeputeerde staten van 4 oktober 2001, kenmerk 40/6.11/2001008978, Baggerproject Zuidlaardermeer

(statenstuk 893)

met de op deze punten betrekking hebbende verslagen van de Statencommissies Milieu, Water en Groen en Bestuur, Financiën en Economie van 15 en 17 oktober 2001.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten telkens overeenkomstig het voorstel van het college.

10. Het voorstel van gedeputeerde staten van 4 oktober 2001, kenmerk 40/6.8/2001008974, Fietstotaalplan Drenthe, onderdelen Revitalisering en Aanvullende voorzieningen

(statenstuk 894)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit van 15 oktober 2001.

De heer GAASBEEK: Mijnheer de voorzitter. De gemeenten Aa en Hunze en Westerveld ontbreken in dit plan. Het heet een fietstotaalplan en ik weet dat Westerveld wel graag wil participeren, maar de eigen bijdrage die moet worden geleverd niet heeft. Wordt in zo'n geval een gemeente uitgesloten?

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. De gemeenten moeten zelf ook geld op tafel leggen. Aa en Hunze en Westerveld doen deze ronde niet mee, maar wellicht een volgende keer wel, want ook gemeenten kunnen prioriteiten stellen.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

11. Het voorstel van gedeputeerde staten van 27 augustus 2001, kenmerk 34/6.16/2001007682, Evaluatie Strategische visie Drenthe 2030 en Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans

(statenstuk 873)

met de op dit punt betrekking hebbende verslagen van de Statencommissies Milieu, Water en Groen, Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit, Cultuur en Welzijn en Bestuur, Financiën en Economie van 15 en 17 oktober 2001.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik heb mij als spreker bij dit en het volgende agendapunt gemeld, maar gelet op de omstandigheden van nu beperk ik mij tot de mededeling dat wij met beide statenstukken instemmen. Over de evaluatie van de strategische visie heb ik in de twee termijnen van de algemene beschouwingen mijn waardering al uitgesproken.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

12. Het voorstel van gedeputeerde staten van 27 september 2001, kenmerk 39/6.13/2001008895, en de nadere brief van gedeputeerde staten van 16 oktober 2001, kenmerk 42/6.15/2001009630, Najaarsnota 2001, Beleidsnota 2002 en Begroting 2002

(statenstuk 888)

met de op dit punt betrekking hebbende verslagen van de Statencommissies Milieu, Water en Groen, Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit, Cultuur en Welzijn en Bestuur, Financiën en Economie van 15 en 17 oktober 2001.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. De financiële positie van onze provincie is goed. Dat wordt weer eens onderstreept door de 5e begrotingswijziging die wij binnenkort behandelen. Na lezing daarvan kan ik alleen maar zeggen dat wij met smart wachten op de 6e begrotingswijziging en misschien bereikt die ons nog wel voor pakjesavond.

In de Statencommissie CW zijn enkele zaken aan de orde geweest. Ik wil beginnen met de inspraak namens K&C en Enova. In beide gevallen zou de indruk kunnen ontstaan dat de instellingen geen kans zien met de geraamde bedragen te doen dat de provincie wil dat ze doen. Ik heb ook begrepen dat de gedeputeerde in december met beide instellingen om de tafel gaat en dat er daarna rich

ting de statencommissie nog nadere berichtgeving zal plaatsvinden; als ik het verkeerd zeg, moet mevrouw Brink mij maar corrigeren.

In de rondvraag van diezelfde commissievergadering heeft de heer Zomer erop gewezen dat wij nog wachten op de begroting en het Ondernemingsplan van het Erfgoedhuis. Aangezien in de begroting voor 2002 subsidie voor het Erfgoedhuis is geraamd, wil ik onderstrepen dat naar onze mening die subsidie pas kan worden uitgekeerd als begroting en Ondernemingsplan binnen zijn. In de commissievergadering heeft mijn fractie ook laten weten het bedrag van f 500.000,- voor de PBc te willen koppelen aan het verschijnen van het Bibliotheekplan.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik heb in mijn haast om niet te veel tijd te nemen vergeten te vermelden dat wij ten aanzien van de 5 ton voor de PBc dezelfde opmerking hebben als het CDA.

De heer WEGGEMANS: Mijnheer de voorzitter. Dat gesubsidieerde instellingen geld tekortkomen, is een heel oud verschijnsel dat alles van doen heeft met het afsluiten van collectieve arbeids-overeenkomsten (CAO) en het niet volledig kunnen betalen van de werkgeverslasten met de subsidiebijdrage. Maar de provincie gaat haar bijdrage dan niet automatisch oplussen, want de afspraak is dat alleen rekening wordt gehouden met de stijging die uit de cijfers van het Centraal Planbureau (CPB) blijkt. Als wij als provincie een royale CAO afsluiten, hoeven de ministers van binnenlandse zaken en financiën zich daar ook niets van aan te trekken. Het is aan de budgetinstelling zelf om met het subsidiebedrag rond te komen. Zo'n instelling kan er ook voor kiezen minder personeel te nemen of minder activiteiten voort te zetten. Een instelling kan schuiven met personeel. Een instelling moet dus in eerste instantie zelf het probleem oplossen. Ik pleit ervoor dat de staten op dit punt toch enige voorzichtigheid betrachten, want het probleem speelt niet alleen bij deze twee instellingen, maar bij bijna elke instelling. Het lijkt gecompliceerd, maar helder beleid maakt het soms ook heel eenvoudig.

De VOORZITTER: Wij zijn nu toe aan de stemmingen.
Is er nog behoefte aan tijd voor fractieoverleg?

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik heb geen behoefte aan een schorsing, maar ik wil nog wel een drietal voorstellen intrekken.

De VOORZITTER: Dat kan altijd.

De heer BLANKSMA: Het gaat om amendement N en de moties O en Q.

Wij tellen onze zegeningen wat betreft de toezeggingen die door het college zijn gedaan. Uit praktische overwegingen - ik bedoel hiermee dat de voorstellen geen meerderheid zullen krijgen - trekken wij deze voorstellen in.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Om dezelfde reden trekt mijn fractie amendement S in.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Wij trekken motie E in. Onze motie I handhaven wij. Wij hebben geen bezwaar tegen het toevoegen van de woorden "en wenselijkheid" maar wel tegen het schrappen van de zinsnede "middels een nutsbedrijf". Die zinsnede willen wij in de motie handhaven.

De heer DIJKS: Gaat het dan om meer nutsbedrijven?

De heer SCHAAP: Over welk nutsbedrijf het gaat en of het om meer bedrijven moet gaan, laten wij op dit moment open.

De heer MASTWIJK: In de motie is ook sprake van "een nutsbedrijf" en niet van "één nutsbedrijf".

De heer SWIERSTRA: Maar aanvaarding van de motie betekent wel dat als er iets uitkomt, het via een nutsbedrijf moet, dus met aandeelhoudersbetrokkenheid van de provincie Drenthe en met alles wat daarbij hoort. Anders is het namelijk geen nutsbedrijf.

De heer SCHAAP: Ik heb gezegd dat wij tegen toevoeging van de woorden "en wenselijkheid" geen bezwaar hebben. Toevoeging van die woorden betekent een verbreding van de motie. Maar de verwijzing naar een nutsbedrijf willen wij erin houden.

De VOORZITTER: Ik moet de vergadering dan toch even schorsen voor beraad door het college. Als de wijzigingen die het college in de motie

voorstelde, waren aanvaard, zou het college de motie hebben overgenomen.
Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 18.51 uur tot 18.52 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Namens het college deel ik mee dat het college de motie met de aanvaarde wijziging overneemt. Aangezien de amendementen N en S en de moties E, O en Q zijn ingetrokken, zal daarover niet meer worden gestemd.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Is het de bedoeling dat voor de stemmingen alle stemverklaringen worden afgelegd?

De VOORZITTER: Inderdaad.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik wil dan nog iets zeggen over de steun van mijn fractie aan amendement R, het amendement over voorstel 5 uit de Najaarsnota.

Twee leden van mijn fractie zullen dit amendement steunen vanwege de signaalwerking die ervan uitgaat, 1 lid van mijn fractie zal vanwege het opheffen van de bushalte bij het provinciehuis steun geven aan dit amendement en twee leden van de fractie zijn mening dat de staten zich niet zo detaillistisch met de begroting moeten bemoeien en zij zullen daarom tegen het amendement stemmen.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ondanks dat het niet gebruikelijk is een stemverklaring af te geven over een overgenomen motie, wil ik met betrekking tot motie I aangeven dat mijn fractie tegen het daarin voorgestelde is.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Dat geldt ook voor onze fractie.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik wil naar aanleiding van de opmerking van de VVD vragen of...

De VOORZITTER: Nee, nee, nee, een stemverklaring betekent niet dat de beraadslagingen zijn heropend.

De heer HARLEMAN: Ik wilde alleen weten of hetgeen de heer Nijenbrinks zei, het standpunt van zijn gehele fractie is.

De VOORZITTER: Dat zien we bij de stemming wel.

In stemming komt motie B.

Motie B wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fractie van de OPD vóór aanvaarding van de motie heeft gestemd.

In stemming komt motie C.

Motie C wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fractie van de OPD vóór aanvaarding van de motie heeft gestemd.

In stemming komt motie D.

Motie D wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fractie van de OPD vóór aanvaarding van de motie heeft gestemd.

Ik stel vast dat de moties F, G en H door het college zijn overgenomen.

In stemming komt motie I.

De VOORZITTER: Ik wijs de staten erop dat de gewijzigde motie is overgenomen door het college. De fractie van de VVD heeft zich tegen de motie verklaard.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik heb hiermee nog geen antwoord op mijn vraag of de heer Nijenbrinks het standpunt van de gehele fractie van de VVD vertolkte.

De VOORZITTER: Over een motie die door het college is overgenomen, hoeft niet meer te worden gestemd.

Ik wijs de staten erop dat motie J na enige wijzi

ging door het college is overgenomen.
De moties K en L zijn ook door het college overgenomen.

Motie M is nadat de nadere uitleg van het college is geaccepteerd door het college overgenomen.

Motie P is in gewijzigde vorm door het college overgenomen.

In stemming komt amendement R.

Na stemming met handopsteken blijkt dat de stemmen staken (24 voor en 24 tegen). Vóór aanvaarding van het amendement hebben gestemd de leden van de fracties van de PvdA en het CDA, minus hun gedeputeerden, de leden van de fractie van D66 en van de fractie van GroenLinks mevrouw Dirks en de heren Blanksma en Langenkamp.

De VOORZITTER: Volgens het Reglement van orde moet bij het staken der stemmen een voorstel in de volgende vergadering opnieuw ter stemming worden voorgelegd.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Mag ik hierover nog een vraag stellen?

De VOORZITTER: Een vraag? Waarom?

De heer BLANKSMA: Omdat ik graag nog iets wil weten. Kunnen wij voor 12 december nog schriftelijke informatie van de heer Weggemans tegemoet zien?

De VOORZITTER: Het antwoord is nee. Nou, zo erg is het niet. Het college zal hierover nog spreken. Misschien kan tijdens de borrel na afloop van de vergadering dit punt nog ter sprake komen.

Ik constateer vervolgens dat motie T is overgenomen.

Met inachtneming van de besluitvorming die heeft plaatsgevonden, concludeer ik dat de staten van Drenthe instemmen met statenstuk 888.

N. Overige voorstellen gedeputeerde staten

1. Het voorstel van gedeputeerde staten van 24 september 2001, kenmerk

38/6.21/2001008247, Jaarstukken Interprovinciaal Overleg 2002

(statenstuk 884)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 17 oktober 2001.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik wens geacht te worden tegen dit voorstel te hebben gestemd.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college, onder de aantekening dat de fractie van de Ouderenpartij geacht wenst te worden tegen te hebben gestemd.

2. Het voorstel van gedeputeerde staten van 24 september 2001, kenmerk 38/6.24/2001008670, Instelling Fonds verkeer en vervoer

(statenstuk 885)

3. Het voorstel van gedeputeerde staten van 24 september 2001, kenmerk 37/6.5/2001008290, Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeer en vervoer 2002-2005

(statenstuk 886)

4. Het voorstel van gedeputeerde staten van 24 september 2001, kenmerk 38/6.16/2001008520, 4e wijziging provinciale begroting 2001

(statenstuk 883)

met de op deze punten betrekking hebbende verslagen van de Statencommissies Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit en Bestuur, Financiën en Economie van 15 en 17 oktober 2001.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten telkens overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: Wij zijn hiermee aan het eind van onze beraadslagingen gekomen. U bent van

harte uitgenodigd voor een drankje en een hapje.
Wat mij betreft hebt u ze verdiend.

O. Sluiting

De VOORZITTER: Ik sluit de vergadering.

(De vergadering wordt om 19.04 uur gesloten.)

GB

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 6 en 7 november 2001 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 123 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe dat de lijn die de provincie met haar plattelandsbeleid voorstaat, op papier zal worden gezet.
- 129 De heer WEGGEMANS zegt toe dat een notitie zal worden gemaakt over wat er op het punt van de armoedebestrijding in Drenthe gebeurt.
- 129 De heer WEGGEMANS zegt een notitie toe over de verantwoordelijkheid van de provincie voor de werkgelegenheid.
- 139 Mevrouw DE VRIES zegt toe dat na anderhalf jaar een evaluatie zal plaatsvinden van wat is bereikt met statenstuk 882.